

ԱԶԴԱԳԻՐ

«Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ
Թողարկողի ֆիրմային անվանումը

փակ բաժնետիրական ընկերություն
Կազմակերպա-իրավական ձևը

ՀՀ, Երևան 0043, Շիրակի փ. 1/68
Հեռ.՝ +374 11 700 500

Էլ. փոստ՝ alfapharm@alfapharm.am
Կայք՝ <https://alfapharm.am/hy/>

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ
Գլխավոր տեղաբաշխողի անվանումը

փակ բաժնետիրական ընկերություն
Կազմակերպա-իրավական ձևը

ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վ. Սարգսյան 2
Հեռ.՝ (+37410) 56 11 11

Էլ.-փոստ՝ info@ameriabank.am
Կայք՝ www.ameriabank.am

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ
ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ
ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՍ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:

Արժեթղթերի տեսակը՝	անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս (այսուհետ՝ Պարտատոմս)
Արժեթղթերի ձևը՝	ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը՝	15,000 (տասնհինգ հազար) հատ
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝	100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝	1,500,000,000 (մեկ միլիարդ հինգ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ
Արժեկտրոնը՝	11.3% (տասնմեկ ամբողջ երեք տասնորդական տոկոս)
Շրջանառության ժամկետը՝	36 (երեսունվեց) ամիս

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՍ 1 ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ	5
1.1 Տեղեկատվություն թողարկողի և նրա գործունեության վերաբերյալ	5
1.2 Թողարկողին և Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերը	9
1.3 Թողարկողի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները	12
1.4 Թողարկողի աուդիտն իրականացնող անձի և խորհրդատուների ինքնության մասին տեղեկություններ	13
1.5 Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները, աշխատակիցները և խոշոր մասնակիցները	13
1.6 Առաջարկվող արժեթղթերի հիմնական վիճակագրական տվյալները	15
1.7 Արժեթղթերի առաջարկի համակողմանի նկարագիրը	16
1.8 Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ	16
ՄԱՍ 2 ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	19
2.1 Ռիսկային գործոններ	19
2.2 Հիմնական տեղեկատվություն	20
2.3 Տեղեկատվություն՝ կապված առաջարկվող (կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրվող) արժեթղթերի հետ	21
2.4 Առաջարկի ժամկետները և պայմանները	30
2.5 Առևտրին թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը	41
2.6 Լրացուցիչ տեղեկատվություն	41
ՄԱՍ 3 ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	43
3.1 Անկախ աուդիտորներ	43
3.2 Ռիսկային գործոններ	43
3.3 Տեղեկատվություն թողարկողի մասին	45
3.4 Բիզնեսի նկարագիրը	48
3.5 Թողարկողի կառուցվածքը	55
3.6 Թողարկողի հիմնական միջոցները	56
3.7 Զարգացման վերջին միտումները	56
3.8 Շահույթի կանխատեսումը կամ գնահատումը	57
3.9 Թողարկողի կառավարման մարմինները և անդամները	58
3.10 Կառավարման մարմինների գործունեությունը	68
3.11 Հսկող անձինք	68
3.12 Տեղեկատվություն թողարկողի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին	68
3.13 Լրացուցիչ տեղեկատվություն	69
3.14 Էական պայմանագրերը	70
3.15 Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը	70
3.16 Այլ տեղեկատվություն	70
ՄԱՍ 4 ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	72
4.1 ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1: Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը	72

4.2	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: Թողարկողի կազմակերպչական կառուցվածքը	74
4.3	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3: Սահմանումներ	75
4.4	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4: Տիեզերական հաշվետվություններ	76

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը»:

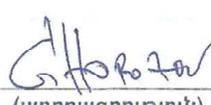
Ստորագրող անձինք՝

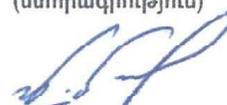
<u>Արայոմ Հովհաննիսյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի նախագահ</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>04.11.2025թ.</u> (ամսաթիվ)
---	------------------------------------	---	----------------------------------

<u>Սամվել Շիլաջյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>04.11.2025թ.</u> (ամսաթիվ)
---	----------------------------------	---	----------------------------------

<u>Հարություն Շատվորյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>04.11.2025թ.</u> (ամսաթիվ)
--	----------------------------------	---	----------------------------------

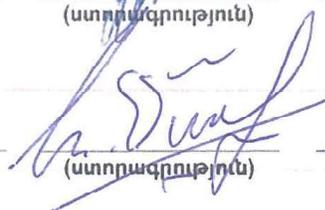
<u>Բայան Դուռչև</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>04.11.2025թ.</u> (ամսաթիվ)
--	----------------------------------	---	----------------------------------

<u>Գեորգի Հորոզով</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>04.11.2025թ.</u> (ամսաթիվ)
--	----------------------------------	---	----------------------------------

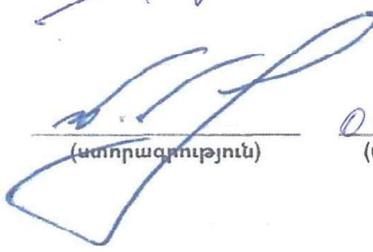
<u>Միքայել Մացակյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Գլխավոր տնօրեն</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>04.11.2025թ.</u> (ամսաթիվ)
--	-----------------------------------	---	----------------------------------

<u>Լիանա Ղևոնդյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Ֆինանսական տնօրեն</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>04.11.2025թ.</u> (ամսաթիվ)
--	--------------------------------------	---	----------------------------------

<u>Փայլակ Հովակիմյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Գլխավոր հաշվապահ</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>04.11.2025թ.</u> (ամսաթիվ)
---	-------------------------------------	---	----------------------------------

<u>«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ՝ ի դեմս Ամալիա Զաղազպանյանի</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Տեղաբաշխող</u>	 (ստորագրություն)	<u>04.11.2025թ.</u> (ամսաթիվ)
--	-------------------	---	----------------------------------

Ստորագրությունները հավաստում են՝

<u>Միքայել Մացակյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Գլխավոր Տնօրեն</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>04.11.2025թ.</u> (ամսաթիվ)
--	-----------------------------------	---	----------------------------------

ՄԱՍ 1 ԱՍՓՈՓԱԹԵՐԹ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՍՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԱԶԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ: ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՍԲՈՂՋԱԿԱՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձինք ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում են քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է սույն ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել սույն ազդագիրը (այսուհետ՝ նաև Ազդագիր) և վերջինիս կից ներկայացվող փաստաթղթերն էլեկտրոնային տարբերակով www.alfapharm.am/hy/ և www.ameriabank.am կայքերից:

1.1 Տեղեկատվություն թողարկողի և նրա գործունեության վերաբերյալ

1.1.1 Թողարկողի տվյալները և կապի միջոցները

Լրիվ ֆիրմային անվանում

Հայերեն՝ «Ալֆա-Ֆարմ» փակ բաժնետիրական ընկերություն
Ռուսերեն՝ Закрытое акционерное общество «Альфа-Фарм»
Անգլերեն՝ “Alfa-Pharm” closed joint-stock company

Կրճատ ֆիրմային անվանում

Հայերեն՝ «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ
Ռուսերեն՝ ЗАО “Альфа-Фарм”
Անգլերեն՝ “Alfa-Pharm” CJSC

Պետական գրանցման վայր՝ ՀՀ, ք. Երևան, Շենգավիթ, 0043, Շիրակի փ. 1/68

Պետական գրանցման համար՝ 273.120.04865

Գործունեության վայր՝ ՀՀ, ք. Երևան, Շենգավիթ, 0043, Շիրակի փ. 1/68

Կապի միջոցներ՝ Հեռ.՝ +374 11 700 500
Էլ. փոստ՝ alfapharm@alfapharm.am
Կայք՝ <https://alfapharm.am/hy/>

Թողարկողին առնչվող հարցերի առաջացման դեպքում կարելի է դիմել հետևյալ եղանակներով՝ էլ. փոստ՝ alfapharm@alfapharm.am, հեռ.՝ +374 11 700 500:

1.1.2 Թողարկողի համառոտ պատմությունը և ռազմավարությունը

«Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ նաև «Ընկերություն», «Թողարկող» կամ «Ալֆա-Ֆարմ») Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ նաև ՀՀ) առաջատար դեղագործական ընկերությունն է, որը հիմնադրվել է 1996թ-ին: Ընկերության հիմնադիրներ են հանդիսանում ՀՀ դեղագործական ոլորտում բազմամյա փորձ ունեցող անձինք, ում մասնագիտական և կազմակերպչական ունակությունների շնորհիվ Ընկերությունը բարձրորակ ծառայություններ է մատուցում հանրությանը: 2005-2017 թթ.-ին Ընկերության բաժնետեր է եղել «Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը» (EBRD), իսկ ներկայումս Ընկերության բաժնետեր է արևելյան Եվրոպայի խոշորագույն դեղագործական ընկերություններից «Ալտա Ֆարմասյութիքըլս» ՍՊԸ-ն (Alta Pharmaceuticals OOD):

Ընկերությունը զբաղեցնում է առաջատար դիրքեր դեղամիջոցների ինչպես մեծածախ, այնպես էլ մանրածախ վաճառքում՝ ունենալով ամենամեծ դեղատնային ցանցը ՀՀ-ում: 2018թ.-ից սկսած գործում է Ալֆա-Ֆարմի շուրջօրյա առաքման ծառայությունը, որը ՀՀ-ում հիմնադրված առաջին օնլայն շուրջօրյա դեղատունն է է:

Օրենսդրական փոփոխություններով պայմանավորված՝ 2019թ. անհրաժեշտություն է առաջացել տրոհել մեծածախ դեղագործական գործունեությունը մանրածախ գործունեությունից: Արդյունքում Ընկերությունը սկսել է զբաղվել միայն մանրածախ գործունեությամբ, իսկ մեծածախ գործունեությամբ սկսել է զբաղվել նորաստեղծ «Ալֆա-Ֆարմ Իմպորտ» ՓԲԸ-ն, որի 100% բաժնետերն է հանդիսանում Ընկերությունը: 2021 թ.-ին Ընկերությունը ձեռք է բերել նաև դեղարտադրող «Էյ Լաբ ֆարմասյութիքալս» ՍՊԸ, և հանդիսանում է վերջինիս 100% բաժնետեր:

Ընկերության հիմնական ռազմավարական ուղղություններն են.

- **Տեսականու և շուկայի ընդլայնում** - Ընկերության ռազմավարության կարևոր ուղղություններից է՝ ընդլայնել կոսմետիկայի, բիոակտիվ հավելումների և օրթոպեդիկ արտադրանքների տեսականին, ինչպես նաև ընդլայնել Ընկերության գործունեության աշխարհագրությունը և մեծածախ, և մանրածախ առևտրում:
- **Թվայնացման և էլեկտրոնային առևտրի աճ** - առցանց խանութի դիրքավորում՝ որպես մանրածախ առևտրի զարգացման կարևոր խթան: Այն իր մեջ ընդգրկում է օգտագործողի փորձի բարելավում՝ բջջային հավելվածներով կամ այլ WEB հարթակներում հարմարավետ դիզայնի, արագ վճարման և տարբեր անհատականացված առաջարկների միջոցով:
- **Նորարարություն** - նոր կամ զգալիորեն բարելավված ապրանքների, ծառայությունների, գործընթացների կամ բիզնես մոդելների ստեղծում և ներդրում, որոնք կարող են արժեք ավելացնել հաճախորդների համար, ամրապնդել Ընկերության մրցունակությունը և ապահովել կայուն աճ:

- **Գործառնական ցիկլի բարելավում** - այն իր մեջ ներառում է դեղագործական ստանդարտների կիրառումը բոլոր կատեգորիաներում /GMP, ISO/, մատակարարման շղթայի բարելավումը և ծախսերի կառավարումը, արագ և հուսալի առաքման ապահովումը, վաճառքից հետո սպասարկման բարելավումը:
- **Բրենդինգ և վստահության կառուցում** - դիրքավորել Ընկերությունն իբրև առողջության և գեղեցկության լավագույն գործընկեր, ամրապնդել մաշկաբանների, սննդաբանների և օրթոպեդների հետ համագործակցությունը:
- **Արհեստական բանականություն** - արհեստական բանականությունը դիտարկել ոչ միայն որպես գործիք տարաբնույթ խնդիրների լուծման համար, այլ նաև որպես Ընկերության զարգացման, արդյունավետության և առաջխաղացման կարևոր խթան:

1.1.3 Թողարկողի կանոնադրական կապիտալը և դրա կառուցվածքը

Ընկերության կանոնադրական կապիտալն առ 30/06/2025թ. կազմել է 1,229,844,833 (մեկ միլիարդ երկու հարյուր քսանհինգ միլիոն ութ հարյուր քառասունչորս հազար ութ հարյուր երեսուններեք) ՀՀ դրամ, որը բաղկացած է 932,407 (ինը հարյուր երեսուներկու հազար չորս հարյուր յոթ) հատ տեղաբաշխված բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը 1,319 (մեկ հազար երեք հարյուր տասնինը) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Թողարկողի մասնակիցների ցանկը (ներառյալ բաժնետոմսերի չափերը) ներկայացված է [Ազդագրի 3.5.1 ենթազխում](#):

1.1.4 Թողարկողի բիզնեսի նկարագիրը

Ալֆա-Ֆարմն իր դուստր ընկերությունների հետ միասին իրականացնում է դեղամիջոցների ներկրում, դրանց մեծածախ և մանրածախ վաճառք: Բացի այդ, Ընկերությունը զբաղվում է նաև բուժական կոսմետիկայի, կոսմետիկայի, բիոակտիվ հավելումների, մանկական սննդի և պարագաների, ինչպես նաև օրթոպեդիկ ապրանքների վաճառքով:

Այսպիսով, Ընկերության հիմնական գործունեությունը ներառում է հետևյալը.

- **Ներկրում և մեծածախ վաճառք:** Ընկերությունն իրականացնում է ուղղակի ներմուծումներ ավելի քան 100 համաշխարհային առաջատար արտադրողներից, այդ թվում՝ Եվրոպայից, ԱՄՆ-ից, Ռուսաստանից, ԱՊՀ երկրներից, Հնդկաստանից և այլ երկրներից՝ միաժամանակ համագործակցելով նաև տեղական մատակակարների հետ: Ընկերության գործընկերներն են այնպիսի հայտնի ընկերություններ, ինչպիսիք են՝ Les Laboratoires Servier-ը, Sanofi-Aventis-ը, Abbott-ը, Berlin-Chemie AG-ը, Novartis

Consumer-ը, Bayer Consumer-ը, Hoffman-La Roche-ը, Nycomed Austria-ը, Pfizer-ը, L'oreal-ը, Pierre Fabre-ը, Denk Pharma-ը և այլն:

- **Լոգիստիկա:** Ընկերության կենտրոնական պահեստը զբաղեցնում է մոտ 3,600 մ² տարածք և հազեցած է առաջնակարգ հոսքագծային տեխնիկայով, որը համապատասխանում է դեղամիջոցների պահպանման, մշակման և բաց թողնման ամենախիստ պահանջներին: Լոգիստիկ կենտրոնի բարձր թողունակությունը հնարավորություն է տալիս ժամանակին և որակյալ կազմակերպել Ընկերության կողմից իրացվող տեսականու առաքումը ՀՀ-ում գտնվող դեղատներ և բուժհաստատություններ:
- **Առաքման գործընթաց:** Ընկերությունը դեղամիջոցներ և բժշկական տարատեսակ պարագաներ է մատակարարում 900-ից ավելի դեղատների (ներառված չեն Ընկերության դեղատները) և ավելի քան 160 բուժհաստատությունների: Կարևորագույն ներդրումներից է եղել տրանսպորտային պարկի թարմացումը և հազեցումը համապատասխան ջերմային ապահովվածություն ունեցող բեռնատարերով՝ առաքման գործընթացն անհրաժեշտ ստանդարտներին համապատասխանեցնելու համար: Ընկերությունն ունի GDP սերտիֆիկացում, որը երաշխավորում է դեղագործական ապրանքների ապահով առաքումը՝ միջազգային պահանջներին համապատասխան:
- **Մանրածախ վաճառք:** Ընկերությունը ՀՀ-ում ունի ամենամեծ դեղատնային ցանցը, որը ներառում է ՀՀ բոլոր մարզերը: Ընկերության հիմնական ներդրումային գործունեությունն ուղղված է նոր, ավելի ֆունկցիոնալ ու ժամանակակից դեղատների բացմանը, եղած դեղատների նորացմանը և դեղատնային ցանցի ընդլայնմանը: Դեղատնային ցանցը բաղկացած է ավելի քան 200 դեղատներից, որոնց գրեթե կեսը գտնվում է Երևանում: Բացի այդ, վերջին տարիներին Թողարկողը էական ներդրումներ է կատարել էլեկտրոնային առևտրի (E-commerce) հարթակի զարգացման համար՝ ստեղծելով առաջին օնլայն դեղատունը ՀՀ-ում և շարունակելով ներդրումներն այդ հարթակի զարգացման և օգտատերին ավելի հարմարավետ դարձնելու համար:

1.1.5 Թողարկողի կազմակերպչական կառուցվածքը

Թողարկողի կազմակերպչական կառուցվածքը ներկայացված է [Հավելված 2-ում](#):

1.1.6 Թողարկողի խմբի կառուցվածքը

Թողարկողի խմբի կառուցվածքը հասանելի է [Ազդագրի 3.5.1](#) ենթազվխում:

1.1.7 Ակտիվների որակը

2025թ.-ի հունիսի 30-ի դրությամբ Թողարկողի ընդհանուր ակտիվների մեծությունը կազմել է 20.33 մլրդ ՀՀ դրամ: Նույն պահի դրությամբ կապիտալի համարժեքության գործակիցը (ընդհանուր կապիտալի հարաբերությունն ընդհանուր ակտիվներին) կազմել է 52.8%:

1.2 Թողարկողին և Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերը

1.2.1 Թողարկողին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Ընկերությունն իր բնականոն գործունեությունն իրականացնելիս բխվում է մի շարք ռիսկերի, որոնք կարող են բացասաբար անդրադառնալ իր ֆինանսական վիճակի և արդյունքների վրա: Ցանկացած ներդրող մինչև Պարտատոմսերում ներդրում կատարելը պետք է ամբողջությամբ ուսումնասիրի այդ ռիսկերը, որոնք ներկայացված են ստորև:

Մրցակցության ռիսկ. ՀՀ-ում դեղերի շուկան բավականին մրցակցային է: Դեղամիջոցների ներկրմամբ, մեծածախ և մանրածախ վաճառքով են զբաղվում բազմաթիվ ընկերություններ: Խիստ մրցակցության պայմաններում մրցակից ընկերությունների կողմից գնային կամ ծախսային առավելություններ ունենալու դեպքում Թողարկողը կարող է բխվել հաճախորդների թվի նվազման, ինչը կարող է բացասաբար անդրադառնալ դրամական հոսքերի վրա:

Մատակարարման շղթաների հետ կապված ռիսկ. Թողարկողի կողմից վերջնական սպառողին անհրաժեշտ դեղերով ապահովելու համար ձևավորված մատակարարման շղթան ունի բավականին բարդ կառուցվածք, որը ներառում է դեղամիջոցների ավելի քան 100 արտադրողներ (որոնց մի մասից ներմուծվում են դեղերը, իսկ մյուս մասը տեղական ընկերություններ են), դեղերի ժամանակին և անհրաժեշտ պայմաններում տեղափոխումն ու պահպանումն ապահովող համակարգեր, ինչպես նաև Ընկերության ավելի քան 200 դեղատներից բաղկացած դեղատնային ցանցը, 900-ից ավելի այլ դեղատներ (ներառված չեն Ընկերության դեղատները) և ավելի քան 160 բուժհաստատություններ: Արտադրողից մինչև վերջնական սպառողին անհրաժեշտ դեղամիջոցներով ապահովելիս կարող են առաջանալ բազմաթիվ խոչընդոտներ՝ կապված դեղեր արտադրողների գործունեության խաթարումների, իրենց գործունեության երկրներում դեղերի արտադրության և շրջանառության կարգավորման խստացումների, դեղերի տեղափոխման ուշացումների, դրանց պահպանման պայմանների խաթարումների, ինչպես նաև դեղերի որակի հսկողության ձախողումների հետ: Նշված իրադարձությունները կարող են հանգեցնել անհրաժեշտ դեղորայքի պակասորդի, ներմուծված դեղերի պիտանելիության կորստի, ինչպես նաև Ընկերության համար տարաբնույթ ծախսերի մեծացման, որոնք էլ, հետևաբար, կարող են պատճառ հանդիսանալ շուկայում Թողարկողի մասնաբաժնի

կրճատման, վերջինիս նկատմամբ վատահոլության կորստի և ի վերջո դրամական հոսքերի նվազման համար:

Պաշարների կառավարման ռիսկ: Դեղերն ունեն պիտանելիության հստակ ժամկետներ և պահպանման խիստ պայմաններ: Ուստի պաշարների օպտիմալ կառավարումն ունի կարևորագույն նշանակություն: Թողարկողի կողմից շուկայում դեղերի պահանջարկի ոչ ճշգրիտ գնահատումն ու կանխատեսումը կարող է հանգեցնել պաշարների ավելցուկի (ինչը կարող է մեծացնել պահպանման ծախսերը ու բացասաբար ազդել դեղերի պիտանելիության վրա) կամ պակասուրդի (ինչը կարող է կրճատել շուկայում Ընկերության մասնաբաժինը և վտանգել Ընկերության հեղինակությունը): Երկու պարագայում էլ Ընկերությունը կրում է դրամական հոսքերի նվազման ռիսկ՝ մի դեպքում հավելյալ ծախսերի, մյուս դեպքում բաց թողնված եկամտի տեսքով:

Արտարժույթի ռիսկ: Թողարկողն իրականացնում է դեղերի ներմուծում օտարերկրյա արտադրողներից, որոնց գծով վճարումները կատարվում են արտարժույթով: Իսկ Ընկերության եկամուտները մեծամասամբ ստացվում են դեղերի վաճառքից՝ ստացված ՀՀ դրամով: Արդյունքում տվյալ երկրների արժույթների՝ ՀՀ դրամի նկատմամբ փոխարժեքների տատանումները կարող են հանգեցնել եկամուտների նվազմանը կամ ծախսերի մեծացմանը:

Ոլորտի կարգավորման դաշտի փոփոխությունների հետ կապված ռիսկ: ՀՀ-ում դեղերի շրջանառության ոլորտը ենթարկվում է պետական խիստ կարգավորման: «Դեղերի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված գործունեության տեսակների լիցենզավորման, դեղերի ներմուծման, դեղերի պետական գրանցման և նույն օրենքով նախատեսված այլ պահանջների, ինչպես նաև ոլորտը կարգավորող այլ իրավական ակտերով սահմանված դրույթների և բնակչությանը դեղերով ապահովելու և դեղագործությունը զարգացնելու պետական քաղաքականության փոփոխությունները կարող են բացասաբար ազդել Թողարկողի եկամտի հիմնական աղբյուրների, ինչպես նաև ծախսերի վրա՝ վտանգելով Թողարկողի մրցունակությունը:

Կիրերհարձակումների ռիսկ: Թողարկողը կիրառում է տարաբնույթ տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ՝ դեղերի ներմուծումն ու մատակարարումն ապահովելու, դեղերի գրանցումներն ու որակի վերահսկողությունն իրականացնելու, ինչպես նաև դեղերի և դեղատոմսերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը պահպանելու և օնլայն դեղատոմսը գործարկելու համար: Կիրերհարձակումները կարող են Ընկերության նորմալ գործունեության խաթարման պատճառ հանդիսանալ, ինչպես նաև հանգեցնել հաճախորդների, դեղերի, դեղատոմսերի վերաբերյալ և այլ գաղտնի տեղեկատվության արտահոսքի՝ այդպիսով վտանգելով Թողարկողի հեղինակությունը:

Տնտեսական, քաղաքական, սոցիալական և առողջապահական ռիսկեր: Դեղերի մանրամեծածախ վաճառքի գործունեության հաջողությունը սերտորեն կապված է ՀՀ-ում ընդհանուր տնտեսական, սոցիալական և քաղաքական զարգացումների հետ: ՀՀ-

ում տնտեսական կամ սոցիալական վիճակի վատթարացումը և քաղաքական անկայունությունը կարող են բացասաբար ազդել հաճախորդների վճարունակության և ընդհանուր վաճառքի ծավալների վրա: Բացի այդ, առողջապահական խնդիրների (այդ թվում՝ համաճարակների, պանդեմիաների) անսպասելի տարածումն Ընկերության համար լուրջ մարտահրավերներ կարող է ստեղծել՝ կապված անհրաժեշտ դեղորայքի պահանջարկն ապահովելու և մատակարարման շղթայի անխափան գործունեությունը պահպանելու հետ:

1.2.2 Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Տոկոսադրույքի ռիսկ: Շուկայում Պարտատոմսերի գները գտնվում են հակադարձ կախվածության մեջ տոկոսադրույքների մակարդակից, այսինքն տոկոսադրույքների բարձրացումը, այլ հավասար պայմաններում, հանգեցնում է Պարտատոմսերի գնի անկմանը և հակառակը:

Շուկայական ռիսկ: Երկրորդային շուկայում Պարտատոմսերի գինը և դրանց նկատմամբ պահանջարկը կարող են նվազել ներքին/միջազգային տնտեսություններում տնտեսական ընթացիկ ցուցանիշների և դրանց փոփոխությունների սպասումների հետ կապված: Ներդրողը պետք է հաշվի առնի, որ արժեթղթերի գները շուկայում կարող են ժամանակի ընթացքում իջնել կամ բարձրանալ:

Վերաներդրման ռիսկ: Վերաներդրման ռիսկը պայմանավորված է Պարտատոմսերից պարբերաբար ստացվող արժեկտրոնային եկամուտների առնվազն համարժեք եկամտաբերությամբ (ձեռքբերման գործարքով սահմանված մինչև մարումը եկամտաբերությամբ) ներդրում կատարելու հնարավորության բացակայությամբ:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները Պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում Թողարկողի վարկային ռիսկը, որը կապված է ապագայում Թողարկողի ֆինանսական վիճակի հնարավոր վատթարացման, արժեկտրոնային վճարումներ իրականացնելու կամ Պարտատոմսերն իրենց անվանական արժեքով մարման անհնարիության և հավանական սնանկացման հետ:

Արտարժույթային ռիսկ: Արտարժույթային ռիսկն առկա է այն ներդրողների մոտ, ովքեր, իրենց դրամական միջոցները Պարտատոմսերում ներդնելու նպատակով, պետք է փոխարկեն մի արժույթից մեկ այլ արժույթի:

Իրացվելիության ռիսկ: Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ Պարտատոմսերի շրջանառության ողջ ժամկետի ընթացքում ներդրողները ցանկացած պահի կարող են իրացնել կամ ձեռք բերել Պարտատոմսերը երկրորդային շուկայում (կարգավորվող շուկայում) իրենց համար տնտեսապես շահավետ գնով:

Գնաճի կամ գնադուրսակության ռիսկ: ՀՀ-ում գնաճի առկայության պարագայում, Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի դիմաց առաջարկվող անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունը գնահատելիս ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ իրական եկամտաբերությունը կարող է լինել անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունից ավելի ցածր:

1.3 Թողարկողի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները

Ընկերությունը դեղերի ներմուծման և մանրամեծածախ վաճառքի իրականացման համար ՀՀ առողջապահության նախարարությունից ստացել է անհրաժեշտ բոլոր լիցենզիաները, որոնք ներկայացված են [Ազդագրի 3.4.1](#) ենթագլխում:

2024թ.-ին Ընկերության ընդհանուր հասույթը կազմել է շուրջ 34.6 մլրդ ՀՀ դրամ, որի աճը նախորդ տարվա համեմատ կազմել է 3.2%: Հասույթի շուրջ 54%-ը ստացվել է մեծածախ վաճառքից: Ընդհանուր հասույթում դեղորայքից ստացված եկամուտները կազմել են շուրջ 70%, իսկ մնացած 30%-ը ստացվել է կոսմետիկայի և բիոակտիվ հավելումների, ինչպես նաև մանկական սեզմենտի, բժշկական սարքավորումների և այլ կատեգորիայի ապրանքների վաճառքից:

Նշենք, որ նախորդ տարիների համեմատ հասույթի աճի տեմպը որոշ չափով դանդաղել է՝ պայմանավորված մի շարք հանգամանքներով, մասնավորապես՝ դեղերի վաճառքի աճի տեմպի և մանկական սեզմենտի ապրանքների վաճառքների որոշակի նվազմամբ: Բացի այդ, 2024թ.-ին ուժի մեջ մտած օրենսդրական փոփոխությունների համաձայն՝ արգելվել է դեղատներից մի շարք դեղամիջոցների ձեռքբերումն առանց բժշկի կողմից տրված էլեկտրոնային դեղատոմսի: Սրա հետևանքով Ընկերությունը կրել է մրցակցային դիրքի որոշակի կորուստ այն դեղատների համեմատ, որոնք, միգրացե, օրենքի պահանջներին հետևում են ոչ ամբողջությամբ: Այնուամենայնիվ, 2021-2024թթ. Ընկերությանը հաջողվել է ապահովել ընդհանուր եկամուտների միջինում տարեկան 5.7% աճ:

2024թ.-ին Ընկերության զուտ շահույթը կազմել է շուրջ 1.88 մլրդ ՀՀ դրամ, որը նախորդ տարիների համեմատ որոշակի անկում է ունեցել՝ պայմանավորված հիմնականում շուկայում առկա գնային ուժեղ մրցակցությամբ: Զուտ շահույթի մարժան կազմել է շուրջ 5%: Սակայն պետք է նշել, որ 2021-2024թթ. Ընկերությունը կարողացել է ապահովել զուտ շահույթի միջինում տարեկան 4.6% աճ:

2025թ.-ի 1-ին կիսամյակի դրությամբ Ընկերության ընդհանուր հասույթը կազմել է 18.6 մլրդ ՀՀ դրամ, իսկ զուտ շահույթը՝ 873.8 մլն ՀՀ դրամ՝ մոտ 5% մարժայի պահպանմամբ: Հասույթի շուրջ 53%-ը ստացված է մեծածախ վաճառքից: Ընդհանուր առմամբ, վերջին տարիներին մեծածախ վաճառքից եկամուտները կազմել են Ընկերության ընդհանուր հասույթի ավելի քան 50%-ը:

Չնայած ոլորտում առկա ուժեղ մրցակցությանը, դեղերի ներմուծմամբ և դեղատնային գործունեությամբ զբաղվող անձանց մեծ թվի, ինչպես նաև շահույթի փոքր

մարժանների՝ Ընկերության ղեկավարությունն ակնկալում է պահպանել եկամուտների, շահույթի և դրամական հոսքերի կայուն աճն առաջիկա տարիների ընթացքում՝ հաշվի առնելով Ընկերության կողմից ներմուծվող և վաճառվող արտադրանքների տեսականու ընդլայնման, եկամուտների և ապրանքների տարատեսականացման, նորարարությունների ակտիվ կիրառման, էլեկտրոնային առևտրի աճի, դեղատնային ցանցի ընդլայնման և այլ ռազմավարական ուղղությունների զարգացումները:

Թողարկողը ներգրավված չէ դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական որևէ վարույթում, որը ունեցել կամ կարող է ունենալ էական ազդեցություն Թողարկողի ֆինանսական վիճակի կամ արդյունքների վրա: Բացի այդ, մոտակա տարիներին չեն սպասվում այնպիսի կազմակերպական փոփոխություններ, որոնք կարող են ունենալ էական ազդեցություն Ընկերության ընթացիկ գործունեության վրա:

Թողարկողի տնտեսական գործունեության վրա էական ազդեցություն կարող են ունենալ շահութաբեր ապրանքային խմբերի զարգացումը, որոնց թվին են պատկանում կոսմետիկայի, բիոակտիվ հավելումների շարունակական աճը, օրթոպեդիկ ուղղության զարգացումը, շուկայում առկա նոր թրենդերի ներկայացումը, ներուժի բացահայտումը և հետագա զարգացումը:

Ընկերությունն ունի նաև արտադրական գործունեություն, որի պատշաճ զարգացումը, դեղերի ժամանակին և արագ գրանցումը ևս կարող է հիմք հանդիսանալ շահութաբեր արտադրական ուղղության ընդլայնման և ֆինանսական վիճակի հետագա բարելավման համար:

1.4 Թողարկողի աուդիտն իրականացնող անձի և խորհրդատուների ինքնության մասին տեղեկություններ

Թողարկողի 2023 և 2024 թթ. ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտն իրականացրել է «Փրայստոյթերհաուս Կուպերս Արմենիա» ՍՊԸ-ն:

Հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան 2

հեռ.՝ +374 10 512151

կայք՝ www.pwc.am

1.5 Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները, աշխատակիցները և խոշոր մասնակիցները

Թողարկողի կառավարման մարմիններն են Ընկերության ընդհանուր ժողովը (այսուհետ՝ Ընդհանուր Ժողով), Տնօրենների խորհուրդը (այսուհետ՝ Խորհուրդ) և գործադիր մարմինը (այսուհետ՝ Գլխավոր տնօրեն):

• **Թողարկողի Հնդանուր ժողովի մասնակիցների կառուցվածքը**

Մասնակից	Բաժնեմաս (ՀՀ դրամ)	Բաժնեմաս (%)
Ռազմիկ Հովհաննիսյան	207,909,000	35.54
«Ալտա Ֆարմայութիքըլս» ՍՊԸ	168,831,000	28.86
Սամվել Շիլաջյան	102,726,000	17.56
Արմեն Ղահրամանյան	53,995,500	9.23
Հարություն Շատվորյան	18,018,000	3.08
Անժելա Մոլախյան	18,018,000	3.08
Կարապետ Ռնուպողյան	15,502,500	2.65

• **Թողարկողի Խորհրդի կառուցվածքը**

Անունը, ազգանունը	Պաշտոնը	Փորձառությունը ոլորտում
Արտյոմ Հովհաննիսյան	Խորհրդի նախագահ	Ավելի քան 20 տարի
Սամվել Շիլաջյան	Խորհրդի անդամ, Հնկերության դեղատնային ցանցի տնօրեն	Ավելի քան 30 տարի
Հարություն Շատվորյան	Խորհրդի անդամ, Հնկերության կոմերցիոն տնօրեն	Ավելի քան 30 տարի
Բայան Դոտչև	Խորհրդի անդամ	Ավելի քան 11 տարի
Գեորգի Հորոզով	Խորհրդի անդամ	Ավելի քան 15 տարի

• **Թողարկողի գործադիր մարմնի կառուցվածքը**

Անունը, ազգանունը	Պաշտոնը	Փորձառությունը ոլորտում
Միքայել Մացակյան	Գլխավոր տնօրեն	10 տարի

2025թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Թողարկողն իր փոխկապակցված ընկերությունների հետ ունեւր 1,081 աշխատակից, որից՝ 869-ը «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ում, 196-ը «Ալֆա-Ֆարմ Իմպորտ» ՓԲԸ-ում, իսկ 16-ը «Էյ Լաբ ֆարմայութիքըլս» ՍՊԸ-ում: Աշխատակիցների կազմում են դեղագետներ, դեղագործներ, վաճառքի օպերատորներ, պահեստի աշխատակցիներ և այլն: Աշխատակիցների քանակը վերջին երկու տարում ավելացել է շուրջ 5%-ով:

1.6 Առաջարկվող արժեթղթերի հիմնական վիճակագրական տվյալները

Թողարկվող Պարտատոմսերն անվանական ոչ փաստաթղթային են, բաժանելի չեն և փոխարկելի չեն:

Պարտատոմսերի դիմաց տոկոսային եկամուտը վճարվելու է արժեկտրոնների տեսքով:

Պարտատոմսերի թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը կազմում է 1,500,000,000 (մեկ միլիարդ հինգ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ: Թողարկվող և տեղաբաշխվող (վաճառվող) Պարտատոմսերի քանակը 15,000 (տասնհինգ հազար) հատ է: Մեկ Պարտատոմսի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 (հարյուր հազար) ՀՀ դրամ:

Թողարկման արժույթը ՀՀ դրամն է:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման նվազագույն քանակը 5 (հինգ) հատ է՝ բացառությամբ այն դեպքի, երբ հասանելի պարտատոմսերի քանակը փոքր է 5 (հինգ) հատից:

Պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու և մարվելու են ՀՀ դրամով:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու և վճարվելու է ՀՀ դրամով:

Պարտատոմսերի դիմաց հաշվարկվելու և վճարվելու է արժեկտրոնային անվանական եկամուտ, որի տարեկան մեծությունը, արտահայտված որպես տոկոս Պարտատոմսի անվանական արժեքից (տարեկան արժեկտրոնային եկամտաբերություն), կազմում է 11.3% (տասնմեկ ամբողջ երեք տասնորդական տոկոս):

Պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնային անվանական եկամուտը վճարվելու է տարեկան պարբերականությամբ՝ Պարտատոմսերի տարեկան արժեկտրոնային եկամտաբերության չափով:

Արժեկտրոնների հաշվարկման օր է համարվելու Ազդագրի [1.7](#) և [2.4 գլուխներով](#) սահմանված Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն սկսելու օրվան հաջորդող 12-րդ, 24-րդ և 36-րդ ամիսների համապատասխան օրերը:

Պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարման հնարավորություն (թողարկողի կամ ներդրողի նախաձեռնությամբ (քոլ օպցիոն, փութ օպցիոն)) նախատեսված չէ:

Ընկերությունը Պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված միջոցները ուղղելու է կապիտալ ծախսերի իրականացմանը:

1.7 Արժեթղթերի առաջարկի համակողմանի նկարագիրը

Պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու են կարգավորվող շուկայից դուրս, ուղիղ վաճառքի միջոցով:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսվելու է Ազդագիրը գրանցելու մասին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ նաև՝ ՀՀ ԿԲ) նախագահի որոշման օրվան հաջորդող 10-րդ (տասներորդ) աշխատանքային օրը և ավարտվելու է տեղաբաշխման սկիզբը համարվող օրվան հաջորդող 40-րդ (քառասուներորդ) աշխատանքային օրը (կամ ավելի վաղ, եթե Պարտատոմսերն ամբողջությամբ վաճառվեն ավելի կարճ ժամկետում):

1.8 Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ

1.8.1 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԱՄՓՈՓ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

հազ. դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	2025թ. I-ին կիսամյակ (Մուղիտ չանցած)	2024թ. (Մուղիտ անցած)	2023թ. (Մուղիտ անցած)	2022թ. (Մուղիտ անցած)
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	18,624,635	34,593,602	33,516,715	31,307,520
Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք	(14,408,716)	(27,072,318)	(25,404,479)	(24,238,419)
Համախառն շահույթ (վնաս)	4,215,919	7,521,284	8,112,236	7,069,101
Իրացման ծախսեր	(2,736,852)	(4,566,589)	(4,485,699)	(3,853,265)
Վարչական ծախսեր	(407,658)	(685,817)	(782,086)	(702,599)
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից շահույթ (վնաս)	1,071,409	2,268,878	2,844,451	2,513,237
Գործառնական այլ եկամուտներ	142,189	392,583	189,043	343,382
Գործառնական այլ ծախսեր	(69,697)	(140,263)	(120,655)	(215,718)
Գործառնական շահույթ (վնաս)	1,143,901	2,521,198	2,912,839	2,640,901
Ֆինանսական ծախսեր/եկամուտ	(51,652)	(232,106)	(146,250)	(142,539)
Մովորական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	1,092,248	2,289,092	2,766,589	2,498,362
Արտասովոր դեպքերից շահույթ (վնաս)	-	-	-	-
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	1,092,248	2,289,092	2,766,589	2,498,362
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	(218,450)	(411,870)	(538,296)	(466,835)
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	873,799	1,877,222	2,228,293	2,031,527

1.8.2 ԱՄՓՈՓ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՎԵՐԻՆ

հազ. դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	2025թ. I-ին կիսամյակ (Մուղիտ չանցած)	2024թ. (Մուղիտ անցած)	2023թ. (Մուղիտ անցած)	2022թ. (Մուղիտ անցած)
Հիմնական միջոցներ	3,177,374	3,057,147	2,898,299	2,737,722
Անավարտ ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվներ	97,443	97,443	127,640	115,751
Ոչ նյութական ակտիվներ	252,373	224,545	251,318	170,317

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	2,623,672	2,623,672	1,588,025	1,797,667
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	139,094	145,985	153,489	188,399
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	6,289,956	6,148,792	5,018,771	5,009,856
Պաշարներ	9,334,485	9,789,807	8,193,698	7,701,405
Տրված ընթացիկ կանխավճարներ	1,829,146	453,773	0	0
Դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով	1,983,959	1,688,655	2,324,081	1,762,398
Այլ դեբիտորական պարտքեր	563,265	540,345	725,867	608,536
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	179,210	259,455	308,815	1,031,201
Այլ ընթացիկ ակտիվներ	147,111	0	0	0
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	14,037,176	12,732,035	11,552,461	11,103,540
Ընդամենը ակտիվներ	20,327,131	18,880,827	16,571,232	16,113,396
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի գուտ գումար	1,229,845	1,229,845	1,229,845	1,229,845
Էմիսիոն եկամուտ	0	0	0	0
Կուտակված շահույթ	9,505,917	9,715,118	9,237,896	8,272,603
Ընդամենը սեփական կապիտալ	10,735,762	10,944,963	10,467,741	9,502,448
Երկարաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ	42,171	85,978	51,494	332,417
Այլ ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	2,135,564	2,135,564	1,357,351	1,359,275
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	2,177,735	2,221,542	1,408,845	1,691,692
Կարճաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ	1,680,614	1,075,888	429,293	238,700
Կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով	2,773,571	3,192,126	2,773,265	2,910,980
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	577,422	458,654	664,307	639,681
Այլ ընթացիկ պարտավորություններ	2,382,027	987,654	827,781	1,129,895
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	7,413,634	5,714,322	4,694,646	4,919,256
Ընդամենը պարտավորություններ	9,591,369	7,935,864	6,103,491	6,610,948
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ	20,327,131	18,880,827	16,571,232	16,113,396

1.8.3 ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԱՄՓՈՓ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

հազ.դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	2025թ. I-ին կիսամյակ (Մուղիտ չանցած)	2024թ. (Մուղիտ անցած)	2023թ. (Մուղիտ անցած)	2022թ. (Մուղիտ անցած)
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբին	259,455	308,815	1,031,201	211,061
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների գուտ հոսքեր	(369,164)	2,131,458	2,064,097	3,349,305
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների գուտ հոսքեր	(272,000)	(373,494)	(474,895)	(293,829)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների գուտ հոսքեր	560,919	(1,808,129)	(2,309,263)	(2,266,401)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	0	805	(2,325)	31,065
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	179,210	259,455	308,815	1,031,201

1.8.4 ԱՄՓՈՓ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐ

Ցուցանիշի անվանումը	2025թ. I-ին կիսամյակ	2024	2023	2022
Չուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	937	2,013	2,390	2,179
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE)	8.1%	17.5%	22.3%	22.7%
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)	4.5%	10.6%	13.6%	13.2%
Չուտ շահույթի մարժա (NPM)	4.7%	5.4%	6.6%	6.5%
Կապիտալի համարժեքության գործակից	0.53	0.58	0.63	0.59
Ֆինանսական կայվածության գործակից	0.89	0.73	0.58	0.70
Բացարձակ իրացվելիության գործակից	0.02	0.05	0.07	0.21
Ընթացիկ իրացվելիության գործակից	0.61	0.51	0.72	0.69
Ընդհանուր իրացվելիության գործակից	1.89	2.23	2.46	2.26
Դեբիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից*	10.1	17.2	16.4	17.3

Դեբիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով*	18.0	21.2	22.3	21.1
Պաշարների շրջանառելիության գործակից*	1.5	3.0	3.2	3.2
Պաշարների շրջապտույտի տևողությունն օրերով*	242.2	121.2	114.2	113.9
Կրեդիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից*	4.8	9.1	8.9	8.9
Կրեդիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով*	37.8	40.2	40.8	41.1

* Ներկայացված ցուցանիշները միջինացված են

Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են [Հավելված 1](#)-ում:

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԱԶԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԻ ԿԱԶՄՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁՆ ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹՈՒՄ ՊԱՐՈՒՆԱԿՎՈՂ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ ԼԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ (ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆԸ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՄԱՍՈՎ) ԿՐՈՒՄ Է ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ, ԵԹԵ ԱՅՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ Է ԱԶԴԱԳՐԻ ՄՅՈՒՄ ՄԱՍԵՐԻ ՀԵՏ ԴԻՏԱՐԿԵԼՈՒ ԴԵՊՔՈՒՄ:

ՄԱՍ 2 ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2.1 Ռիսկային գործոններ

Տոկոսադրույքի ռիսկ: Տնտեսությունում տոկոսադրույքների փոփոխությունը կարող է հանգեցնել ներդրողների կողմից Պարտատոմսերի նկատմամբ եկամտաբերության ցուցանիշի վերանայման: Ընդ որում, երկրորդային շուկայում Պարտատոմսերի գները գտնվում են հակադարձ կախվածության մեջ տոկոսադրույքների մակարդակից, այսինքն տոկոսադրույքների բարձրացումն, այլ հավասար պայմաններում, հանգեցնում է Պարտատոմսերի գնի անկմանը և հակառակը:

Շուկայական ռիսկ: Երկրորդային շուկայում Պարտատոմսերի գինը և դրանց նկատմամբ պահանջարկը կարող են (կարճաժամկետ կամ երկարաժամկետ ժամանակամիջոցում) նվազել ներքին և միջազգային տնտեսություններում տնտեսական ընթացիկ ցուցանիշների և դրանց փոփոխությունների սպասումների հետ կապված: Ներդրողը պետք է հաշվի առնի, որ Պարտատոմսերի գները շուկայում կարող են տատանվել և ժամանակի ընթացքում կարող են իջնել կամ բարձրանալ: Միևնույն ժամանակ ներդրողը պետք է հաշվի առնի, որ, անկախ շուկայում գների փոփոխություններից և սպասումներից, Թողարկողի կողմից վճարվող արժեկտրոնների և Պարտատոմսի մարման գումարային մեծություններն, արտահայտված թողարկման արժույթով, չեն փոփոխվում:

Վերաներդրման ռիսկ: Այն բոլոր ներդրողները, որոնք Պարտատոմսերը ձեռք կբերեն դրանք մինչև մարումը պահելու և ձեռքբերման գործարքով սահմանված մինչև մարումը եկամտաբերությունն ապահովելու ու ստանալու համար, պետք է նկատի ունենան, որ իրենց վրա են վերցնում վերաներդրման ռիսկ, որը պայմանավորված է Պարտատոմսերից պարբերաբար ստացվող արժեկտրոնային եկամուտներն առնվազն համարժեք եկամտաբերությամբ (ձեռք բերման/գնման գործարքով սահմանված մինչև մարումը եկամտաբերությամբ) ներդնելու հնարավորությունների հավանական բացակայությամբ:

Վարկային (դեֆոլտի) ռիսկ: Ներդրողները Պարտատոմսերը ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում Թողարկողի վարկային ռիսկը, որը կապված է ապագայում Թողարկողի ֆինանսական վիճակի հնարավոր վատթարացման, արժեկտրոնային վճարումներ իրականացնելու կամ Պարտատոմսերն իրենց անվանական արժեքով մարելու անհնարինության և հավանական սնանկացման հետ:

Արտարժույթային ռիսկ: Պարտատոմսերն արտահայտված են ՀՀ դրամով, և հետևապես, ներդրումները և ներդրումների ետ ստացումը (Պարտատոմսերի ձեռք բերման և Պարտատոմսերի մարման դիմաց ստացվող գումարներ) իրականացվելու են ՀՀ դրամով: Ուստի, այս իմաստով արտարժույթային ռիսկն առկա է այն ներդրողների մոտ, ովքեր, իրենց դրամական միջոցները, Պարտատոմսերում ներդնելու նպատակով, պետք է փոխարկեն մի արժույթից մեկ այլ արժույթի:

Իրացվելիության ռիսկ: Թողարկողը Պարտատոմսերը ցուցակելու և/կամ առևտրին թույլատրելու նպատակով դիմելու է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ (այսուհետ նաև՝ Բորսա կամ Ֆոնդային բորսա), ինչպես նաև երկրորդային շուկայում Պարտատոմսերի իրացվելիությունն ապահովելու համար ներգրավելու է շուկա ստեղծող/ներ: Այնուամենայնիվ, Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ Պարտատոմսերի շրջանառության ողջ ժամկետի ընթացքում ներդրողները ցանկացած պահի կարող են իրացնել կամ ձեռք բերել Պարտատոմսերը երկրորդային շուկայում իրենց համար տնտեսապես շահավետ գնով և ծավալով:

Գնաձի կամ գնողունակության ռիսկ: Գնաձի առկայության պարագայում, Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի դիմաց առաջարկվող անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունը գնահատելիս ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ իրական եկամտաբերությունը կարող է լինել անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունից ավելի ցածր (գնաձի չավոլ):

2.2 Հիմնական տեղեկատվություն

Ընկերությունը Պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված միջոցներն ուղղելու է կապիտալ ծախսերի իրականացմանը:

Թողարկողը հավաստիացնում է, որ Պարտատոմսերի տեղաբաշխումից ներգրավված միջոցները որևէ կերպ չի օգտագործի կամ փոխառություն տրամադրի կամ այլ կերպ հասանելի դարձնի որևէ այլ անձի, որպեսզի՝ (ա) ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն ֆինանսավորի որևէ անձի հետ ցանկացած գործունեություն կամ բիզնես, որը նման ֆինանսավորման պահին կհանդիսանա ԱՄՆ կառավարության, ՄԱԿ-ի, Եվրոպական Միության (կամ նրա անդամ պետություններից որևէ մեկի), Միացյալ Թագավորության, Շվեյցարիայի, Կանադայի, Ճապոնիայի կամ նշվածներից որևէ մեկի կառավարական հաստատությունների և գործակալությունների կողմից կիրառվող որևէ պատժամիջոցի կամ սահմանափակող միջոցների (այսուհետ՝ Պատժամիջոցներ) առարկա կամ թիրախ, (բ) ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն ֆինանսավորի որևէ երկրում/տարածքում կամ երկիրը/տարածքը ներառող կամ երկրի/տարածքի կողմից ցանկացած գործունեություն կամ բիզնես, որը հանդիսանում է երկրի/տարածքի նկատմամբ կիրառվող Պատժամիջոցների առարկա կամ թիրախ, կամ (գ) որևէ այլ ձևով հանգեցնի որևէ անձի (ներառյալ Ազդագրի ներքո Պարտատոմսերի տեղաբաշխմանը մասնակցող ցանկացած անձի, լինի դա Տեղաբաշխող, խորհրդատու, ներդրող կամ այլ անձ) կողմից Պատժամիջոցների խախտման:

2.3 Տեղեկատվություն՝ կապված առաջարկվող (կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրվող) արժեթղթերի հետ

2.3.1 Արժեթղթերի տեսակը և դասը

Թողարկվող Պարտատոմսերն անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր են, անբաժանելի են և փոխարկելի չեն: Պարտատոմսերը դեռևս չունեն տարբերակիչ ծածկագիր:

2.3.2 Երկիրը

Պարտատոմսերը թողարկվել են ՀՀ տարածքում՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության և ենթաօրենսդրական ակտերի: Վեճերի և դատական գործընթացների առկայության դեպքերում վերջիններս կարգավորվելու են ՀՀ օրենսդրության համաձայն:

2.3.3 Արժեթղթերի ձևը

Թողարկված Պարտատոմսերը ոչ փաստաթղթային են, իսկ Պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրը կվարի «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ը (ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան 26/1 5-րդ հարկ, հեռ.՝ (+374) 60 615555)՝ ըստ «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ Դեպոզիտարիա) համապատասխան կանոնների և ընթացակարգերի:

2.3.4 Արժեթղթի անվանական արժեքը և քանակը

Մեկ Պարտատոմսի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 (հարյուր հազար) ՀՀ դրամ: Թողարկվող և տեղաբաշխվող (վաճառվող) Պարտատոմսերի քանակը 15,000 (տասնհինգ հազար) հատ է:

2.3.5 Թողարկման արժույթը

Թողարկման արժույթը ՀՀ դրամն է:

2.3.6 Առաջարկվող արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն

Համաձայն ՀՀ Քաղաքացիական օրենսգրքի՝ Թողարկողի լուծարման դեպքում նրա պարտատերերի պահանջները բավարարվում են հետևյալ հերթականությամբ՝

- 1) առաջին հերթին բավարարվում են լուծարվող իրավաբանական անձի գույքի գրավով ապահովված պարտավորությունների մասով պարտատերերի պահանջները.
- 2) երկրորդ հերթին բավարարվում են այն քաղաքացիների պահանջները, որոնց առջև լուծարվող իրավաբանական անձը պատասխանատվություն է կրում

- նրանց կյանքին կամ առողջությանը վնաս պատճառելու համար՝ համապատասխան պարբերական վճարումների կապիտալացման միջոցով.
- 3) երրորդ հերթին վճարվում է աշխատանքային պայմանագրով աշխատող անձանց արձակման նպաստների, աշխատավարձի և հեղինակային պայմանագրերով վարձատրությունը.
  - 4) չորրորդ հերթին մարվում է պետական բյուջե կատարվող պարտադիր վճարների պարտքը.
  - 5) հինգերորդ հերթին հաշվարկներ են կատարվում մնացած պարտատերերի հետ՝ բացառությամբ ստորադաս փոխառություններով պարտատերերի.
  - 6) վեցերորդ հերթին հաշվարկներ են կատարվում ստորադաս փոխառություններով պարտատերերի հետ:

Յուրաքանչյուր հերթի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարվելուց հետո: Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի պահանջները բավարարվում են հինգերորդ հերթին:

Եթե լուծարումը պայմանավորված է Թողարկողի սնանկությամբ, ապա պարտատերերի պահանջները բավարարվում են «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով:

2.3.7 Արժեթղթերից բխող իրավունքները

Պարտատոմսերից բխող իրավունքներն են.

- 1) ստանալ Պարտատոմսերով նախատեսված արժեկտրոնային եկամուտները և մարման գումարը՝ ըստ Ազդագրով սահմանված կարգի: Արժեկտրոնային եկամտի ստացման և շրջանառության ժամկետի վերջում Պարտատոմսերի մարման գումարի ստացման իրավունքի իրականացման համար ներդրողներից լրացուցիչ գործողությունների կատարում չի պահանջվում, և արժեկտրոնային եկամուտն, ինչպես նաև Պարտատոմսի մարման գումարը փոխանցվելու են ներդրողի բանկային հաշվին՝ համաձայն Դեպոզիտարիայի և Հաշվի օպերատորի հետ կնքվելիք Արժեթղթերի գծով եկամուտների փոխանցման եռակողմ պայմանագրի (այսուհետ՝ Եռակողմ պայմանագիր),
- 2) Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի արժեկտրոնները և/կամ մարման գումարը սահմանված ժամկետից ուշ վճարելու դեպքում ձեռնարկել Պարտատոմսերի սեփականության իրավունքից բխող իր պահանջների բավարարման ուղղությամբ օրենսդրությամբ թույլատրվող գործողություններ,
- 3) Գրավադրել Պարտատոմսերն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով,

4) Իր ցանկությամբ օտարել Պարտատոմսերը Ֆոնդային բորսայում (Ֆոնդային բորսայում ցուցակված լինելու դեպքում) կամ արտաբորսայում՝ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքով (այսուհետ՝ Օրենք) սահմանված կարգով: Ընդ որում, ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ Օրենքով արգելվում է կարգավորվող շուկայից (ֆոնդային բորսա) դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված կորպորատիվ արժեթղթեր,

5) Օրենսդրությամբ նախատեսված այլ իրավունքներ:

Միաժամանակ Պարտատոմսի սեփականատերը պարտավոր է Պարտատոմսերի թողարկման պայմաններով սահմանված ժամկետներում իրականացնել Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար անհրաժեշտ գումարների փոխանցում համապատասխան բանկային հաշվին, կատարել Պարտատոմսերի ձեռքբերումից, օտարումից և այլ գործողություններից ծագող դրամային և ոչ դրամային ցանկացած պարտավորություն, ինչպես նաև կրել օրենսդրությամբ նախատեսված այլ պարտականություններ:

2.3.8 Անվանական տոկոսադրույքը և այդ տոկոսների վճարման պայմանները

Պարտատոմսերի դիմաց հաշվարկվելու և վճարվելու է արժեկտրոնային անվանական եկամուտ, որի տարեկան մեծությունը, արտահայտված որպես տոկոս Պարտատոմսի անվանական արժեքից (տարեկան արժեկտրոնային եկամտաբերություն), կազմում է 11.3% (տասնմեկ ամբողջ երեք տասնորդական տոկոս):

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու և վճարվելու է ՀՀ դրամով:

Պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնային անվանական եկամուտը վճարվելու է տարեկան պարբերականությամբ՝ Պարտատոմսերի տարեկան արժեկտրոնային եկամտաբերության չափով:

Արժեկտրոնների հաշվարկման օր է համարվելու Ազդագրի [1.7](#) և [2.4 գլուխներով](#) սահմանված Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն սկսելու օրվան հաջորդող 12-րդ, 24-րդ և 36-րդ ամիսների համապատասխան օրերը:

Արժեկտրոնները Պարտատոմսերի սեփականատերերին և/կամ անվանատերերին վճարվելու են արժեկտրոնների հաշվարկման օրը: Եթե հաշվարկման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնը վճարման օր է համարվում դրան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Արժեկտրոնները (տոկոսագումարները) ստանալու իրավունք ունեն Պարտատոմսերի արժեկտրոնների հաշվարկման օրվան նախորդող օրվա վերջի դրությամբ

Պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք (սեփականատերերը կամ անվանատերերը):

Արժեկտրոնների վճարումների համար նախատեսվող գումարներն անվանատերերին և/կամ սեփականատերերին վճարվում են մինչև 0.1 ՀՀ դրամ ճշտությամբ (ընդ որում կլորացումը իրականացվում է թվաբանական կլորացման կանոններին համաձայն՝ մինչև ամենամոտ ամբողջ տասնորդական թիվը):

Համաձայն Եռակողմ պայմանագրի՝ Դեպոզիտարիան Թողարկողի հանձնարարությամբ և Հաշվի օպերատորի միջնորդությամբ Թողարկողին մատուցում է արժեթղթերի գծով եկամուտների փոխանցման և արժեթղթերի մարման ծառայություններ: Արժեկտրոնի գումարները վճարվում են անկանխիկ ձևով: Դրամական միջոցների այն մասը, որը հնարավոր չի լինի փոխանցել արժեթղթերի սեփականատիրոջը և/կամ անվանատիրոջը Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում Պարտատոմսի սեփականատերերի ռեեստրի փակման օրվա դրությամբ ռեեստրում գրանցված բանկային հաշիվների բացակայության կամ դրանց ճշտման անհնարինության պատճառով, կվերադարձվի Թողարկողի համապատասխան բանկային հաշվին: Այնուհետև Թողարկողը կգործադրի իրենից կախված բոլոր ողջամիտ ջանքերը ներդրողին բոլոր հնարավոր կապի միջոցներով հայտնաբերելու ու նրան վճարման ենթակա գումարը փոխանցելու համար: Ներդրողին հայտնաբերելու անհնարինության դեպքում վճարման ենթակա գումարը մուծվելու է նոտարի կամ դատարանի (օրենքով սահմանված դեպքերում) դեպոզիտ համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

Համաձայն Եռակողմ պայմանագրի՝ Դեպոզիտարիան, արժեկտրոնի գումարների վճարման հիմքով, մինչև արժեկտրոնների վճարման օրվա ժամը 14:00 ՀՀ ԿԲ է ներկայացնում տեղեկատվություն Պարտատոմսի արժեկտրոնների վճարման փաստի մասին:

Արժեկտրոնի գումարի հաշվարկման համար հիմք է ընդունվում հետևյալ բանաձևը՝

$$ԱԳ = (FV \times C) / k,$$

որտեղ՝

ԱԳ-ն արժեկտրոնի գումարն է,

FV- մեկ Պարտատոմսի անվանական արժեքն է,

C- տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,

k-ն մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է (արժեկտրոնների տարեկան վճարման դեպքում k=1, կիսամյակային վճարման դեպքում՝ k=2):

Արժեկտրոնի կուտակումն իրականացվելու է հետևյալ բանաձևով՝

$$AI = FV \times \frac{C}{k} \times \frac{DCS}{DCC}$$

- AI – կուտակված արժեկտրոնային եկամուտն է,
- FV – մեկ Պարտատոմսի անվանական արժեքն է,
- C – տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,
- k – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է, հաճախականությունը, (արժեկտրոնների տարեկան վճարման դեպքում k=1, կիսամյակային վճարման դեպքում՝ k=2),
- Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը Պարտատոմսերի համար համարվում է Actual/Actual-ը, ընդ որում
  - DCS – գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D2M2Y2 - D1M1Y1];
  - DCC – արժեկտրոնային փուլի օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D3M3Y3 - D1M1Y1];
  - D1M1Y1 – գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է;
  - D2M2Y2 – գործարքի կատարման ամսաթիվն է;
  - D3M3Y3 – գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման/անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

2.3.9 Արժեթղթերի մարման ժամկետը և արժեքը

Պարտատոմսերի մարման օր է համարվում տեղաբաշխումն սկսելու օրվան հաջորդող 36-րդ (երեսունվեցերորդ) ամսվա համապատասխան օրը:

Մեկ Պարտատոմսի մարման արժեքը 100,000 (հարյուր հազար) ՀՀ դրամ է:

Պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրը փակվում է Պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող օրը: Պարտատոմսերի մարման գումարն իրավունք ունեն ստանալ մինչև ռեեստրի փակման պահը Պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք:

Պարտատոմսերի մարման գումարները Պարտատոմսերի սեփականատերերին/անվանատերերին վճարվում են Պարտատոմսերի մարման օրը: Եթե մարման օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա մարման գումարները վճարվում են մարման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրը:

Թողարկողը մարման գումարները վճարելու է անկանխիկ ձևով՝ համաձայն Եռակողմ պայմանագրի: Դրամական միջոցների այն մասը, որը հնարավոր չի լինի փոխանցել

արժեթղթերի սեփականատիրոջը և/կամ անվանատիրոջը Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում Պարտատոմսի սեփականատերերի ռեեստրի փակման օրվա դրությամբ ռեեստրում գրանցված բանկային հաշիվների բացակայության կամ դրանց ճշտման անհնարինության պատճառով, կվերադարձվի Թողարկողի համապատասխան բանկային հաշվին: Այնուհետև Թողարկողը կգործադրի իրենից կախված բոլոր ողջամիտ ջանքերը ներդրող(ներ)ին բոլոր հնարավոր կապի միջոցներով հայտնաբերելու ու նրան վճարման ենթակա գումարը փոխանցելու համար: Ներդրողին հայտնաբերելու անհնարինության դեպքում Թողարկողը վճարման ենթակա գումարը մուծելու է նոտարի կամ դատարանի (օրենքով սահմանված դեպքերում) դեպոզիտ՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

Համաձայն Եռակողմ պայմանագրի՝ Դեպոզիտարիան, հիմք ընդունելով մարման գումարների վճարման փաստը, մինչև մարման գումարների վճարման օրվա ժամը 14:00 ՀՀ ԿԲ է ներկայացնում տեղեկատվություն Պարտատոմսի մարման գումարների փաստացի վճարման մասին:

Պարտատոմսերի մարման դիմաց վճարումները կատարվելու են ՀՀ դրամով:

Հաշվի առնելով Պարտատոմսերի մարման հետ կապված միջբանկային փոխանցումների անհրաժեշտությունը՝ ներդրողները պետք է նկատի ունենան, որ մարման գումարների փոխանցման (միջբանկային փոխանցումներ) հետ կապված հնարավոր միջնորդավճարների ծախսերը պետք է կատարվեն ներդրողի հաշվին, հետևաբար նման դեպքերում ներդրողները մարման գումարները կստանան պահումներով՝ ըստ միջնորդ բանկերում /առկայության դեպքում/ գործող սակագների:

2.3.9.1 **Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն**

Պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարման հնարավորություն (Թողարկողի կամ ներդրողի նախաձեռնությամբ (քոլ օպցիոն, փուլ օպցիոն)) չի նախատեսվում:

2.3.10 **Արժեթղթերի տարեկան եկամտաբերությունը**

Պարտատոմսերի տարեկան եկամտաբերությունը (մինչև մարումը տարեկան եկամտաբերություն, yield to maturity, YTM) տեղաբաշխման ընթացքում լինելու է անփոփոխ և հավասար Պարտատոմսերի տարեկան արժեկտրոնային եկամտաբերությանը. վերջինս կազմում է 11.3% (տասնմեկ ամբողջ երեք տասնորդական տոկոս):

2.3.11 **Նոր թողարկման մասին տեղեկատվություն**

Պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման մասին որոշումն ընդունվել է Թողարկողի Ընդհանուր ժողովի 27.06.2025թ. թիվ 2025-1 որոշմամբ:

2.3.12 Արժեթղթերի ազատ շրջանառելիության սահմանափակումների նկարագրությունը

Թողարկողի կանոնադրությամբ կամ Պարտատոմսերի թողարկման/առաջարկի մասին Թողարկողի համապատասխան իրավասու մարմնի որոշմամբ (այսուհետ՝ Թողարկողի որոշում) Պարտատոմսերի թողարկման/տեղաբաշխման, ինչպես նաև Պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ որևէ այլ սահմանափակումներ չեն սահմանվում, բացի տեղաբաշխման ընթացքում վաճառքի գործարքի նվազագույն ծավալի սահմանափակումից: Համաձայն Թողարկողի կողմից սահմանված թողարկման պայմանների՝ տեղաբաշխման ընթացքում վաճառքի նվազագույն քանակը մեկ գործարքի համար կազմում է 5 (հինգ) հատ Պարտատոմս (բացառությամբ այն դեպքի, երբ հասանելի պարտատոմսերի քանակը փոքր է 5 (հինգ) հատից):

Պարտատոմսերի ազատ շրջանառության հետ կապված որևէ այլ սահմանափակումներ չկան՝ բացառությամբ Օրենքով և ենթաօրենսդրական ակտերով սահմանված դեպքերի:

Թողարկողը պարտադիր դիմելու է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ Պարտատոմսերը ցուցակելու համար, և համաձայն գործող օրենսդրության՝ Պարտատոմսերի ցուցակման դեպքում վերջիններիս շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն Բորսայում:

Ներդրողները կարող են իրենց ցանկությամբ օտարել Պարտատոմսերը Ֆոնդային բորսայում (ցուցակված և առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում) կամ արտաբորսայում՝ Օրենքով սահմանված կարգով: Ընդ որում, ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ Օրենքով չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից (ֆոնդային բորսա) դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված կորպորատիվ արժեթղթեր: Սույն պահանջի ներքո ՀՀ ԿԲ-ն կարող է բացառություններ սահմանել ներքոնշյալ գործարքների համար.

- մասնավոր գործարքների համար, այն է՝ գործարքներ, որոնց կողմերը նախապես հայտնի են,
- արժեթղթերի տեղաբաշխման նպատակով տեղաբաշխողների կողմից իրականացվող գործարքների համար,
- կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթղթերի՝ այլ կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության և վաճառելու դեպքերի համար:

2.3.13 Արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկումը

Կարևոր ծանուցում: Չնայած այն հանգամանքին, որ Թողարկողը, ներդնելով իր լավագույն ջանքերը և առկա գիտելիքները, սույն բաժնում ներկայացնում է արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկման մոտեցումները ՀՀ-ում, այնուամենայնիվ Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ ներդրողներն այն չպետք է համարեն հարկային խորհրդատվություն և ներդրումներ անելիս հիմնվեն միայն այս բաժնում ներկայացված նյութի վրա: Թողարկողը չի երաշխավորում, որ ներդրողի կողմից Ազդագրի ստացման և ծանոթացման պահին հարկային օրենսդրությունը կհամապատասխանի ներկայացվածին, կամ համարժեքորեն կիրառություն կունենա ՀՀ հարկային մարմինների կողմից և ցանկացած պարագայում խորհուրդ է տալիս օգտվել մասնագիտացված հարկային խորհրդատվության ծառայություններից: Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ սույնով զերծ է մնում ցանկացած ներդրողի հնարավոր պահանջներից կապված հարկային օրենսդրության և հարկման մեխանիզմների փոփոխության արդյունքում առաջացած լրացուցիչ ֆինանսական պահանջների նկատմամբ պատասխանատվությունից:

Թողարկողի Պարտատոմսերից ստացվող եկամուտը ենթակա է հարկման շահութահարկով (իրավաբանական անձանց համար) և եկամտային հարկով (ֆիզիկական անձանց համար):

2.3.13.1 *Պարտատոմսերից ստացվող եկամտի շահութահարկով հարկման կարգը և նկարագիրը*

ՀՀ-ում շահութահարկ են վճարում (հարկատու են) ՀՀ ռեզիդենտները և ոչ ռեզիդենտները, բացառությամբ ՀՀ պետական կառավարչական հիմնարկների, ՀՀ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների և ՀՀ ԿԲ-ի: ՀՀ Հարկային օրենսգրքով (այսուհետ՝ Հարկային օրենսգիրք) ՀՀ ռեզիդենտ կազմակերպություն (այսուհետ՝ ռեզիդենտ կազմակերպություն) է համարվում այն կազմակերպությունը, որի գտնվելու վայրը հանդիսանում է ՀՀ-ն:

Ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց հարկումը

Ռեզիդենտների համար հարկվող օբյեկտ է համարվում ՀՀ տարածքում և նրա սահմաններից դուրս ստացվող հարկվող շահույթը: Հարկվող շահույթը հարկատուի համախառն եկամտի և Հարկային օրենսգրքի սահմանված նվազեցումների դրական տարբերությունն է: Շահութահարկի գումարը ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց համար հաշվարկվում է հարկվող շահույթի նկատմամբ՝ 18 (տասնութ) տոկոս դրույքաչափով:

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց հարկումը

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող շահույթը: Համաձայն Հարկային օրենսգրքի՝ հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող եկամուտներին են դասվում նաև ոչ ռեզիդենտի՝ ռեզիդենտից կամ ոչ ռեզիդենտից ստացված պասիվ եկամուտները: Ընդ որում, ոչ ռեզիդենտի ստացված պասիվ եկամուտներ են համարվում ոչ ռեզիդենտի կողմից իր գույքի կամ այլ ակտիվների ներդրմամբ (տրամադրելով) ՀՀ տարածքում բացառապես այլ անձանց գործունեությունից ստացված եկամուտները, այսինքն՝ շահաբաժիններ, տոկոսներ, ռոյալթիներ և այլ պասիվ եկամուտներ:

ՀՀ-ում ոչ ռեզիդենտի կողմից հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող եկամուտների հարկումը կատարում է հարկային գործակալը՝ եկամտի վճարման աղբյուրի մոտ: ՀՀ-ում ոչ ռեզիդենտի ստացած եկամտից վճարման աղբյուրի մոտ Հարկային օրենսգրքով սահմանված կարգով հարկային գործակալները շահութահարկը պահում են 10 (տասը) տոկոս դրույքաչափով:

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսայում (կարգավորվող շուկայում) 2025թ.-ի հունվարի 1-ից մինչև 2027թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ցուցակված (առևտրին թույլատրված) պարտատոմսերից մինչև 2027թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ստացված տոկոսների կամ մարելիս գեղչի ձևով ստացվող եկամուտների, ինչպես նաև նշյալ պարտատոմսերի օտարումից, այլ արժեթղթերով փոխանակումից կամ նման այլ գործարքներից ստացվող եկամուտների մասով ազատվում են շահութահարկի վճարումից:

2.3.13.2 Պարտատոմսերից ստացվող եկամտի՝ եկամտային հարկով հարկման կարգը և նկարագիրը

ՀՀ-ում եկամտային հարկ են վճարում (հարկատու են) ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք: Ընդ որում, Հարկային օրենսգրքի համաձայն ռեզիդենտ է համարվում այն ֆիզիկական անձը, որը հարկային տարում (հունվարի 1-ից մինչև դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ) սկսվող կամ ավարտվող տասներկուամսյա ցանկացած ժամանակահատվածում գտնվել է ՀՀ-ում ընդհանուր առմամբ 183 օր և ավելի, կամ ում կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է ՀՀ-ում, ինչպես նաև ՀՀ-ում պետական ծառայության մեջ գտնվող ժամանակավորապես ՀՀ տարածքից դուրս աշխատող ֆիզիկական անձը: Կենսական շահերի կենտրոն է համարվում այն վայրը, որտեղ կենտրոնացված են անձի ընտանեկան կամ տնտեսական շահերը: Մասնավորապես, համարվում է, որ ֆիզիկական անձի կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է ՀՀ-ում, եթե ՀՀ-ում է գտնվում նրա տունը կամ այլ բնակարանը, ընտանիքը, մասնագիտական կամ այլ գործունեության հիմնական վայրը:

Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց հարկում

Ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում ՀՀ տարածքում և նրա սահմաններից դուրս ստացվող հարկվող եկամուտը:

Տոկոսագումարների համար եկամտային հարկը հաշվարկվում է 10 տոկոս դրույքաչափով: Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց եկամուտներ վճարելիս եկամտային հարկը պահում (զանձում) է հարկային գործակալը:

Արժեկտրոնային պարտատոմսերի դեպքում եկամտային հարկի պահումը (զանձումը) իրականացվում է տոկոսագումարների (արժեկտրոնային եկամուտների) յուրաքանչյուր վճարման դեպքում:

Զեղչատոկոսային (գրոյական արժեկտրոնով) պարտատոմսերի դեպքում եկամտային հարկը հաշվարկվում և պահվում է մարման ժամանակ ստացվող գեղջի նկատմամբ: Վերջինս հաշվարկվում է, որպես անվանական արժեքի և թողարկման գնի տարբերություն:

ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսայում (կարգավորվող շուկայում) 2025թ.-ի հունվարի 1-ից մինչև 2027թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ցուցակված (առևտրին թույլատրված) պարտատոմսերից մինչև 2027թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ստացված տոկոսների կամ մարելիս գեղջի ձևով ստացվող եկամուտները ազատվում են եկամտային հարկից: Բացառություն են կազմում միայն բանկերի թողարկած այն պարտատոմսերը, որոնց տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը պակաս է երկու տարուց:

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց հարկում

Ոչ ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող եկամուտը: Հարկվող եկամուտը հարկատուի համախառն եկամտի և Հարկային օրենսգրքի դրույթներին համաձայն իրականացված նվազեցումների դրական տարբերությունն է:

Պարտատոմսերից ստացված եկամուտների հարկման կանոնները և եկամտային հարկի կիրառվող դրույքաչափը նույնն են ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար:

Ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց (եկամտային հարկի գծով), ինչպես նաև ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց (շահութահարկի գծով) համար հարկային գործակալ է հանդիսանում Թողարկողը:

2.4 Առաջարկի ժամկետները և պայմանները

2.4.1 Առաջարկի պայմանները և վիճակագրությունը

Պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու են կարգավորվող շուկայից դուրս, ուղիղ վաճառքի միջոցով:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսվելու է Ազդագիրը գրանցելու մասին ՀՀ ԿԲ նախագահի որոշման օրվան հաջորդող 10-րդ (տասներորդ) աշխատանքային օրը և ավարտվելու է տեղաբաշխման սկիզբը համարվող օրվան հաջորդող 40-րդ (քառասուներորդ) աշխատանքային օրը (կամ ավելի վաղ, եթե Պարտատոմսերն ամբողջությամբ վաճառվեն ավելի կարճ ժամկետում):

Տեղաբաշխման ընթացքում գործում են առաջարկից օգտվելու հետևյալ պայմանները.

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողը վճարումը պետք է կատարի մինչև Պարտատոմսերի ձեռքբերման օրվա ավարտը՝ Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի ներկայացման հիմքով: Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարումը համարվում է պատշաճ կերպով կատարված համապատասխան բանկային հաշվին դրամական միջոցների մուտքագրման պահից:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական ներկայացնողները պետք է տեղյակ լինեն, որ իրենց հայտ-հանձնարարականները չբավարարվելու կամ մասնակի բավարարվելու դեպքում Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գումարների՝ բանկային հաշվի վրա մնալը՝ մինչև Պարտատոմսերի թողարկման պայմանների համաձայն դրանք իրենց վերադարձնելու պահը, միջոցների ապօրինի պահում կամ դրանք վերադարձնելուց խուսափել չի հանդիսանում և դրանց վրա տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Բանկային փոխանցման միջոցով Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարման դեպքում ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին հոգալ հնարավոր բանկային միջոցները հետ կապված ծախսերը:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի ներկայացումից հետո սահմանված ժամկետում համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտ-հանձնարարականները համարվում են անվավեր:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականում նշված քանակի Պարտատոմսեր ձեռք բերելու դիմաց վճարման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների մեծությունը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$V = P * Q$, որտեղ՝

- *V-ն Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու դիմաց վճարման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների մեծությունն է:*
- *P-ն Պարտատոմսերի ձեռք բերման հայտի Բանկ ներկայացման օրվա դրությամբ Պարտատոմսի գինն է, որը հաշվարկվում է [Ազդագրի 2.4.3.1](#) կետի համաձայն:*
- *Q-ն Պարտատոմսերի այն քանակն է, որը ներդրողը ցանկանում է ձեռք բերել:*

2.4.1.1 *Առաջարկի ընդհանուր ծավալը*

Պարտատոմսերի թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը կազմում է 1,500,000,000 (մեկ միլիարդ հինգ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ:

2.4.1.2 *Առաջարկի իրականացման սկիզբը և ավարտը*

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսվելու է Ազդագիրը գրանցելու մասին ՀՀ ԿԲ նախագահի որոշման օրվան հաջորդող 10-րդ (տասներորդ) աշխատանքային օրը և ավարտվելու է տեղաբաշխման սկիզբը համարվող օրվան հաջորդող 40-րդ (քառասուներորդ) աշխատանքային օրը (կամ ավելի վաղ, եթե Պարտատոմսերն ամբողջությամբ վաճառվեն ավելի կարճ ժամկետում):

Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի առաջարկը, ինչպես նաև տեղաբաշխումը կարող է հետաձգվել կամ չեղյալ հայտարարվել անհատթահարելի ուժի ազդեցության դեպքում (Ֆորս մաժոր):

Եթե առկա են հետ վերադարձման ենթակա դրամական միջոցներ, ապա դրանք վերադարձվում են Թողարկողի կողմից՝ հետաձգման կամ չեղյալ հայտարարման որոշումն ընդունելուց հետո՝ 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ անկանխիկ եղանակով:

Տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշման կայացման և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցները ներդրողներին վերադարձվում են կուտակված արժեկտրոնային եկամուտների հետ միասին: Արժեկտրոնային եկամուտը նման դեպքում հաշվարկվում է տեղաբաշխման առաջին օրվա և այն դադարեցնելու մասին որոշման կայացման օրերի միջև ընկած ժամանակամիջոցի համար:

Եթե Թողարկողը տեղաբաշխման ընթացքում ներկայացնում է Ազդագրի լրացում, որը կապված է Ազդագրում ներառված տեղեկատվության էական փոփոխության, նոր էական հանգամանքի կամ փաստի ի հայտ գալու հետ, ապա նա ներդրողի պահանջով պարտավոր է չեղյալ համարել ներդրողի տված ակցեպտը և հետ վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում նրանից ստացված միջոցները կամ հետ գնել մինչև լրացման ներկայացումը ներդրողին վաճառված արժեթղթերը՝ առնվազն նրա կողմից արժեթղթերի ձեռքբերման գնով: Սահմանված հետգնման պահանջը պետք է Տեղաբաշխողին ներկայացվի գրավոր: Հետգնման պահանջի ներկայացման ժամկետը չի կարող ավելի կարճ լինել, քան 5 (հինգ) աշխատանքային օրը՝ Ազդագրի լրացման հրապարակումից հետո, իսկ արժեթղթերի հետգնումը և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված դրամական միջոցների վերադարձը պետք է իրականացվեն հետգնման պահանջը ներկայացնելուց հետո՝ առավելագույնը 10 (տասը) աշխատանքային օրվա ընթացքում:

ՀՀ ԿԲ-ն իր որոշմամբ կարող է կասեցնել Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ընթացքը՝ Օրենքի համաձայն:

Տեղաբաշխողի նախաձեռնությամբ տեղաբաշխման ընթացքը կարող է կասեցվել միայն ՀՀ ԿԲ համաձայնությամբ՝ առավելագույնը 10 (տասը) աշխատանքային օրով:

Եթե կասեցման ժամկետն ավարտվելու պահից՝ 1 (մեկ) աշխատանքային օրվա ընթացքում, տեղաբաշխումը չի շարունակվում, սպա Տեղաբաշխողը պարտավոր է կայացնել տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշում և վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցներն արժեթղթերը ձեռք բերած անձանց Օրենքով սահմանված կարգով՝ կասեցման ժամկետի ավարտից 10 (տասը) աշխատանքային օրվա ընթացքում:

2.4.1.3 Առաջարկից օգտվելու համար դիմելու գործընթացը

Տեղաբաշխմանը մասնակցելու համար ներդրողները պետք է կատարեն հետևյալ քայլերը.

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն և պատշաճ կերպով Տեղաբաշխողին ներկայացնեն Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը, որով կհավաստեն Պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելու իրենց պատրաստակամությունը, և որով այդ պայմանները կդառնան ներդրողների համար պարտադիր:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ֆիզիկական և/կամ իրավաբանական անձինք լրացնում են հայտ-հանձնարարականում նշված դաշտերը, որոնց լրացումը պարտադիր է հայտ-հանձնարարականի վավերականությունն ապահովելու համար:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականները կիրառարակվեն Տեղաբաշխողի և/կամ Թողարկողի պաշտոնական ինտերնետային կայքերում: Հայտ-հանձնարարականն առնվազն պետք է պարունակի հետևյալ տեղեկությունները.

- *Հայտ-հանձնարարականի ներկայացման ամսաթիվը,*
- *Գործարքի օրը (ձեռքբերման դիմաց փաստացի վճարման օրն է),*
- *Ներդրողի տվյալները.*
  - *Ֆիզիկական անձանց (անհատ ձեռնկարկատերերի) դեպքում՝ անունը և ազգանունը, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները, գրանցման վայրը, ռեզիդենտությունը*
  - *իրավաբանական անձանց դեպքում՝ անվանումը, գրանցման համարը, գտնվելու վայրը, ՀՎՀՀ-ն, ռեզիդենտությունը*
- *Ներդրողի բանկային վավերապայմանները*
  - *արժեթղթերի հաշվի համարը և արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի անունը*
- *Ձեռքբերվող պարտատոմսերի տվյալները*
  - *պարտատոմսի գինը*
  - *պարտատոմսերի քանակը*
  - *վճարման ենթակա ընդհանուր գումարը*

Լրացված և պատշաճ կերպով Տեղաբաշխողին առաքված ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականում նշված ծավալի Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար

համապատասխան դրամական միջոցները ներդրողների կողմից պետք է մուտքագրվեն թողարկման նպատակով բացված հաշվեհամարին (այսուհետ՝ Թողարկման հաշվեհամար) մինչև հայտ-հանձնարարականի ձեռքբերման օրվա ավարտը: Հայտ-հանձնարարականը կհամարվի վավեր պատշաճ առաքման և համապատասխան վճարի կատարման հիմքով (այսուհետ՝ Վավեր հայտ-հանձնարարական):

Մահմանված ժամկետում համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտ-հանձնարարականները համարվում են անվավեր:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականում ներկայացված ձեռքբերման օրվա ավարտից հետո, ինչպես նաև Պարտատոմսերի տեղաբաշխման նախատեսված վերջնաժամկետից հետո Թողարկման հաշվեհամարին ստացված գումարները ենթակա են ետ վերադարձման, իսկ դրանց համապատասխան հայտ-հանձնարարականները չեն կարող բավարարվել:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը կհամարվի պատշաճ կերպով առաքված Տեղաբաշխողին, եթե այն առաքվել է Տեղաբաշխողի հետ ներքոնշյալ կապի միջոցներից որևէ մեկի միջոցով:

Օնլայն եղանակով՝ Տեղաբաշխողի MyAmeria հավելվածի MyInvest հարթակի միջոցով էլեկտրոնային հայտ ներկայացնելու միջոցով
Առձեռն՝ այցելելով Տեղաբաշխողի որևէ մասնաճյուղ ¹ և հաճախորդի մենեջերների միջոցով լրացնելով համապատասխան հայտ-հանձնարարականը
Էլեկտրոնային փոստ՝ CapitalMarkets@ameriabank.am

Տեղաբաշխողը Վավեր հայտ-հանձնարարական ներկայացրած անձին նույնականացնելու նպատակով վերջինից կարող է պահանջել հավելյալ տեղեկատվություն/փաստաթղթեր:

Վավեր հայտ-հանձնարարականները բավարարվում կամ մերժվում են այն ներկայացնելու օրվան հաջորդող մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Վավեր հայտ-հանձնարարականները կարող են մերժվել, եթե փոխանցված դրամական միջոցները չեն համապատասխանում փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման ոլորտը կարգավորող միջազգային և/կամ ՀՀ օրենսդրության պահանջներին և/կամ Տեղաբաշխողի ներքին նորմատիվ ակտերին, ինչպես նաև Ազդագրով նշված դեպքերում:

¹ Մասնաճյուղերի գործառնական օրերը և ժամերը ներկայացված են հետևյալ հղմամբ՝ <https://ameriabank.am/service-network>:

Պարտատոմսերի ձեռքբերմանը մասնակցել ցանկացող ֆիզիկական և/կամ իրավաբանական անձինք կարող են ներկայացնել մեկից ավելի հայտ-հանձնարարականներ:

2.4.1.4 Առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորությունը

Տեղաբաշխման ընթացքում առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորություն չի նախատեսվում:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է ըստ Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտերի հերթականության և դրանց դիմաց կատարված վճարման ստացման առկայության. առաջնահերթություն ունի այն հայտը, որն ավելի վաղ է ստացվել, և միաժամանակ հայտի դիմաց վճարումը Թողարկման հաշվեհամարին առկա է:

Տեղաբաշխման կարգով պայմանավորված՝ հնարավոր է Պարտատոմսերի ձեռքբերման որևէ հայտ-հանձնարարականի և/կամ հայտ-հանձնարարականների մասնակի բավարարում:

Մասնակի բավարարման դեպք կարող է առաջանալ, երբ հայտ-հանձնարարականում նշված ձեռքբերվող Պարտատոմսերի քանակը գերազանցում է տեղաբաշխման ենթակա Պարտատոմսերի մնացորդային քանակը:

Այն դեպքում, եթե Պարտատոմսերի ձեռքբերման վավեր հայտ-հանձնարարականները միաժամանակ են ներկայացվել և ձեռքբերվող Պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը գերազանցում է տեղաբաշխման ենթակա Պարտատոմսերի մնացորդային քանակը, ապա տվյալ հայտ-հանձնարարականները բավարարվում են համամասնորեն՝ ըստ հայտ-հանձնարարականներում նշված ձեռքբերվող Պարտատոմսերի ընդհանուր քանակում յուրաքանչյուր հայտ-հանձնարարականով նշված ձեռքբերվող Պարտատոմսերի քանակի մասնաբաժնի:

Հայտ-հանձնարարականի մասնակի բավարարման դեպքում, եթե առկա է լինում ներդրողին հետ վերադարձման ենթակա գումար, ապա տեղաբաշխման ավարտից հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում նշված գումարը Թողարկողի կողմից ենթակա է վերադարձման, ինչն իրականացվում է անկանխիկ եղանակով՝ համապատասխան ներդրողի բանկային հաշվին փոխանցմամբ:

2.4.1.5 Հայտը հետ կանչելու ժամանակաշրջանը

Հայտ-հանձնարարականի ներկայացումից հետո սահմանված ժամկետում (մինչև Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի ներկայացման օրվա ավարտը) համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտ-հանձնարարականները համարվում են անվավեր և չեն մասնակցում տեղաբաշխմանը:

Ներդրողները Պարտատոմսերի հայտ-հանձնարարականները պատշաճ կերպով առաքելուց և Տեղաբաշխողի կողմից հայտ-հանձնարարականի ստացման հաստատումը/ծանուցումը ստանալուց հետո դրանք չեն կարող ետ կանչել:

2.4.1.6 *Նվազագույն և առավելագույն գումարները*

Սույն թողարկման և տեղաբաշխման ընթացքում գոյություն ունեն Պարտատոմսերի ձեռքբերման քանակական սահմանափակումներ: Պարտատոմսերի ձեռքբերման նվազագույն քանակը մեկ գործարքի համար 5 (հինգ) հատ է՝ բացառությամբ այն դեպքի երբ հասանելի պարտատոմսերի քանակը փոքր է 5 (հինգ) հատից:

2.4.1.7 *Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելը*

Թողարկողի կողմից թողարկվող Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար իրավաբանական և/կամ ֆիզիկական անձինք վճարումը կատարում են Թողարկման հաշվեհամարին: Վճարումը համարվում է պատշաճ կերպով կատարված համապատասխան բանկային հաշվին դրամական միջոցների մուտքագրման պահից:

Համապատասխան հայտ-հանձնարարականները բավարարվելուց հետո ներդրողներն արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք կարող են ստանալ իրենց արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Պահառուից կամ Հաշվի Օպերատորից՝ Տեղաբաշխողից իրենց հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին տեղեկացվելուց հետո:

Տեղաբաշխողն իրավունք ունի Պարտատոմսեր ձեռք բերել ցանկացող անձի կողմից Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտում նշված քանակի Պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար Թողարկման հաշվեհամարին փոխանցված դրամական միջոցները չկրեդիտագրել Թողարկման հաշվեհամարին, չտալ համապատասխան հանձնարարական Դեպոզիտարիային Պարտատոմսերի թողարկման հաշվից Պարտատոմսերը ձեռք բերել ցանկացողի արժեթղթերի հաշվին փոխանցելու համար, եթե փոխանցված դրամական միջոցները չեն համապատասխանում փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման ոլորտը կարգավորող միջազգային և/կամ ՀՀ օրենսդրության պահանջներին և/կամ Տեղաբաշխողի ներքին նորմատիվ ակտերին: Նման իրավիճակում Տեղաբաշխողն իրավունք ունի մերժել հայտ-հանձնարարականը, իսկ փոխանցված դրամական միջոցները ետ փոխանցել, որի հետ կապված ֆինանսական ծախսերը կրում է Պարտատոմսեր ձեռք բերել ցանկացող անձը: Տեղաբաշխողի կողմից բանկային փոխանցմամբ ստացված և չընդունված դրամական միջոցների ետփոխանցման/ետդարձման ծառայության սակագինը հրապարակված է Տեղաբաշխողի ինտերնետային կայքում: Ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ բացի Տեղաբաշխողի կողմից գանձվող ծառայության վճարից, Թողարկման հաշվեհամարին փոխանցված դրամական միջոցները Տեղաբաշխողի կողմից նույն վավերապայմաններով ետ փոխանցելու դեպքում հնարավոր են նաև ծառայության դիմաց գանձումներ միջնորդ բանկերի և շահառուի բանկի կողմից:

Ներդրողի՝ ձեռքբերված Պարտատոմսի նկատմամբ սեփականության իրավունքը ծագում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված այլ պահառուի մոտ ներդրողի անունով այդ Պարտատոմսի գրանցման պահից:

Պարտատոմսերը փոխանցվում են ներդրողի արժեթղթերի հաշվին համապատասխան հայտ-հանձնարարականի բավարարման օրը:

2.4.1.8 Առաջարկի արդյունքների հրապարակումը

Տեղաբաշխման արդյունքները կհրապարակվեն տեղաբաշխման ավարտից հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում Տեղաբաշխողի և/կամ Թողարկողի պաշտոնական կայքում:

2.4.1.9 Նախապատվության իրավունքը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է՝ ըստ Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականների հերթականության և դրանց դիմաց կատարված վճարման առկայության: Այսինքն առաջնահերթություն ունի այն ներդրողը, ում հայտ-հանձնարարականն ավելի վաղ է ստացվել, և միաժամանակ վճարումը թողարկման նպատակով Տեղաբաշխողի կողմից բացված Թողարկման հաշվեհամարին առկա է:

Թողարկվող Պարտատոմսերը ձեռք բերելու նախապատվության իրավունք ունեցող անձինք չկան:

2.4.2 Տեղաբաշխման պլանը

2.4.2.1 Ներդրողների խմբերը

Առաջարկն արվում է ՀՀ-ում՝ առանց ներդրողների մասով որևէ սահմանափակումների:

2.4.2.2 Հայտերի բավարարման մասին տեղեկացումը

Ներդրողները Տեղաբաշխողից տեղեկացվում են իրենց հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին մինչև հայտ-հանձնարարականի ներկայացման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա ավարտը: Հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին ներդրողին տեղեկացումը տրամադրվում է այն կապի միջոցով, որով ներդրողը Տեղաբաշխողին է ներկայացրել Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը/երը: Բացառություն է կազմում միայն Տեղաբաշխողի MyInvest հարթակի միջոցով տրամադրված էլեկտրոնային հայտերի դեպքը, երբ հայտերի բավարարման մասին տեղեկացումը տրամադրվում է ներդրողի՝ համակարգում գրանցված էլեկտրոնային հասցեին:

2.4.3 Առաջարկի գինը

2.4.3.1 Արժեթղթերի գինը

Պարտատոմսերի լրիվ գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց, տեղաբաշխման առաջին օրվանից սկսած հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝

$$DP = \frac{C}{f} \sum_{t=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{t-1+\tau}} + \frac{100}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$$

որտեղ՝

$$\tau = \frac{DSN}{DCC}$$

DP - Պարտատոմսի գինն է,

DSN - գործարքի կատարման օրից (settlement/trade date) մինչև հաջորդ արժեկտրոնի վճարումը մնացած օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

DCC - գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է,

N - հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը,

C - տարեկան արժեկտրոնը 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց,

Y - մինչև մարում եկամտաբերություն:

Մինչև տեղաբաշխման սկիզբը տեղաբաշխման ամբողջ ժամանակահատվածի համար՝ ըստ օրերի, Պարտատոմսերի վաճառքի գինը կհրապարակվի առնվազն Տեղաբաշխողի ինտերնետային կայքում:

Բանկային փոխանցման միջոցով Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարման դեպքում ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին հոգալ հնարավոր բանկային միջնորդավճարների հետ կապված ծախսերը:

Ներդրողները պարտավոր են նաև Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական արժեթղթերի հաշիվ և կրել վերջինիս հետ կապված ծախսերը:

2.4.4 **Տեղաբաշխումը**

2.4.4.1 **Երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողները**

Ազդագրի գրանցման ներկայացման պահին երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնելու համաձայնություն առկա չէ Թողարկողի և Տեղաբաշխողի միջև:

2.4.4.2 **Չերաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողները**

Չերաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնելու կապակցությամբ Թողարկողը կնքել է «Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման մասին» պայմանագիր «ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի հետ (ՀՀ, Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան 2):

Համաձայն կնքված պայմանագրի՝ «ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն իրականացնելու է Պարտատոմսերի տեղաբաշխում չերաշխավորված եղանակով:

Ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ

- հայտարարված տեղաբաշխման ծավալը կարող է ամբողջությամբ չտեղաբաշխվել, այսինքն կարող է տեղի ունենալ թերտեղաբաշխում,
- անկախ տեղաբաշխման ավարտին Պարտատոմսերի փաստացի տեղաբաշխված ծավալից՝ տեղաբաշխումը համարվում է կայացած:

2.4.4.3 **Տեղաբաշխման պայմանները**

Համաձայն «ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի հետ կնքած «Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման մասին» պայմանագրի՝ Թողարկողը պարտավորվել է Տեղաբաշխողին վճարել Տեղաբաշխման վճար՝ տեղաբաշխված Պարտատոմսերի անվանական ծավալի 0.85%-ի (գրո ամբողջ ութսունհինգ հարյուրերորդական տոկոսի) չափով:

2.4.4.4 **Երաշխավորված տեղաբաշխման պայմանագիրը**

Երաշխավորված տեղաբաշխման պայմանագիր չի կնքվել:

2.4.4.5 **Վճարում ընդունող քանկերը և պահառուները**

Պարտատոմսերի դիմաց անհրաժեշտ է վճարում կատարել թողարկման նպատակով «ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ում (ՀՀ, Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան 2) բացված Թողարկման հաշվեհամարին: Եթե ներդրողը Պարտատոմսերի ձեռքբերումը իրականացնելու է իր բրոքերային ընկերության միջոցով, ապա հարկավոր է վճարման գործընթացի մանրամասները հստակեցնել ներդրողի բրոքերային ընկերության հետ:

Թողարկողի Պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների հաշվառումն ու (կամ) գրանցումն (սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի վարում) իրականացվելու է Դեպոզիտարիայի միջոցով, որը հանդես է գալու որպես անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի (անվանատերերի) ռեեստրավար՝ վերջինիս համակարգում գործող որևէ Հաշվի օպերատորի միջնորդությամբ:

Պարտատոմսերը կարող են հաշվառվել նաև ՀՀ ԿԲ կողմից լիցենզավորված որևէ պահառուի կողմից (Դեպոզիտարիայի ենթապահառու)՝ այդ պահառուի մոտ Պարտատոմսերի սեփականատիրոջ/անվանատիրոջ համար արժեթղթերի հաշիվ բացելու և վարելու միջոցով:

Դեպոզիտարիայի հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան 26/1, 5-րդ հարկ (հեռ.՝ (+374) 60 615555):

Պարտատոմսերի ռեեստրի վարման Հաշվի օպերատորը լինելու է Ամերիաբանկ ՓԲԸ-ն:

Մինչև Պարտատոմսերի ձեռքբերումը ներդրողները պարտավոր են Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշիվ:

Տեղաբաշխողն իրավունք ունի Պարտատոմսեր ձեռք բերել ցանկացող անձի կողմից Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտում նշված քանակի Պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար Թողարկման հաշվեհամարին փոխանցված դրամական միջոցները չկրեդիտագրել Թողարկման հաշվեհամարին, չտալ համապատասխան հանձնարարական Դեպոզիտարիային Պարտատոմսերի թողարկման հաշվից Պարտատոմսերը ձեռք բերել ցանկացողի արժեթղթերի հաշվին փոխանցելու համար, եթե փոխանցված դրամական միջոցները չեն համապատասխանում փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման ոլորտը կարգավորող միջազգային և/կամ ՀՀ օրենսդրության պահանջներին և/կամ Տեղաբաշխողի ներքին նորմատիվ ակտերին: Նման իրավիճակում Տեղաբաշխողն իրավունք ունի մերժել հայտ-հանձնարարականը, իսկ փոխանցված դրամական միջոցները ետ փոխանցել, որի հետ կապված ֆինանսական ծախսերը կրում է Պարտատոմսեր ձեռք բերել ցանկացող անձը: Տեղաբաշխողի կողմից բանկային փոխանցմամբ ստացված և չընդունված դրամական միջոցների ետփոխանցման/վերադարձման ծառայության սակագինը հրապարակված է Տեղաբաշխողի ինտերնետային կայքում: Ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ բացի Տեղաբաշխողի կողմից գանձվող ծառայության վճարից, Թողարկման հաշվեհամարին փոխանցված դրամական միջոցները Տեղաբաշխողի կողմից նույն վավերապայմաններով ետ փոխանցելու դեպքում հնարավոր են նաև ծառայության դիմաց գանձումներ միջնորդ բանկերի և շահառուի բանկի կողմից:

2.5 Առևտրին թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը

2.5.1 Առևտրին թույլտվությունը

Պարտատոմսերը տեղաբաշխելուց հետո 5 (հինգ) աշխատանքային օրվա ընթացքում Թողարկողը պարտադիր դիմելու է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ին տեղաբաշխված Պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և/կամ առևտրին թույլատրելու համար: Ընդ որում Պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և/կամ առևտրին թույլատրելու հայտը կարող է չբավարարվել Բորսայի կողմից:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո 6-ամսյա ժամկետում առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում տեղաբաշխումը կհամարվի չեղյալ: Չեղյալ համարելու վերաբերյալ Թողարկողի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից 10 (տասը) աշխատանքային օրվա ընթացքում Թողարկողը ետ է գնելու Պարտատոմսերն իրենց առաջարկի գնով (ներառյալ մինչ չեղյալ համարելու որոշման ուժի մեջ մտնելու օրը հաշվեգրված արժեկտրոնի գումարները):

2.5.2 Շուկաները

Այս պահին Թողարկողի կողմից Ազդագրով գրանցվող Պարտատոմսերը թույլատրված չեն հրապարակային առևտրի ոչ մի շուկայում:

2.5.3 Շուկա ստեղծողները

Թողարկողը մասնագիտացված անձանց հետ դեռ չի կնքել երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի (մարքեթ մեյքերի) ծառայություններից օգտվելու վերաբերյալ պայմանագիր:

Տեղաբաշխված Պարտատոմսերը «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ի կողմից ցուցակվելու և առևտրին թույլատրվելու դեպքում Թողարկողը պարտավորվում է մասնագիտացված անձի/անձանց հետ կնքել երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի պայմանագիր:

2.6 Լրացուցիչ տեղեկատվություն

2.6.1 Խորհրդատուներ

Ազդագրի պատրաստման ընթացքում Թողարկողը չի օգտվել այլ խորհրդատուների ծառայություններից, բացի Տեղաբաշխողի կողմից մատուցվող տեղաբաշխման ծառայություններից:

2.6.2 Աուդիտորական եզրակացությունը

Բացի Թողարկողի պատմական ֆինանսական հաշվետվություններից (2023-2024թթ. համար)՝ Ազդագրում ներկայացված այլ ֆինանսական տեղեկատվությունը չի ենթարկվել անկախ աուդիտի Թողարկողի աուդիտորի կողմից: Թողարկողի հաշվետվությունների և դրանց վերաբերյալ անկախ աուդիտորական կազմակերպության կողմից տրված եզրակացությունների պատճենները ներկայացված են [Հավելված 4](#)-ում:

2.6.3 Թողարկողի վարկանիշը

Թողարկողն իր պատմական գործունեության ընթացքում չի ստացել վարկանիշ:

ՄԱՍ 3 ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

3.1 Անկախ աուդիտորներ

Թողարկողի 2023 և 2024 թթ. ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին իրականացրել է «ՓրայստոթերիաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ-ն:

Հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան 2

հեռ.՝ +374 10 512151

կայք՝ www.pwc.com/am

3.2 Ռիսկային գործոններ

Ցանկացած ներդրող մինչև Պարտատոմսերում ներդրում անելը պետք է ամբողջությամբ ուսումնասիրի Թողարկողի գործունեությանը հատուկ ռիսկային գործոնները, որոնք կարող են բացասաբար անդրադառնալ վերջինիս ֆինանսական վիճակի և արդյունքների վրա:

Սույն բաժնում ներկայացված են այն ռիսկերը, որոնք Թողարկողը Ազդագրի ներկայացման պահի դրությամբ համարում է էական, սակայն կարող են լինել լրացուցիչ ռիսկեր, որոնք Թողարկողին այս պահին հայտնի չեն կամ Թողարկողը դրանք համարում է ոչ էական. ստորև նկարագրված ռիսկային գործոնների ցանկը պետք է օգտագործվի միայն որպես ուղեցույց:

3.2.1 Մրցակցության ռիսկ

ՀՀ-ում դեղերի շուկան բավականին մրցակցային է: Դեղամիջոցների ներկրմամբ, մեծածախ և մանրածախ վաճառքով են զբաղվում բազմաթիվ ընկերություններ: Խիստ մրցակցության պայմաններում մրցակից ընկերությունների կողմից նույնիսկ փոքր գնային կամ ծախսային առավելություններ ունենալու դեպքում Թողարկողը կարող է բախվել հաճախորդների թվի նվազման, ինչը կարող է բացասաբար անդրադառնալ Ընկերության դրամական հոսքերի վրա:

3.2.2 Մատակարարման շղթաների հետ կապված ռիսկ

Թողարկողի կողմից վերջնական սպառողին անհրաժեշտ դեղերով ապահովելու համար ձևավորված մատակարարման շղթան ունի բավականին բարդ կառուցվածք, որը ներառում է դեղամիջոցների ավելի քան 100 արտադրողներ (որոնցից որ ներմուծվում են դեղերը), դեղերի ժամանակին և անհրաժեշտ պայմաններում տեղափոխումն ու պահպանումն ապահովող համակարգեր, ինչպես նաև

Ընկերության ավելի քան 200 դեղատներից բաղկացած դեղատնային ցանցը, 900-ից ավելի այլ դեղատներ (ներառված չեն Ընկերության դեղատները) և ավելի քան 160 բուժհաստատություններ: Արտադրողից մինչև վերջնական սպառողին անհրաժեշտ դեղամիջոցներով ապահովելիս կարող են առաջանալ բազմաթիվ խոչընդոտներ՝ կապված դեղեր արտադրողների գործունեության խաթարումների, իրենց գործունեության երկրներում դեղերի արտադրության և շրջանառության կարգավորման խստացումների, դեղերի տեղափոխման ուշացումների, դրանց պահպանման պայմանների խաթարումների, ինչպես նաև դեղերի որակի հսկողության ձախողումների հետ: Նշված իրադարձությունները կարող են հանգեցնել անհրաժեշտ դեղորայքի պակասուրդի, ներմուծված դեղերի պիտանելիության կորստի, ինչպես նաև Ընկերության համար տարաբնույթ ծախսերի մեծացման, որոնք էլ հետևաբար կարող են պատճառ հանդիսանալ շուկայում Թողարկողի մասնաբաժնի կրճատման և վերջինիս նկատմամբ վստահության կորստի համար:

3.2.3 Պաշարների կառավարման ռիսկ

Դեղերն ունեն պիտանելիության հստակ ժամկետներ և պահպանման խիստ պայմաններ: Ուստի պաշարների օպտիմալ կառավարումն ունի կարևորագույն նշանակություն: Թողարկողի կողմից շուկայում դեղերի պահանջարկի ոչ ճշգրիտ գնահատումն ու կանխատեսումը կարող է հանգեցնել պաշարների ավելցուկի (ինչը կարող է մեծացնել պահպանման ծախսերը ու բացասաբար ազդել դեղերի պիտանելիության վրա) կամ պակասուրդի (ինչը կարող է կրճատել շուկայում Ընկերության մասնաբաժինը և վտանգել Ընկերության հեղինակությունը):

3.2.4 Արտաբժույթի ռիսկ

Թողարկողն իրականացնում է դեղերի ներմուծում օտարերկրյա արտադրողներից, որոնց գծով վճարումները կատարվում են արտաբժույթով: Իսկ Ընկերության եկամուտները մեծամասամբ ստացվում են դեղերի վաճառքից՝ ստացված ՀՀ դրամով: Արդյունքում տվյալ երկրների արժույթների՝ ՀՀ դրամի նկատմամբ փոխարժեքների տատանումները կարող են հանգեցնել եկամուտների նվազմանը կամ ծախսերի մեծացմանը:

3.2.5 Ոլորտի կարգավորման դաշտի փոփոխությունների հետ կապված ռիսկ

ՀՀ-ում դեղերի շրջանառության ոլորտը ենթարկվում է պետական խիստ կարգավորման: «Դեղերի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված գործունեության տեսակների լիցենզավորման, դեղերի ներմուծման, դեղերի պետական գրանցման և նույն օրենքով նախատեսված այլ պահանջների, ինչպես նաև ոլորտը կարգավորող այլ իրավական ակտերով սահմանված դրույթների և բնակչությանը դեղերով ապահովելու և դեղագործությունը զարգացնելու պետական քաղաքականության փոփոխությունները կարող են բացասաբար ազդել Թողարկողի եկամտի հիմնական

աղբյուրների, ինչպես նաև ծախսերի վրա՝ այդպիսով վտանգելով Թողարկողի մրցունակությունը:

3.2.6 Կիբերհարձակումների ռիսկ

Թողարկողը կիրառում է տարաբնույթ տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ դեղերի ներմուծումն ու մատակարարումն ապահովելու, դեղերի գրանցումներն ու որակի վերահսկողությունն իրականացնելու, ինչպես նաև դեղերի և դեղատոմսերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը պահպանելու և օնլայն դեղատոմսը գործարկելու համար: Կիբերհարձակումները կարող են Ընկերության նորմալ գործունեության խաթարման պատճառ հանդիսանալ, ինչպես նաև հանգեցնել հաճախորդների, դեղերի, դեղատոմսերի վերաբերյալ և այլ գաղտնի տեղեկատվության արտահոսքի՝ այդպիսով վտանգելով Թողարկողի հեղինակությունը:

3.2.7 Տնտեսական, քաղաքական, սոցիալական և առողջապահական ռիսկեր

Դեղերի մանրամեծածախ վաճառքի գործունեության հաջողությունը սերտորեն կապված է ՀՀ-ում ընդհանուր տնտեսական, սոցիալական և քաղաքական զարգացումների հետ: ՀՀ-ում տնտեսական կամ սոցիալական վիճակի վատթարացումը և քաղաքական անկայունությունները կարող են բացասաբար ազդել հաճախորդների վճարունակության և ընդհանուր վաճառքի ծավալների վրա: Բացի այդ, առողջապահական խնդիրների (այդ թվում՝ համաճարակների, պանդեմիաների) անսպասելի տարածումն Ընկերության համար լուրջ մարտահրավերներ կարող է ստեղծել՝ կապված անհրաժեշտ դեղորայքի պահանջարկն ապահովելու և մատակարարման շղթայի անխափան գործունեությունը պահպանելու հետ:

3.3 Տեղեկատվություն թողարկողի մասին

3.3.1 Թողարկողի պատմությունը և զարգացումը

Ալֆա-Ֆարմը ՀՀ առաջատար դեղագործական ընկերությունն է, որը հիմնադրվել է 1996թ-ին: Ընկերության հիմնադիրներ են հանդիսանում Հայաստանի դեղագործական ոլորտում բազմամյա փորձ ունեցող անձինք, ում մասնագիտական և կազմակերպչական ունակությունների շնորհիվ Ընկերությունը բարձրորակ ծառայություններ է մատուցում հանրությանը: 2005-2017 թթ.-ին որպես Ընկերության բաժնետեր է եղել «Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը» (EBRD), իսկ ներկայումս Ընկերության բաժնետեր է հանդիսանում արևելյան Եվրոպայի խոշորագույն դեղագործական ընկերություններից Ալտա Ֆարմապայութիքըրլս» ՄՊԸ-ն (Alta Pharmaceuticals OOD):

Ընկերությունը զբաղեցնում է առաջատար դիրքեր ինչպես մեծածախ, այնպես էլ մանրածախ վաճառքում՝ ունենալով ամենամեծ դեղատնային ցանցը Հայաստանում: 2018թ.-ից սկսած գործում է Ալֆա-Ֆարմի շուրջօրյա առաքման ծառայությունը, որը, որպես օնլայն շուրջօրյա դեղատուն, Հայաստանում առաջինն է հիմնադրվել:

Ըստ ՀՀ օրենսդրության՝ 2019թ. անհրաժեշտություն է առաջացել տրոհել մեծածախ դեղագործական գործունեությունը մանրածախ գործունեությունից, հետևաբար Ընկերությունը սկսել է զբաղվել միայն մանրածախ գործունեությամբ, իսկ մեծածախ գործունեությամբ զբաղվել է նորաստեղծ «Ալֆա-Ֆարմ Իմպորտ» ՓԲԸ-ն, որի 100% բաժնետերն է հանդիսանում Ընկերությունը: 2021թ.-ին Ընկերությունը ձեռք է բերել նաև դեղարտադրող «Էյ Լաբ ֆարմասյուրթիքալս» ՍՊԸ-ն, և հանդիսանում է վերջինիս 100% բաժնետեր:

3.3.1.1 Թողարկողի անվանումը և կազմակերպատիպական ձևը

Թողարկողի անվանումն է՝

	Լրիվ ֆիրմային անվանումը	Գրճատ անվանումը
հայերեն՝	«Ալֆա-Ֆարմ» փակ բաժնետիրական ընկերություն	«Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ
ռուսերեն՝	Закрытое акционерное общество “Альфа-Фарм”	ЗАО “Альфа-Фарм”
անգլերեն՝	“Alfa-Pharm” closed joint-stock company	“Alfa-Pharm” CJSC

Գրանցված ապրանքանիշերն են.

	Ապրանքանիշը	Անվանումը	Գրանցման համարը	Գրանցման ամսաթիվը
1		AlfaPharm	36442	13.01.2023
2	Ալֆա-Ֆարմ	Ալֆա - Ֆարմ	37247	29.05.2023
3	Միշտ հոգատար	Միշտ հոգատար	37248	29.05.2023
4		α	37246	29.05.2023
5		α Online դեղատուն (060) 700 500 առաքում Մեկ քայլ ավելի մոտ	37555	13.07.2023
6		AlfaPharm Online դեղատուն	37626	26.07.2023

3.3.1.2 Թողարկողի պետական գրանցումը և գործունեության վայրը

Թողարկողի հիմնադրման երկիրն է՝

Հայաստանի Հանրապետությունը

Թողարկողի պետական գրանցման վայրն է՝	ՀՀ, ք. Երևան, Շենգավիթ, 0043, Շիրակի փ. 1/68
Թողարկողի պետական գրանցման համարն է՝	273.120.04865
Թողարկողի պետական գրանցման ամսաթիվն է՝	2008-04-11
Թողարկողի գործունեության վայրն է՝	Հայաստանի Հանրապետությունը
Կապի միջոցները՝	Հեռ.՝ +374 11 700 500
	Էլ. փոստ՝ alfapharm@alfapharm.am
	Կայք՝ https://alfapharm.am/hy/

Ընկերության պետական գրանցման վայրը և համարը, գրանցման ամսաթիվը և փաստացի գործունեություն ծավալելու վայրը, թողարկողի հիմնադրման երկիրը և այլ տվյալները հասանելի են ՀՀ կառավարության էլեկտրոնային ռեգիստրի շտեմարանում՝ www.e-register.am:

3.3.2 Նշանակալի դեպքերը

Վերջին տարիների ընթացքում Ընկերության հիմնական ներդրումային գործունեությունն ուղղված է եղել նոր, ավելի ֆունկցիոնալ ու ժամանակակից դեղատնների բացմանը, եղած դեղատների նորացմանը և դեղատնային ցանցի ընդլայնմանը: Ընկերությունը զգալիորեն մեծացրել է իր դեղատնային ցանցը՝ ընդլայնելով և աշխարհագրությունը և բաշխվածությունը արդեն գոյություն ունեցող տարածաշրջաններում: Այսպես՝ վերջին տարվա ընթացքում Ընկերությունն իր մանրածախ գործունեությունն էլ ավելի է ընդլայնել Լոռու մարզում և Արարատի մարզում, համապատասխանաբար Ալավերդի, Մտեփանավան և Մասիս քաղաքներում: Վերջին տարվա ընթացքում մանրածախ գործունեությունում Ընկերությունն արձանագրել է 11% օրգանական աճ, իսկ նոր դեղատների հաշվին ապահովել է ևս 10% աճ: Այս ցուցանիշները նպաստել են Ընկերության կայուն զարգացմանը և դրամական հոսքերի աճին: Միևնույն ժամանակ Ընկերությունն աճ է գրանցել նաև մեծածախ առևտրում՝ ընդլայնելով իր գործունեությունը անհատ դեղատների և դեղատնային ցանցերի հետ:

Պատմական ժամանակաշրջանում տեղի ունեցած այլ նշանակալի դեպքերից են.

- պահեստի աշխատանքների ավտոմատացման համար ձեռքբերված սարքավորումների ուղղությամբ ներդրումները, որոնք նպաստում են պահեստի անխոչընդոտ և արդյունավետ աշխատանքին.
- տրանսպորտային պարկի թարմացման և համապատասխան ջերմային ապահովվածություն ունեցող բեռնատարներով հազեցման ուղղությամբ ներդրումները, որոնք ուղղված են առաքման գործընթացը անհրաժեշտ ստանդարտներին համապատասխանեցնելուն.
- Էլեկտրոնային առևտրի հարթակի զարգացման համար կատարված ներդրումները, որոնք ուղղված են եղել Հայաստանում առաջին օնլայն

դեղատան ստեղծմանը և այդ պլատֆորմի զարգացմանն ու ավելի հարմարավետ դարձնելուն.

- սերվերային համակարգի արդիականացման ուղղված ներդրումները, որոնց նպատակը համակարգի հուսալիությունը, անվտանգությունը և մասշտաբայնությունն ապահովելն է:

Ընկերությունն իրականացնում է նաև շահութաբեր ուղղությունների շարունակական զարգացում, որն իր մեջ ներառում է կոսմետիկայի և բիոակտիվ հավելումների թիրախային աճն, ինչպես նաև ակտիվորեն զբաղվում է նոր դեղերի գրանցմամբ և դրանց զարգացմամբ, որոնք կնպաստեն թողարկողի համար կայուն, շահութաբեր ուղղության զարգացմանը:

3.3.3 Ներդրումները

Վերջին տարիներին Ընկերության կողմից կատարվել են մի շարք ներդրումներ նոր դեղատների բացման, դեղատնային ցանցի նորացման և ընդլայնման, պահեստի աշխատանքների ավտոմատացման համար սարքավորումների ձեռքբերման, տրանսպորտային պարկի թարմացման, էլեկտրոնային առևտրի հարթակի զարգացման և այլ ուղղություններով:

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի ընթացքում և դրանից հետո մինչև Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ գրանցման ներկայացնելու պահը Ընկերության կողմից էական ներդրումներ չեն կատարվել:

3.4 Բիզնեսի նկարագիրը

3.4.1 Հիմնական գործունեությունը

Թողարկողը ՀՀ առաջատար դեղագործական ընկերությունն է, որը գործում է շուկայի մեծածախ և մանրածախ հատվածներում: Մանրածախ ոլորտում Թողարկողն իր գործունեությունն իրականացնում է ավելի քան 200 սեփական դեղատների միջոցով (Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ գրանցման ներկայացնելու օրվա դրությամբ դեղատների քանակը 213 է):

Թողարկողի հիմնական գործունեությունը կապված է դեղորայքի ներկրման և վաճառքի հետ, որը կազմում է տարեկան հասույթի ավելի քան 60%-ը: Պորտֆելը լրացվում է կոսմետիկայի, բիոակտիվ հավելումների, մանկական և օրթոպրոդուկտներով: Թողարկողը համագործակցում է գրեթե բոլոր խոշոր միջազգային և տեղական դեղագործական արտադրողների հետ՝ ապահովելով բարձրորակ և հուսալի արտադրանքի լայն տեսականի: Այսպիսով Ընկերության գործունեության հիմնական ուղղություններն են.

- **Ղեղամիջոցներ** - դեղատոմսով և առանց դեղատոմսի դեղերի լայն տեսականի, որոնք մատակարարվում են համաշխարհային ճանաչում ունեցող դեղագործական ընկերությունների կողմից: Թողարկողը վաճառում է բացառապես գրանցված դեղամիջոցներ և կարևորում որակը և դեղամիջոցների պահպանման համար սահմանված ստանդարտները:
- **Կոսմետիկա** - բժշկական կոսմետիկա, կոսմետիկա և գեղեցկության համար նախատեսված պարագաներ: Սա Ընկերության գործունեության կարևոր շահութաբեր ճյուղերից է: Այս գործունեության համար Թողարկողը համագործակցում է ոլորտի առաջատար ընկերությունների հետ, որոնցից են՝ Pierre Fabre-ը, L'Oréal-ը և այլ ընկերություններ:
- **Բիոակտիվ հավելումներ** - այս ոլորտը ևս Ընկերության համար ռազմավարական կարևոր նշանակություն ունեցող ճյուղերից մեկն է: Թողարկողը վերջին տարիներին սերտորեն համագործակցում է Nature's Bounty, Jarrow Formulas, Kvadrat C, Aqvion, New Nordic, Nature's Plus, Tilman և այլն ընկերությունների հետ:
- **Մանկական սեզմենտ** - Թողարկողն իրականացնում է նաև մանկական սննդի, հիգիենայի պարագաների և մանկական այլ պարագաների վաճառք:
- **Օրթոպրոդուկտներ** - վերջին տարվա ընթացքում այս ոլորտը դարձել է Ընկերության համար ռազմավարական նշանակություն ունեցող ուղղություն, որի զարգացման և հետագա աճի համար Թողարկողը կատարում է էական մարկետինգային գործողություններ և համագործակցում է բժիշկների լայն խմբի հետ:

Իր բնականոն գործունեության նպատակով Ընկերությունը ստացել է հետևյալ հիմնական լիցենզիաները/թույլտվությունները.

Թույլտվություն/Լիցենզիա	Համար	Տրված է	Գործում է մինչև
Ղեղատնային գործունեության իրականացման լիցենզիա ²	Կ-ԴԳ-000082	07.11.2024թ.	անժամկետ
Հոգեմետ նյութերի իրացման լիցենզիա ³	Կ-ԲԲ-000050	26.01.2010թ.	անժամկետ
Դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիա	Կ-ԴՄԻ-000022	13.03.2020թ.	անժամկետ
Հոգեմետ նյութերի և պրեկուրսորների արտահանման, ներմուծման և մեծածախ առևտրի լիցենզիա	Կ-XX-000075	09.12.2016թ.	անժամկետ

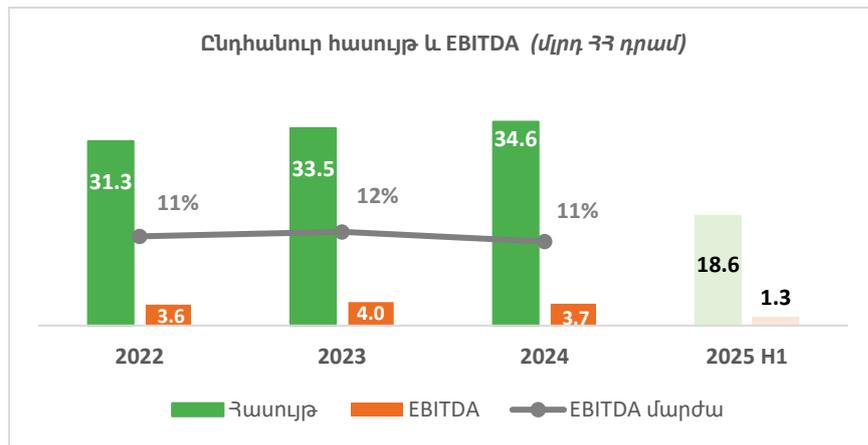
3.4.2 Հիմնական շուկաները

Թողարկողն իր գործունեությունն իրականացնում է Երևանում և մարզերում, ինչպես մեծածախ, այնպես էլ մանրածախ առևտրում:

² Յուրաքանչյուր դեղատան համար Ընկերությունը ստանում է առանձին լիցենզիա: Նշված լիցենզիան բացված առաջին դեղատան համար է, որը երկարաձգվել է: Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ գրանցման ներկայացնելու օրվա դրությամբ Ընկերության դեղատների քանակը 213 է:

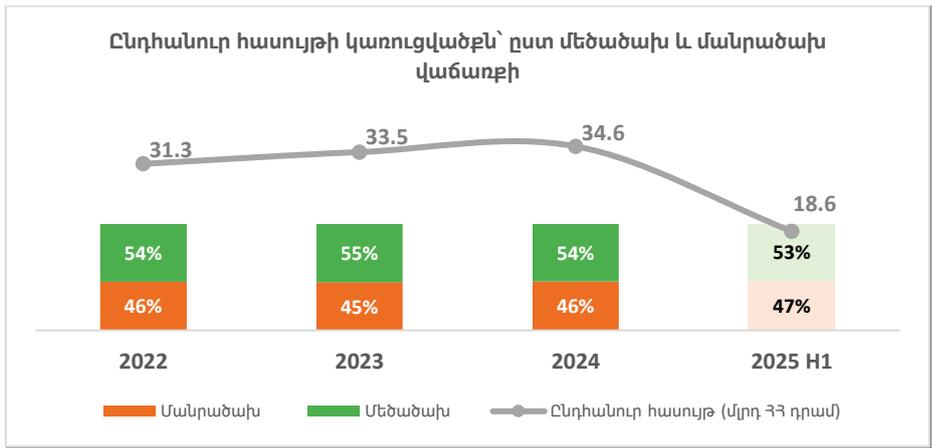
³ Յուրաքանչյուր դեղատան համար Ընկերությունը ստանում է առանձին լիցենզիա: Ընկերությունն ունի հոգեմետ նյութ վաճառող 9 դեղատուն:

2024թ.-ին Ընկերության ընդհանուր հասույթը կազմել է շուրջ 34.6 մլրդ ՀՀ դրամ, որի աճը նախորդ տարվա համեմատ կազմել է 3.2%: EBITDA⁴ ցուցանիշը կազմել է 3.7 մլրդ ՀՀ դրամ, որի նախորդ տարվա համեմատ նվազել է շուրջ 7.5%-ով: 2025թ.-ի 1-ին կիսամյակի դրությամբ Ընկերության ընդհանուր հասույթը և EBITDA ցուցանիշը կազմել են համապատասխանաբար 18.6 և 1.3 մլրդ ՀՀ դրամ: Նշենք, որ նախորդ տարիների համեմատ հասույթի աճի տեմպը որոշ չափով դանդաղել է՝ պայմանավորված մի շարք հանգամանքներով, մասնավորապես՝ դեղերի վաճառքի աճի տեմպի և մանկական սեգմենտի ապրանքների վաճառքների որոշակի նվազմամբ: Բացի այդ, 2024թ.-ին ուժի մեջ մտած օրենսդրական փոփոխությունների համաձայն՝ արգելվել է դեղատներից մի շարք դեղամիջոցների ձեռքբերումն առանց բժշկի կողմից տրված էլեկտրոնային դեղատոմսի: Մրա հետևանքով Ընկերությունը կրել է մրցակցային դիրքի որոշակի կորուստ այն դեղատների համեմատ, որոնք, միգուցե օրենքի պահանջներին հետևում են ոչ ամբողջությամբ: Այնուամենայնիվ, 2021-2024թթ. Ընկերությանը հաջողվել է ապահովել ընդհանուր եկամուտների և EBITDA ցուցանիշի միջինում տարեկան համապատասխանաբար 5.7% և 6.6% աճ:

2024թ. հասույթի շուրջ 54%-ը ստացվել է մեծածախ վաճառքից: Ընդհանուր առմամբ, վերջին տարիներին մեծածախ վաճառքից եկամուտները կազմել են Ընկերության ընդհանուր հասույթի ավելի քան 50%-ը:

⁴ EBITDA (Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization) - շահույթ՝ մինչև տոկոսավճարները, հարկերը, մաշվածությունը և ամորտիզացիան:

2024թ. հասույթի գերակշիռ մասը (շուրջ 70%) ստացվել է դեղորայքի վաճառքից: Մնացած 30%-ը ստացվել է կոսմետիկայի և բիոակտիվ հավելումների, ինչպես նաև մանկական սեզմենտի, բժշկական սարքավորումների և այլ կատեգորիայի ապրանքների վաճառքից: Վերջին տարիներին դեղորայքից եկամուտների մասնաբաժինը որոշ չափով նվազել է՝ տեղը զիջելով կոսմետիկային, բիոակտիվ հավելումներին և այլ ապրանքատեսակներին, ինչը համահունչ է Ընկերության որդեգրած ռազմավարությանը: Նման քաղաքականությունը նպատակ ունի ընդլայնել Ընկերության գործունեության շուկաները և ապահովել եկամուտների տարատեսականացում:

Թողարկողի հիմնական շուկան հանդիսանում է Երևանը, որտեղ այն ունի դեղատների և գնորդների ամենամեծ բաշխվածությունը: Երևանում գոյանում է Թողարկողի հասույթի 60%-ից ավելին, ինչպես մանրածախ, այնպես էլ մեծածախ ոլորտներում: Երևանից բացի՝ մանրածախ ոլորտում Թողարկողի հիմնական շուկաներն են Շիրակի մարզը (հասույթի շուրջ 10.2%), Արմավիրի մարզը (հասույթի շուրջ 7.6%) և Լոռու մարզը (հասույթի շուրջ 6.2%): Մանրածախ ոլորտում Ընկերության հիմնական մրցակիցներն են՝ «Նատալի Ֆարմ դեղատուն» ՍՊԸ-ն, «Տոնուս-Լես» ՍՊԸ-ն, «Առնիկա» ՍՊԸ-ն և «Գեդեոն Ռիխտեր» ՍՊԸ-ն:

Երևանից բացի՝ մեծածախ ոլորտում Թողարկողի հիմնական շուկաներն են՝ Գեղարքունիքի մարզը (հասույթի շուրջ 5%), Արարատի մարզը (հասույթի շուրջ 4.6%), և Լոռու մարզը (հասույթի շուրջ 4.3%): Մեծածախ ոլորտում Ընկերության հիմնական մրցակիցներն են՝ «Նատալի Ֆարմ» ՍՊԸ-ն, «Վագա-Ֆարմ» ՍՊԸ-ն և «Ֆարմ Սիսար» ՍՊԸ-ն:

3.4.3 Ոլորտի կանոնակարգում և վերահսկողություն

Թողարկողը գործունեություն է ծավալում դեղերի շրջանառության գրեթե բոլոր ուղղություններով, մասնավորապես՝ դեղերի ներմուծում, մեծածախ և մանրածախ վաճառք, ինչպես նաև դեղերի արտադրություն: Դեղերի շրջանառության ոլորտի կանոնակարգման (պետական կարգավորման) հետ կապված լիազորություններն իրականացնում է ՀՀ առողջապահության նախարարությունը: Վերջինս, ի թիվս այլնի, իրականացնում է հետևյալ գործառնությունները.

- 1) ՀՀ կառավարության քաղաքականության իրականացում դեղերի շրջանառության ոլորտում.
- 2) իր իրավասության շրջանակներում դեղերի շրջանառության կարգավորում.
- 3) դեղերի շրջանառության ոլորտի՝ «Դեղերի մասին» օրենքով նախատեսված գործունեության տեսակների լիցենզավորում և այլն:

3.4.4 Ոլորտի Օրենսդրական կարգավորում

Դեղերի շրջանառության ոլորտը կարգավորող հիմնական օրենսդրական ակտերն են *(ներկայացված է ոչ սպառիչ ցանկը)*.

3.4.4.1 ՀՀ օրենքներ

- «Դեղերի մասին» օրենք,
- «Լիցենզավորման մասին» օրենք,
- «Թմրամիջոցների և հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի մասին» օրենք,
- Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգիրք,
- «Սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին» օրենք,
- «Տնտեսական մրցակցության և սպառողների շահերի պաշտպանության մասին» օրենք:

3.4.4.2 ՀՀ կառավարության որոշումներ

- ՀՀ կառավարության 29.06.2002թ.-ի թիվ 867 որոշում «Հայաստանի Հանրապետությունում դեղերի արտադրության, դեղատնային գործունեության,

կազմակերպությունների կամ անհատ ձեռնարկատերերի կողմից բժշկական օգնության և սպասարկման իրականացման, դեղերի մեծածախ իրացման, բժշկական արտադրատեսակների արտադրության, բժշկական արտադրատեսակների սպասարկման լիցենզավորման կարգերը և նշված գործունեությունների իրականացման լիցենզիայի ձևերը հաստատելու մասին»,

- ՀՀ կառավարության 15.08.2019թ.-ի որոշում «Դեղատոմսեր գրելու, դեղեր բաց թողնելու (ներառյալ՝ էլեկտրոնային եղանակով) կարգը, դեղատոմսերի ձևերը, ինչպես նաև դեղերի և դեղանյութերի հաշվառման կարգը սահմանելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2017 թվականի նոյեմբերի 9-ի N 1402-ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին»:

3.4.5 Ոլորտի վերահսկողություն

3.4.5.1 *ՀՀ Առողջապահական և աշխատանքի տեսչական մարմին*

Դեղերի շրջանառության ոլորտում պետական վերահսկողությունն իրականացնում է ՀՀ Առողջապահական և աշխատանքի տեսչական մարմինը (այսուհետ՝ նաև ԱԱՏՄ): ԱԱՏՄ նպատակն է օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով առողջապահության, անձի ֆունկցիոնալության գնահատման բնագավառի իրավական ակտերի, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսդրության և աշխատանքային իրավունքի նորմեր պարունակող այլ նորմատիվ իրավական ակտերի, կոլեկտիվ և աշխատանքային պայմանագրերի պահանջների պահպանման ապահովումը:

ԱԱՏՄ խնդիրներն են բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգության և հանրային առողջապահության ապահովման, բժշկական օգնության և սպասարկման, դեղերի շրջանառության, անձի ֆունկցիոնալության գնահատման, աշխատանքային իրավունքի՝ ներառյալ աշխատողների առողջության պահպանման և անվտանգության ապահովման ոլորտներում ռիսկերի կառավարումը և Հայաստանի Հանրապետության օրենքների ու այլ նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողությունը, ինչպես նաև կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացումը բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգության և հանրային առողջապահության ապահովման, բժշկական օգնության և սպասարկման, դեղերի շրջանառության, անձի ֆունկցիոնալության գնահատման, աշխատողների անվտանգության ապահովման, առողջության պահպանման և աշխատանքային հարաբերությունների կարգավորման ոլորտներում:

3.4.5.2 *Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովը*

Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովն իր իրավասության շրջանակներում սեփական նախաձեռնությամբ կամ դիմումի հիմքով

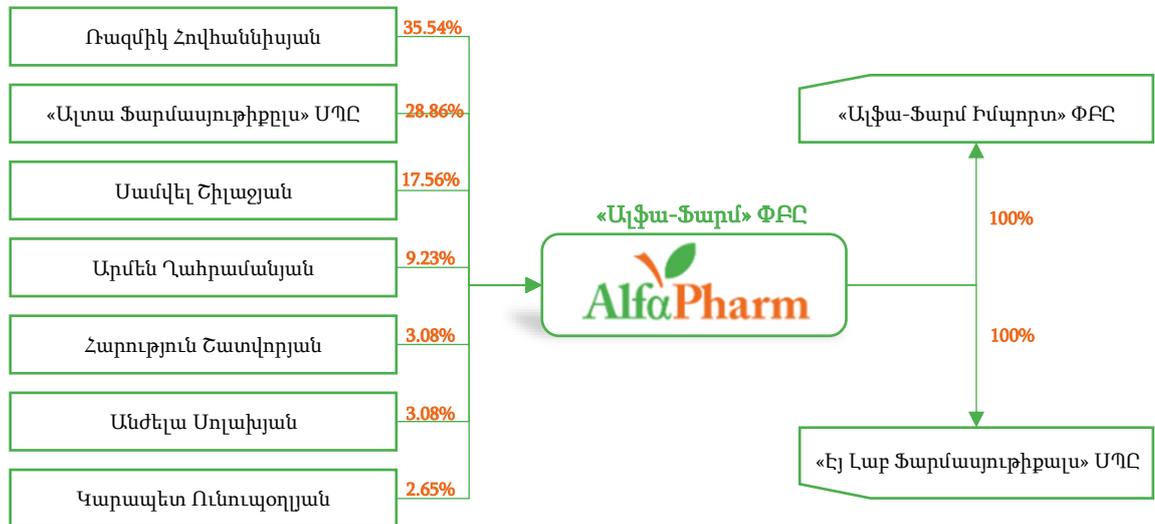
ուսումնասիրում է տնտեսավարող սուբյեկտների այն գործողությունները կամ վարքագիծը, որոնք կարող են կանխել, սահմանափակել կամ արգելել ազատ տնտեսական մրցակցությունը կամ վնասել սպառողների շահերին:

3.4.5.3 *ՀՀ կենտրոնական բանկ*

Պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկի, տեղաբաշխման և պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու փաստով Թողարկողը ՀՀ օրենսդրությամբ մեկնաբանվում է հաշվետու թողարկող և դառնում արժեթղթերի շուկայի մասնակից, որի գործունեությունը կարգավորվում է համապատասխան օրենսդրությամբ, ենթաօրենսդրական ակտերով և այլ կարգավորումներով: ՀՀ արժեթղթերի շուկան ներառում է ՀՀ տարածքում արժեթղթեր թողարկող և արժեթղթերում ներդրումներ իրականացնող անձանց, ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց (ներդրումային ընկերությունները, օտարերկրյա ներդրումային ընկերության մասնաձյուղերը, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչները, ներդրումային ֆոնդի օտարերկրյա կառավարչի մասնաձյուղերը, բանկերը), Կենտրոնական դեպոզիտարիան, արժեթղթերի կարգավորվող շուկայի օպերատորը և արժեթղթերի չկարգավորվող առևտրի ոլորտը: ՀՀ արժեթղթերի շուկայի կարգավորման և վերահսկողության գործառույթն իրականացնում է ՀՀ կենտրոնական բանկը՝ օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով: Արժեթղթերի շուկայի կարգավորման և վերահսկողության հիմնական նպատակներն են. ներդրողների իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանությունը, արժեթղթերի շուկայի թափանցիկության, կայուն և արդյունավետ զարգացման ապահովումը, արժեթղթերի գնագոյացման համակարգի արժանահավատության ապահովումը, արժեթղթերի շուկայում համակարգային ռիսկերի նվազեցումը: Համաձայն «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի՝ թողարկող է համարվում այն անձը, որն արժեթուղթ է թողարկում (թողարկել) կամ իր անունից արժեթուղթ թողարկելու առաջարկություն է անում: Թողարկողի կողմից իրականացվող արժեթղթի թողարկումն անձի գործողությունների ամբողջությունն է՝ ուղղված նույն դասի արժեթղթերի համախմբի առաջացմանը: Ընդ որում, արժեթղթերի թողարկումը թողարկողի միևնույն որոշման հիման վրա, սակայն տարբեր ժամանակահատվածներում (սերիաներով) համարվում է մեկ թողարկում: Հաշվետու թողարկողն այն թողարկողն է, որի կողմից թողարկված որևէ դասի արժեթուղթը թույլատրված է ՀՀ տարածքում գործող կարգավորվող շուկայում առևտրին: ՀՀ արժեթղթերի շուկան կարգավորվում է ՀՀ Սահմանադրությամբ, ՀՀ միջազգային պայմանագրերով, ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքով, «Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքով, «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքով, «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքով, «Ներդրումային ֆոնդերի մասին» ՀՀ օրենքով, «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքով, դրանց հիման վրա ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերով, այլ օրենքներով և իրավական ակտերով:

3.5 Թողարկողի կառուցվածքը

3.5.1 Խմբի կառուցվածքը

Ընկերությունն ունի թվով 7 մասնակից, որոնցից 6-ը ֆիզիկական անձ են, իսկ մեկը՝ «Ալտա Ֆարմասյութիքըլս» ՍՊԸ-ը՝ իրավաբանական անձ: Ընկերության բաժնետոմսերի շուրջ 82%-ը պատկանում է Ռազմիկ Հովհաննիսյանին (35.54% մասնակցությամբ), «Ալտա Ֆարմասյութիքըլս» ՍՊԸ-ին (28.86% մասնակցությամբ) և Սամվել Շիլաջյանին (17.56% մասնակցությամբ):

Ընկերության դուստր կազմակերպություններն են ՀՀ-ում հիմնադրված «Ալֆա-Ֆարմ Ինվոլոն» ՓԲԸ-ն և «Էյ Լաբ ֆարմասյութիքալս» ՍՊԸ-ն (նախկինում՝ «Թուֆենկջի Գրուպ» ՍՊԸ), որոնց կապիտալում Ընկերությունն ունի 100% մասնակցություն:

«Ալֆա-Ֆարմ Ինվոլոն» ՓԲԸ-ն զբաղվում է դեղերի ներմուծմամբ և մեծածախ վաճառքով, իսկ «Էյ Լաբ ֆարմասյութիքալս» ՍՊԸ-ն՝ դեղերի արտադրությամբ:

3.5.2 Վերահսկող անձինք

3.5.2.1 Վերջնական իրական շահառուներ

Թողարկողի իրական շահառուներ են հանդիսանում՝

- Ռազմիկ Հովհաննիսյանը, ով ուղղակի տիրապետում է Թողարկողի բաժնետոմսերի 35.54%-ին,
- Բայան Դոտչևը, Կալոյան Դոտչևը, Օլյա Դոտչևար, Վանդա Դոտչևար, Տրայանա Դոտչևան, ովքեր միասին անուղղակի տիրապետում են Թողարկողի բաժնետոմսերի 28.86%-ին (յուրաքանչյուրը՝ 5.77-ական տոկոս):
- Սամվել Շիլաջյանը, ով ուղղակի տիրապետում է Թողարկողի բաժնետոմսերի 17.56%-ին,

- Արմեն Ղահրամանյանը, ով ուղղակի տիրապետում է Թողարկողի բաժնետոմսերի 9.23%-ին,
- Հարություն Շատվորյանը, ով ուղղակի տիրապետում է Թողարկողի բաժնետոմսերի 3.08%-ին,
- Անժելա Սուլախյանը, ով ուղղակի տիրապետում է Թողարկողի բաժնետոմսերի 3.08%-ին,
- Կարապետ Ունուպողյանը, ով ուղղակի տիրապետում է Թողարկողի բաժնետոմսերի 2.65%-ին:

3.6 Թողարկողի հիմնական միջոցները

Թողարկողի տրամադրության տակ գտնվող էական մեծություն կազմող հիմնական միջոցները ներկայացված են ստորև նշված աղյուսակում.

Հիմնական միջոցներն առ 31.12.24թ.	Զուտ հաշվեկշռային արժեքը (հազար ՀՀ դրամ)
Հող և շենքեր	2,041,466
Հարմարանքներ և կցամասեր	547,395
Այլ (այդ թվում՝ մեքենաներ և սարքավորումներ, տրանսպորտային միջոցներ)	468,286
Ընդամենը	3,057,147

Նշված հիմնական միջոցների մի մասը (ընդհանուր՝ 1.2 մլրդ ՀՀ դրամ հաշվեկշռային արժեքով) գրավադրված է որպես Ընկերության վարկերի ապահովության միջոց:

Բացի վերոնշյալ հիմնական միջոցներից՝ Ընկերությունն ունի վարձակալված տարածքներ (2024թ. դրությամբ ընդհանուր 2.6 մլրդ ՀՀ դրամ հաշվեկշռային արժեքով): Վարձակալված տարածքները հիմնականում օգտագործվում են դեղատնային գործունեության նպատակով:

3.7 Զարգացման վերջին միտումները

2025թ.-ի 1-ին կիսամյակի դրությամբ Ընկերության ընդհանուր հասույթը կազմել է 18.6 մլրդ ՀՀ դրամ, իսկ համախառն շահույթը՝ 4.2 մլրդ ՀՀ դրամ՝ մոտ 23% մարժայի պահպանմամբ: Հասույթի շուրջ 53%-ը ստացված է մեծածախ վաճառքից, ինչը համահունչ է վերջին տարիներին մեծածախ վաճառքից ստացված եկամուտների մասնաբաժնին (հասույթի ավելի քան 50%-ը):

Չնայած ոլորտում առկա ուժեղ մրցակցությանը, դեղերի ներմուծմամբ և դեղատնային գործունեությամբ զբաղվող անձանց մեծ թվի, ինչպես նաև դրանով պայմանավորված համախառն շահույթի և զուտ շահույթի փոքր մարժաների՝ Ընկերությունն ակնկալում է պահպանել եկամուտների, շահույթի և դրամական հոսքերի կայուն աճը ինչպես 2025թ.-ին, այնպես էլ մոտակա տարիների ընթացքում:

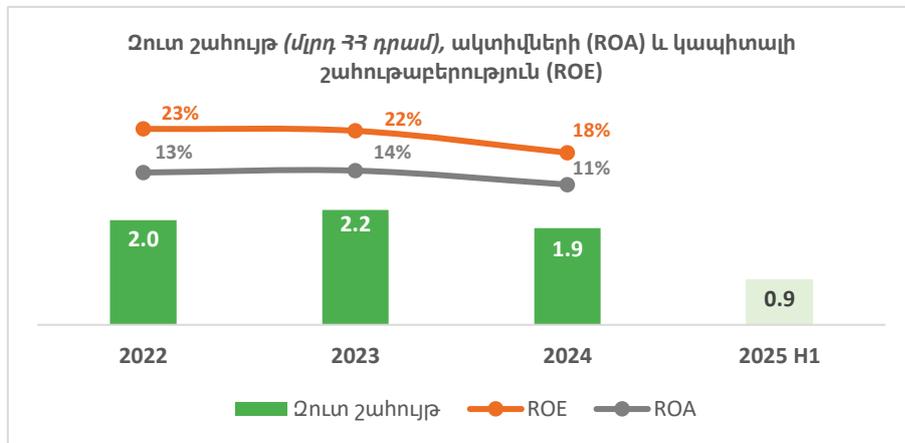
Թողարկողի 2025թ. 1-ին կիսամյակի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների վերջին օրվանից (2025թ. հունիսի 30-ից) մինչև Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ գրանցման ներկայացնելու օրն ընկած ժամանակահատվածում տեղի չեն ունեցել հասույթի, ինքնարժեքի, վաճառքի գների կամ ծավալների էական փոփոխություններ, որոնք կարող են զգալի ազդեցություն ունենալ 2025թ. ընդհանուր ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

3.8 Շահույթի կանխատեսումը կամ գնահատումը

2024թ.-ին Ընկերության գուտ շահույթը կազմել է շուրջ 1.88 մլրդ ՀՀ դրամ, որը նախորդ տարիների համեմատ որոշակի անկում է ունեցել՝ պայմանավորված հիմնականում շուկայում առկա գնային ուժեղ մրցակցությամբ: Զուտ շահույթի մարժան կազմել է շուրջ 5%: Սակայն պետք է նշել, որ 2021-2024թթ. Ընկերությունը կարողացել է ապահովել գուտ շահույթի միջինում տարեկան 4.6% աճ:

Վերջին տարիներին Ընկերությանը հաջողվել է ապահովել ակտիվների (ROA) և կապիտալի (ROE) շահութաբերության երկնիշ ցուցանիշներ՝ համապատասխանաբար 11-13% և 18-23% միջակայքում:

2025թ.-ի 1-ին կիսամյակի դրությամբ գուտ շահույթը կազմել է 873.8 մլն ՀՀ դրամ՝ մոտ 5% մարժայի պահպանմամբ:

Չնայած ոլորտում առկա ուժեղ մրցակցության, դեղերի ներմուծմամբ և դեղատնային գործունեությամբ զբաղվող անձանց մեծ թվի, ինչպես նաև շահույթի փոքր մարժաների՝ Ընկերությունն ակնկալում է պահպանել եկամուտների, շահույթի և դրամական հոսքերի չափավոր և կայուն աճը (2021-2024թթ.-ին ապահովված միջին տարեկան աճի շրջակայքում) մոտակա տարիների ընթացքում՝ պայմանավորված Ընկերության կողմից ներմուծվող և վաճառվող արտադրանքների տեսականու ընդլայնման, եկամուտների և ապրանքների տարատեսականացման,

նորարարությունների ակտիվ կիրառման, էլեկտրոնային առևտրի աճի, դեղատնային ցանցի ընդլայնման և այլ ռազմավարական ուղղությունների զարգացումներով:

3.9 Թողարկողի կառավարման մարմինները և անդամները

3.9.1 Կառավարման մարմինների սխեմատիկ կառուցվածքը

Թողարկողի կառավարման մարմիններն են Ընդհանուր Ժողովը, Խորհուրդը և Գլխավոր տնօրենը:

Ընկերության Ընդհանուր Ժողովը կառավարման բարձրագույն մարմինն է: Ընկերությունը պարտավոր է ամեն տարի գումարել բաժնետերերի ընդհանուր տարեկան ժողով ֆինանսական տարվա ավարտից հետո վեց ամսվա ընթացքում:

Բաժնետերերի տարեկան ժողովից բացի գումարվող ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովները համարվում են արտահերթ: Ընկերության արտահերթ ժողովներ գումարվում են անհետաձգելի հարցերի քննարկման համար:

Ընկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է Ընկերության Գլխավոր տնօրենը: Ընկերության Գլխավոր տնօրենի իրավասությանն են պատկանում Ընկերության ընթացիկ գործունեության կառավարման բոլոր հարցերը, բացառությամբ ժողովի և խորհրդի իրավասություն հանդիսացող հարցերի: Խորհրդի կողմից ընկերության Գլխավոր տնօրենին նշանակելուց հետո, Ընկերությունը նրա հետ կնքում է պայմանագիր, որը Ընկերության անունից ստորագրում է Խորհրդի նախագահը:

3.9.2 Կառավարման մարմինների իրավասությունները

3.9.2.1 Ընդհանուր Ժողով

Ընկերության Ընդհանուր Ժողովը կառավարման բարձրագույն մարմինն է: Ընդհանուր ժողովի իրավասություններն են՝

- (1) Ընկերության Կանոնադրության հաստատումը, դրա մեջ փոփոխություններ կամ լրացումներ կատարելը.
- (2) Ընկերության վերակազմակերպումը.
- (3) Ընկերության լուծարումը,
- (4) Լուծարային հանձնաժողովի նշանակումը, միջանկյալ և լուծարային հաշվեկշիռների հաստատումը.
- (5) Հայտարարված բաժնետոմսերի ծավալի, անվանական արժեքի, դասի և տեսակի սահմանումը.
- (6) Խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը, և նրանց լիազորությունների դադարեցումը.
- (7) Բաժնետոմսերի անվանական արժեքի փոքրացման, բաժնետոմսերի ընդհանուր քանակի կրճատման նպատակով Ընկերության կողմից տեղաբաշխված բաժնետոմսերի ձեռքբերման, ինչպես նաև Ընկերության կողմից ձեռք բերված կամ հետ գնված բաժնետոմսերի մարման ճանապարհով կանոնադրական կապիտալի չափի նվազեցումը.
- (8) Բաժնետոմսերի անվանական արժեքի մեծացման կամ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով կանոնադրական կապիտալի չափի ավելացումը.
- (9) Ժողովի վարման կարգի հաստատումը.
- (10) Հաշվիչ հանձնաժողովի ձևավորումը.
- (11) Ընկերության վերստուգողի ընտրությունը և նրա լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը.
- (12) Ընկերության աուդիտն իրականացնող անձի հաստատումը.
- (13) Ընկերության տարեկան հաշվետվությունների, հաշվապահական հաշվեկշիռների, շահույթների և վնասների հաշվի, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը, ինչպես նաև տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահութաբաժինների չափի հաստատումը.
- (14) Ընկերության կողմից բաժնետերերին տեղեկությունների և նյութերի հաղորդման ձևի որոշումը, ներառյալ՝ զանգվածային լրատվության համապատասխան միջոցի ընտրությունը, եթե հաղորդումը պետք է իրականացվի նաև հրապարակային հայտարարության ձևով.
- (15) Ընկերության ղեկավար պաշտոնատար անձանց (խորհրդի անդամների և վերստուգողի) աշխատանքի վարձատրության պայմանների որոշումը և նրանց գործունեության արդյունավետության գնահատումը.
- (16) Ընկերության կողմից հոլդինգային ընկերությունների, ասոցիացիաների և այլ միությունների ստեղծումը, ինչպես նաև դրանցում մասնակցությունը.
- (17) Շահագրգռվածության առկայության դեպքում, գործարքների կնքման մասին որոշումների ընդունումը.
- (18) Ընկերության գույքի օտարման և ձեռքբերման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքման մասին որոշումների ընդունումը.
- (19) Բաժնետոմսերի համախմբումը կամ բաժանումը.

- (20) Ընկերության տնօրենների խորհրդի և վերստուգողի գործունեությունը կանոնակարգող ներքին փաստաթղթերի հաստատումը.
- (21) «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված այլ որոշումների ընդունումը:

3.9.2.2 *Խորհուրդ*

Ընկերության Խորհուրդն իրականացնում է Ընկերության գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը, բացառությամբ այն հարցերի, որոնք «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով և սույն կանոնադրությամբ վերապահված են Ընդհանուր Ժողովի բացառիկ իրավասությանը:

Խորհրդի բացառիկ իրավասությանն են պատկանում՝

- (1) Ընկերության գործունեության հիմնական ուղղությունների, ներառյալ՝ քաղաքականության որոշումը, ռազմավարական և տարեկան գործարար ծրագրերի ու բյուջեի, ներառյալ՝ դրանց ֆինանսական, մարկետինգային և արտադրական բաղկացուցիչ մասերի, ինչպես նաև Ընկերության քաղաքականությունների, ֆինանսական տարվա ընթացքում բյուջեով նախատեսված ընդհանուր կապիտալ ծախսերի և ընդհանուր ադմինիստրատիվ և գործառնական ծախսերի 5%-ը, ինչպես նաև ընդհանուր կապիտալ ծախսերի մեջ յուրաքանչյուր նախագծի մասով բյուջեով հաստատված գումարի 10,000 եվրոն գերազանցող գումարի տատանումների ցանկացած փոփոխությունների հաստատումը.
- (2) տարեկան և արտահերթ ժողովների գումարումը, բացառությամբ սույն կանոնադրության 61 կետով սահմանված դեպքերի.
- (3) բաժնետերերի ժողովների օրակարգի հաստատումը.
- (4) ժողովներին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու տարվա, ամսվա, ամսաթվի հաստատումը, ինչպես նաև բոլոր այն հարցերի լուծումը, որոնք կապված են ժողովների նախապատրաստման ու գումարման հետ և վերապահված են խորհրդի իրավասությանը՝ Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի դրույթների համապատասխան.
- (5) սույն կանոնադրության 50-րդ կետի (1), (2), (3), (4), (5), (7), (8), (9), (11), (12), (13), (14), (15), (16), (17), (18), (19), և (20), ենթակետերով նախատեսված հարցերի նախագծերի հաստատումը և ներկայացումը ժողովի քննարկմանը.
- (6) գույքի շուկայական արժեքի որոշումը՝ «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով.
- (7) Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված կարգով և դեպքերում Ընկերության տեղաբաշխված բաժնետոմսերի, պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի ձեռքբերումը, պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի տեղաբաշխումը.

- (8) Ընկերության վերատուգողի վարձատրության և ծախսերի փոխհատուցումների վճարման կարգի և պայմանների վերաբերյալ ժողովի համար առաջարկությունների նախապատրաստումը.
- (9) Ընկերության աուդիտն իրականացնող անձի հաստատմանը վերաբերող առաջարկությունների ներկայացումը ժողովին և նրա վճարման չափի սահմանումը, պրոֆեսիոնալ խորհրդատուների, ներառյալ՝ բանկիրների հաստատումը.
- (10) Ընկերության բաժնետոմսերի դիմաց վճարվող տարեկան շահութաբաժինների չափի և վճարման կարգի վերաբերյալ ժողովին առաջարկությունների նախապատրաստումը.
- (11) Ընկերության բաժնետոմսերով վճարվող միջանկյալ շահութաբաժինների չափի և վճարման կարգի սահմանումը.
- (12) Ընկերության պահուստային և այլ հիմնադրամների օգտագործումը.
- (13) Ընկերության կառավարման մարմինների գործունեությունը կանոնակարգող ներքին այն փաստաթղթերի հաստատումը, որոնք վերապահված չեն բաժնետերերի ժողովի կամ գործադիր մարմնի իրավասությանը.
- (14) Ընկերության մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների ու հիմնարկների ստեղծումը, և այլ կազմակերպություններին մասնակցելու վերաբերյալ որոշումների ընդունումը.
- (15) դուստր կամ կախյալ ընկերությունների ստեղծումը, դուստր և կախյալ ընկերություններին մասնակցությունը.
- (16) «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված դեպքերում գործարքների կնքումը կամ հաստատումը, ինչպես նաև հետևյալ գործարքների հաստատումը, եթե դրանցից որևէ մեկի հաստատումը չի հանդիսանում ժողովի բացառիկ իրավասությունը համաձայն «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի.

Ա) ցանկացած պայմանագրի, համաձայնության կամ ծախսերի կատարում ենթադրող գործարքի հաստատումը, որը դուրս է Ընկերության սովորական տնտեսական գործունեության շրջանակներից կամ գերազանցում է 100000 (մեկ հարյուր հազար) եվրո մեծությունը, բացառությամբ սովորական գործունեության շրջանակներում հումքի ձեռքբերման գծով կատարվող ծախսերը.

Բ) ցանկացած ոչ ընթացիկ ակտիվի կամ ակտիվների օտարմանը հանգեցնող մեկ կամ մի քանի փոխկապակցված գործարքի (վաճառքի, վարձակալության կամ նմանատիպ այլ գործարքի միջոցով) հաստատումը, որի կամ որոնց հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է Ընկերության ոչ ընթացիկ ակտիվների 5 (հինգ) տոկոսը.

Գ) ցանկացած ակտիվի գրավադրման գործարքի.

Դ) Ընկերությունը պարտքով ծանրաբեռնման, փոխառության գումարների վաղաժամկետ վերադարձման, ինչպես նաև երաշխավորության կամ փոխառության պայմանագրերի հաստատումը.

Ե) որևէ այլ անձի պարտավորությունը կատարելու երաշխավորության կամ փոխառության պայմանագրերի, կամ որևէ պարտավորության գնման կամ այլ կերպ ձեռքբերման կամ պարտատատիքոջ վնասների՝ պայմանական կամ որևէ այլ հիմքով ապահովագրման գործարքների հաստատումը:

- (17) Ընկերության վարչակազմակերպական կառուցվածքի հաստատումը.
- (18) Ընկերության գլխավոր տնօրենի, տեղակալների, կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների նշանակումը կամ ազատումը, նրանց աշխատավարձի, աշխատանքային պայմանների, ներառյալ՝ նպատակային առաջադրանքների սահմանումը, Ընկերության աշխատակիցներին դրամական պարգևավճարների սահմանումը, ինչպես նաև Ընկերության հաստիքացուցակի հաստատումը, տնօրենների խորհրդի նախագահի և տեղակալի ընտրությունը, նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը.
- (19) շահագրգիռ գործարքների հաստատումը, որոնք դուրս են Ընկերության սովորական տնտեսական գործունեության շրջանակներից, ինչպես նաև «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված դեպքերում շահագրգիռ այլ գործարքների հաստատումը,
- (20) Ընկերության անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստր վարող անձի հաստատումը կամ նրա լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը, ինչպես նաև պայմանագրի պայմանների որոշումը
- (21) ներքին քաղաքականությունների, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների հաստատումը
- (22) «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և սույն կանոնադրությամբ իր իրավասությանը վերապահված այլ հարցերի լուծումը:

3.9.2.3 *Գլխավոր Տնօրեն*

Ընկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է Ընկերության Գլխավոր տնօրենը:

Գլխավոր տնօրենը՝

- (1) տնօրինում է Ընկերության գույքը, այդ թվում ֆինանսական միջոցները, գործարքներ է կնքում Ընկերության անունից.
- (2) առանց լիազորագրի գործում է Ընկերության անունից.
- (3) ներկայացնում է Ընկերությունը Հայաստանի Հանրապետությունում և արտասահմանում.

- (4) սահմանված կարգով կնքում է պայմանագրեր, այդ թվում աշխատանքային.
- (5) տալիս է լիազորագրեր.
- (6) բանկերում բացում է Ընկերության հաշվարկային (այդ թվում՝ արտարժույթային) և այլ հաշիվներ.
- (7) Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Ընկերության աշխատանքային ներքին կանոնակարգը, առանձնացված ստորաբաժանումների կանոնակարգերը, Ընկերության վարչակազմակերպական կառուցվածքը, հաստիքացուցակը.
- (8) իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը.
- (9) օրենքով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված կարգով աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում Ընկերության աշխատակիցներին, ինչպես նաև աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ:

3.9.3 Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամները

Թողարկողի կառավարմանը մասնակցող յուրաքանչյուր անձի վերաբերյալ տեղեկությունները ներկայացված են ստորև բերված աղյուսակում՝

3.9.3.1 Թողարկողի Ընդհանուր Ժողովի մասնակիցները

Թողարկողի Ընդհանուր ժողովն ունի հետևյալ կառուցվածքը՝

Մասնակից	Բաժնեմաս (ՀՀ դրամ)	Բաժնեմաս (%)
Ռազմիկ Հովհաննիսյան	207,909,000	35.54
«Ալտա Ֆարմասյութիքըլս» ՍՊԸ	168,831,000	28.86
Սամվել Շիլաջյան	102,726,000	17.56
Արմեն Ղահրամանյան	53,995,500	9.23
Հարություն Շատվորյան	18,018,000	3.08
Անժելա Սոլախյան	18,018,000	3.08
Կարապետ Ունուպողյան	15,502,500	2.65

- **Ռազմիկ Հովհաննիսյան (35.54%)** –
  - բնակության/հաշվառման հասցեն՝ ՀՀ, Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի,

- մասնագիտությունը/որակավորումը՝ Լեինիգրադի դեղագործական ինստիտուտ, «Դեղագիտություն», Դեղագետի որակավորում,
  - թողարկողի կազմից դուրս այլ գործունեություն՝ «ԱՖՏ—Սիստեմ» ՍՊԸ տնօրեն:
- **«Ալտա Ֆարմասյութիքըլս» ՍՊԸ ի դեմս՝ Բայան Դոտչևի (անուղղակի՝ 5.77%), «Ալտա Ֆարմասյութիքըլս» ՍՊԸ-ում 20% մասնակցությամբ-**
    - բնակության հասցե/ հաշվառման հասցե՝ Բուլղարիայի Հանրապետություն, ք. Սոֆիա,
    - մասնագիտությունը/որակավորումը – մենեջմենթ,
    - թողարկողի կազմից դուրս այլ գործունեություն՝ «Սուբրա» պրեմիում դեղատների գործադիր տնօրեն, «Ալտա Ֆարմասյութիքըլս» ՍՊԸ-ի տնօրեն,
    - նախորդ 5 տարվա ընթացքում զբաղեցրած ղեկավար պաշտոններ՝ «Սուբրա» պրեմիում դեղատների գործադիր տնօրեն, «Ալտա Ֆարմասյութիքըլս» ՍՊԸ-ի տնօրեն:
- **Սամվել Շիլաջյան (17.56%) –**
    - բնակության հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան, հաշվառման հասցե՝ ՀՀ, Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի,
    - մասնագիտությունը/որակավորումը՝ Երևանի պետական բժշկական ինստիտուտ (Երևանի Մխիթար Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան), «Դեղագիտություն», Դեղագետի որակավորում,
    - թողարկողի կազմից դուրս այլ գործունեություն՝ «Էյ Լաբ Ֆարմասյութիքալս» ՍՊԸ տնօրեն,
    - նախորդ 5 տարվա ընթացքում զբաղեցրած ղեկավար պաշտոններ՝ «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ի տնօրենների խորհրդի անդամ, «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ի դեղատնային ցանցի տնօրեն:
- **Արմեն Ղահրամանյան (9.23%) –**
    - բնակության հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան, հաշվառման հասցե՝ ՀՀ, Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի,
    - մասնագիտությունը/որակավորումը՝ Ռուսաստանի Դաշնության կառավարությանը կից ֆինանսական ակադեմիա, "Ֆինանսներ և վարկ", տնտեսագետի որակավորում,
    - թողարկողի կազմից դուրս այլ գործունեություն՝ "ԿՎԱՐՏԱԼ ԳՐՈՒՊ" ՍՊԸ-ի 90% բաժնեմասի սեփականատեր, "ԿՎԱՐՏԱԼ ԳՐՈՒՊ" ՍՊԸ-ի գլխավոր տնօրեն:

- **Հարություն Շատվորյան (3.08%)** –
  - բնակության հասցե/ հաշվառման հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան,
  - մասնագիտությունը/որակավորումը՝ Պյատիգորսկի բժշկադեղագործական ինստիտուտ, «Դեղագիտություն», Դեղագետի որակավորում,
  - նախորդ 5 տարվա ընթացքում զբաղեցրած ղեկավար պաշտոններ՝ «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ի տնօրենների խորհրդի անդամ, «Ալֆա-Ֆարմ Իմպորտ» ՓԲԸ-ի կոմերցիոն տնօրեն, «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ի կոմերցիոն տնօրեն:

- **Անժելա Սոլախյան (3.08%)** –
  - բնակության հասցե/ հաշվառման հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան,
  - մասնագիտությունը/որակավորումը՝ Վ. Բրյուսովի անվան ռուսաց և օտար լեզուների ինստիտուտ, "Անգլերեն լեզու", "Անգլերեն լեզվի ուսուցիչ" որակավորում:

- **Կարապետ Ունուպոլյան (2.65%)** –
  - բնակության հասցե/հաշվառման հասցե՝ ՀՀ, Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի,
  - մասնագիտությունը/որակավորումը՝ Երևանի պետական բժշկական ինստիտուտ (Երևանի Մխիթար Հեքացու անվան պետական բժշկական համալսարան), «Դեղագիտություն», Դեղագետի որակավորում,
  - թողարկողի կազմից դուրս այլ գործունեություն՝ «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ի աշխատակից,
  - նախորդ 5 տարվա ընթացքում զբաղեցրած ղեկավար պաշտոններ՝ «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ի վերստուգող:

3.9.3.2 *Թողարկողի Խորհրդի անդամները*

Թողարկողի Խորհուրդն ունի հետևյալ կառուցվածքը՝

Անունը, ազգանունը	Պաշտոնը	Փորձառությունը ոլորտում
Արսյոմ Հովհաննիսյան	Խորհրդի նախագահ	Ավելի քան 20 տարի
Սամվել Շիրաջյան	Խորհրդի անդամ, Ընկերության դեղատնային ցանցի տնօրեն	Ավելի քան 30 տարի
Հարություն Շատվորյան	Խորհրդի անդամ, Ընկերության կոմերցիոն տնօրեն	Ավելի քան 30 տարի
Բայան Դոտչև	Խորհրդի անդամ	Ավելի քան 11 տարի
Գեորգի Հորոզով	Խորհրդի անդամ	Ավելի քան 15 տարի

- **Արտյում Հովհաննիսյան (Խորհրդի նախագահ) –**
  - բնակության հասցե/հաշվառման հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան,
  - մասնագիտությունը/որակավորումը՝ Պյատիգորսկի պետական դեղագիտական ակադեմիա, «Դեղագիտություն», Դեղագետի որակավորում,
  - թողարկողի կազմից դուրս այլ գործունեություն՝ «Ռեստ Ինվեստ» ՍՊԸ-ի 50% բաժնետեր, «Ռեստ Կոնցեպտ» ՍՊԸ-ի բաժնետեր, «Ռեստ Թիմ» ՍՊԸ-ի բաժնետեր, «Կվարտալ Գրուպ» ՍՊԸ-ի բաժնետեր, «Ալֆա-Վետ» ՍՊԸ-ի տնօրեն,
  - նախորդ 5 տարվա ընթացքում զբաղեցրած ղեկավար պաշտոններ՝ «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ի տնօրենների խորհրդի նախագահ, «Ռեստ Ինվեստ» ՍՊԸ-ի տնօրեն:
- **Սամվել Շիլաջյան (Բաժնետեր, Խորհրդի անդամ, Դեղատնային ցանցի տնօրեն) –**
  - բնակության հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան, հաշվառման հասցե՝ ՀՀ, Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի,
  - մասնագիտությունը/որակավորումը՝ Երևանի պետական բժշկական ինստիտուտ (Երևանի Մխիթար Հեռացու անվան պետական բժշկական համալսարան), «Դեղագիտություն», Դեղագետի որակավորում,
  - թողարկողի կազմից դուրս այլ գործունեություն՝ «Էյ Լաբ Ֆարմասյութիքալս» ՍՊԸ տնօրեն,
  - նախորդ 5 տարվա ընթացքում զբաղեցրած ղեկավար պաշտոններ՝ «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ի տնօրենների խորհրդի անդամ, «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ի դեղատնային ցանցի տնօրեն:
- **Հարություն Շատվորյան (Բաժնետեր, Խորհրդի անդամ, Կոմերցիոն տնօրեն) –**
  - բնակության հասցե/ հաշվառման հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան,
  - մասնագիտությունը/որակավորումը՝ Պյատիգորսկի բժշկադեղագործական ինստիտուտ, «Դեղագիտություն», Դեղագետի որակավորում,
  - նախորդ 5 տարվա ընթացքում զբաղեցրած ղեկավար պաշտոններ՝ «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ի տնօրենների խորհրդի անդամ, «Ալֆա-Ֆարմ Իմպորտ» ՓԲԸ-ի կոմերցիոն տնօրեն, «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ի կոմերցիոն տնօրեն:
- **Բայան Դոտչև (Խորհրդի անդամ) –**
  - բնակության հասցե/ հաշվառման հասցե՝ Բուլղարիայի Հանրապետություն, ք. Սոֆիա,
  - մասնագիտությունը/որակավորումը – մենեջմենթ,

- նախորդ 5 տարվա ընթացքում զբաղեցրած ղեկավար պաշտոններ՝ «Սուբրա» պրեմիում դեղատների գործադիր տնօրեն, «Ալտա Ֆարմասյութիքըլս» ՍՊԸ-ի տնօրեն:
- **Գեորգի Հորոզով (Խորհրդի անդամ) –**
  - բնակության հասցե/ հաշվառման հասցե՝ Շվեյցարիա, ք. Յյուրիխ,
  - մասնագիտությունը/որակավորումը՝ Բիզնեսի կառավարման մագիստրոս (INSEAD),
  - թողարկողի կազմից դուրս այլ գործունեություն՝ «PTL GmbH» ընկերության (Շվեյցարիա) խորհրդի նախագահ/ տնօրեն,
  - նախորդ 5 տարվա ընթացքում զբաղեցրած ղեկավար պաշտոններ՝ տնօրեն «RCM GmbH» և «PTL GmbH» ընկերությունների տնօրեն:

3.9.3.3 Թողարկողի Գլխավոր տնօրենը

Անունը, ազգանունը	Պաշտոնը	Փորձառությունը ոլորտում
Միքայել Մացակյան	Գլխավոր տնօրեն	10 տարի

- **Միքայել Մացակյան (Գլխավոր տնօրեն) –**
  - բնակության հասցե/ հաշվառման հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան,
  - մասնագիտությունը/որակավորումը՝ ՀՊՏՀ, Ֆինանսներ և վարկ, տնտեսագիտություն, տնտեսագիտության թեկնածուի գիտական աստիճան,
  - թողարկողի կազմից դուրս այլ գործունեություն՝ «Ալֆա-Ֆարմ Իմպորտ» ՓԲԸ-ի տնօրեն,
  - նախորդ 5 տարվա ընթացքում զբաղեցրած ղեկավար պաշտոններ՝ «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ի գլխավոր տնօրեն, «Ալֆա-Ֆարմ Իմպորտ» ՓԲԸ-ի տնօրեն:

3.9.4 Շահերի բախումը

Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամների՝ Թողարկողի նկատմամբ իրենց պարտականությունների և իրենց անձնական շահերի միջև բախման ռիսկերը բացակայում են՝ պայմանավորված Ընկերությունում ներդրված շահերի բախումը նվազեցնելու/բացառելու քաղաքականությամբ:

3.10 Կառավարման մարմինների գործունեությունը

3.10.1 Թողարկողի աուդիտի կոմիտեն

Թողարկողը չունի ձևավորված աուդիտի կոմիտե:

3.10.2 Կորպորատիվ կառավարման սկզբունքները

Ընկերության կորպորատիվ կառավարման համակարգը հիմնված է Ընկերության կանոնադրության և Խորհրդի կանոնակարգի վրա: Խորհրդի կանոնակարգի ընդունմամբ Խորհուրդն արտահայտել է իր դիրքորոշումն՝ առաջնորդվելով կորպորատիվ կառավարման լավագույն պրակտիկայի սկզբունքներով, կատարելագործել Ընկերության կորպորատիվ կառավարման համակարգը, բարձրացնել Ընկերության գործունեության արդյունավետությունը և ներդրումային գրավչությունը, բարելավել Ընկերության ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ցուցանիշները, նպաստել Ընկերության երկարաժամկետ կայուն աճին:

Ընկերությունը չի բացառում, մինչույն ժամանակ նաև չի հաստատում Ընկերության կորպորատիվ կառավարման համակարգի համապատասխանությունը ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարի 2024թ. հուլիսի 30-ի N 1955-Ն հրամանով հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության կորպորատիվ կառավարման կանոնագրքին», քանի որ դրանց անկախ մասնագիտական համեմատական վերլուծություն դեռևս չի իրականացվել:

3.11 Հսկող անձինք

Թողարկողն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն չի գտնվում հսկողության տակ (չունի հսկող անձ):

3.12 Տեղեկատվություն թողարկողի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին

3.12.1 Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

Ընկերության 2023 և 2024 ֆինանսական տարիների համար աուդիտորական եզրակացությամբ հաստատված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են [Հավելված 4](#)-ում:

3.12.2 Միջանկյալ ֆինանսական տեղեկատվություն

Ընկերության 2025թ. 1-ին կիսամյակի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են [Հավելված 4](#)-ում:

3.12.3 Թողարկողի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները

Թողարկողի 2025թ. 1-ին կիսամյակի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների վերջին օրվանից (2025թ. հունիսի 30-ից) մինչև Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ գրանցման ներկայացնելու օրն ընկած ժամանակահատվածում տեղի չեն ունեցել այնպիսի իրադարձություններ, որոնք ունեցել կամ կարող են ունենալ էական ազդեցություն Ընկերության ֆինանսական վիճակի վրա:

3.12.4 Դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին տեղեկատվություն

Թողարկողը ներգրավված չէ դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական որևէ վարույթում, որը ունեցել կամ կարող է ունենալ էական ազդեցություն Թողարկողի ֆինանսական վիճակի կամ արդյունքների վրա:

ՀՀ դատարաններում Ընկերության ներգրավվածությամբ բոլոր դատական և (կամ) վարչական իրավական վարույթների ամփոփ նկարագրի հետ կարելի է ծանոթանալ <https://datalex.am/> դատական տեղեկատվական համակարգում:

3.13 Լրացուցիչ տեղեկատվություն

3.13.1 Կանոնադրական կապիտալը

3.13.1.1 Կանոնադրական կապիտալի մեծությունը

Ընկերության կանոնադրական կապիտալն առ 30/06/2025թ. կազմել է 1,229,844,833 (մեկ միլիարդ երկու հարյուր քսանհինը միլիոն ութ հարյուր քառասունչորս հազար ութ հարյուր երեսուներեք) ՀՀ դրամ:

3.13.1.2 Հայտարարված բաժնետոմսերի քանակը

Ընկերության հայտարարված, տեղաբաշխված և լրիվ վճարված բաժնետոմսերի քանակն առ 30/06/2025թ. կազմել է 932,407 (ինը հարյուր երեսուներկու հազար չորս հարյուր յոթ) հատ՝ յուրաքանչյուրը 1,319 (մեկ հազար երեք հարյուր տասնինը) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Ընկերությունը չունի հայտարարված, սակայն չտեղաբաշխված կամ լրիվ չվարձված բաժնետոմսեր:

3.13.1.3 *Թողարկված բաժնետոմսերի քանակը*

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը բաղկացած է 932,407 (ինը հարյուր երեսուններկու հազար չորս հարյուր յոթ) հատ տեղաբաշխված բաժնետոմսից:

3.13.1.4 *Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը*

Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 1,319 (մեկ հազար երեք հարյուր տասնինը) ՀՀ դրամ:

3.13.2 **Կանոնադրությունը**

Համաձայն Ալֆա-Ֆարմի կանոնադրության 4-րդ կետի՝ Ընկերությունը կարող է իրականացնել ՀՀ օրենքով և այլ իրավական ակտերով չարգելված ցանկացած ձեռնարկատիրական և տնտեսական գործունեություն: Օրենքով սահմանված գործունեության առանձին տեսակներով Ընկերությունը կարող է զբաղվել միայն լիցենզիայի առկայության դեպքում: Ըստ Ալֆա-Ֆարմի կանոնադրության 9-րդ կետի՝ Ընկերության գործունեության հիմնական ֆինանսական ցուցանիշը շահույթն է:

3.14 **Էական պայմանագրերը**

Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող վերջին 1 տարվա ընթացքում Թողարկողը չի ունեցել իր բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս կնքված և գործողության մեջ գտնվող այնպիսի էական պայմանագրեր, որոնց գինը գերազանցում է Թողարկողի վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում նշված սեփական կապիտալի արժեքի 5%-ը:

3.15 **Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը**

Ազդագրի որևէ մասում չի օգտագործվել հաշվապահի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ ցանկացած այլ փորձագետի մասնագիտական կարծիք, բացի աուդիտորական եզրակացությամբ հաստատված ֆինանսական հաշվետվություններից, որոնք ներկայացված են [Հավելված 4](#)-ում:

Ազդագրում ներառված որևէ տեղեկատվության համար աղբյուր չեն հանդիսացել երրորդ անձինք:

3.16 **Այլ տեղեկատվություն**

Թողարկողի կանոնադրությունը, տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, աուդիտորական եզրակացությունները և եռամսյակային հաշվետվությունները մշտապես հասանելի են հանրությանը էլեկտրոնային տարբերակով: Նշված

փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակները տեղադրված են Թողարկողի պաշտոնական կայքում՝ <https://alfapharm.am/hy/> հասցեով:

Ազդագիրը կարող է ներառել որոշակի ֆինանսական ցուցանիշներ կամ ֆինանսական գործակիցների հաշվարկներ, որոնք չեն հանդիսանում ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ) կողմից սահմանված ցուցանիշներ («Ոչ ՖՀՄՍ ցուցանիշներ»):

Նաև հարկ է նշել, Ազդագրում ներկայացված մյուս բոլոր ցուցանիշները և գործակիցները չեն հաստատվել ֆինանսական հաշվետվությունների արտաքին աուդիտն իրականացրած ընկերության կողմից՝ բացառությամբ այն ցուցանիշների, որոնց համար կա համապատասխան նշում:

ՆԵՐԴՐՈՂԸ, ԾԱՆՈԹԱՆԱԼՈՎ ՍՈՒՅՆ ԱԶԴԱԳՐԻՆ, ՊԵՏՔ Է
ԻՆՔՆՈՒՐՈՒՅՆ ԳՆԱՀԱՏԻ ՏՎՅԱԼ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՍԵՓԱԿԱՆ
ՆԵՐԴՐՄԱՆ ՌԻՍԿԸ՝ ՄԻՆՉԵՎ ՁԵՌՔԲԵՐՄԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԸ:

ՄԱՍ 4 ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

4.1 ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1: Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը

Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը

Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն

Զուտ շահույթի մարժա (NPM) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ

Կապիտալի համարժեքության գործակից = Սեփական կապիտալ / Ընդհանուր ակտիվներ

Ֆինանսական կախվածության գործակից = Ընդամենը պարտավորություններ / Սեփական կապիտալ

Բացարձակ իրացվելիության գործակից = (Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ + Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ) / Ընթացիկ պարտավորություններ

Ընթացիկ իրացվելիության գործակից = (Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ + Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ + Ընթացիկ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ) / Ընթացիկ պարտավորություններ

Ընդհանուր իրացվելիության գործակից = Ընթացիկ ակտիվներ / Ընթացիկ պարտավորություններ

Դեբիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից = Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ / Վաճառքների գծով դեբիտորական պարտքերի միջին արժեքը

Դեբիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով = 365 / (Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ / Վաճառքների գծով դեբիտորական պարտքերի միջին արժեքը)

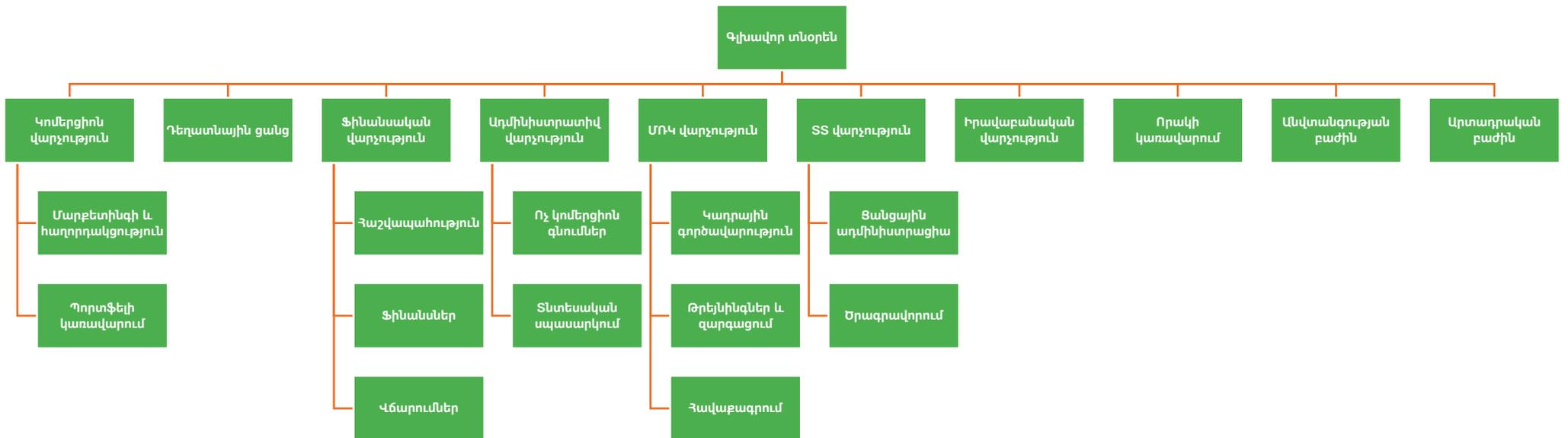
Պաշարների շրջանառելիության գործակից = Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք / Պաշարների միջին արժեքը

Պաշարների շրջապտույտի տևողությունն օրերով = 365 / (Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք / Պաշարների միջին արժեքը)

Կրեդիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից = Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք / Կրեդիտորական պարտքերի միջին արժեքը

Կրեդիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով = 365 / (Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք / Կրեդիտորական պարտքերի միջին արժեքը):

4.2 ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: Թողարկողի կազմակերպչական կառուցվածքը

4.3 ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3: Սահմանումներ⁶

<p>դեղ</p>	<p>դեղաբանական և (կամ) իմունաբանական և (կամ) նյութափոխանակային ակտիվությամբ օժտված մարդկային և (կամ) կենդանական և (կամ) բուսական և (կամ) քիմիական և (կամ) կենսատեխնոլոգիական ծագման միջոց՝ համապատասխան դեղաչափով և դեղաձևով, անհրաժեշտ փաթեթավորմամբ և մակնշմամբ, որը նախատեսված է կիրառել մարդկանց և կենդանիների հիվանդությունները բուժելու, կանխարգելելու և (կամ) օրգանիզմի ֆիզիոլոգիական ֆունկցիաները փոփոխելու, վերականգնելու, կարգավորելու համար կամ ներմուծվում է մարդու և կենդանու օրգանիզմ հիվանդությունը ախտորոշելու նպատակով.</p>
<p>դեղերի շրջանառություն</p>	<p>դեղի ստեղծում կամ նախակլինիկական հետազոտություն կամ կլինիկական փորձարկում կամ ստանդարտացում կամ արտադրություն կամ պատրաստում կամ դեղաբուսական հումքի մշակում կամ որակի հսկողություն կամ գրանցում կամ ներմուծում կամ արտահանում կամ փոխադրում, պահպանում կամ իրացում կամ բաշխում կամ կիրառում կամ արդյունավետության, անվտանգության և կողմնակի ազդեցությունների դիտարկում կամ տեղեկատվության կամ գովազդի տարածում կամ ոչնչացում</p>
<p>դեղատոմս</p>	<p>դեղի՝ թղթային կամ էլեկտրոնային կարգով գրավոր նշանակում այդ իրավասությունն ունեցող բժշկի կողմից՝ դեղը պատրաստելու և (կամ) պատրաստի դեղը բաց թողնելու նպատակով</p>
<p>դեղերի մեծածախ իրացում</p>	<p>գործունեության տեսակ, որը ներառում է մատակարարի կողմից դեղ արտադրողից կամ դեղի գրանցման հավաստագրի իրավատիրոջից կամ այլ մատակարարից դեղեր ձեռք բերելը կամ ներմուծելը կամ արտահանելը կամ պահպանելը կամ իրացնելը (բաշխելը), բացառությամբ սպառողներին դեղերի իրացման.</p>
<p>դեղերի մանրածախ իրացում՝</p>	<p>դեղերի իրացում կամ բաց թողնում սպառողներին.</p>
<p>դեղատնային գործունեություն</p>	<p>օրենքի և այլ իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան՝ դեղերի և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած այլ ապրանքատեսակների մեծածախ ձեռքբերում, պահպանում և մանրածախ իրացում կամ բաց թողնում, տեղեկատվություն և խորհրդատվություն, առողջ ապրելակերպի քարոզչություն, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված պայմանների առկայության դեպքում դեղերի պատրաստում կամ առաքում.</p>
<p>դեղատուն</p>	<p>դեղատնային գործունեության իրականացման վայր</p>

⁶ Նշված հասկացությունները սահմանված են «Դեղերի մասին» ՀՀ օրենքով:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Ցուցանիշի անվանումը	2025թ. 2-րդ եռ.	2024թ.
Հասույթ	18 624 635	34 593 602
Վաճառքի ինքնարժեք	-14 408 716	-27 072 318
Համախառն շահույթ (վնաս)	4 215 919	7 521 284
Այլ եկամուտ	142 189	359 266
Վաճառքի և առաքման ծախսեր	-2 736 852	-4 566 589
Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	-407 658	-685 817
Արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ/(վնաս)	-21 193	33 317
Այլ օգուտ/(վնաս),զուտ	-34928	-89 221
Հնարավոր պարտքային կորուստների զուտ հակադարձում/(հատկացում)	-13 576	-51 042
Գործառնական շահույթ (վնաս)	1 143 901	2 521 198
Ֆինանսական եկամուտ	-	-
Ֆինանսական ծախսեր	-51 652	-232 106
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	1 092 249	2 289 092
Շահութահարկի գծով ծախս	-218 450	-411 870
Տարվա շահույթ	873 799	1 877 222
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՏԱՐՎԱ ՀԱՍԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ	873 799	1 877 222

Միքայել Մացակյան

Գլխավոր տնօրեն

Լիանա Ղևոնդյան

Ֆինանսական տնօրեն

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Ցուցանիշի անվանումը	2025թ. 2-րդ եռ.	2024թ.
Հիմնական միջոցներ	3 177 374	3 057 147
Ներդրումային գույք	133 718	135 258
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	2 623 672	2 623 672
Գուղվիլ	121 573	121 573
Հետաձգված հարկային ակտիվ	97 443	97 443
Այլ ակտիվներ	5 376	10 727
Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	130 800	102 972
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	6 289 956	6 148 792
Պաշարներ	9 334 485	9 789 807
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	4 523 481	2 682 773
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	179 210	259 455
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	14 037 176	12 732 035
Ընդամենը ակտիվներ	20 327 131	18 880 827
Կանոնադրական կապիտալ	1 229 845	1 229 845
Զբաղիված շահույթ	9 505 917	9 715 118
Ընդամենը սեփական կապիտալ	10 735 762	10 944 963
Վարկեր և փոխառություններ	42 171	85 978
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1 955 319	1 955 319
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	180 245	180 245
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	2 177 735	2 221 542
Վարկեր և փոխառություններ	1 680 614	1 075 888
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	825 549	825 549
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	4 708 823	3 650 780
Պայմանագրային պարտավորություններ	154 958	139 958
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն	43 690	22 147
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	7 413 634	5 714 322
Ընդամենը պարտավորություններ	9 591 369	7 935 864
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ	20 327 131	18 880 827

Միքայել Մացակյան
Գլխավոր տնօրեն

Լիանա Ղևոնդյան
Ֆինանսական տնօրեն

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին
համապատասխան՝**

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորական եզրակացություն**

31 դեկտեմբերի 2024թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	2
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	3
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	4

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ն և նրա գործունեությունը	5
2 Խմբի գործառնական միջավայրը	5
3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ	6
4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Էական գնահատականներ և դատողություններ	19
5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին	22
6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ	23
7 Հիմնական միջոցներ	26
8 Ներդրումային գույք	27
9 Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ	28
10 Պաշարներ	29
11 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	29
12 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	31
13 Կանոնադրական կապիտալ	31
14 Վարկեր և փոխառություններ	31
15 Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորությունների համեմատություն	33
16 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	33
17 Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ	34
18 Եկամուտներ և ծախսեր	34
19 Ֆինանսական ծախսեր	35
20 Շահութահարկ	35
21 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ	37
22 Դուստր ընկերություններ	38
23 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում	39
24 Կապիտալի կառավարում	42
25 Իրական արժեքի բացահայտումներ	42
26 Ֆինանսական գործիքների ներկայացում ըստ չափման կատեգորիաների	43
27 Փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդներ և գործարքներ	43

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ Բաժնետերերին և Տնօրենների խորհրդին

Մեր կարծիքը

Մեր կարծիքով, կից ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ խումբ) և դուստր կազմակերպությունների (այսուհետ միասին՝ խումբ) համախմբված ֆինանսական վիճակն 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև, խմբի նույն ամսաթվին ավարտված տարվա՝ համախմբված ֆինանսական արդյունքներն ու համախմբված դրամական միջոցների հոսքերը համաձայն ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների:

Աուդիտի առարկան

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են.

- ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը՝ առ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունը, և
- համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են էական հաշվապահական հաշվառման քաղականության տեղեկատվություն և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Կարծիքի հիմքը

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում:

Մենք կարծում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Անկախություն

Մենք անկախ ենք խմբից՝ համաձայն Հանրապետության Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից թողարկված՝ Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտների) («ՀԷՄՍԻՎ Վարքագիր») սկզբունքների, ինչպես նաև Էթիկական պահանջների, որոնք կիրառելի են Հայաստանի Հանրապետությունում համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին մեր աուդիտի նկատմամբ: Մենք կատարել ենք Էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները այդ պահանջներին և ՀԷՄՍԻՎ Վարքագրին համապատասխան:

«Փրայտութերիաուս Կուպերս Արմենիա» ՍՊԸ
ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վազգեն Մարգարյան 2, «Կամար» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռ.՝ (37410) 512151, ֆաքս՝ (37410) 521000, www.pwc.com/am

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՀՖՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է իսբի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի հունվը լուծարելու կամ իսբի գործունեությանը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են իսբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է՝ ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են խարդախության կամ սխալների հետևանքով առաջացող էական խեղաթյուրումներից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կբացահայտի էական խեղաթյուրումը, երբ այն ամկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով, և համարվում են էական, երբ ողջամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած, կարող են ազդեցություն ունենալ օգտագործողների՝ այդ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՍ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կանխածանոթություն: Ի լրումն՝

- որոշում և գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումների ռիսկը, մշակում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր աուդիտորական կարծիքը արտահայտելու համար: Խարդախության հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացում կամ ներքին հսկողության չարաշահում,
- ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե իսբի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար,
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը,
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ

իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել իմբի անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Էական անորոշություն, մենք պարտավոր ենք մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են միևնույն մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են հանգեցնել նրան, որ խումբը դադարեցնի անընդհատության սկզբունքով գործունեությունը,

- գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, այդ թվում՝ բացահայտումները և այն, թե արդյոք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են հիմնական գործարքներն ու դեպքերն այնպես, որ ապահովվում է ճշմարիտ ներկայացումը,
- Ձեռք ենք բերում բավարար չափով պատշաճ աուդիտորական ապացույցներ իմբի կազմում գտնվող կազմակերպությունների կամ տնտեսական միավորների ֆինանսական տեղեկատվության վերաբերյալ՝ որպես համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու հիմք: Մենք պատասխանատու ենք իմբի աուդիտի նպատակով իրականացվող աուդիտորական աշխատանքների ուղղորդման, վերահսկողության և ստուգման համար: Մենք հանդիսանում ենք պատասխանատու միայն մեր արտահայտած աուդիտորական կարծիքի համար:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

5

Նինո Կարապետյանի
Տնօրեն

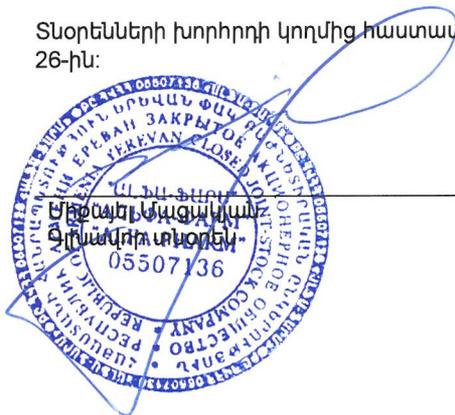
26 մայիսի 2025թ.
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

PricewaterhouseCoopers Armenia LLC

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	31 դեկտեմբերի 2024թ	31 դեկտեմբերի 2023թ
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	7	3,057,147	2,898,299
Ներդրումային գույք	8	135,258	138,591
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	9	2,623,672	1,588,025
Գուղվիլ	22	121,573	121,573
Հետաձգված հարկային ակտիվ	20	97,443	127,640
Այլ ակտիվներ		10,727	14,898
Այլ ոչ նյութական ակտիվներ		102,972	129,745
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		6,148,792	5,018,771
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	10	9,789,807	8,193,698
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	11	2,682,773	3,049,948
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	259,455	308,815
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		12,732,035	11,552,461
Ընդամենը ակտիվներ		18,880,827	16,571,232
Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	13	1,229,845	1,229,845
Չբաշխված շահույթ		9,715,118	9,237,896
Ընդամենը սեփական կապիտալ		10,944,963	10,467,741
Պարտավորություններ			
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	14	85,978	51,494
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	9	1,955,319	1,160,165
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	20	180,245	197,186
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		2,221,542	1,408,845
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	14	1,075,888	429,293
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	9	825,549	525,765
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	16	3,650,780	3,437,572
Պայմանագրային պարտավորություններ		139,958	141,991
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն		22,147	160,025
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		5,714,322	4,694,646
Ընդամենը պարտավորություններ		7,935,864	6,103,491
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		18,880,827	16,571,232

Տնօրենների խորհրդի կողմից հաստատվել է հրապարակման համար և ստորագրվել է 2025թ. մայիսի 26-ին:

[Signature]
 Լիանա Անտոյան
 Ֆինանսական տնօրեն

5-44 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	2024թ.	2023թ.
Հասույթ	17	34,593,602	33,516,715
Վաճառքի ինքնարժեք	10	(27,072,318)	(25,404,479)
Համախառն շահույթ		7,521,284	8,112,236
Այլ եկամուտ	18	359,266	200,298
Վաճառքի և առաքման ծախսեր	18	(4,566,589)	(4,485,699)
Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	18	(685,817)	(782,086)
Արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ/(վնաս)		33,317	(11,255)
Այլ օգուտ/(վնաս),զուտ	18	(89,221)	(117,879)
Հնարավոր պարտքային կորուստների զուտ հակադարձում/(հատկացում)		(51,042)	(2,776)
Գործառնական շահույթ		2,521,198	2,912,839
Ֆինանսական եկամուտ		-	6,642
Ֆինանսական ծախս	19	(232,106)	(152,892)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		2,289,092	2,766,589
Շահութահարկի գծով ծախս	20	(411,870)	(538,296)
ՏԱՐՎԱ ՇԱՀՈՒՅԹ		1,877,222	2,228,293
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ		1,877,222	2,228,293

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	Կանոնադրական կապիտալ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2023թ.		1,229,845	8,272,603	9,502,448
Տարվա շահույթ		-	2,228,293	2,228,293
Ընդամենը 2023թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	2,228,293	2,228,293
Գործարքներ սեփականատերերի հետ, որոնցում նրանք հանդես են գալիս սեփականատիրոջ կարգավիճակում.				
Հայտարարված շահաբաժիններ	13	-	(1,263,000)	(1,263,000)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.		1,229,845	9,237,896	10,467,741
Հաշվետու տարվա շահույթ		-	1,877,222	1,877,222
Ընդամենը 2024թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	1,877,222	1,877,222
Գործարքներ սեփականատերերի հետ, որոնցում նրանք հանդես են գալիս սեփականատիրոջ կարգավիճակում.				
Հայտարարված շահաբաժին	13	-	(1,400,000)	(1,400,000)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.		1,229,845	9,715,118	10,944,963

5-44 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազ. ՀՀ դրամ	Ճան.	2024թ.	2023թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Շահույթ նախքան հարկումը		2,289,092	2,766,589
<i>Ճշգրտումներ.</i>			
Շահույթում կամ վնասում ճանաչվող ֆինանսական ծախս	19	232,106	146,250
Արտաթուղթի փոխանակումից զուտ օգուտ		33,317	11,255
Ոչ ընթացիկ ակտիվների ամորտիզացիա և արժեզրկում		1,213,135	1,122,559
Ոչ ընթացիկ ակտիվների օտարումից (օգուտ)/վնաս		(51,510)	2,311
Պաշարների իրացման արժեքի փոփոխություն (զուտ)		-	(7,500)
Դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների պահուստի հատկացում/(հակադարձում)		(51,042)	2,776
Վարձակալության փոփոխություն	18	13,266	(45,391)
Չօգտագործված արձակուրդային օրերի պահուստ (դուրսգրում)/հատկացում		(147,471)	1,222
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր նախքան շրջանառու կապիտալի ճշգրտումները		3,530,893	4,000,071
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքի նվազում /(աճ)		431,388	(666,748)
Պաշարների ավելացում		(1,596,109)	(484,793)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքի աճ/(նվազում)		303,831	(131,067)
Պայմանագրային պարտավորության նվազում		(2,033)	(2,048)
Փոփոխություններ շրջանառու կապիտալում		(862,923)	(1,284,656)
Վճարված շահութահարկ		(536,512)	(651,318)
Գործառնական գործունեությամբ ստացված զուտ դրամական միջոցներ		2,131,458	2,064,097
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(527,371)	(386,791)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		166,878	7,220
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(13,001)	(95,324)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(373,494)	(474,895)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Վարկերից և փոխառություններից մուտքեր	15	25,584,746	21,688,920
Վարկերի և փոխառությունների մարում	15	(24,905,865)	(21,779,797)
Վճարված տոկոսներ	15	(229,908)	(145,703)
Վարձակալության պարտավորությունների մայր գումարի մարում	15	(857,102)	(809,683)
Վճարված շահաբաժիններ	13	(1,400,000)	(1,263,000)
Ֆինանսական գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(1,808,129)	(2,309,263)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա			
		805	(2,325)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբին		12	308,815
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջին		12	259,455

5-44 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.**

1 «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ն և նրա գործունեությունը

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան, «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») և նրա դուստր ընկերությունների (այսուհետ՝ «Խումբ») համար: Դուստր ընկերությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 22-ում:

Ընկերությունը գրանցվել և իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում (այսուհետ՝ «ՀՀ»): Ընկերությունը փակ բաժնետիրական ընկերություն է և ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության թողարկված բաժնետոմսերի սեփականատերերի կազմը հետևյալն էր.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ռազմիկ Հովհաննիսյան “Alta Pharmaceuticals” EOOD («Ալտա Ֆարմայութիքըլս ԷՕՕԴ»)	35.54%	35.54%
Սամվել Շիլաջյան	28.86%	28.86%
Այլ	17.56%	17.56%
	18.04%	18.04%
Ընդամենը	100.00%	100.00%

Խումբը չունի վերջնական վերահսկողություն իրականացնող կողմ, և ղեկավարությունն իրականացվում է բարձրագույն կառավարման խորհրդի՝ Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից: Փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքները բացահայտված են Ծանոթագրություն 25-ում:

Հիմնական գործունեությունը. Խմբի հիմնական գործունեությունը դեղերի մեծածախ և մանրածախ առևտուրն է Հայաստանի տարածքում գործող դեղատների ցանցի միջոցով: 2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը Հայաստանում ուներ 184 գործող դեղատուն (2023թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 168 դեղատուն):

Իրավաբանական հասցեն և գործունեության վայրը. Ընկերության գրանցման հասցեն է՝ ՀՀ, Երևան, Շիրակի փողոց, 1/68:

Ներկայացման արժույթը. Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը Հայաստանի Հանրապետության դրամն է (այսուհետև՝ «ՀՀ դրամ»), եթե այլ կերպ նշված չէ:

2 Խմբի գործառնական միջավայրը

Հայաստանի Հանրապետություն. Նախորդ տարիների համեմատ, 2024 թվականը Հայաստանի համար համեմատաբար անցցում էր՝ առանց պատերազմի: Այնուամենայնիվ, երկիրը շարունակել է առերեսվել մարտահրավերներին՝ կապված Լեռնային Ղարաբաղից տեղահանված ավելի քան 100,000 հայրենակիցների հետ, ովքեր, 2023թ. տեղահանության արդյունքում կորցնելով իրենց տները, վերաբնակություն են հաստատել Հայաստանում: Նախորդ տարիների համեմատ որոշ չափով նվազել է երկրի տնտեսական ակտիվությունը, որը հիմնականում պայմանավորված էր ռուս-ուկրաինական պատերազմով, երբ Հայաստանը դարձավ հատուկ գոտի: Հաշվի առնելով, որ ՌԴ քաղաքացիների մեծ մասը լքել է երկիրը, հասույթի անկումը անխուսափելի էր մի շարք ուղղություններով՝ հիմնականում մանրածախ առևտրի և որոշակի ապրանքային կատեգորիաներում, հատկապես բարձրարժեք կոսմետիկ միջոցների կատեգորիայում: Կարելի է առանձնացնել մի շարք մարտահրավերներ, որոնք բացասաբար են անդրադարձել 2024թ. արդյունքների վրա: Առաջին մարտահրավերը կայանում է նրանում, որ երկրում աճել են դեպքերը, երբ մեծածախ առևտրի հաճախորդները վաճառք են իրականացրել առանց եկամուտը հավաստող փաստաթղթերի:

2 Խմբի գործառնական միջավայրը (շարունակություն)

Սա խնդիրներ է առաջացրել խմբի համար, քանի որ այն կարող էր կորցնել մրցակցային առավելությունը՝ առանց փաստաթղթի վաճառք իրականացնելու հնարավորություն ունեցող ընկերությունների համեմատ: 2024թ. մարտից ուժի մեջ է մտել օրենքը, որով արգելվում է դեղատներից մի շարք դեղամիջոցների ձեռքբերումը առանց բժշկի կողմից տրված էլեկտրոնային դեղատոմսի: Օրենքի պահպանումը հիմնականում վերահսկվել է դեղատնային ցանցերում, ինչը հանգեցրել է մրցակցային դիրքի որոշակի կորստի՝ օրենքը չպահպանող դեղատների համեմատ:

Պատերազմ Ռուսաստանի և Ուկրաինայի միջև. 2022թ. փետրվարին Ուկրաինայում Ռուսաստանի սանձազերծած պատերազմը տարբեր ուղղություններով ազդեցություն է ունեցել ՀՀ տնտեսության վրա: Մի կողմից, Հայաստանը դարձել է տասնյակ հազարավոր այցելուների ժամանակավոր բնակության վայր և տնտեսական հետաքրքրությունների եզակի կենտրոն, ինչը, մասնավորապես, լրացուցիչ հնարավորություններ է ստեղծում ֆինանսական գործառնությունների համար: Ավելին, Ռուսաստանի տնտեսությունում առաջանում են ազատ շուկայական սեզմենտներ, որոնք լայն հնարավորություն են ընձեռում արտահանումը խթանելու և ՀՀ-ից վերաարտահանման գործառնություններ իրականացնելու համար: Ավելին, Հայաստանի տնտեսական համակարգի վրա միանշանակ ազդում են Ռուսաստանի Դաշնության դեմ կիրառվող պատժամիջոցները: Բացի այդ, Ուկրաինայում Ռուսաստանի պատերազմի ազդեցությունը կարելի է դիտարկել ինչպես ուղղակի, այնպես էլ անուղղակի հարթություններում: Հայկական արժույթը շարունակել է արժևորվել 2024թ. , ինչը հիմնականում պայմանավորված է եղել հայաստանյան շուկա արտարժույթի մեծածավալ փոխանցումներով:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ

Պատրաստման հիմունքները. Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջներին համապատասխան, սկզբնական արժեքի հիմունքով: Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական սկզբունքները ներկայացված են ստորև: Այդ սկզբունքները հետևողականորեն կիրառվել են այն բոլոր ժամանակաշրջանների համար, որոնք ներկայացված հաշվետվություններում, եթե այլ բան նշված չէ:

ՖՀՄՍ-ին համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար պահանջվում են հաշվապահական հաշվառման էական գնահատումներ: Բացի այդ, խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ ղեկավարությանն անհրաժեշտ է առաջնորդվել իր դատողություններով: Այն ոլորտները, որոնք ենթադրում են դատողությունների կամ բարդության ավելի բարձր աստիճան, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատականները էական են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են Ծանոթագրություն 4-ում:

Անընդհատության հիմունք. Ղեկավարության կողմից սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության հիմունքով:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ. Դուստր ձեռնարկություններն այն ներդրման օբյեկտ հանդիսացող կազմակերպություններն են, որոնք խումբը վերահսկում է, քանի որ խումբը (i) իրավասություն ունի ուղղորդել ներդրման օբյեկտների գործունեության կոնկրետ ուղղությունները, որոնք էականորեն ազդում են նրանց շահութաբերության վրա, (ii) ներդրման օբյեկտներում իր ներգրավվածության հետևանքով կրում է փոփոխական շահույթի չստացման ռիսկը, ինչպես նաև նման շահույթի ստացման իրավունքը, (iii) հնարավորություն ունի ներդրման օբյեկտների նկատմամբ իր իրավասությունները օգտագործելու միջոցով ազդել ներդրումային եկամտի մեծության վրա: Գնահատելիս, թե արդյոք խումբը իրավասություն ունի այլ կազմակերպության նկատմամբ, հաշվի են առնվում նման իրավունքների, այդ թվում՝ հնարավոր ձայնի իրավունքների փաստացի առկայությունը և ազդեցությունը: Իրավունքը փաստացի առկա է, եթե դրա կրողն ունի այդ իրավունքը իրացնելու գործնական հնարավորություն այն դեպքում, երբ անհրաժեշտ է որոշում կայացնել ներդրման օբյեկտի համապատասխան գործունեության ուղղության վերաբերյալ: Խումբը կարող է իրավասություն ունենալ ներդրման օբյեկտի նկատմամբ նույնիսկ այն դեպքում, երբ այն չի տիրապետում է ներդրման օբյեկտի քվեարկող ձայների մեծամասնությանը: Նման դեպքում, խումբը իր ձայնի իրավունքի չափը գնահատում է մյուս ձայնի իրավունք ունեցողների չափի և բաշխվածության հետ համեմատությամբ՝ որոշելու համար, թե արդյոք խումբը դե-ֆակտո իրավունք ունի ներդրման օբյեկտի նկատմամբ:

**3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ
(շարունակություն)**

Այլ ներդրողների պաշտպանությանն առնչվող իրավունքները, մասնավորապես՝ այն իրավունքները, որոնք վերաբերում են ներդրման օբյեկտի գործունեության հիմնարար փոփոխություններին կամ որոնք կիրառվում են բացառիկ հանգամանքներում, չեն խոչընդոտում իսկի կողմից ներդրման օբյեկտի վերահսկողությանը: Դուստր ձեռնարկությունները համախմբվում են այն պահից, երբ վերահսկողությունը փոխանցվում է իսկին (ձեռքբերման ամսաթիվը), և համախմբումը դադարում է այն պահից, երբ խումբը կորցնում է նշված վերահսկողությունը:

Դուստր ձեռնարկությունների ձեռքբերումը հաշվառելու համար օգտագործվում է հաշվապահական հաշվառման ձեռքբերման մեթոդը: Ձեռք բերված որոշելի ակտիվները և ձեռնարկատիրական գործունեության միավորմամբ ստանձնած պարտավորությունները և պայմանական պարտավորությունները չափվում են ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ իրենց իրական արժեքներով՝ անկախ որևէ չվերահսկող բաժնեմասի չափից:

Գուղվիլը չափվում է՝ ձեռք բերվող միավորի զուտ ակտիվները ձեռք բերվող միավորի համար վճարված հատուցման հանրագումարից, ձեռք բերվող միավորում չվերահսկող բաժնեմասի գումարից և ձեռք բերվող միավորում բաժնեմասի իրական արժեքից, որը գործում էր ձեռքբերման ամսաթվից անմիջապես առաջ: Ցանկացած բացասական գումար («բացասական գուղվիլ») կամ «սակարկային ձեռքբերում») ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ այն բանից հետո, երբ ղեկավարությունը կատարում է վերագնահատում՝ պարզելու համար, թե արդյոք նա նույնականացրել է ձեռք բերված բոլոր ակտիվները և ստանձնած բոլոր պարտավորությունները և պայմանական պարտավորությունները, և վերանայում է դրանց չափման համապատասխանությունը:

Ձեռք բերվող կողմի համար փոխանցված հատուցումը չափվում է հանձնած ակտիվների, թողարկված բաժնային գործիքների և առաջացած կամ ստանձնած պարտավորությունների իրական արժեքով, ներառյալ ակտիվների կամ պարտավորությունների իրական արժեքը պայմանական հատուցման պայմանավորվածությունների գծով, սակայն հաշվի չի առնում ձեռքբերման հետ կապված ծախսումները, ինչպիսիք են խորհրդատվական, իրավաբանական, գնահատման և նմանատիպ մասնագիտական ծառայությունները:

Իսկի ընկերությունների միջև գործարքները, մնացորդները և գործարքների չիրացված օգուտները բացառված են. չիրացված վնասները նույնպես բացառված են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ծախսը հնարավոր չէ վերականգնել: Ընկերությունը և նրա դուստր ձեռնարկությունները օգտագործում են հաշվապահական հաշվառման միասնական քաղաքականություն, որը համահունչ է իսկի քաղաքականությանը:

Արտարժույթի փոխարկում. Իսկի ֆունկցիոնալ արժույթը Ընկերության հիմնական գործունեության իրականացման տնտեսական միջավայրի արժույթն է: Իսկի ֆունկցիոնալ արժույթը Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթն է՝ ՀՀ դրամը:

Գործարքներ և մնացորդներ. Դրամական ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են իսկի ֆունկցիոնալ արժույթի հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ «ՀՀ ԿԲ») պաշտոնական փոխարժեքով: Գործարքների վճարումները կատարելու և դրամական ակտիվները և պարտավորությունները ՀՀ ԿԲ տարեվերջի պաշտոնական փոխարժեքով իսկի ֆունկցիոնալ արժույթի փոխարկելու արդյունքում ստացված՝ արտարժույթի փոխարկումից եկամուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, ֆինանսական եկամուտների կամ ծախսերի կազմում: Տարեվերջի փոխարժեքով փոխարկումը չի կիրառվում ոչ դրամական հոդվածների նկատմամբ, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով: Արտարժույթով արտահայտված և իրական արժեքով չափված ոչ դրամական հոդվածները, ներառյալ բաժնեմասնակցային ներդրումները փոխարկվում են իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ հաստատված փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված և իրական արժեքով չափվող ոչ դրամական հոդվածների վրա արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը գրանցվում է որպես իրական արժեքի շահույթի կամ վնասի մաս:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված մնացորդների փոխարկման համար օգտագործվող հիմնական փոխարժեքներն են՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 396.56 ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 404.79 ՀՀ դրամ), 1 եվրո = 413.89 ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 1 եվրո = 447.9 ՀՀ դրամ), 1 ՌԴ ռուբլի = 3 . 71 դրամ (2023թ. 1 ՌԴ ռուբլի = 4.50 ՀՀ դրամ), 1 անգլիական ֆունտ ստեռլինգ = 499.27 ՀՀ դրամ (2023թ. 1 անգլիական ֆունտ ստեռլինգ = 515.38 ՀՀ դրամ):

**3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ
(շարունակություն)**

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտարժույթային տարբերությունների ներկայացում. Խուճաբանում է կայացրել արտարժույթի տարբերությունները բացառել դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի հաշիվների փոփոխությունների գումարներից և դրանց գումարները ներկայացնել որպես ճշգրտում՝ անկանխիկ հոդվածներից ստացված շահույթում՝ նախքան հարկումը:

Վարկերից և փոխառություններից մուտքերի և մարումների ներկայացումը դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում. Բարձր շրջանառու և կարճ մարման ժամկետ ունեցող վարկերի (փաստացի՝ վերականգնվող վարկային գծերի) մասով Խուճաբանում դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացնում է վարկերից, փոխառություններից մուտքերի և մարումների գուտ գումարները: Մնացած վարկերն ու փոխառությունները ներկայացված են համախառն արժեքով:

Հիմնական միջոցներ. Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումը, եթե վերջինս պահանջվում է:

Հետագա ծախսերը համապատասխանաբար ընդգրկվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքում կամ ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ, միայն այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ հիմնական միջոցների համապատասխան միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Խուճաբան և վերջինիս արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Վերանորոգման և պահպանման գծով ընթացիկ ծախսումները ծախսագրվում են, երբ դրանք տեղի են ունենում: Հիմնական միջոցների միավորների խոշոր մասերի կամ բաղադրիչների փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են, իսկ փոխարինված մասը դուրս է գրվում:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ղեկավարությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է հիմնական միջոցների արժեզրկման հատկանիշ: Եթե որևէ նման հատկանիշ գոյություն ունի, ղեկավարությունը գնահատում է փոխհատուցվող գումարը, որը որոշվում է որպես հետևյալ երկու արժեքներից առավելագույնը. օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը: Հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը, և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում: Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջաններում ակտիվի համար ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է (անհրաժեշտության դեպքում), եթե տեղի են ունեցել գնահատումներում փոփոխություններ, որոնք կիրառվել են՝ որոշելու համար ակտիվի օգտագործման արժեքը կամ իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի ծախսերը:

Հիմնական միջոցների օտարումից շահույթը կամ վնասը որոշվում է որպես դրանց իրացումից ստացված հասույթի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում այլ ծախսերի կազմում:

Մաշվածություն. Հողի և անավարտ շինարարության համար մաշվածություն չի հաշվարկվում: Հիմնական միջոցների այլ միավորների մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդի կիրառմամբ՝ բաշխելով դրանց սկզբնական արժեքը մինչև մնացորդային արժեքը՝ օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում:

Օգտակար ծառայության ժամկետ՝ արտահայտված տարիներով

Շենքեր	20-60
Մեքենաներ և սարքավորումներ	5-12
Տրանսպորտային միջոցներ	7-8
Հարմարանքներ և կցամասեր	1-8
Վարձակալված գույքի վրա կատարված կապիտալ ծախսեր	5-8*

* - բայց ոչ ավելի, քան վարձակալության ժամկետը

**3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ
(շարունակություն)**

Ակտիվի մնացորդային արժեքն այն գնահատված գումարն է, որը խումբը ներկա պահին կստանար ակտիվի օտարումից՝ հանած օտարման գնահատված ծախսումները, եթե ակտիվն արդեն լիներ դրա օգտակար ծառայության վերջում ակնկալվող տարիքի և վիճակի: Ակտիվների մնացորդային արժեքները և օգտակար ծառայության ժամկետները վերանայվում և անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Ներդրումային գույք. Ներդրումային գույքը պահվում է հսկի կողմից՝ վարձակալությունից եկամուտ ստանալու կամ կապիտալի աճի համար, կամ երկուսը միասին, և որը զբաղեցված չէ հսկի կողմից: Ներդրումային գույքը չափվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Մաշվածությունը շահույթում կամ վնասում հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ ներդրումային գույքի գնահատված օգտակար ծառայության ընթացքում, որը կազմում է 54 տարի: Մաշվածությունը մեկնարկում է՝ ակտիվները որպես ներդրումային գույք դասակարգման ամսաթվից:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ. Խումբը վարձակալում է տարբեր դեղատներ: Պայմանագրերը կարող են պարունակել ինչպես վարձակալական, այնպես էլ ոչ վարձակալական բնույթի բաղադրիչներ: Խումբը պայմանագրային հատուցումը բաշխում է վարձակալության բաղադրիչների և այն բաղադրիչների միջև, որոնք վարձակալությունն չեն հանդիսանում հիմք ընդունելով այդ բաղադրիչների առանձնացված գործարքի հարաբերական գինը:

Վարձակալության պայմանագրերից բխող ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են ներկա արժեքով:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով, որը ներառում է.

- վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափման գումարը,
- վարձակալության վճարումները, որոնք կատարվել են վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ մինչ այդ ամսաթիվը, հանած ստացված վարձակալության խրախուսումները,
- ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսումները,
- վարձակալության պայմանագրով ակտիվի նախատեսված վիճակը վերականգնելու համար պահանջվող ծախսումները:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով, հետևյալ ժամանակահատվածներից նվազագույնով՝ ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետ և վարձակալության ժամկետ: Եթե խումբը գնման օպցիոնն իրագործելու բավարար չափով վստահություն ունի, այն օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը ամորտիզացնում է հիմնական ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Խումբը օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ամորտիզացիան հաշվարկում է գծային մեթոդով դրանց գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, մասնավորապես.

Օգտակար ծառայության ժամկետ՝ արտահայտված
տարիներով

Տարածքներ

3 - 10

Գուղվիլ. Գուղվիլը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկման կորուստները, եթե այդպիսիք կան: Գուղվիլը բաշխվում է դրամաստեղծ միավորներին, որոնք ակնկալվում է, որ կստանան ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման համօգուտ արդյունք: Այդ միավորները ներկայացնում են ամենացածր մակարդակը, որով խումբը վերահսկում է գուղվիլը և չեն գերազանցում գործառնական սեզմենտը:

Խումբը առնվազն տարեկան մեկ անգամ անցկացնում է գուղվիլի արժեզրկման ստուգում, ինչպես նաև յուրաքանչյուր անգամ, երբ կան գուղվիլի արժեզրկման հայտանիշներ: Գուղվիլ պարունակող դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը համեմատվում է վերականգնվող գումարի հետ, որն իրենից ներկայացնում է հետևյալ մեծություններից առավելագույնը՝ օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած օտարման ծախսերը: Ցանկացած արժեզրկում անմիջապես ճանաչվում է որպես ծախս և հետագայում չի հակադարձվում:

**3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ
(շարունակություն)**

Օգուտները կամ վնասները, որոնք առաջանում են այն դրամաստեղծ միավորի շրջանակներում գործողության օտարումից, որին հատկացվել է գուղվիլը, ներառում են օտարված գործառնության հետ կապված գուղվիլի հաշվեկշռային արժեքը, որը սովորաբար չափվում է օտարված գործառնության հարաբերական արժեքների և դրամաստեղծ միավորի այն մասի հիման վրա, որը պահպանվում է:

Ոչ նյութական ակտիվներ. Խմբի ոչ նյութական ակտիվները ունեն որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ և հիմնականում ներառում են կապիտալացված համակարգչային ծրագրային ապահովումը և լիցենզիաները: Ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան: Ձեռք բերված համակարգչային ծրագրակազմի լիցենզիաները կապիտալացվում են՝ հիմք ընդունելով դրանց ձեռքբերման և օգտագործման համար կատարված ծախսերը:

Ոչ նյութական ակտիվները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով՝ դրանց օգտակար ծառայության ընթացքում:

Օգտակար ծառայության ժամկետ՝ արտահայտված
տարիներով
8-10 տարի

Ծրագրակազմի լիցենզիաներ

Արժեզրկվելիս, ոչ նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև հետևյալ արժեքներից առավելագույնը՝ օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում. Մաշվածության և ամորտիզացիայի ենթակա ակտիվները դիտարկվում են արժեզրկման հայտանիշների առկայության տեսանկյունից, երբ իրադարձությունները կամ հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ հաշվեկշռային արժեքը չի կարող փոխհատուցվել: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը: Վերականգնվող գումարը հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնն է՝ ակտիվի իրական արժեք հանած օտարման ծախսումները և օգտագործման արժեք: Արժեզրկումը գնահատելու նպատակով ակտիվները խմբավորվում են հիմնականում անկախ դրամական միջոցների մուտքեր ապահովող ամենափոքր խմբերի մակարդակում (դրամաստեղծ միավորներ): Ոչ ֆինանսական ակտիվների նախկին արժեզրկումները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հնարավոր հակադարձման համար:

Ֆինանսական գործիքներ. հիմնական չափման մոտեցումները. Իրական արժեքը այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության դիմաց, շուկայի մասնակիցների միջև բնականոն գործարքի արդյունքում: Իրական արժեքի ամենաարժանահավատ վկայությունն է հանդիսանում ակտիվ շուկայում գնանշվող գինը: Ակտիվ շուկան այն շուկան է, որում շարունակական հիմունքով տեղի են ունենում ակտիվի կամ պարտավորության հետ կապված գործարքները՝ անհրաժեշտ գնային տեղեկատվություն ապահովելու համար բավարար հաճախականությամբ և ծավալով:

Ակտիվ շուկայում շրջանառվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափվում է որպես առանձին ակտիվի կամ պարտավորության գնանշվող շուկայական գնի և Ընկերության կողմից պահվող գործիքների քանակության արտադրյալ: Նշվածը տեղի է ունենում նույնիսկ այն դեպքում, երբ շուկայի սովորական օրական առջուվաճառքի ծավալը բավարար չէ այդ քանակությունը կլանելու համար, և մեկ գործարքում դիրքը վաճառելու հայտի ներկայացումը կարող է ազդել գնանշվող գնի վրա:

Գնահատման մեթոդները, ինչպիսիք են գեղչված դրամական հոսքերի մոդելները կամ վերջերս կատարված «պարզած ձեռքի հեռավորության գործարքները» կամ ներդրման օբյեկտ հանդիսացող կազմակերպությունների ֆինանսական տվյալների ստացման վրա հիմնված մոդելները, օգտագործվում են որոշելու այն ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը, որոնց համար արտաքին շուկայական գնանշման տեղեկատվությունը հասանելի չէ: Իրական արժեքի գնահատումների վերլուծությունը կատարվում է ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում մակարդակի, հետևյալ կերպ՝ (i) մակարդակ 1՝ չափումներ ակտիվ շուկայում նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշվող գներով (չճշգրտվող), (ii) մակարդակ 2՝ չափման գնահատման մեթոդներ, որոնցում ակտիվի կամ պարտավորության համար բոլոր էական ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն (գներ) կամ անուղղակիորեն (գների հիման վրա ստացված) դիտելի են, (iii) մակարդակ 3՝ գնահատումներ, որոնք հիմնված չեն բացառապես շուկայի դիտելի տվյալների վրա (այն է՝ գնահատման համար անհրաժեշտ են նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ):

**3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ
(շարունակություն)**

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև փոխանցումները համարվում են տեղի ունեցած հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Գործարքի հետ կապված ծախսումները լրացուցիչ ծախսումներն են, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական գործիքի ձեռքբերմանը, թողարկմանը կամ օտարմանը: Լրացուցիչ ծախսումն այն ծախսումն է, որը կազմակերպությունը չէր կրի, եթե գործարքը տեղի չունենար: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են գործակալներին (ներառյալ՝ որպես վաճառքի գործակալ հանդես եկող աշխատակիցներին), խորհրդատուներին, միջնորդներին, դիլերներին վճարված միջնորդավճարները և կոմիսիոն վճարները, կարգավորող մարմինների և արժեթղթերի փոխանակման գործակալությունների կողմից գանձումները, սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ կապված հարկերը և վճարները: Գործարքի հետ կապված ծախսումները չեն ներառում պարտատոմսերի հավելավճարները և գեղչերը, ֆինանսական ծախսերը, ներքին վարչական կամ պահպանման ծախսերը:

Ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական գործիքը գնահատվել է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած հաշվեգրված տոկոսները և ֆինանսական ակտիվների համար՝ հանած հնարավոր պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) գծով ցանկացած նվազեցում: Հաշվեգրված տոկոսները ներառում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ գործարքի հետ կապված հետաձգված ծախսումների և հավելավճարի կամ գեղչի ամորտիզացիան՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաշվեգրված տոկոսային եկամուտը և հաշվեգրված տոկոսային ծախսը, ներառյալ հաշվեգրված արժեկտրոնը և ամորտիզացված գեղչը կամ հավելավճարը (ներառյալ՝ առաջացման պահին հետաձգված վճարները, եթե կան այդպիսիք) առանձին չեն ներկայացվում և ներառվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության համապատասխան հոդվածի հաշվեկշռային արժեքում:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը համապատասխան ժամանակահատվածի կտրվածքով տոկոսային եկամտի կամ տոկոսային ծախսի բաշխման այնպիսի մեթոդ է, որը հանգեցնում է հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ կիրառվող հաստատուն պարբերական տոկոսադրույքի (արդյունավետ տոկոսադրույք): Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ համապատասխան դեպքերում ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները (չներառելով ապագա պարտքային կորուստները) գեղչում է ճշգրիտ մինչև ֆինանսական գործիքի զուտ հաշվեկշռային արժեքը: Արդյունավետ տոկոսադրույքը գեղչում է փոփոխական տոկոսադրույք ունեցող գործիքների դրամական միջոցների հոսքերը մինչև հաջորդ տոկոսադրույքի վերագնանշման ամսաթիվը, բացառությամբ այն հավելագնի կամ գեղչի, որն արտացոլում է գործիքում սահմանված լողացող տոկոսադրույքի կամ շուկայական դրույքներով չսահմանված այլ փոփոխականների նկատմամբ վարկային սփրեդը: Այդպիսի պարզեցվածները կամ գեղչերն ամորտիզացվում են գործիքի ողջ գործողության ակնկալվող ժամանակահատվածի ընթացքում: Ներկա արժեքի հաշվարկումը ներառում է պայմանագրի կողմերի միջև վճարված կամ ստացված բոլոր վճարները, որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասն են կազմում:

Ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչում. Բոլոր ֆինանսական գործիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ ճշգրտված գործարքի հետ կապված ծախսումներով: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ իրական արժեքի լավագույն վկայությունն է գործարքի գինը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթ կամ վնաս ճանաչվում է միայն այն ժամանակ, երբ կա իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերություն, որը կարող է ապացուցվել միևնույն գործիքում դիտելի ընթացիկ շուկայական այլ գործարքներով կամ գնահատման մեթոդով, որի էլակետային տվյալները ներառում են միայն դիտելի շուկայական տվյալները: Սկզբնական ճանաչումից հետո ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքների գծով ճանաչվում է հնարավոր պարտքային կորուստ անմիջապես հանգեցնելով հաշվապահական վնասի:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում. Գնահատման կատեգորիաները Խումբը ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով:

**3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ
(շարունակություն)**

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում. Բիզնես մոդել. Բիզնես մոդելն արտացոլում է այն մեթոդը, որի միջոցով խումբը կառավարում է իր ակտիվները՝ դրամական հոսքերի հավաքագրման նպատակով. արդյո՞ք խմբի նպատակն է՝ (i) ակտիվներից հավաքագրել բացառապես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը («ակտիվների պահում պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով»), թե (ii) ակտիվներից հավաքագրել և՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը, և՛ ակտիվների վաճառքից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը («ակտիվների պահում պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման և վաճառքի նպատակով»), կամ, եթե (i) կամ (ii) պարբերությունները կիրառելի չեն, ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են «այլ» բիզնես մոդելի և չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Բիզնես մոդելը որոշվում է ակտիվների խմբի համար (պորտֆելի մակարդակով), հիմնվելով այն գործողությունների բոլոր պատշաճ ապացույցների վրա, որոնք խումբը մտադիր է իրականացնել գնահատման ամսաթվի դրությամբ առկա պորտֆելի համար սահմանված նպատակին հասնելու համար:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում. դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրերը. Եթե բիզնես մոդելը նախատեսում է ակտիվների պահում պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի ստացման կամ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի և վաճառքի համար, ապա խումբը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարումներ: Պարունակվող ածանցյալ գործիքներով ֆինանսական ակտիվները դիտարկվում են ամբողջ ծավալով՝ որոշելու, թե արդյոք նրանց դրամական միջոցների հոսքերը համապատասխանում են միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարումների հատկանիշներին: Նման գնահատումն իրականացնելիս՝ խումբը հաշվի է առնում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը համապատասխանում են բազային վարկային համաձայնագրին, այսինքն՝ տոկոսները ներառում են միայն պարտքային ռիսկը, փողի ժամանակային արժեքը, այլ բազային պարտքային ռիսկերը և շահույթի մարժան:

Այն դեպքերում, երբ պայմանագրային պայմաններն առաջացնում են ռիսկի ենթարկվածություն կամ անկայունություն, որն անհամատեղելի է վարկավորման բազային մեխանիզմի հետ, ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում և չափվում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարումների գնահատումը կատարվում է ակտիվի սկզբնական ճանաչման ժամանակ և հետագայում այն չի վերանայվում:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում. հնարավոր պարտքային կորուստների գնահատված պահուստ. Խումբը կանխատեսումային հիմունքով գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների, ինչպես նաև վարկային պարտավորությունների և ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի գծով հնարավոր հնարավոր պարտքային կորուստները: Խումբը գնահատում է պարտքային գործիքների հետ կապված հնարավոր պարտքային կորուստը և ճանաչում է կորստի պահուստը հաշվետու յուրաքանչյուր ամսաթվի դրությամբ: Հնարավոր պարտքային կորուստների գնահատումը արտացոլում է. i) անաչառ և հավանականությամբ կշռված գումարը, որը որոշվում է հնարավոր արդյունքների տիրույթի գնահատման միջոցով. (ii) փողի ժամանակային արժեքը, և (iii) տեղի ունեցած իրադարձությունների, ընթացիկ պայմանների և կանխատեսվող ապագա տնտեսական պայմանների վերաբերյալ ողջ հիմնավոր և հավաստի տեղեկությունները, որոնք հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հասանելի են առանց անհարկի միջոցների և ռեսուրսների ծախսման:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքները, առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը, և տրված փոխառությունները ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտացոլվում են՝ նվազեցված հնարավոր պարտքային կորուստի:

Խումբը ճանաչում է հնարավոր պարտքային կորուստների պահուստը հետևյալ ֆինանսական գործիքների վերաբերյալ, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

- Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ,
- Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր:

Հնարավոր պարտքային կորուստները կորստի պահուստի միջոցով պետք է չափվեն հետևյալ մեծություններով.

**3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ
(շարունակություն)**

- 12-ամսյա հնարավոր պարտքային կորուստներ, այսինքն՝ ակտիվի ժամկետի ընթացքում հնարավոր պարտքային կորուստներ, որոնք կարող են առաջանալ հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում ֆինանսական գործիքի դեֆոլտի իրադարձությունների արդյունքում, (ներկայացվում է որպես Փուլ 1), կամ
- Հնարավոր պարտքային կորուստներ ակտիվի ողջ ժամկետի ընթացքում, որոնք կարող են առաջանալ ֆինանսական գործիքի ողջ տևողության ընթացքում բոլոր դեֆոլտի իրադարձությունների արդյունքում (ներկայացվում է որպես Փուլ 2 և Փուլ 3):

Հնարավոր պարտքային կորուստների չափման համար հունվրը կիրառում է ՀՖՄՍ 9-ի պարզեցված մոտեցում, որն օգտագործում է ակտիվի տևողության ողջ ընթացքում հնարավոր պարտքային կորուստի պահուստ բոլոր առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար (Ծանոթագրություն 11):

Ֆինանսական ակտիվների դուրսագրում. Ֆինանսական ակտիվները ամբողջությամբ կամ մասամբ դուրս են գրվում այն ժամանակ, երբ հունվրը սպառել է դրանց վերականգնման բոլոր գործնական հնարավորությունները և եզրակացրել է, որ չկան այդպիսի ակտիվների վերականգնման հիմնավորված ակնկալիքներ: Դուրսագրումն իրենից ներկայացնում է ակտիվի ապաճանաչում: Խունվրը կարող է դուրս գրել դեռևս հարկադիր բռնագանձման գործընթացում գտնվող ֆինանսական ակտիվները, այն դեպքում, երբ հունվրը փորձում է բռնագանձել պայմանագրային պարտավորության գումարները՝ առանց վերականգնման ողջամիտ ակնկալիքի:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչում. Խունվրը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ. (ա) ակտիվը մարվել է կամ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցրել են իրենց ուժը կամ (բ) Խունվրը փոխանցել է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի նկատմամբ իրավունքները կամ կնքել է ակտիվների փոխանցման պայմանագիր, միաժամանակ (i) փոխանցելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու հատույցները կամ (ii) չփոխանցելով և նաև չպահպանելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու հատույցները, սակայն չպահպանելով նաև ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Վերահսկողությունը պահպանվում է, եթե գործընկերը չունի չկապակցված երրորդ կողմին ակտիվը ամբողջությամբ վաճառելու հնարավորություն՝ առանց վաճառքի սահմանափակումներ կիրառելու:

Ֆինանսական ակտիվների փոփոխություն. Ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը տեղի է ունենում այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը կարգավորող պայմանագրային պայմանները վերանայվում են կամ այլ կերպ փոփոխվում ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման և մարման ժամկետի միջև ընկած ժամանակահատվածում: Փոփոխությունն ազդում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարի և/կամ ժամանակի վրա՝ անմիջապես կամ ապագա ամսաթվով:

Ֆինանսական պարտավորություններ. չափման կատեգորիաներ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես հետագայում ամորտիզացված արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորություններ. ապաճանաչում. Ֆինանսական պարտավորություններն ապաճանաչվում են դրանց մարման պարագայում (այսինքն, երբ պարտավորությունը կատարվում է, կամ պայմանագրով նշված պարտավորությունը դադարում է կամ սպառվում է դրա իրականացման ժամկետը):

Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված ու վճարման ենթակա հատուցման միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում. Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և զուտ գումարը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում միայն այն դեպքում, երբ առկա է ճանաչված գումարները հաշվանցելու համար իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և կա մտադրություն կամ մարելու զուտ արժեքը, կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը: Այդ հաշվանցման իրավունքը (ա) չպետք է կախված լինի ապագա իրադարձությունից և (բ) պետք է իրավաբանական ուժ ունենա բոլոր հետևյալ հանգամանքներում՝ (i) բնականոն գործունեության ընթացքում, (ii) դեֆոլտի դեպքում և (iii) անվճարունակության կամ սևանկության դեպքում:

**3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ
(շարունակություն)**

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ. Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են առձեռն դրամական միջոցները, բանկերում պահվող ցպահանջ ավանդները և այլ կարճաժամկետ բարձր իրացվելիություն ունեցող ներդրումները՝ երեք ամիս կամ դրանից պակաս սկզբնական մարման ժամկետով: Դրամական միջոցները և դրամական միջոցների համարժեքները հաշվառվում են ԱՀ-ում, քանի որ. (i) դրանք պահվում են պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով, և այդ դրամական միջոցների հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և տոկոսագումարի վճարում, և (ii) դրանք չեն որոշված որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր. Առևտրային դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, իսկ հետագա չափումը իրականացվում է ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, երբ գործընկերը կատարում է պայմանագրով նախատեսված իր պարտավորությունները: Հետագա չափումն իրականացվում է ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Փոխառություններ. Փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց կատարված գործարքի ծախսումների, և հետագայում հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ. Վարձակալության պայմանագրերից բխող պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են ներկա արժեքով: Վարձակալության գծով պարտավորությունները ներառում են հետևյալ վարձակալության վճարների գումարները ներկա արժեքը.

- հաստատուն վճարներ (ներառյալ, ըստ էության, հաստատուն վճարումները) հանած ստացման ենթակա վարձակալության խրախուսումները,
- փոփոխական վարձակալական վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքաչափից և սկզբնապես չափվում են օգտագործելով մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ գործող ինդեքսը կամ դրույքաչափը, և
- վարձակալության պայմանագրերը դադարեցնելու համար տուգանքների վճարները, եթե վարձակալության ժամկետը արտացոլում է իմբի կողմից այդ օպցիոնի իրագործումը:

Վարձակալության երկարաձգման և դադարեցման օպցիոնները նախատեսված են իմբի մի շարք պայմանագրերում: Այս պայմաններն օգտագործվում են իմբի գործունեության մեջ օգտագործվող ակտիվները կառավարելիս առավելագույն գործառնական ճկունությունն ապահովելու համար: Երկարաձգման օպցիոնները (կամ դադարեցման օպցիոններին հաջորդող ժամկետները) ներառվում են վարձակալության ժամկետում միայն այն դեպքում, եթե առկա է ողջամիտ վստահություն, որ վարձակալությունը երկարաձգվելու է (կամ չի դադարեցվելու): Պարտավորության գնահատումը ներառում է նաև վարձակալության վճարներ, որոնք կկատարվեն որպես երկարաձգման օպցիոնների իրագործման մաս, եթե բավարար վստահություն կա, որ վարձակալությունը կերկարաձգվի:

Վարձակալության վճարները զեղչվում են՝ օգտագործելով վարձակալության պայմանագրով ենթադրվող տոկոսադրույքը: Եթե այս տոկոսադրույքը հնարավոր չէ հեշտությամբ որոշել, ինչը, որպես կանոն, տեղի է ունենում իմբի մոտ առկա վարձակալության պայմանագրերի դեպքում, ապա խումբն օգտագործում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, որը այն դրույքաչափն է, որով խումբը կարող էր համանման ժամանակահատվածում և համանման ապահովությամբ ներգրավել փոխառու միջոցներ, որոնք անհրաժեշտ կլինեին համանման տնտեսական պայմաններում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի արժեքին համարժեք ակտիվ ձեռք բերելու համար:

**3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ
(շարունակություն)**

Լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը որոշելու համար հստակվել է:

- հնարավորության դեպքում, որպես նախնական տեղեկատվություն օգտագործում է Խմբի կողմից վերջերս երրորդ անձանցից ստացված ֆինանսավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը և ճշգրտում է այն, հաշվի առնելով ֆինանսավորումը ստանալու պահից հետո տեղի ունեցած ֆինանսավորման պայմանների փոփոխությունները,
- օգտագործում է ձևավորման այնպիսի մոտեցում, որի դեպքում հաշվարկը սկսվում է առանց ռիսկի տոկոսադրույքից, որը ճշգրտվում է պարտքային ռիսկի չափով, և
- կատարում է ճշգրտումներ հաշվի առնելով վարձակալության պայմանագրի առանձնահատկությունները, օրինակ, վարձակալության ժամկետը, երկիրը, արժույթը և ապահովությունը:

Վարձակալության վճարները բաժանվում են պարտավորությունների հիմնական գումարի և ֆինանսական ծախսերի: Ֆինանսական ծախսերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում վարձակալության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում՝ յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի պարտավորության մնացորդի վրա հաստատուն պարբերական տոկոսադրույքն ապահովելու համար:

Շահութահարկ. Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում շահութահարկը ներկայացվում է համաձայն օրենսդրության, որն, ըստ երկրանի, գործում է կամ ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից և ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ անմիջապես սեփական կապիտալում, քանի որ վերաբերում է այնպիսի գործարքների, որոնք տվյալ կամ այլ ժամանակաշրջանում ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ անմիջապես սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկն այն գումարն է, որը ենթակա է վճարման կամ փոխհատուցման և վերաբերում է ընթացիկ կամ նախորդ ժամանակաշրջանների հարկվող շահույթներին կամ վնասներին: Հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է գնահատումների վրա, եթե համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատված են մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացումը: Շահութահարկից տարբերվող այլ հարկերը, ճանաչվում են գործառնական ծախսերում:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվեկշռային պարտավորության մեթոդը հետագա տարիներին փոխանցվող հարկային վնասի և ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առկա են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և հարկային նպատակով օգտագործվող արժեքները համեմատելիս: Համաձայն սկզբնական ճանաչման վերաբերյալ բացառության, հետաձգված հարկը չի գրանցվում այն ժամանակավոր տարբերությունների դեպքում, երբ ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը կատարվում է այնպիսի գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում և որը սկզբնապես գրանցվելիս, ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական, և ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա: Հետաձգված հարկային մնացորդները չափվում են կիրառելով հարկային դրույքները, որոնք, ըստ երկրանի, գործում են կամ ուժի մեջ են մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ և որոնք ակնկալվում է կիրառել այն ժամանակահատվածներում, երբ ժամանակավոր տարբերությունները հակադարձվեն կամ նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասն օգտագործվի:

Նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների և նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասի մասով հետաձգված հարկային ակտիվը գրանցվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե կա իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք հաշվանցել ընթացիկ հարկային ակտիվները ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց և, երբ հետաձգված շահութահարկի ակտիվներն ու պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկվող անձից կամ տարբեր հարկատուներից, որտեղ կա մնացորդները զուտ հիմունքով կարգավորելու մտադրություն:

**3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ
(շարունակություն)**

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները մարվում են միայն խմբի առանձին ընկերություններում:

Խումբը վերահսկում է այն ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձումը, որոնք վերաբերում են դուստր կազմակերպությունների շահաբաժինների գծով հարկերին կամ դրանց վաճառքից շահույթին: Խումբը չի արտացոլում հետաձգված հարկային պարտավորությունները նման ժամանակավոր տարբերությունների գծով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունն ակնկալում է ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձում տեսանելի ապագայում:

Անորոշ հարկային դիրքեր. Խմբի անորոշ հարկային դիրքերը վերագնահատվում են ղեկավարության կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Շահութահարկի գծով պարտավորությունները հաշվի են առնվում այն դեպքում, երբ ղեկավարությունը գտնում է, որ լրացուցիչ հարկային պարտավորությունների առաջացման հավանականությունը ավելի մեծ է, քան դրանց բացակայությունը, եթե Խմբի հարկային գործունեությունը վիճարկվի հարկային մարմինների կողմից: Չնայած, Գնահատումը հիմնված է այն հարկային օրենքների և համապատասխան իրավական ակտերի մեկնաբանությունների վրա, որոնք, ըստ Էուլթյան, գործում են կամ ուժի մեջ են մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, ինչպես նաև նմանատիպ հարցերի շուրջ ցանկացած հայտնի դատական կամ այլ որոշումների վրա: Տուգանքների, տուկոսների և հարկերի, բացառությամբ շահութահարկի, գծով պարտավորությունները ճանաչվում են ղեկավարության կողմից՝ հիմք ընդունելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ պարտավորությունների մարման համար պահանջվող ծախսերի լավագույն գնահատականը: Շահութահարկի անորոշության գծով ճշգրտումները՝ բացառությամբ տույժերի և տուգանքների, արտացոլվում են շահութահարկի գծով ծախսերում: Շահութահարկի անորոշության գծով ճշգրտումները՝ կապված տույժերի և տուգանքների հետ, արտացոլվում են համապատասխանաբար ֆինանսական ծախսերի և Այլ ծախսերի կազմում, զուտ հիմունքով:

Ավելացված արժեքի հարկ. Վաճառքին վերաբերող ավելացված արժեքի հարկը հաշվեգրվում է հաճախորդներին ապրանքների առաքման կամ ծառայությունների մատուցման ամսում, և ենթակա է վճարման հարկային մարմիններին մինչև հաջորդ ամսվա 20-ը: Գնմանը վերաբերող ԱԱՀ-ը սովորաբար հաշվանցվում է վաճառքին վերաբերող ԱԱՀ-ի դիմաց, ԱԱՀ-ի հարկային հաշիվը ստանալուց և հաստատելուց հետո: Հարկային մարմինները թույլատրում են ԱԱՀ-ը հաշվարկել զուտ հիմունքով: Վաճառքին և գնումներին վերաբերող ԱԱՀ-ի գումարները ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվում են զուտ հիմունքով: Հնարավոր պարտքային կորուստների արժեզրկման համար պահուստ ստեղծելու դեպքում արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է պարտավորության համախառն գումարի չափով, ներառյալ ԱԱՀ-ը:

Պաշարներ. Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Պաշարների արժեքը որոշվում է որոշակի միավորների հաշվառման միջոցով (հաշվապահության մեջ դուրս գրված միավորները փաստացի ուղարկված միավորներն են), ինչը, ըստ Էուլթյան, Էական տարբերության չի հանգեցնում «առաջինը մուտք, առաջինը ելք» (FIFO) մեթոդի համեմատ: Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ենթադրվող գինն է՝ հանած համարման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում Խումբը կատարում է ժամկետանց և դանդաղ իրացվելի պաշարների մոտավոր պլանավորում:

Վաճառված ապրանքների ինքնարժեք. Վաճառված ապրանքների ինքնարժեքը ներառում է վաճառված ապրանքների ձեռքբերման գինը և պաշարները վաճառքի համար նախատեսված վայր հասցնելու և վաճառքի համար պատրաստ վիճակի բերելու համար կատարված այլ ծախսերը:

Խումբը մատակարարներից ստանում է տարբեր տեսակի հատուցումներ՝ առաջխաղացման վճարների, ծավալային զեղչերի և այլ խրախուսական վճարների տեսքով: Խմբի կողմից ստացված մատակարարների խրախուսական վճարները հաշվարկելիս Խումբը այդ խրախուսական վճարները դիտում է որպես ապրանքի համար վճարված գների իջեցում, և հաշվառում է դրանք վաճառված ապրանքների ինքնարժեքի կազմում կամ նվազեցնում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա պաշարների ինքնարժեքից:

**3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ
(շարունակություն)**

Կանխավճարներ. Կանխավճարները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեքկման գծով պահուստը: Կանխավճարները դասակարգվում են որպես ոչ ընթացիկ, երբ կանխավճարին վերաբերող ապրանքներն ու ծառայությունները ակնկալվում է ստանալ մեկ տարի հետո կամ երբ կանխավճարը վերաբերում է այնպիսի ակտիվի, որը սկզբնական ճանաչման ժամանակ կդասակարգվի որպես ոչ ընթացիկ: Ակտիվներ ձեռք բերելու գծով կանխավճարները փոխանցվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ խումբը ստանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողություն և հավանական է, որ ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի խումբ: Այլ կանխավճարները ծախսագրվում են շահույթի կամ վնասի կազմում, երբ կանխավճարի հետ կապված ծառայությունը ստացվում է: Եթե առկա է հայտանիշ, որ կանխավճարին վերաբերող ակտիվները, ապրանքները կամ ծառայությունները չեն ստացվի, ապա կանխավճարի հաշվեկշռային արժեքը համապատասխանաբար դուրս է գրվում և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում:

Կանոնադրական կապիտալ. Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, սեփական կապիտալում ցույց են տրվում որպես ստացված մուտքերից նվազեցում՝ հարկումից հետո: Իրական արժեքի այն մասը, որը գերազանցում է թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, սեփական կապիտալում գրանցվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

Շահաբաժիններ. Շահաբաժինները ներկայացվում են որպես պարտավորություն և նվազեցվում են սեփական կապիտալից այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվել և հաստատվել են: Շահաբաժինները, որոնք հայտարարված են հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո և մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման համար հաստատումը, բացահայտվում են հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքերի վերաբերյալ ծանոթագրությունում: Ընկերության՝ ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն պատրաստված հաշվետվությունները հիմք են հանդիսանում շահույթի բաշխման և այլ հատկացումների համար:

Պարտավորությունների և վճարների գծով պահուստներ. Պարտավորությունների և վճարների գծով պահուստները անորոշ ժամկետներով կամ չափով ոչ ֆինանսական պարտավորություններ են: Դրանք հաշվեզրկվում են, երբ խումբը, անցյալ դեպքերի արդյունքում ունի իրավաբանորեն ամրագրված կամ ենթադրվող պարտավորություն և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող ռեսուրսների արտահոսք, ինչպես նաև պարտավորության չափը հնարավոր է արժանահավաստորեն գնահատել: Պահուստները գնահատվում են՝ ելնելով ծախսերի ներկա արժեքից, որն, ինչպես ակնկալվում է, կպահանջվի պարտավորության մարման համար՝ զեղչված մինչև հարկումը տոկոսադրույքով, որն արտացոլում է սվյալ պարտավորությունների գծով գումարների և ռիսկերի ներկա արժեքը: Ժամանակի ընթացքում պահուստի աճը ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս ֆինանսական ծախսերի կազմում:

Տուրքերը և վճարները, ինչպիսիք են, օրինակ, շահութահարկից բացի այլ հարկերը կամ կանոնակարգային վճարները, որոնք հիմնված են վճարման պարտավորության առաջացմանը նախորդող ժամանակահատվածի տեղեկատվության վրա, ճանաչվում են որպես պարտավորություն, երբ տեղի է ունենում օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տուրքի վճարում առաջացնող պարտավորեցնող դեպք, որն առաջ է բերում տուրք վճարելու պարտավորություն: Եթե տուրքի վճարումը կատարվել է մինչև պարտավորեցնող դեպքը տեղի ունենալը, այն ճանաչվում է որպես կանխավճար:

Հասույթի ճանաչումը. Հասույթը խմբի սովորական գործունեության ընթացքում առաջացող եկամուտն է: Հասույթը ճանաչվում է գործարքի գնի չափով: Գործարքի գինն այն հատուցման գումարն է, որի իրավունքը խումբն ակնկալում է հաճախորդին խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների նկատմամբ վերահսկողությունը փոխանցելու դիմաց՝ բացառությամբ երրորդ անձանց անունից հավաքագրված գումարները:

Եկամուտը ճանաչվում է զեղչերից, վերադարձներից և ավելացված արժեքի հարկերից գուտ:

Խումբը ճանաչում է հասույթը այն կերպով, որն արտացոլում է խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների փոխանցումը հաճախորդին, և այն գումարով, որն իրենից ներկայացնում է հատուցման չափը, որի իրավունքը խումբն ակնկալում է ստանալ այդ ապրանքների կամ ծառայությունների փոխանցման դիմաց:

**3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ
(շարունակություն)**

Դեղագործական ապրանքների մեծածախ վաճառք. Վաճառքը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ ապրանքների նկատմամբ վերահսկողությունը փոխանցվել է, այսինքն՝ երբ ապրանքները փոխանցվել են հաճախորդին, վերջինս ունի ապրանքներն իր հայեցողությամբ տնօրինելու լիակատար հնարավորություն, և չկան չմարված պարտավորություններ, որոնք կազդեին հաճախորդի կողմից ապրանքների ընդունման վրա:

Մեծածախ վաճառքից հասույթի գծով կատարողական պարտականությունը ներառում է ապրանքների առաքումը հաճախորդի պահեստ կամ դեղատուն:

Չեղչված հիմունքով վաճառքից ստացված հասույթը ճանաչվում է պայմանագրում նշված գնի հիման վրա՝ առանց գեղչերի:

Դեղագործական ապրանքների մանրածախ վաճառք. Մանրածախ վաճառքն իրականացվում է հմբի դեղատների միջոցով: Վաճառքի գրանցումը կատարվում է ապրանքների շտրիխ կոդերի միջոցով: Մանրածախ վաճառքից հասույթը ճանաչվում է ավտոմատ կերպով և անմիջապես, իրացման պահին՝ հաշվապահական հաշվառման ծրագրի և հսկիչ-դրամարկային մեքենայի միջոցով:

Հաճախորդների լոյալության ծրագիր. Խումբը իրականացնում է հաճախորդների լոյալության ծրագիր, որը թույլ է տալիս հաճախորդներին միավորներ կուտակել հմբի ցանկացած դեղատներում կատարված յուրաքանչյուր գնման համար: Վաստակած միավորները հաճախորդներին հնարավորություն են տալիս կանխիկ գեղչ ստանալ ապագա գնումների ժամանակ, պայմանով, որ գնումն իրականացվում է միավորները վաստակելուց հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Լոյալության միավորներին հատկացված հատուցումը չափվում է՝ ելնելով դրանց իրական արժեքից, այսինքն՝ այն գումարից, որի դիմաց լոյալության միավորները կարող էին առանձին վաճառվել: Այս գումարը հետաձգվում է և ճանաչվում է որպես հասույթ այն ժամանակաշրջանում, երբ միավորները մարվում են: Ակնկալվող տարբերությունը ճանաչվում է որպես հասույթ սկզբնական վաճառքի պահին, քանի որ այն չի ներառվում լոյալության միավորներին հատկացված գումարում:

Լոյալության միավորների գծով պայմանագրային պարտավորությունը ճանաչվում է վաճառքի պահին:

Ենթավարձակալությունից եկամուտ. Գործառնական վարձակալությամբ ստացված վարձակալությունից եկամուտը ճանաչվում է գծային հիմունքով՝ համապատասխան վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Գործառնական վարձակալության պայմանագրերի կնքման և բանակցությունների ընթացքում կատարված սկզբնական ուղղակի ծախսերը գումարվում են վարձակալված ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին և ճանաչվում են գծային հիմունքով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Ենթավարձակալությունից եկամուտը ներկայացվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում՝ հմբի ոչ հիմնական գործունեության կազմում:

Դետական շնորհներ. Ծախսերի գծով ստացված պետական շնորհները ճանաչվում են տարվա շահույթում կամ վնասում և դրա ստացման հետ կապված ծախսերի դիմաց մարվում են այն ժամանակահատվածում, որն անհրաժեշտ է դրանք վերագրելու համար այն ծախսերին, որոնք նախատեսվում է փոխհատուցել տվյալ շնորհների հաշվին: Դրամաշնորհների տեսքով եկամուտը հաշվանցվում է տոկոսային ծախսի միջոցով՝ տարվա շահույթում կամ վնասում:

Բարտերային գործարքներ և փոխադարձ չեղարկումներ. Վաճառքների և գնումների մի մասը կարգավորվում է փոխադարձ չեղարկումներով, բարտերային կամ անկանխիկ հաշվարկների միջոցով: Այս գործարքները, ընդհանուր առմամբ, իրենցից ներկայացնում են անմիջական փոխհաշվարկ վերջնական հաճախորդի կողմից ոչ համանման ապրանքների և ծառայությունների (բարտեր), փոխադարձ մնացորդների չեղարկման, կամ մի քանի ընկերությունների ներգրավմամբ անկանխիկ գործարքների շղթայի միջոցով: Անկանխիկ հաշվարկները ներառում են մուրհակներ կամ փոխարկելի պարտատոմսեր, որոնք բանակցելի պարտքային գործիքներ են:

Վաճառքներն ու գնումները, որոնք ակնկալվում է մարել փոխադարձ հաշվարկների, բարտերի կամ այլ անկանխիկ հաշվարկների միջոցով, ճանաչվում են անկանխիկ հաշվարկներում ստացվող կամ զիջվող իրական արժեքի վերաբերյալ ղեկավարության գնահատման հիման վրա: Իրական արժեքը որոշվում է դիտարկելի շուկայական տեղեկատվության հիման վրա:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Անկանխիկ գործարքները չեն ներառվել դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում: Ներդրումային և ֆինանսավորման գործունեությանը և գործառնական գործունեության ընդհանուր մեծությունը ներկայացնում են փաստացի դրամական հոսքերը:

Հատուցումներ աշխատակիցներին. Աշխատավարձերը, գործավարձերը, ՀՀ պետական կենսաթոշակային և սոցիալական ապահովագրության հիմնադրամներին կատարված վճարումները, տարեկան վճարովի և հիվանդության արձակուրդները, պարգևավճարները և ոչ դրամական նպաստները (օրինակ՝ առողջապահական ծառայությունները) հաշվարկվում են այն տարում, երբ համբի աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Կենսաթոշակային հատկացումներից բացի, Խումբը չունի կենսաթոշակային կամ համանման այլ վճարումներ կատարելու իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն:

Կարճաժամկետ աշխատակիցների հատուցումների գծով պարտավորությունները չափվում են չգեղչված հիմունքով և ծախսագրվում են համապատասխան ծառայության մատուցմանը զուգընթաց: Ճանաչվում է պարտավորություն այն գումարի չափով, որը նախատեսվում է վճարել կարճաժամկետ դրամական պարգևավճարի տեսքով, եթե Խումբը ունի այդ գումարը վճարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն՝ աշխատողի կողմից անցյալում մատուցված ծառայության արդյունքում, և պարտավորությունը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների փոփոխություն թողարկումից հետո. Թողարկումից հետո սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ցանկացած փոփոխության համար պահանջվում է հաստատում համբի Տնօրենների խորհրդի կողմից, որը հաստատել է սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հրապարակման համար:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Եական գնահատականներ և դատողություններ

Խումբը կատարում է գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների և հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա: Գնահատականներն ու դատողությունները շարունակական կերպով վերանայվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպիսիք են հետագա իրադարձությունների ակնկալիքները, որոնք առկա պայմաններում տրամաբանական են համարվում: Գնահատականներից բացի, ղեկավարությունը կատարում է նաև որոշակի այլ դատողություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման գործընթացում: Դատողությունները, որոնք առավել նշանակալի ազդեցություն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված արժեքների վրա, և գնահատականները, որոնք կարող են հիմք հանդիսանալ հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներում նշանակալի ճշգրտման համար, հետևյալն են.

Հետաձգված հարկային ակտիվի ճանաչում. Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները ներկայացնում են շահութահարկի այն գումարը, որը կարող է հաշվանցվել ապագա հարկվող շահույթից նվազեցումների դիմաց և ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա համապատասխան հարկային արտոնության իրացման բարձր հավանականություն: Սա ենթադրում է ժամանակավոր տարբերությունների առկայություն, որոնք ապագայում ակնկալվում է վերականգնել, և բավարար ապագա հարկվող շահույթ, որոնց դիմաց ակնկալվում է օգտագործել նվազեցումները: Ապագա հարկվող շահույթի և ապագայում ամենայն հավանականությամբ հաշվանցման ենթակա հարկային նվազեցումների չափը որոշվում է ղեկավարության կողմից մշակված միջնաժամկետ գործարար ծրագրի և ապագայի նկատմամբ դրա արտարկման/էքստրապոլյացիայի/ արդյունքների հիման վրա: Գործարար ծրագիրը հիմնված է ղեկավարության՝ տվյալ հանգամանքներում հիմնավորված ակնկալիքների վրա:

Հարկային օրենսդրություն. ՀՀ հարկային և մաքսային օրենսդրությունը ենթակա են տարբեր մեկնաբանումների: Տես Ծանոթագրություն 20-21:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական գնահատականներ և դատողություններ (շարունակություն)

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների սկզբնական ճանաչում. Բնականոն գործունեության ընթացքում խումբը գործարքի մեջ է մտնում իր կապակցված կողմերի հետ: ՖՀՄՍ 9-ը պահանջում է ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչում հիմնված նրանց իրական արժեքի վրա: Դատողությունը կիրառվում է որոշելու, թե արդյոք գործարքները գնահատված են շուկայական կամ ոչ շուկայական տոկոսադրույքներով, երբ չկա ակտիվ շուկա այդպիսի գործարքների համար: Դատողության համար հիմք է հանդիսանում չկապակցված կողմերի հետ նմանատիպ գործարքների գնահատումը և արդյունավետ տոկոսադրույքով վերլուծությունները: Կապակցված կողմերի հաշվեկշիռի պայմաններն ու դրույթները բացահայտվում են Ծանոթագրություն 25-ում:

Հնարավոր պարտքային կորուստների գնահատում. Հնարավոր պարտքային կորուստների գնահատումը կարևոր գնահատական է, որը ներառում է մեթոդաբանության, մոդելների և ելակետային տվյալների սահմանումը: ԱՊԿ չափման մեթոդաբանության մանրամասները բացահայտված են Ծանոթագրություն 3-ում և 11-ում: Հետևյալ բաղադրիչներն ունեն էական ազդեցություն պարտքային կորստի պահուստի վրա՝ դեֆոլտի սահմանումը, վարկային ռիսկերի նշանակալի աճը, դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտով պայմանավորված կորուստը, ինչպես նաև մակրոտնտեսական սցենարների մոդելները: Խումբը պարբերաբար վերանայում և հաստատում է մոդելները և ելակետային տվյալները՝ գնահատված հնարավոր պարտքային կորուստների և փաստացի պարտքային կորուստների միջև եղած տարբերությունները նվազեցնելու նպատակով:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետը. Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը կատարվում է՝ ելնելով մասնագիտական դատողությունից, հիմք ընդունելով համանման ակտիվների գծով առկա փորձը: Այս ակտիվներում մարմնավորվող ապագա տնտեսական օգուտները հիմնականում կստացվեն դրանց օգտագործումից: Սակայն մի շարք այլ գործոններ, ինչպիսիք են՝ տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, հաճախ հանգեցնում են տվյալ ակտիվների հետ կապված տնտեսական շահույթի նվազմանը: Դեկավարությունը գնահատում է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետը՝ հիմք ընդունելով ակտիվների տեխնիկական վիճակը, և հաշվի առնելով հաշվարկային ժամանակահատվածը, որի ընթացքում տվյալ ակտիվները խմբի համար կառաջացնեն տնտեսական շահույթ: Հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոնները. ա) ակտիվների ակնկալվող օգտագործման ժամկետը, բ) սարքավորումների ակնկալվող մաշվածությունը, որը կախված է շահագործման բնութագրերից և տեխնիկական սպասարկման ծրագրից, և գ) տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, որն առաջանում է շուկայի պայմանների փոփոխության հետևանքով:

Եթե գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները 10%-ով տարբերվեին դեկավարության գնահատականներից, ապա 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար մաշվածության վրա ազդեցությունը կկազմեր 34,239 հազ. ՀՀ դրամի չափով աճ կամ 34,239 հազ. դրամի նվազում (2023թ.՝ 26,505 հազ. ՀՀ դրամի չափով աճ կամ 26,505 հազ. ՀՀ դրամի չափով նվազում):

Հիմնական միջոցների մնացորդային արժեքները. Դեկավարությունը հիմնական միջոցների մնացորդային արժեքները սահմանել է զրոյական:

Օգտագործման իրավունքով ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետը. Վարձակալության ժամկետը որոշելիս դեկավարությունը հաշվի է առնում բոլոր փաստերն ու հանգամանքները, որոնք տնտեսական դրդապատճառ են ստեղծում երկարաձգման օպցիոնը կիրառելու կամ դադարեցման օպցիոնը չկիրառելու համար: Երկարաձգման օպցիոնները (կամ դադարեցման օպցիոններին հաջորդող ժամկետները) ներառվում են վարձակալության ժամկետում միայն այն դեպքում, եթե առկա է ողջամիտ վստահություն, որ վարձակալությունը երկարաձգվելու է (կամ չի դադարեցվելու):

Դեղատների և տրանսպորտային միջոցների վարձակալության դեպքում սովորաբար առավել կարևոր են հետևյալ գործոնները.

- Եթե վարձակալությունը դադարեցնելու (կամ չերկարաձգելու համար) նախատեսված են էական տույժեր, խումբը, որպես կանոն, ունի ողջամիտ համոզվածություն, որ վարձակալությունը երկարաձգվելու է (կամ չի դադարեցվելու):

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական գնահատականներ և դատողություններ (շարունակություն)

- Եթե ակնկալվում է, որ վարձակալված ակտիվի կապիտալացվող բարելավման արդյունքում կառաջանա զգալի մնացորդային արժեք, ապա Խումբը, որպես կանոն, ունի ողջամիտ համոզվածություն, որ վարձակալությունը երկարաձգվելու է (կամ չի դադարեցվելու):

Հակառակ դեպքում, Խումբը հաշվի է առնում այլ գործոններ, ներառյալ վարձակալության նախկին տևողությունները և ծախսերը և բիզնեսի ընդհատումները, որոնք անհրաժեշտ են վարձակալված ակտիվը փոխարինելու համար: Դեղատների և տրանսպորտային միջոցների վարձակալության երկարաձգման տարբերակների մեծ մասը ներառված չեն վարձակալության գծով պարտավորության մեջ, քանի որ Խումբը կարող է փոխարինել ակտիվները առանց էական ծախսերի կամ գործունեության ընդհատման:

Դադարեցման օպցիոնները ներառված են Խմբի հիմնական միջոցների մի շարք վարձակալական պայմանագրերում: Այս պայմաններն օգտագործվում են Խմբի գործունեության մեջ օգտագործվող ակտիվները կառավարելիս առավելագույն գործառնական ճկունություն ապահովելու համար:

Գրասենյակների և տրանսպորտային միջոցների վարձակալության երկարաձգման տարբերակների մեծ մասը ներառված չէ վարձակալության պարտավորության մեջ:

Վարձակալության պարտավորությունների որոշման համար օգտագործվող գեղչային դրույքաչափեր. Խումբը գեղչման տոկոսադրույքը հաշվարկելու համար որպես հիմք է օգտագործում իր փոխառության աճող տոկոսադրույքը, քանի որ վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը չի կարող անմիջականորեն որոշվել:

Հետևյալ գործոններով որոշվել է աճողական փոխառության 8.14% դրույքաչափի օգտագործումը (2023թ.՝ 8.25%). օգտագործվել է Խմբի փոխառությունների ՀՀ դրամով միջին կշռված տոկոսադրույքը:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին գեղչման դրույքի 10% հարաբերական աճը կամ նվազումը կհանգեցնի վարձակալության գծով պարտավորությունների աճի կամ նվազման 30,508 հազ. ՀՀ դրամի չափով (31 դեկտեմբերի 2023թ.՝ 18,230 հազ. ՀՀ դրամի չափով):

Լոյալության ծրագրին վերագրվող եկամուտ. Խումբը հաշվառում է հաճախորդների լոյալության միավորները՝ որպես առանձին բաղադրիչ այն վաճառքի գործարքի շրջանակներում, որում դրանք շնորհվում են: Հաճախորդներից ստացված հատուցման իրական արժեքի մի մասը բաշխվում է կուտակային միավորներին և հետաձգվում՝ ճանաչվելով որպես եկամուտ այն ժամանակաշրջանի ընթացքում, երբ կուտակային միավորները մարվում են: Հետևաբար, դեկավարությունը պետք է ենթադրություններ կատարի մարման ակնկալվող դրույքաչափերի վերաբերյալ, որոնք հնարավոր է կատարել նախորդ ժամանակաշրջանների վիճակագրական տվյալների առկայության դեպքում, և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ենթակա են նշանակալի անորոշության:

5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին

2024թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են մտել հետևյալ նոր ստանդարտները և փոփոխությունները.

Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 16-ում Վարձակալություն. Վարձակալության պարտավորություն վաճառքի և հետադարձ վարձակալության ժամանակ (թողարկվել է 2022թ. սեպտեմբերի 22-ին և ուժի մեջ է մտնում 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Փոփոխությունները վերաբերում են վաճառքի և հետադարձ վարձակալության գործարքներին, որոնք բավարարում են ՖՀՄՍ 15-ի պահանջները՝ վաճառք հաշվառվելու համար: Փոփոխությունները պահանջում են, որ վաճառող-վարձակալը հետագայում չափի գործարքից բխող պարտավորությունները այն կերպ, որ չճանաչի իր կողմից պահպանված օգտագործման իրավունքի հետ կապված որևէ շահույթ կամ վնաս: Սա նշանակում է նման շահույթի հետաձգում, նույնիսկ եթե պարտավորության էությունը կայանում է փոփոխական վճարումներում, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույքաչափից:

Կարճաժամկետ և երկարաժամկետ պարտավորությունների դասակարգումը – ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ (ի սկզբանե թողարկվել է 2020թ. հունվարի 23-ին և հետագայում թողարկման ամսաթիվը փոփոխվել է 2020թ. հուլիսի 15-ին և 2022թ. հոկտեմբերի 31-ին, ուժի մեջ է մտնում 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Այս փոփոխություններով հստակեցվում է, որ պարտավորությունների՝ որպես կարճաժամկետ կամ երկարաժամկետ դասակարգումը պայմանավորված է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գոյություն ունեցող իրավունքներով: Պարտավորությունները երկարաժամկետ են, եթե կազմակերպությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ըստ էության ունի դրանց մարումն առկա լինելու 12 ամսով հետաձգելու իրավունք: Ուղեցույցն այլևս չի սահմանում այդ իրավունքի անվերապահ լինելու պահանջ: 2022թ. հոկտեմբերի փոփոխությունը սահմանեց, որ վարկային պայմանագրերը, որոնք պետք է կատարվեն հաշվետու ամսաթվից հետո, չեն ազդում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պարտքի՝ որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգման վրա: Մարումը ապագայում հետաձգելու իրավունքի իրացման առումով ղեկավարության ակնկալիքները ազդեցություն չունեն պարտավորությունների դասակարգման վրա: Պարտավորությունը դասակարգվում է որպես կարճաժամկետ, եթե պայմանը խախտվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ դրանից առաջ, նույնիսկ եթե հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում պարտատիրոջից ստացվել է պայմանի կատարման պարտավորությունից ազատում: Մինևնույն ժամանակ, վարկը դասակարգվում է որպես երկարաժամկետ, եթե վարկային պայմանագրի պայմանը խախտվում է միայն հաշվետու ամսաթվից հետո: Բացի այդ, փոփոխությունները հստակեցնում են պարտքի դասակարգման պահանջները, որոնք կազմակերպությունը կարող է մարել՝ այն սեփական կապիտալի վերածելու միջոցով: «Մարում» հասկացությունը սահմանվում է որպես պարտավորության դադարեցում՝ դրամական միջոցների, տնտեսական օգուտները մարմնավորող այլ ռեսուրսների կամ կազմակերպության սեփական բաժնային գործիքների միջոցով կատարված վերջնահաշվարկի արդյունքում: Բացառություն է սահմանվում փոխարկելի գործիքների համար, որոնք կարող են վերածվել սեփական կապիտալի, բայց միայն այն գործիքների համար, երբ փոխարկման օպցիոնը դասակարգվում է որպես բարդ ֆինանսական գործիքի առանձին բաղադրիչ հանդիսացող բաժնային գործիք:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 7-ում «Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն» և ՀՀՄՍ 7-ում «Ֆինանսական գործիքներ. Բացահայտումներ. Մատակարարների ֆինանսական պայմանագրեր» (Թողարկվել է 2023թ. մայիսի 25-ին): Ի պատասխան ֆինանսավորման պայմանագրերի ոչ համարժեք կամ ապակողմորոշիչ բացահայտման վերաբերյալ ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների մտահոգություններին, 2023թ. մայիսին ՀՀՄՍ-ն փոփոխություններ է կատարել ՀՀՄՍ 7-ում և ՀՀՄՍ 7-ում՝ պահանջելով բացահայտել կազմակերպության մատակարարների ֆինանսական պայմանագրերը (ՄՖՊ): Այս փոփոխություններով պահանջվում է, որպեսզի կազմակերպությունը բացահայտի մատակարարների այն ֆինանսական պայմանագրերը, որոնք ֆինանսական հաշվետվություններ օգտագործողներին հնարավորություն կտան գնահատել այդ պայմանագրերի ազդեցությունը կազմակերպության պարտավորությունների և դրամական միջոցների հոսքերի վրա և կազմակերպության իրացվելիության ռիսկի վրա: Լրացուցիչ բացահայտման պահանջների նպատակն է բարձրացնել մատակարարների ֆինանսական պայմանագրերի թափանցիկությունը: Փոփոխությունները չեն ազդում ճանաչման կամ չափման սկզբունքների վրա, այլ միայն բացահայտման պահանջների վրա:

Փոփոխությունների կիրառումը Եական ազդեցություն չի ունեցել խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Հրապարակվել են 2025թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո տարեկան ժամանակահատվածների համար պարտադիր մի շարք նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնց վաղ կիրառումը չի իրականացվել Ընկերության կողմից:

Փոփոխություններ ՀՀՍՍ 21-ում «Փոխանակելիության բացակայություն» (թողարկվել է 2023թ. օգոստոսի 15-ին և ուժի մեջ է մտնում 2025թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): 2023թ. օգոստոսին ՀՀՍՍԽ-ն փոփոխություններ է կատարել ՀՀՍՍ 21-ում, որը նպատակ ունի օգնել կազմակերպություններին գնահատելու երկու արժույթների միջև փոխանակելիությունը և որոշել սփոթ փոխարժեքն այն դեպքում, երբ փոխանակելիություն ամբողջով է գործարք կամ գործառնություն արտարժույթով, որը չափման ամսաթվին որոշակի նպատակով չի կարող փոխանակվել այլ արժույթի: ՀՀՍՍ 21-ի փոփոխությունները չեն ներկայացնում սփոթ փոխարժեքը գնահատելու վերաբերյալ մանրամասն պահանջներ: Փոխարենը, սահմանվում է շրջանակ, որի համաձայն կազմակերպությունը կարող է որոշել սփոթ փոխարժեքը գնահատման ամսաթվի դրությամբ: Նոր պահանջները կիրառելիս չի թույլատրվում համեմատական տեղեկատվության վերաներկայացում: Անհրաժեշտ է ազդեցության ենթարկվող գումարները փոխարկել սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ գնահատված սփոթ փոխարժեքներով՝ չբաշխված շահույթի կամ կուտակային փոխարժեքային տարբերությունների պահուստի ճշգրտմամբ:

Ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման փոփոխություններ . ՀՀՍՍ 9-ի և ՀՀՍՍ 7-ի փոփոխություններ (հրապարակվել է 2024թ. մայիսի 30-ին և ուժի մեջ է մտնում 2026թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): 2024թ. մայիսի 30-ին ՀՀՍՍԽ-ն հրապարակել է ՀՀՍՍ 9-ի և ՀՀՍՍ 7-ի փոփոխություններ՝ հետևյալ նպատակներով.

- (ա) պարզաբանել որոշ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչման և ապաճանաչման ամսաթիվը, սահմանելով նոր բացառություն էլեկտրոնային դրամական փոխանցումների համակարգի միջոցով մարվող որոշ ֆինանսական պարտավորությունների համար.
- (բ) պարզաբանել և լրացուցիչ ուղեցույց ներկայացնել՝ բացառապես մայր գումարի և տոկոսների վճարման չափանիշին ֆինանսական ակտիվի համապատասխանությունը գնահատելու համար.
- (գ) ավելացնել նոր բացահայտումներ պայմանագրային ժամկետներ ունեցող որոշակի գործիքների գծով, որոնք կարող են առաջացնել դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխություն (օրինակ՝ բնապահպանական, սոցիալական և կառավարման (ԲՍԿ) նպատակների իրագործմանը կապակցված որոշ գործիքներ). և
- (դ) թարմացնել իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI) չափվող բաժնային գործիքների բացահայտումները:

ՀՀՍՍ 18 «Ներկայացում և բացահայտում ֆինանսական հաշվետվություններում» (թողարկվել է 2024թ. ապրիլի 9-ին և ուժի մեջ է 2027թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): 2024թ. ապրիլին ՀՀՍՍԽ-ն հրապարակել է Նոր ստանդարտ՝ ՀՀՍՍ 18 «Ներկայացում և բացահայտում ֆինանսական հաշվետվություններում», որը առանձնահատուկ անդրադառնում է շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվություններին առնչվող թարմացումներին: ՀՀՍՍ 18-ում ներկայացված առանցքային նոր հասկացությունները առնչվում են հետևյալին՝

- շահույթի կամ վնասի հաշվետվության կառուցվածքը.
- ֆինանսական հաշվետվություններում պահանջվող բացահայտումները շահույթի կամ վնասի չափման որոշակի դիրքերի գծով, որոնք ներկայացվում են կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվություններից դուրս (այսինքն՝ ղեկավարության կողմից սահմանված չափման դիրքերը). և
- համախմբման և տարանջատման ընդլայնված սկզբունքները, որոնք կիրառելի են հիմնական ֆինանսական հաշվետվությունների, և ընդհանուր առմամբ ծանոթագրությունների նկատմամբ:

ՀՀՍՍ 18-ը կփոխարինի ՀՀՍՍ 1-ին. ՀՀՍՍ 1-ում ներառված սկզբունքներից շատերը պահպանվում են՝ սահմանափակ փոփոխություններով: ՀՀՍՍ 18-ը չի ազդի ֆինանսական հաշվետվությունների հողվածների ճանաչման կամ չափման վրա, սակայն կարող են փոփոխվել կազմակերպության կողմից որպես «գործառնական շահույթ կամ վնաս» ներկայացվող դիրքերը: ՀՀՍՍ 18-ը կկիրառվի 2027թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Այն կիրառելի է նաև համեմատական տեղեկատվության նկատմամբ:

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 19 «Հրապարակային հաշվետվողականության պահանջ չունեցող դուստր ձեռնարկություններ. Բացահայտումներ» (թողարկվել է 2024 թվականի մայիսի 9-ին և ուժի մեջ է 2027 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը (ՀՀՄՍԽ) թողարկել է նոր ՖՀՄՍ հաշվառման ստանդարտ դուստր ձեռնարկությունների համար: ՖՀՄՍ 19-ը իրավասու դուստր ձեռնարկություններին հնարավորություն է տալիս ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտները կիրառել կրճատված բացահայտումներով: ՖՀՄՍ 19-ի կիրառումը թույլ կտա նվազեցնել դուստր ձեռնարկությունների ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ծախսերը՝ միաժամանակ ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար պահպանելով տեղեկատվության օգտակարությունը: Իրենց առանձնացված ֆինանսական հաշվետվությունների համար ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ օգտագործող դուստր կազմակերպությունները ներկայացնում են բացահայտումներ, որոնք կարող են անհամաչափ լինել օգտագործողների տեղեկատվական կարիքներին: ՖՀՄՍ 19-ը նպատակ ունի հասցեագրել այս մարտահրավերները՝

- հնարավորություն տալով դուստր ձեռնարկություններին վարել հաշվապահական հաշվառման միայն մեկ լրակազմ, որը բավարար է ինչպես մայր ընկերության, այնպես էլ իրենց սեփական ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների կարիքների տեսանկյունից.
- Բացահայտման պահանջների կրճատում. ՖՀՄՍ 19-ը հնարավորություն է տալիս ներկայացնել կրճատված բացահայտումներ, որոնք ավելի պատշաճ կերպով են համապատասխանում ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների կարիքներին:

ՖՀՄՍ 14 «Կարգավորող հետաձգված հաշիվներ» (թողարկվել է 2014թ. հունվարի 30-ին): ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտները առաջին անգամ կիրառող կազմակերպություններին ՖՀՄՍ 14-ը հնարավորություն է ընձեռում շարունակել դրույքաչափերի կարգավորման հետ կապված գումարների ճանաչումը իրենց նախորդ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտի պահանջների համաձայն: Այնուամենայնիվ, ՖՀՄՍ Հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներն արդեն կիրառող և այդ գումարները չճանաչող կազմակերպությունների հետ համադրելիությունը մեծացնելու նպատակով, ստանդարտը պահանջում է դրույքաչափերի կարգավորման ազդեցությունը ներկայացնել այլ հողվածներից առանձին: Այն կազմակերպությունը, որն իր ֆինանսական հաշվետվությունները արդեն ներկայացնում է ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն, իրավասու չէ կիրառել ստանդարտը: Այս ստանդարտի ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը դեռ պետք է որոշվի ՀՀՄՍԽ-ի կողմից:

«Ակտիվների վաճառք կամ հատկացում՝ ներդրողի և ասոցիացված կազմակերպությունների կամ համատեղ ձեռնարկումների միջև» - փոփոխություններ ՖՀՄՍ 10-ում և ՀՀՄՍ 28-ում (թողարկված են 2014թ. սեպտեմբերի 11-ին, և ուժի մեջ են մտնում ՀՀՄՍԽ-ի կողմից որոշվելիք ամսաթվին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Այս փոփոխությունները վերաբերում են ներդրողի և իր ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկումների միջև ակտիվների վաճառքին կամ հատկացմանը վերաբերող՝ ՖՀՄՍ 10-ի և ՀՀՄՍ 28-ի պահանջների միջև գոյություն ունեցող անհամապատասխանությանը: Փոփոխությունների կիրառման հիմնական հետևանքն այն է, որ շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ամբողջությամբ այն դեպքում, երբ գործարքը առնչվում է ձեռնարկատիրական գործունեությանը: Շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է մասնակիորեն այն դեպքում, երբ ակտիվը չի առնչվում ձեռնարկատիրական գործունեությանը, նույնիսկ եթե այդ ակտիվները պատկանում են դուստր կազմակերպությանը: 2015թ. ՀՀՄՍԽ-ն որոշել է անորոշ ժամանակով հետաձգել այս փոփոխությունների ուժի մեջ մտնելու ժամկետը:

Բնությունից կախված էլեկտրաէներգիային հղում կատարող պայմանագրեր. Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9-ում և ՖՀՄՍ 7-ում (հրապարակվել է 2024թ. դեկտեմբերի 18-ին և ուժի մեջ է մտել 2026 թվականի հունվարի 1-ից): ՀՀՄՍԽ կողմից հրապարակվել են մի շարք փոփոխություններ, որոնց նպատակն է՝ օժանդակել ընկերություններին բարելավել բնությունից կախված էլեկտրաէներգիայի պայմանագրերի ֆինանսական հետևանքների գծով իրենց հաշվետվողականությունը, հաշվի առնելով, որ այդ պայմանագրերը որպես կանոն կազմված են որպես էլեկտրաէներգիայի գնման պայմանագրեր (ԷԳԴ): Ընթացիկ հաշվապահական հաշվառման պահանջները կարող են բավարար չափով չարտացոլել ընկերության գործունեության վրա այս պայմանագրերի ազդեցության եղանակը:

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

Որպեսզի ընկերությունները հնարավորություն ունենան այս պայմանագրերն ավելի պատշաճ կերպով արտացոլել ֆինանսական հաշվետվություններում, ՀՀՄՍԽ-ն թիրախային փոփոխություններ է կատարել ՖՀՄՍ 9՝ «Ֆինանսական գործիքներ», և ՖՀՄՍ 7՝ «Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումներ» ստանդարտներում: Փոփոխությունները ներառում են՝ (ա) «սեփական օգտագործման» պահանջների կիրառման պարզաբանում, (բ) որոշակի հեջային հաշվառման պահանջների մեղմացում այն դեպքերում, երբ տվյալ պայմանագրերն օգտագործվում են որպես հեջավորման գործիքներ, և (գ) նոր բացահայտման պահանջների ավելացում, որոնց նպատակն է՝ ներդրողներին հնարավորություն տալ ընկալել այս պայմանագրերի ազդեցությունը ընկերության ֆինանսական ցուցանիշների և դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

ՖՀՄՍ հաշվառման ստանդարտների տարեկան բարելավումներ (թողարկվել է 2024թ, հուլիսին և ուժի մեջ է 2026թ. հունվարի 1-ից): ՖՀՄՍ 1-ով պարզաբանվել է, որ ՖՀՄՍ հաշվառման ստանդարտներին անցնելուց հետո հեջը պետք է դադարեցվի, եթե այն չի համապատասխանում «որակավորման չափանիշներին», այլ ոչ թե հեջի հաշվառման «պայմաններին»: Սա նպատակ ունի լուծել ՖՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ 9-ի հեջի հաշվառման պահանջների միջև անհամապատասխանության հետևանքով առաջացող հնարավոր տարբերությունը: ՖՀՄՍ 7-ով պահանջվում են օգուտի կամ վնասի բացահայտումներ՝ կապված այն ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչման հետ, որտեղ կազմակերպությունը ունի ընթացիկ մասնակցություն, այդ թվում, պահանջվում է բացահայտել՝ արդյոք իրական արժեքի չափումները ներառում են «նշանակալի ծավալով ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալներ»: Այս նոր ձևակերպումը փոխարինում է «նշանակալի մուտքային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկելի շուկայական տվյալների վրա» արտահայտությանը: Փոփոխության նպատակն է՝ ձևակերպումը համապատասխանեցնել ՖՀՄՍ 13-ին: Բացի այդ, պարզաբանվել են ՖՀՄՍ 7-ի կիրառման ուղեցույցի որոշ օրինակներ և ավելացվել է տեքստ առ այն, որ օրինակները հնարավոր է՝ չարտացոլեն ՖՀՄՍ 7-ի նշված պարբերությունների բոլոր պահանջները: ՖՀՄՍ 16-ում կատարվել է փոփոխություն՝ պարզաբանելով, որ երբ վարձակալը որոշում է, որ վարձակալության գծով պարտավորությունը մարվել է համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի, ապա վարձակալը պետք է կիրառի ՖՀՄՍ 9-ի ուղեցույցը՝ արդյունքում առաջացող շահույթը կամ վնասը ճանաչելու համար: Այս պարզաբանումը վերաբերում է վարձակալության գծով պարտավորություններին, որոնք մարվել են կազմակերպության կողմից այդ փոփոխությունը առաջին անգամ կիրառելու հաշվետու տարեկան ժամանակաշրջանի սկզբում կամ դրանից հետո: ՖՀՄՍ 9-ի և ՖՀՄՍ 15-ի միջև անհամապատասխանությունը վերացնելու նպատակով այժմ պահանջվում է, որ առևտրային դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվեն «ՖՀՄՍ 15-ի կիրառման միջոցով որոշված գումարով» այլ ոչ թե «գործարքի գևով» (ինչպես սահմանված է ՖՀՄՍ 15-ում): ՖՀՄՍ 10-ի փոփոխությամբ օգտագործելով պակաս միանշանակ ձևակերպում «դե-ֆակտո գործակալ» հանդիսացող կազմակերպության համար, և պարզաբանվել է, որ ՖՀՄՍ 10-ի Բ74 պարագրաֆում նկարագրված հարաբերությունը միայն մեկ օրինակ է այն հանգամանքներից, որոնց դեպքում պահանջվում է դատողություն՝ որոշելու, թե արդյոք կողմը հանդես է գալիս որպես դե ֆակտո գործակալ: ՀՀՄՍ 7-ում կատարվել է ճշտում՝ հեռացվել են «ինքնարժեքի մեթոդի» վկայակոչումները, որը հանվել է ՖՀՄՍ հաշվառման ստանդարտներից 2008թ. մայիսին, երբ ՀՀՄՍԽ-ն հրապարակեց «Ներդրման արժեքը դուստր ձեռնարկությունում, համատեղ վերահսկվող կազմակերպությունում կամ ասոցիացված կազմակերպությունում»:

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.**

7 Հիմնական միջոցներ

Հազ. ՀՀ դրամ	Հոդ և շենքեր	Մեքենաներ և սարքա- վորումներ	Տրանսպոր- տային միջոցներ	Հարմարանք- ներ և կցամասեր	Վարձակալված գույքի վրա կատարված կապիտալ ծախսեր	Անավարտ շինարա- րություն	Ընդամենը
Սկզբնական արժեքն առ 1 հունվարի 2023թ.	2,299,122	384,448	465,938	1,302,736	118,405	-	4,570,649
Կուտակված մաշվածություն առ 1 հունվարի 2023թ.	(288,586)	(311,304)	(238,697)	(928,886)	(65,454)	-	(1,832,927)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի 2023թ.	2,010,536	73,144	227,241	373,850	52,951	-	2,737,722
Ավելացումներ	106,443	37,372	82,750	163,856	22,029	-	412,450
Վերադասակարգում ներդրումային գույքից հիմնական միջոցներին	17,847	-	-	-	-	-	17,847
Օտարումներ	-	-	(2,626)	(6,905)	-	-	(9,531)
Մաշվածության գծով ծախս	(40,601)	(32,053)	(50,915)	(122,461)	(14,159)	-	(260,189)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	2,094,225	78,463	256,450	408,340	60,821	-	2,898,299
Սկզբնական արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	2,423,412	421,820	546,062	1,459,687	140,434	-	4,991,415
Կուտակված մաշվածություն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	(329,187)	(343,357)	(289,612)	(1,051,347)	(79,613)	-	(2,093,116)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	2,094,225	78,463	256,450	408,340	60,821	-	2,898,299
Ավելացումներ	51,634	61,401	39,873	294,694	125,896	-	573,498
Օտարումներ	(61,438)	-	(15,651)	(7,873)	(30,472)	-	(115,434)
Մաշվածության գծով ծախս	(42,955)	(37,740)	(54,730)	(147,766)	(16,025)	-	(299,216)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	2,041,466	102,124	225,942	547,395	140,220	-	3,057,147
Սկզբնական արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	2,413,608	483,221	570,284	1,746,508	235,858	-	5,449,479
Կուտակված մաշվածություն առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	(372,142)	(381,097)	(344,342)	(1,199,113)	(95,638)	-	(2,392,332)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	2,041,466	102,124	225,942	547,395	140,220	-	3,057,147

7 Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

Մաշվածության գծով ծախսը՝ 200,497 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 183,108 հազ. ՀՀ դրամ) վերագրվել է վաճառքի և առաքման ծախսերին (Ծանոթագրություն 18), 63,366 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 60,426 հազ. ՀՀ դրամ)՝ վարչական ծախսերին (Ծանոթագրություն 18) և 35,353 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 31,813 հազ. ՀՀ դրամ)՝ վաճառքի ինքնարժեքին:

2024. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ որպես վարկերի և փոխառությունների ապահովվածության միջոց գրավադրվել է 875,029 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 1,409,828 հազ. ՀՀ դրամ) հաշվեկշռային արժեքով հիմնական միջոց (Ծանոթագրություն 14):

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար խմբի ղեկավարությունը չի բացահայտել արժեզրկման որևէ հայտանիշ:

Կան ամբողջությամբ մաշված հիմնական միջոցների միավորներ, որոնք դեռևս օգտագործվում են խմբի կողմից.

Հազ. ՀՀ դրամ

Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի	2024թ.	2023թ.
Հարմարանքներ և կցամասեր	585,519	781,998
Մեքենաներ և սարքավորումներ	54,039	12,811
Վարձակալված գույքի վրա կատարված կապիտալ ծախսեր	36,271	-
Տրանսպորտային միջոցներ	5,300	21,085
Ընդամենը	681,129	815,894

8 Ներդրումային գույք

Հազ. ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ.
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի	138,591	159,298
Վերադասակարգում հիմնական միջոցների (Ծան. 7)	-	(17,847)
Մաշվածության գծով ծախս	(3,333)	(2,860)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի	135,258	138,591

Ներդրումային գույքը բաղկացած է կոմերցիոն գույքից, որը վարձակալությամբ տրված է երրորդ անձանց, որպես գրասենյակային տարածք:

2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում խումբը վերանայել է իր գույքի մի մասի օգտագործման եղանակը՝ վարձակալվող գույքից սեփական օգտագործման գույքի, հետևաբար, Ներդրումային գույքի արժեքի համապատասխան մասը վերադասակարգվել է որպես հիմնական միջոցներ:

2024. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ որպես վարկերի և փոխառությունների ապահովվածության միջոց գրավադրվել է 135,258 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 138,591 հազ. ՀՀ դրամ) հաշվեկշռային արժեքով ներդրումային գույք (Ծանոթագրություն 14):

Ըստ ղեկավարության գնահատման, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներդրումային գույքի իրական արժեքը մոտ է դրա հաշվեկշռային արժեքին: Ներդրումային գույքի իրական արժեքի որոշումը իրական արժեքի հիերարխիայում դասակարգվում է 3-րդ մակարդակով:

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.****8 Ներդրումային գույք (շարունակություն)**

Ներդրումային գույքի վարձակալությունից եկամուտը կազմել է 9,332 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 5,973 հազ. ՀՀ դրամ):

Շահույթում կամ վնասում ճանաչված ուղղակի գործառնական ծախսումները, որոնք վերաբերում են վարձակալական եկամուտ ստեղծող ներդրումային գույքին, էական չեն եղել (2023. թ՝ էական չեն եղել):

9 Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ

Խումբը վարձակալում է տարբեր տարածքներ և տրանսպորտային միջոցներ: Վարձակալության պայմանագրերը սովորաբար կնքվում են 3-ից 8 տարի ժամկետով, բայց կարող են ունենալ երկարաձգման հնարավորություն:

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ընդամենը
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի 2023թ.	1,797,667
Ավելացումներ	686,895
Օտարումներ	(51,350)
Մաշվածության գծով ծախս	(845,187)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	1,588,025
Ավելացումներ	1,937,262
Օտարումներ	(30,870)
Մաշվածության գծով ծախս	(870,745)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	2,623,672

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար Խմբի ղեկավարությունը չի բացահայտել արժեզրկման որևէ հայտանիշ:

Խումբը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորությունները հետևյալ կերպ.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Վարձակալության գծով կարճաժամկետ պարտավորություններ	825,549	525,765
Վարձակալության գծով երկարաժամկետ պարտավորություններ	1,955,319	1,160,165
Ընդամենը վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,780,868	1,685,930

2024թ. ֆինանսական ծախսերում ներառված տոկոսային ծախսերը կազմել են 183,230 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 152,892 հազ. ՀՀ դրամ):

Կարճաժամկետ վարձակալության գծով ծախսերը (ներառված վաճառքի և առաքման ծախսերում).

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Կարճաժամկետ վարձակալության հետ կապված ծախսեր	19,102	14,876

2024թ. ընթացքում վարձակալության դիմաց կատարված վճարումների ընդհանուր գումարը կազմել է 1,053,975 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 998,079 հազ. ՀՀ դրամ):

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.****9 Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ (շարունակություն)**

Վարձակալության պայմանագրերը բացի ապահովության տոկոսներից, այլ պարտավորություններ չեն սահմանում վարձատուի մոտ պահվող վարձակալված ակտիվների գծով: Վարձակալված ակտիվները չեն կարող օգտագործվել որպես փոխառության դիմաց գրավի միջոց:

10 Պաշարներ

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Վերավաճառքի համար ապրանքներ Այլ	9,674,148 115,659	8,063,548 130,150
Ընդամենը պաշարներ	9,789,807	8,193,698

Վաճառքի արժեքը ներկայացնող ժամանակաշրջանում որպես ծախս ճանաչված պաշարների հիքնարժեքը կազմել է 27,072,318 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 25,404,479 հազ. ՀՀ դրամ):

2024. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ որպես վարկերի և փոխառությունների ապահովվածության միջոց գրավադրվել է 1,000,000 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 1,000,000 հազ. ՀՀ դրամ) արժեքով շրջանառվող պաշար (Ծանոթագրություն 14):

11 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր Այլ ֆինանսական պարտավորություններ Հանած՝ պարտքերի կորստի գծով պահուստ	2,083,191 190,474 (131,237)	2,411,392 94,968 (182,279)
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի կազմում	2,142,428	2,324,081
Վերականգնման ենթակա ԱԱՀ Տրված կանխավճարներ Հարկային կանխավճարներ Այլ	29,950 453,773 55,209 1,413	13,352 685,854 21,001 5,660
Ընդամենը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր առ 31 դեկտեմբերի	2,682,773	3,049,948

Հնարավոր պարտքային կորուստների գնահատման համար Խուլմբն օգտագործում է ՖՀՄՍ 9-ով նախատեսված պարզեցված մոտեցումը, համաձայն որի օգտագործվում է բոլոր առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով հնարավոր կորուստների համար գնահատված պահուստը ամբողջ ժամկետի համար:

Հնարավոր պարտքային կորուստների չափման համար առևտրային դեբիտորական պարտքերը խմբավորվել են՝ ելնելով ընդհանուր պարտքային ռիսկի բնութագրերից և ժամկետանց օրերի քանակից:

Հնարավոր կորուստի դրույքաչափերի համար հիմք են ծառայում յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին նախորդող 36-ամսյա ժամանակահատվածում հաճախորդների վճարման օրինաչափությունները և այդ ժամանակահատվածում համապատասխան վարկային կորուստների պատմական տվյալները: Կորուստների պատմական տվյալները ճշգրտվում են՝ արտացոլելու համար ընթացիկ և կանխատեսումային տեղեկատվությունը մակրոտնտեսական գործոնների վերաբերյալ, որոնք ազդում են հաճախորդների դեբիտորական պարտքերի մարման կարողության վրա:

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.**

11 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (շարունակություն)

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար պարտքային կորստի պահուստը որոշվում է ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված պահուստի ժամկետայնության հաշվարկի միջոցով: Պահուստի ժամկետայնության հաշվարկը հիմնված է ակտիվի մարման ժամկետանց օրերի քանակի վրա՝ ճշգրտված հաճախորդների դեբիտորական պարտքերի մարման կարողության վրա ազդեցություն ունեցող մակրոտնտեսական գործոնների վերաբերյալ ընթացիկ և կանխատեսումային տեղեկատվությամբ:

Համախառն գումարի նկատմամբ %-ային արտահայտությամբ (հազ. ՀՀ դրամ)	31 դեկտեմբերի 2024թ.			
	Կորստի դրույքաչափ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	ԱՊԿ ամբողջ ժամկետի համար	Չուտ հաշվեկշռային արժեք
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր				
- ընթացիկ	1.46%	1,394,678	20,418	1,374,286
- Մինչև 30 օր ժամկետանց	5.40%	286,520	15,460	271,059
- 31-60 օր ժամկետանց	8.56%	93,532	8,002	85,529
- 61-90 օր ժամկետանց	9.31%	45,933	4,275	41,658
- 91-120 օր ժամկետանց	2.19%	93,416	2,043	91,373
- 121-ից 150 օր ժամկետանց	9.65%	28,820	2,782	26,038
- 151-ից 180 օր ժամկետանց	11.28%	46,401	5,233	41,168
- 181-ից 211 օր ժամկետանց	56.71%	41,065	23,288	17,778
- ավելի քան 211 օր ժամկետանց	94.15%	52,826	49,736	3,065
Ընդամենը	6.30%	2,083,191	131,237	1,951,954

Համախառն գումարի նկատմամբ %-ային արտահայտությամբ (հազ. ՀՀ դրամ)	31 դեկտեմբերի 2023թ.			
	Կորստի դրույքաչափ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	ԱՊԿ ամբողջ ժամկետի համար	Չուտ հաշվեկշռային արժեք
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր				
- ընթացիկ	1.51%	1,526,245	23,039	1,503,206
- Մինչև 30 օր ժամկետանց	5.27%	449,490	23,667	425,824
- 31-60 օր ժամկետանց	12.35%	217,090	26,801	190,289
- 61-90 օր ժամկետանց	18.86%	67,593	12,748	54,846
- 91-120 օր ժամկետանց	31.26%	36,323	11,353	24,970
- 121-ից 150 օր ժամկետանց	50.26%	11,729	5,895	5,835
- 151-ից 180 օր ժամկետանց	76.84%	6,290	4,833	1,457
- 181-ից 211 օր ժամկետանց	74.95%	1,014	760	253
- ավելի քան 211 օր ժամկետանց	76.54%	95,618	73,183	22,433
Ընդամենը	7.56%	2,411,392	182,279	2,229,113

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար ձևավորված պարտքային կորստի պահուստի շարժը ըստ հնարավոր պարտքային կորստի պարզեցված մոդելի, տարեկան ժամանակահատվածի սկզբից մինչև վերջ ընկած ժամանակահատվածի համար.

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Արժեզրկման կորուստի գծով պահուստ առ 1 հունվարի	182,279	218,590
Տարվա ընթացքում կատարված դուրսգրումներ	(61,750)	(39,087)
Տարվա ընթացքում պահուստի ավելացում	10,708	2,776
Արժեզրկման կորուստի պահուստ առ 31 դեկտեմբերի	131,237	182,279

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.

12 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Ցպահանջ բանկային մնացորդներ	7,504	51,898
Դրամական միջոցներ դրամարկղում	116,862	126,702
Դրամական միջոցներ ճանապարհին	135,089	130,215
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ առ 31 դեկտեմբերի	259,455	308,815

Դրամական միջոցները դրամարկղում ներկայացնում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ խմբի ղեկատների ցանցում և գլխավոր գրասենյակում պահվող դրամական միջոցները:

Ստորև աղյուսակը բացահայտում է ցպահանջ բանկային մնացորդների վարկային որակը՝ հիմնված վարկային ռիսկի վարկանշման վրա առ 31 դեկտեմբերի 2024թ. և 31 դեկտեմբերի 2023թ.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
B1 (Moody's)	2	5,517
B2 (Moody's)	7,113	43,738
Ba3 (Moody's)	389	2,643
Չվարկանշված	-	-
Ընդամենը ցպահանջ բանկային մնացորդներ	7,504	51,898

13 Կանոնադրական կապիտալ

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետոմսերի ընդհանուր հաստատված թիվը կազմել է 932,407 բաժնետոմս (2023թ.՝ 932,407 բաժնետոմս)՝ մեկ բաժնետոմսի համար 1.32 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով (2023թ.՝ 1.32 ՀՀ դրամ մեկ բաժնետոմսի համար): Բոլոր թողարկված սովորական բաժնետոմսերը ամբողջությամբ վճարված են:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժիններ և քվեարկել խմբի ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

Համաձայն ՀՀ օրենսդրության, խմբի բաշխման ենթակա պահուստային միջոցները սահմանափակվում են չբաշխված շահույթի մնացորդով, որն արտացոլված է խմբի՝ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում, որոնք պատրաստվում են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան:

2024 թվականին խումբը հայտարարել և վճարել է 1,400,000 հազ. ՀՀ դրամի շահաբաժիններ, այդ թվում՝ 70,000 հազ. ՀՀ դրամ հարկ կամ 1.5 հազ. ՀՀ դրամ մեկ բաժնետոմսի դիմաց (2023թ.՝ 1,263,000 հազ. ՀՀ դրամ կամ 1.35 հազ. ՀՀ դրամ մեկ բաժնետոմսի դիմաց):

14 Վարկեր և փոխառություններ

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	85,978	51,494
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	1,075,888	429,293
Ընդամենը փոխառություններ	1,161,866	480,787

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.**

14 Վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)

Չմարված վարկերի ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Արժույթ	Անվանական տոկոսադրույք	Մարման տարեթիվ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
ՀՀ դրամ	8.00%	2025թ.	1,075,888	259,538
ՀՀ դրամ	10%	2027թ.	24,046	
ՀՀ դրամ	(սուբսիդավորված) 11.35%	2025թ.	28,585	221,249
ՀՀ դրամ	(սուբսիդավորված) 11.4%	2028թ.	12,010	-
ՀՀ դրամ	(սուբսիդավորված) 9.5%	2028թ.	21,337	
Ընդամենը փոխառություններ			1,161,866	480,787

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հսումբն ունեցել է որոշակի վարկեր, որոնք սուբսիդավորված են Հայաստանի Հանրապետության կողմից: Այս վարկերը համար որևէ պահանջներ կամ պայմաններ չեն առաջացրել: Սուբսիդավորման շնորհիվ համարի համար վարկերի փաստացի տոկոսադրույքը զրո է, և հսումբը որևէ տոկոս չի վճարել:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տեղական բանկերի վարկերի գծով որպես ապահովման միջոց գրավադրվել է 1,359,798 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,409,828 հազ. ՀՀ դրամ) հաշվեկշռային արժեքով գույք:

հսումբն ունի մի շարք վարկային գծերի պայմանագրեր տեղական բանկերի հետ և սկսել է ավելի ակտիվորեն օգտագործել այդ վարկային գծերը՝ իր դրամական միջոցների և գործառնությունների կառավարման գործընթացների շրջանակում: Վարկային գծերը հիմնականում կարճաժամկետ են՝ երկարաձգման կամ վերանայման հնարավորությամբ: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ չօգտագործված վարկային գծի ընդհանուր գումարը կազմել է 676,310 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 740,462 հազ. ՀՀ դրամ):

Տարվա ընթացքում վարկերից և փոխառություններից առաջացած տոկոսային ծախսերը կազմել են 63,356 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 40,594 հազ. ՀՀ դրամ): Տարվա ընթացքում սուբսիդավորված վարկերի և փոխառությունների համար ստացված դրամաշնորհային եկամուտը կազմել է 14,480 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 34,036 հազ. ՀՀ դրամ):

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.**

15 Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորությունների համեմատություն

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորությունների և ֆինանսական գործունեությունից բխող՝ Ընկերության պարտավորությունների շարժի վերլուծությունը ներկայացված ժամանակաշրջաններից յուրաքանչյուրի համար: Սրանք այն պարտավորություններն են, որոնք դրամական միջոցների հոսքերի հաշվետվությունում ներկայացվում են որպես ֆինանսական պարտավորություններ:

	31 դեկտեմբերի 2024թ.			31 դեկտեմբերի 2023թ.		
	Վարկեր և փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը	Վարկեր և փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>						
Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորություններ առ 1 հունվարի	480,787	1,685,930	2,166,717	571,117	1,905,459	2,476,576
Դրամական միջոցների հոսքեր						
Չուտ ստացված / (վճարված) դրամական միջոցների հոսքեր	678,881	(857,102)	(178,221)	(90,877)	(809,683)	(900,560)
Տոկոսավճարներ	(46,678)	(183,230)	(229,908)	7,189	(152,892)	(145,703)
Ոչ դրամական փոփոխություններ						
Տոկոսային ծախս	48,876	183,230	232,106	(6,642)	152,892	146,250
Ավելացումներ	-	1,952,040	1,952,040	-	590,154	590,154
Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորություններ առ 31 դեկտեմբերի	1,161,866	2,780,868	3,942,734	480,787	1,685,930	2,166,717

16 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	3,134,653	2,707,612
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	57,473	65,653
Ընդամենը ֆինանսական կրեդիտորական պարտք առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում	3,192,126	2,773,265
Հարկեր, բացի շահութահարկից	232,400	255,474
Աշխատավարձի գծով կրեդիտորական պարտքեր	204,075	402,194
Ստացված կանխավճարներ	22,179	6,639
Ընդամենը այլ կրեդիտորական պարտքեր	458,654	664,307
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր առ դեկտեմբերի 31-ի	3,650,780	3,437,572

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.****17 Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ**

Խումբը հասույթ է ստանում որոշակի ժամանակային կետում Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում ապրանքների տեղափոխումից: Հիմնական հասույթի աղբյուրները հետևյալն են.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
<i>Ապրանքների վաճառք</i>		
Մանրածախ	15,926,627	15,179,800
Մեծածախ	18,666,975	18,336,915
Ընդամենը հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ	34,593,602	33,516,715

18 Եկամուտներ և ծախսեր**Վաճառքի և բաշխման ծախսեր**

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Աշխատավարձեր և աշխատանքի վարձատրության այլ վճարումներ	2,833,128	2,767,805
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	1,087,990	1,028,294
Տրանսպորտ	149,348	122,594
Կոմունալ ծառայություններ և կապ	136,480	132,135
Տնտեսական ծախսեր	86,211	88,910
Բանկային սպասարկման վճարներ	85,181	77,917
Սպասարկման ծախսեր	40,871	37,326
Մարկետինգ և գովազդ	28,295	72,806
Կարճաժամկետ վարձակալության գծով ծախսեր	19,102	25,324
Գրասենյակային ծախսեր	6,085	8,400
Այլ	93,898	124,188
Ընդամենը վաճառքի և բաշխման ծախսեր	4,566,589	4,485,699

Անձնակազմի գծով ծախսերը ներառում են պարտադիր կենսաթոշակային հիմնադրամի հատկացումներ՝ 125,456 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 124,952 հազ. ՀՀ դրամ):

Ընդհանուր և վարչական ծախսեր

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Աշխատավարձեր և աշխատանքի վարձատրության այլ վճարումներ	428,157	532,929
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	89,724	60,426
Մասնագիտական ծառայություններ	79,538	75,651
Կոմունալ ծառայություններ և կապ	25,902	42,195
Աշխատակիցներին առնչվող ծախսեր	19,113	21,231
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	14,029	21,762
Գրասենյակային ծախսեր	5,358	6,163
Սպասարկման ծախսեր	4,561	4,512
Այլ	19,435	17,217
Ընդամենը ընդհանուր և վարչական ծախսեր	685,817	782,086

Անձնակազմի գծով ծախսերը ներառում են պարտադիր կենսաթոշակային հիմնադրամի հատկացումներ՝ 34,153 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 21,263 հազ. ՀՀ դրամ):

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.**

18 Եկամուտներ և ծախսեր (շարունակություն)**Այլ օգուտներ / (վնասներ), զուտ**

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Կորուստ արժույթի փոխարկումից	(53,594)	(68,516)
Ծախսագրված ԱԱՀ	(39,466)	(45,226)
Վարձակալության փոփոխության գծով (վնաս)/օգուտ	(13,266)	45,231
Բարեգործական ծախսեր	(11,993)	(21,393)
Այլ պաշարների դուրսգրումներ	(1,049)	(9,052)
Այլ	30,147	(18,923)
Ընդամենը այլ օգուտներ / (վնասներ), զուտ	(89,221)	(117,879)

Այլ եկամուտներ

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Մարքեթինգային գործունեության գծով եկամուտ	143,412	-
Ենթավարձակալության գծով եկամուտ	140,203	110,924
Խրախուսական վճարների դուրսգրումից ստացված եկամուտ	43,914	43,594
Առաքման ծառայություններից ստացված եկամուտ	22,609	14,261
Մատուցված ծառայություններից ստացված եկամուտ	9,128	31,519
Ընդամենը այլ եկամուտներ	359,266	200,298

19 Ֆինանսական ծախսեր

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Տոկոսային ծախս	232,106	152,892
Ընդամենը ֆինանսական ծախս	232,106	152,892

20 Շահութահարկ**(ա) Շահութահարկի գծով ծախսի բաղադրիչները**

Շահութահարկի գծով ծախսի կազմը հետևյալն է.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Ընթացիկ հարկ	398,614	536,133
Չետաձգված հարկ	13,256	2,163
Տարվա շահութահարկի գծով ծախս	411,870	538,296

(բ) Կիրառելի հարկադրույքով բազմապատկած շահույթի կամ վնասի և շահութահարկի գծով ծախսի համադրում

Խմբի համար գործող շահութահարկի դրույքաչափը 18% է: Հարկերի գծով ծախսի ակնկալվող և իրական մեծությունների միջև համեմատագրումը ներկայացված է ստորև.

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.

20 Շահութահարկ (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Շահույթ մինչև հարկումը	2,289,092	2,766,589
Տեսական հարկային (ծախս)/կրեդիտ` սահմանված 18% դրույքաչափով	(412,037)	(497,986)
Հարկային առումով չնվազեցվող կամ չհարկվող գործարքների ազդեցությունը.		
- Գուղավիլի գծով չճանաչված ժամանակավոր տարբերություն	-	-
- Չհարկվող եկամուտ	(5,997)	(2,852)
- Չնվազեցվող ծախսեր	6,164	(37,458)
Տարվա շահութահարկի գծով ծախս	(411,870)	(538,296)

(գ) Հետաձգված հարկերի վերլուծությունն ըստ ժամանակավոր տարբերության տեսակի

ՖՀՄՍ-ի և ՀՀ հարկային օրենսդրության միջև եղած տարբերություններն առաջացնում են ժամանակավոր տարբերություններ` ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով որոշվող դրանց գումարների միջև: Այդ ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը մանրամասն ներկայացված է ստորև և համեմատագրումը կատարված է 18% դրույքաչափով (2023թ. ` 18%):

Ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի համար մանրամասն ներկայացված է ստորև.

Հազ. ՀՀ դրամ	1 հունվարի 2024թ.	Ծախսագրված/ (կրեդիտագրված) շահույթին կամ վնասին	31 դեկտեմբերի 2024թ.
Նվազեցվող/(հարկվող) ժամանակավոր տարբերությունների հարկային հետևանքը			
Հիմնական միջոցներ	(214,808)	30,614	(184,194)
Ներդրումային գույք	-	(24,346)	(24,346)
Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	537	628	1,165
Պաշարներ	35,272	27,210	62,482
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	23,218	(25,425)	(2,207)
Վարձակալության գծով պարտավորություն	17,622	10,673	28,295
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	43,055	(32,244)	10,811
Պայմանագրային պարտավորություն	25,558	(366)	25,192
Չուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	(69,546)	(13,256)	(82,802)
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	127,640	(30,197)	97,443
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(197,186)	16,941	(180,245)

Ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի համար մանրամասն ներկայացված է ստորև.

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.**

20 Շահութահարկ (շարունակություն)

	1 հունվարի 2023թ.	Ծախսագրված/ (կրեդիտագրված) շահույթին կամ վնասին	31 դեկտեմբերի 2023թ.
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>			
Նվազեցվող/(հարկվող) ժամանակավոր տարբերությունների հարկային հետևանքը			
Հիմնական միջոցներ	(246,939)	32,131	(214,808)
Այլ ակտիվներ	19,902	(19,902)	-
Այլ ոչ կյուրթական ակտիվներ	(994)	1,531	537
Պաշարներ	33,913	1,359	35,272
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	39,729	(16,511)	23,218
Վարձակալության գծով պարտավորություն	19,403	(1,781)	17,622
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	42,109	946	43,055
Պայմանագրային պարտավորություն	25,494	64	25,558
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	(67,383)	(2,163)	(69,546)
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	115,751	11,889	127,640
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(183,134)	(14,052)	(197,186)

Խմբի ներկա կառուցվածքի համատեքստում, Խմբի մեկ ընկերության հարկային վնասները և ընթացիկ հարկային ակտիվները չեն կարող փոխհատուցվել Խմբի մյուս ընկերության ընթացիկ հարկային պարտավորությունների և հարկվող շահույթի դիմաց, և, համապատասխանաբար, հարկերը կարող են հաշվեգրվել նույնիսկ այն դեպքում, երբ կա համախմբված հարկային վնաս: Հետևաբար, հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները փոխհատուցվում են միայն այն դեպքում, երբ դրանք վերաբերում են նույն հարկվող կազմակերպությանը:

21 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ

Իրավական գործընթացներ. Ժամանակ առ ժամանակ բնականոն գործունեության ընթացքում Խմբի դեմ կարող են ներկայացվել հայցեր: Իր գնահատականների, ինչպես նաև ներքին մասնագիտական խորհրդատվության հիման վրա դեկավարությունը կարծում է, որ պահանջների գծով ոչ մի Էական վնաս չի կարող կրել, որը կգերազանցի սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում նախատեսված պահուստները:

Հարկային պայմանական պարտավորություններ. Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ընդունված կամ ըստ Էության ընդունված Հայաստանի հարկային և մաքսային օրենսդրությունը ենթակա է տարբեր մեկնաբանությունների՝ Խմբի գործունեության և գործարքների նկատմամբ դրանք կիրառելիս: Հետևաբար, դեկավարության հարկային դիրքորոշումը և այդ դիրքորոշումը հիմնավորող պաշտոնական թղթակցությունը կարող են վիճարկվել համապատասխան մարմինների կողմից:

Հարկային մարմիններն օրենսդրության մեկնաբանման և հարկային ստուգումների ընթացքում կարող են կիրառել առավել խիստ և բարդ մոտեցում: Բյուջեի կատարմանն ուղղված հարկային մուտքերի ավելացման ջանքերի հետ համատեղ, վերոնշյալը կարող է հանգեցնել հարկային մարմինների կողմից իրականացվող ստուգումների հաճախականությանն ու խորության աճի: Մասնավորապես, հնարավոր է, որ անցյալում խնդրահարույց չհամարված գործարքներն ու գործունեությունը վիճարկվեն: Որպես հետևանք, կարող են առաջադրվել Էական ծավալի լրացուցիչ հարկեր, տուգանքներ և տոկոսներ:

Ներկայումս Խումբը գտնվում է պետական մարմինների կողմից ստուգման գործընթացում՝ ստուգման տարվան նախորդող երեք օրացուցային տարիների հարկերի գծով:

21 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ (շարունակություն)

Բնապահպանական հարցեր. Հայաստանի Հանրապետությունում բնապահպանական կանոնակարգերի կիրարկումը գարգանում է, և պետական մարմինների կիրարկման դիրքորոշումը շարունակաբար վերանայվում է: Խումբը պարբերաբար գնահատում է բնապահպանական կանոնակարգերով նախատեսված իր պարտավորությունները: Երբ պարտավորությունները որոշվում են, դրանք անմիջապես ճանաչվում են հաշվետվությունում: Հնարավոր պարտավորությունները, որոնք կարող են ծագել գործող կանոնակարգերի, քաղաքացիական իրավական համակարգի կամ օրենսդրության փոփոխման հետևանքով, չեն կարող գնահատվել, սակայն կարող են էական լինել: Գործող օրենսդրության կիրառման պայմաններում ղեկավարությունը կարծում է, որ չկան շոջակա միջավայրին վնաս հասցնելու հետևանքով առաջացող նշանակալի պարտավորություններ:

Գրավադրված և սահմանափակված ակտիվներ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ որպես գրավի ապահովության միջոց գրավադրված են Խմբի հետևյալ ակտիվները (հարակից պարտավորության գումարները ներկայացնելիս դրանք չեն տարանջատվել ըստ ապահովվածության տեսակների)։

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	2024թ.		2023թ.	
		Գրավադրված ակտիվ	Հարակից պարտավորություն	Գրավադրված ակտիվ	Հարակից պարտավորություն
Ներդրումային գույք	8	135,258	783,176	138,591	480,787
Հիմնական միջոցներ	7	875,029	1,161,866	1,409,828	480,787
Շրջանառվող պաշարներ	10	1,000,000	783,176	1,000,000	480,787
Ընդամենը գրավադրված և սահմանափակված ակտիվներ առ 31 դեկտեմբերի		2,010,287	1,566,353	2,548,419	480,787

Համապատասխանություն պայմանագրերին. Խումբը ունի պարտավորություններ որոշակի պայմանագրերի գծով, որոնք հիմնականում վերաբերում են իր փոխառություններին: Այդպիսի պայմանագրերի չկատարումը կարող է բացասական հետևանքներ ունենալ Խմբի համար, ներառյալ փոխառությունների արժեքի աճը և պարտազանցում հայտարարելը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը համապատասխանել է բոլոր պայմանագրերին:

22 Դուստր ընկերություններ

2021 թվականի սեպտեմբերի 14-ին, կնքելով բաժնետոմսերի առջուվաճառքի պայմանագիր, Խումբը ձեռք է բերել «Թուֆենկջի Գրուպ» ՍՊԸ-ի բաժնետիրական կապիտալի 100%-ը, այդպիսով՝ ձեռք է բերել վերջինիս հանդեպ վերահսկողությունը՝ բաժնետերերի ընդհանուր ժողովում ձայների 100%-ով քվեարկելու հնարավորության միջոցով: 2021 թվականի դեկտեմբերի 16-ին «ձայնի իրավունքի Գրուպ» ՍՊԸ-ն վերանվանվել է «Էյ Լաբ Ֆարմասյուլթիքալս» ՍՊԸ-ի:

Այս ձեռքբերման արդյունքում ճանաչվել է 121,573 հազ. ՀՀ դրամի չափով գույքի, որը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արժեզրկված չի եղել:

Անվանումը	Գործունեության բնույթը	Քվեարկող իրավունքի տոկոսը	Սեփականության տոկոսը	Գրանցման երկիրը
«Ալֆա-Ֆարմ Ինվորտ» ՓԲԸ	Դեղերի ներմուծում և մեծածախ վաճառք	100%	100%	Հայաստան
«Էյ Լաբ Ֆարմասյուլթիքալս» ՍՊԸ	Դեղերի արտադրություն	100%	100%	Հայաստան

23 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Խմբի ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է ֆինանսական, գործառնական և իրավական ռիսկերի ուղղություններով: Ֆինանսական ռիսկը կազմված է շուկայական ռիսկից (ներառյալ՝ արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկը), պարտքային ռիսկից և իրացվելիության ռիսկից: Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման առաջնային գործառնությունն է ռիսկերի սահմանաչափ սահմանելը և այնուհետև ցանկացած տեսակի ռիսկերի ազդեցությունն այդ սահմանաչափում պահելը: Գործառնական և իրավական ռիսկերի կառավարման գործառնությունները նպատակ ունեն ապահովել ներքին քաղաքականության և ընթացակարգերի պատշաճ իրականացումը՝ գործառնական և իրավական ռիսկերը նվազագույնի հասցնելու համար:

Պարտքային ռիսկ. Խումբը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, այսինքն՝ ռիսկ, երբ ֆինանսական գործիքի մի կողմը ֆինանսական վնաս է պատճառում մյուս կողմին՝ պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով:

Պարտքային ռիսկի ենթարկվածությունը ծագում է խմբի կողմից վարկավորման և գործընկերների հետ այլ գործարքների արդյունքում, որոնք առաջ են բերում ֆինանսական ակտիվներ և հետիազվելի շառային վարկային բնույթի պարտավորություններ: Խմբի առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկի արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում:

Պարտքային ռիսկի կառավարում. Պարտքային ռիսկը հանդիսանում է խմբի բիզնեսի համար միակ առավել էական ռիսկը: Հետևաբար, ղեկավարությունը հատուկ ուշադրություն է դարձնում պարտքային ռիսկի կառավարմանը:

Ռիսկերի կառավարման նպատակով պարտքային ռիսկի գնահատումը բարդ է և ենթադրում է մոդելների կիրառում, քանի որ ռիսկը փոփոխվում է՝ կախված շուկայական պայմաններից, ակնկալվող դրամական հոսքերից և ժամանակի ընթացքից: Ակտիվների պորտֆելի գծով պարտքային ռիսկի գնահատումը ենթադրում է դեֆոլտի առաջացման հավանականության գնահատում, կորուստների համապատասխան գործակիցների և գործընկերների միջև դեֆոլտի հարաբերակցության հետագա գնահատում:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր. Խմբի վարկային ռիսկի ենթարկվածության վրա հիմնականում ազդեցություն ունեն յուրաքանչյուր հաճախորդի անհատական բնութագրերը: Լյևուամենայնիվ, ղեկավարությունը հաշվի է առնում նաև այն գործոնները, որոնք կարող են ազդել խմբի հաճախորդների բազայի վարկային ռիսկի վրա, ներառյալ հայկական արտադրության ոլորտի և երկրի դեֆոլտի ռիսկը, մասնավորապես՝ հաշվի առնելով ներկայումս վատթարացող տնտեսական միջավայրը և այն հանգամանքը, որ բոլոր վաճառքներն իրականացվում են ՀՀ տարածքում:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի մասով որպես այդպիսին գրավ չի պահանջվում: Բոլոր դեբիտորական պարտքերի կողմ հանդիսացող գործընկերները երկրի ներսում են:

Խումբը վարկային ռիսկը կառավարելու նպատակով սահմանել է վարկային սահմանաչափեր իր մեծածախ հաճախորդների համար: Դրա շրջանակներում, ի թիվս այլ միջոցառումների, Խումբը եռամսյակային պարբերականությամբ վերանայում է և սահմանափակում կամ դադարեցնում վաճառքները այն գործընկերների հետ, որոնց դեբիտորական պարտքի մնացորդը վերանայման ամսաթվի դրությամբ գերազանցում է վերանայված ժամանակահատվածի շրջանառությունը տվյալ գործընկերոջ գծով: Բացի այդ, Խմբի քաղաքականության համաձայն, գործընկերոջ հետ եռամսյակի ընթացքում վաճառքի գումարը գերազանցող դեբիտորական պարտքերի մնացորդների համար ստեղծվում է արժեզրկման պահուստ:

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, 10 առաջատար գործընկերների գծով ռիսկը կազմում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի ընդհանուր մնացորդի համապատասխանաբար 44%-ը և 45%-ը:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ. Խումբը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ունեցել է 7,504 հազ. ՀՀ դրամի բանկային մնացորդներ (2023թ.: 126,702 հազ. ՀՀ դրամ), որը ներկայացնում է այդ ակտիվների գծով նրա առավելագույն վարկային ռիսկը: Բանկային մնացորդները պահվում են հայկական հեղինակավոր բանկերում, և Խումբը չի ակնկալում, որ բանկերը չկատարեն իրենց պարտավորությունները:

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.**

23 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Շուկայական ռիսկ. Խումբը ենթարկվում է շուկայական ռիսկերին: Շուկայական ռիսկերն առաջանում են. (ա) արժույթի, (բ) տոկոսային ակտիվների և պարտավորությունների բաց դիրքերից, որոնք բոլորն էլ ենթարկվում են ընդհանուր և առանձնահատուկ շուկայական շարժերի: Դեկավարությունը սահմանում է ռիսկի այն մակարդակը, որը կարող է ընդունվել, ինչն էլ վերահսկվում է օրական կտրվածքով:

Այնուհանդերձ, այս մոտեցման կիրառումը չի կանխում այս սահմանաչափերից դուրս վնասների առաջացումն այն դեպքերում, երբ տեղի են ունենում ավելի նշանակալի շուկայական շարժեր:

Ստորև ներկայացված շուկայական ռիսկերի նկատմամբ զգայունությունը որոշվել է հիմք ընդունելով մեկ գործոնի փոփոխությունը՝ անփոփոխ պահելով մնացած այլ գործոնները: Գործնականում այս իրավիճակի տեղի ունենալը հավանական չէ, և մի շարք գործոններում փոփոխությունները կարող են փոխկապակցված լինել, օրինակ՝ տոկոսադրույքի և արտարժույթի դրույքաչափի փոփոխությունները:

Արժույթային ռիսկ. Խումբը ենթարկվում է արժույթային ռիսկի, որը պայմանավորված է գնումների և փոխառությունների գնանշման արժույթների և խմբի կազմակերպությունների ֆունկցիոնալ արժույթի միջև տարբերությամբ: Այս գործարքները հիմնականում կատարվում են եվրոյով, ԱՄՆ դոլարով և ՌԴ ռուբլով: Խումբը չի հեջավորում իր արժույթային ռիսկը:

Ստորև բերված աղյուսակը ամփոփում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում խմբի արտարժույթի փոխարժեքի ռիսկի ենթարկվածությունը:

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.			2023թ.		
	Դրամական ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք	Դրամական ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք
ԱՄՆ դոլար եվրո	57,105	(685,652)	(628,547)	19,835	(471,176)	(451,341)
ԱՄԷ դիրհամ	89,814	(524,813)	(434,999)	57,331	(441,629)	(384,298)
ՌԴ ռուբլի	324	-	324	331	-	331
	12,740	(79,980)	(67,240)	16,402	(29,313)	(12,911)
Ընդամենը	159,983	(1,290,445)	(1,130,462)	93,899	(942,118)	(848,219)

Վերոնշյալ վերլուծությունը ներառում է միայն դրամական ակտիվները և պարտավորությունները: Ոչ դրամական ակտիվները չեն համարվում էական արժույթային ռիսկ առաջացնող ակտիվներ:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է շահույթի և վնասի զգայունությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կիրառվող փոխարժեքի հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ խմբի ֆունկցիոնալ արժույթի հետ հարաբերակցությամբ, բոլոր այլ փոփոխականները հաստատուն պահելով:

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Շահույթի կամ վնասի վրա ազդեցությունը.		
ԱՄՆ դոլարի արժևորում 25%-ով	(157,137)	(112,835)
ԱՄՆ դոլարի անկում 25%-ով	157,137	112,835
Եվրոյի արժևորում 25%-ով	(108,750)	(96,075)
Եվրոյի անկում 25%-ով	108,750	96,075
ՌԴ ռուբլու արժևորում 5%-ով	(3,362)	(646)
ՌԴ ռուբլու անկում 5%-ով	3,362	646

Տոկոսադրույքի ռիսկ. Փոխառությունները ֆիքսված տոկոսադրույքներով են: Ըստ այդմ, Խումբը չի ենթարկվում իր ֆինանսական դիրքի և դրամական հոսքերի գծով շուկայական տոկոսադրույքների գերակշռող մակարդակների տատանումների ազդեցության:

23 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Իրացվելիության ռիսկ. Իրացվելիության ռիսկ՝ նշանակում է, որ կազմակերպությունը կարող է դժվարանալ կատարելու պարտականությունները ֆինանսական պարտավորությունների գծով:

Խմբի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման մոտեցումն է՝ մշտապես ապահովել հնարավորինս բավարար իրացվելիություն պահանջվող ժամկետներում պարտավորությունները մարելու համար՝ թե՛ սովորական, թե՛ արտասովոր պայմաններում առանց անընդունելի վնասների հանգեցնելու կամ Խմբի համբավը վտանգի ենթարկելու: Հետևյալ աղյուսակներում մանրամասն ներկայացված են Խմբի ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային ժամկետները՝ ըստ համաձայնեցված մարման ժամկետների: Աղյուսակները կազմվել են՝ հիմնվելով ֆինանսական պարտավորությունների չգեղջված դրամական հոսքերի վրա, ելնելով ամենավաղ ամսաթվից, երբ Խմբից կարող է պահանջվել վճարման կատարում:

Աղյուսակները ներառում են ինչպես տոկոսադրույքներ, այնպես էլ մայր դրամական միջոցների հոսքեր: Պայմանագրային մարման ժամկետի հիմքում ընկած է ամենավաղ ամսաթիվը, երբ Խմբից կարող է պահանջվել վճարման կատարում:

Ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ցպահանջ և մինչև 2 ամիս	2-12 ամիս	12 ամիս – 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Պարտավորություններ					
Փոխառություններ	-	1,075,888	85,978	-	1,161,866
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	3,192,126	-	-	-	3,192,126
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	173,722	689,160	1,493,180	516,870	2,872,932
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարներ					
	3,365,848	1,765,048	1,579,158	516,870	7,226,924

Ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ցպահանջ և մինչև 2 ամիս	2-12 ամիս	12 ամիս – 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Պարտավորություններ					
Փոխառություններ (Ծանոթագրություն 14)	-	429,293	51,494	-	480,787
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 16)	2,773,265	-	-	-	2,773,265
Վարձակալության գծով պարտավորություններ (Ծանոթագրություն 9)	106,562	457,768	942,776	254,280	1,761,386
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարներ					
	2,879,827	887,061	994,270	254,280	5,015,438

Չի ակնկալվում, որ այս աղյուսակներում ներկայացված դրամական հոսքերը կարող են տեղի ունենալ Էապես ավելի վաղ, կամ Էապես տարբեր գումարներով:

23 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Խմբի ֆինանսական պարտավորությունները մարելու համար հասանելի ֆինանսական ակտիվները ներառում են առևտրային դեբիտորական պարտքերը և դրամական միջոցները դրամարկղում: Խումբն ունի նաև տեղական բանկերի հետ պայմանավորվածություններ մի շարք վարկային գծերի վերաբերյալ, որոնք նույնպես հասանելի են դրամական միջոցների կառավարման նպատակով օգտագործման համար: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ վարկային գծերի չօգտագործված մասը կազմել է 676,310 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 740,462 հազ. ՀՀ դրամ):

24 Կապիտալի կառավարում

Կապիտալի կառավարման ժամանակ Խմբի նպատակներն են՝ պահպանել ընկերության՝ գործունեությունը անընդհատության սկզբունքով շարունակելու կարողությունը, ապահովելով բաժնետերերի համար եկամտաբերություն, և օգուտներ այլ շահառուների համար և պահպանելով կապիտալի օպտիմալ կառուցվածք՝ կապիտալի արժեքը նվազեցնելու համար: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու և ճշգրտելու համար Խումբը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների չափերը, բաժնետերերին վերադարձվող կապիտալը, ինչպես նաև թողարկել նոր բաժնետոմսեր կամ վաճառել ակտիվները՝ նվազեցնելով պարտքը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի կողմից տնօրինվող կապիտալի չափը կազմել է 10,944,963 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 10,467,741 հազ. ՀՀ դրամ):

Խումբը 2024թ. ընթացքում արտաքին կապիտալի պահանջներ չի ունեցել:

25 Իրական արժեքի բացահայտումներ

Իրական արժեքի չափման վերլուծությունը կատարվում է ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում մակարդակի հետևյալ կերպ՝ (i) մակարդակ 1՝ չափումներ ակտիվ շուկայում նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշվող (չճշգրտվող) գներով, (ii) մակարդակ 2՝ չափման գնահատման մեթոդներ, որոնցում ակտիվի կամ պարտավորության համար բոլոր էական ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն (օրինակ՝ գներ) կամ անուղղակիորեն (օրինակ՝ գների հիման վրա ստացված) դիտելի են, (iii) մակարդակ 3՝ գնահատումներ, որոնք հիմնված չեն բացառապես շուկայի դիտելի տվյալների վրա (այն է՝ գնահատման համար անհրաժեշտ են նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ): Ֆինանսական գործիքները իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակին վերագրելիս՝ ղեկավարությունը կիրառում է դատողություն Եթե իրական արժեքի չափման համար օգտագործվում են էական ճշգրտում պահանջող դիտարկելի տվյալներ, ապա իրական արժեքի տվյալ չափումը վերաբերում է մակարդակ 3-ին: Օգտագործվող տվյալների նշանակալիությունը գնահատվում է իրական արժեքով չափվող ամբողջության համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ Լողացող տոկոսադրույքով գործիքների իրական արժեքը սովորաբար դրանց հաշվեկշռային արժեքն է: Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կստացվեն ընթացիկ տոկոսադրույքներով համանման պարտքային ռիսկեր ունեցող և մնացորդային մարման ժամկետներով նոր գործիքների դեպքում: Օգտագործված զեղչային դրույքաչափերը կախված են գործընկերոջ պարտքային ռիսկից: Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի և դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների կազմում ընդգրկված ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները մոտ են դրանց իրական արժեքին:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ: Այլ պարտավորությունների իրական արժեքները որոշվել են գնահատման մեթոդների կիրառմամբ: Սահմանված մարման ժամկետով ֆիքսված տոկոսադրույքներով գործիքների իրական արժեքը գնահատվել է՝ հիմնվելով ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի վրա, որոնք զեղչվել են համանման պարտքային ռիսկ և մարման մնացորդային ժամկետ ունեցող նոր գործիքների համար գործող ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Ցպահանջ կամ ծանուցման ժամկետից հետո մարման ենթակա պարտավորությունների իրական արժեքը («ցպահանջ պարտավորություններ») գնահատվել է որպես ցպահանջ վճարման ենթակա գումար՝ զեղչված գումարի վճարման պահանջի ներկայացման առաջին հնարավոր ամսաթվից սկսած: Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում ընդգրկված փոխառությունների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները մոտ են դրանց իրական արժեքին:

23 Իրական արժեքի բացահայտումներ (շարունակություն)

Իրական արժեքով չգնահատվող ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք իրական արժեքը բացահայտվում է Իրական արժեքների վերլուծությունն ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների և իրական արժեքով չչափվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքի, վերաբերում են Խմբի ներդրումային գույքին: 2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ներդրումային գույքի հաշվեկշռային արժեքները մոտ են եղել դրանց իրական արժեքին:

26 Ֆինանսական գործիքների ներկայացում ըստ չափման կատեգորիաների

Ընկերությունը, ՖՀՄՍ 9-ի «Ֆինանսական գործիքներ» համաձայն, դասակարգում է ֆինանսական ակտիվները հետևյալ կատեգորիաների. (ա) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, (բ) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ և (գ) ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներն ունեն երկու ենթակատեգորիա. (i), պարտադիր կերպով իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ակտիվներ և (ii) ակտիվներ, որոնք սահմանվել են որպես այդպիսիք սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Բացի այդ, ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերը կազմում են առանձին կատեգորիա:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների համադրումը վերը նշված չափման կատեգորիաներով:

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
	Ամորտիզացված արժեք	Ամորտիզացված արժեք
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	259,455	308,816
Առևտրային և այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքեր	2,273,665	2,506,360
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	2,533,120	2,815,176

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները ներկայացված են ամորտիզացված արժեքով

27 Փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդներ և գործարքներ

Կողմերը սովորաբար համարվում են փոխկապակցված, եթե դրանք գտնվում են ընդհանուր վերահսկողության տակ կամ եթե կողմերից մեկն ունի կարողություն վերահսկելու մյուս կողմին կամ կարող է ունենալ նշանակալի ազդեցություն կամ համատեղ վերահսկողություն մեկ այլ կողմի նկատմամբ՝ ֆինանսատնտեսական որոշումներ կայացնելիս: Յուրաքանչյուր հնարավոր փոխկապակցված կողմի հարաբերություն դիտարկելիս ուշադրություն է դարձվում հարաբերության բնույթի, այլ ոչ միայն իրավական ձևի վրա:

Փոխկապակցված կողմերի հետ չմարված մնացորդները 2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն են.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
	Այլ փոխկապակցված կողմեր	Այլ փոխկապակցված կողմեր
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	35,568	50,576
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	52,916	50,916

Փոխկապակցված կողմերի գծով եկամուտների և ծախսերի հոդվածները, 2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում հետևյալն են.

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.**

27 Փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդներ և գործարքներ (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
	Այլ փոխկապակցված կողմեր	Այլ փոխկապակցված կողմեր
Ապրանքների վաճառք	324,825	272,609
Ենթավարձակալության գծով եկամուտ	76,099	68,104
Ապրանքների ձեռքբերում	385,860	400,312

Առանցքային ղեկավար անձնակազմի գծով ծախսերի և մնացորդների կազմում ներառված են գործարքներ և մնացորդներ երկու առանցքային դիրքերի գծով.

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.		2023թ.	
	Ծախս	Հաշվեգրված պարտավորություն	Ծախս	Հաշվեգրված պարտավորություն
Կարճաժամկետ հատուցումներ - Աշխատավարձ	171,802	17,799	177,561	17,799

Առանցքային ղեկավար անձնակազմի աշխատավարձերը ներառում են պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի հատկացումներ՝ 2,614 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 2,597 հազ. ՀՀ դրամ):

Առանցքային ղեկավար անձնակազմը ներառում է հետևյալ պաշտոնները՝ գործադիր տնօրեն, ֆինանսական տնօրեն, Կոմերցիոն տնօրեն, դեղատների ցանցի տնօրեն

Նոտարական ակտի կոդ: 855-20251029-67-9527808
Նոտարական ակտի գաղտնագիր: HSY0GB

Թարգմանություն անգլերենից

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին
համապատասխան`
համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորական եզրակացություն**

31 դեկտեմբերի 2023թ □

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն	2
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	3
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	4

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ն և նրա գործունեությունը.....	5
2 Խմբի գործառնական միջավայրը	5
3 Պատրաստման հիմունքները	6
4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական գնահատականներ և դատողություններ	19
5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին	21
6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ	25
7 Հիմնական միջոցներ	27
8 Ներդրումային գույք	28
9 Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ ..	29
10 Պաշարներ	30
11 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	30
12 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	32
13 Կանոնադրական կապիտալ	32
14 Վարկեր և փոխառություններ	32
15 Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորությունների համեմատություն	34
16 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	35
17 Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ	35
18 Եկամուտները և ծախսերը ըստ բնույթի	35
19 Ֆինանսական ծախսեր	36
20 Շահութահարկ	37
21 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ	39
22 Դուստր ընկերություններ	40
23 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում	40
24 Կապիտալի կառավարում	43
25 Իրական արժեքի բացահայտումներ	44
26 Ֆինանսական գործիքների ներկայացում ըստ չափման կատեգորիաների	44
27 Փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդներ և գործարքներ	45
28 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող իրադարձություններ	46

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ Բաժնետերերին և Տնօրենների խորհրդին

Մեր կարծիքը

Մեր կարծիքով, կից ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Խումբ) և դուստր կազմակերպությունների (այսուհետ միասին՝ Խումբ) համախմբված ֆինանսական վիճակն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև Խմբի նույն ամսաթվին ավարտված տարվա՝ համախմբված ֆինանսական արդյունքներն ու համախմբված դրամական միջոցների հոսքերը համաձայն ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների:

Աուդիտի առարկան

Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բաղկացած են.

- ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը՝ առ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ը, այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունը, և
- համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են էական հաշվապահական հաշվառման քաղականության տեղեկատվություն և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Կարծիքի հիմքերը

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում:

Մենք կարծում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Անկախություն

Մենք անկախ ենք խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից թողարկված՝ Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտների) («ՀԵՄՍԻ Վարքագիր») սկզբունքների, ինչպես նաև Էթիկական պահանջների, որոնք կիրառելի են Հայաստանի Հանրապետությունում համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին մեր աուդիտի նկատմամբ: Մենք կատարել ենք Էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները այդ պահանջներին և ՀԵՄՍԻ Վարքագրին համապատասխան:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՐՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ընտրված ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էակ խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է խմբի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերին չպետք է նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար եթե ղեկավարությունը չունի խումբը լուծարելու կամ խմբի գործունեությանը դադարեցնել մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է՝ ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են խարդախություն կամ սխալների հետևանքով առաջացող էական խեղաթյուրումներից, և ներկայացնել մեզ կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է. սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ները համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կբացահայտի էական խեղաթյուրումներ, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով, և համարվում են էական, երբ ողջամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած, կարող են ազդեցություն ունենալ օգտագործողներ այդ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՍ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մեկ կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի յրոմն՝

- որոշում և գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումների ռիսկը մշակում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր աուդիտորական կարծիքը արտահայտելու համար խարդախության հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման դիսին ավելի բարձր է, քան սրտայի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացում կամ ներքին հսկողության չարաշահում
- ձեռք ենք բերում պատկերացում ուղիային վերաբերող ներքին հարության մասին տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե խմբի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումներ ողջամտությունը.
- Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	7	2,898,299	2,737,722
Ներդրումային գույք	8	138,591	159,298
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	9	1,588,025	1,797,667
Գուդվիլ	22	121,573	121,573
Հետաձգված հարկային ակտիվ	20	127,640	115,751
Այլ ակտիվներ		14,898	29,101
Այլ ոչ նյութական ակտիվներ		129,744	48,744
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		5,018,770	5,009,856
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	10	8,193,698	7,701,405
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	11	3,049,948	2,370,934
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	308,816	1,031,201
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		11,552,462	11,103,540
Ընդամենը ակտիվներ		16,571,232	16,113,396
Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	13	1,229,845	1,229,845
Չբաշխված շահույթ		9,237,896	8,272,603
Ընդամենը սեփական կապիտալ		10,467,741	9,502,448
Պարտավորություններ			
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	14	51,494	332,417
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	9	1,160,165	1,176,141
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	20	197,186	183,134
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		1,408,845	1,691,692
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	14	429,293	238,700
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	9	525,765	729,318
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	16	3,437,572	3,550,661
Պայմանագրային պարտավորություն		141,991	144,039
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն		160,025	256,538
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		4,694,646	4,919,256
Ընդամենը պարտավորություններ		6,103,491	6,610,948
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		16,571,232	16,113,396

Տնօրենների խորհրդի կողմից հաստատվել է հրապարակման համար և ստորագրվել է 2024թ. մայիսի 13-ին:

Միքայել Մացակյան
Գլխավոր տնօրեն

Լիանա Ղևոնդյան
Ֆինանսական տնօրեն

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	2023թ.	2022թ.
Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ	17	33,516,715	31,307,520
Վաճառքի ինքնարժեք	10	(25,404,479)	(24,238,419)
Համախառն շահույթ		8,112,236	7,069,101
Այլ եկամուտ	18	200,298	171,190
Վաճառքի և բաշխման ծախսեր	18	(4,485,699)	(3,853,265)
Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	18	(782,086)	(702,599)
Արտարժույթի փոխանակումից զուտ (վնաս)/ օգուտ		(11,255)	172,192
Այլ օգուտ/(վնաս), զուտ	18	(117,879)	(122,394)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով ծախս, զուտ		(2,776)	(93,324)
Գործառնական շահույթ		2,912,839	2,640,901
Ֆինանսական եկամուտ		6,642	7,892
Ֆինանսական ծախս	19	(152,892)	(150,431)
Շահույթ մինչև շահույթահարկով հարկումը		2,766,589	2,498,362
Շահույթահարկի գծով ծախս	20	(538,296)	(466,835)
ՏԱՐՎԱ ՇԱՀՈՒՅԹ		2,228,293	2,031,527
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԸ		2,228,293	2,031,527

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	Կանոնադրական կապիտալ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2022թ.		1,229,845	7,141,076	8,370,921
Տարվա շահույթ		-	2,031,527	2,031,527
Ընդամենը 2022թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	2,031,527	2,031,527
Գործարքներ սեփականատերերի հետ, որոնցում նրանք հանդես են գալիս սեփականատիրոջ կարգավիճակում.				
Հայտարարված շահաբաժիններ	13	-	(900,000)	(900,000)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.		1,229,845	8,272,603	9,502,448
Հաշվետու տարվա շահույթ		-	2,228,293	2,228,293
Ընդամենը 2023թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	2,228,293	2,228,293
Գործարքներ սեփականատերերի հետ, որոնցում նրանք հանդես են գալիս սեփականատիրոջ կարգավիճակում.				
Հայտարարված շահաբաժիններ	13	-	(1,263,000)	(1,263,000)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.		1,229,845	9,237,896	10,467,741

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	2,766,589	2,498,362
<i>Ճշգրտումներ.</i>		
Շահույթում կամ վնասում ճանաչվող զուտ ֆինանսական ծախս	146,250	150,431
Արտարժույթի փոխանակումից զուտ օգուտ /(վնաս)	11,255	(172,190)
Ոչ ընթացիկ ակտիվների ամորտիզացիա և արժեզրկում	1,122,559	945,790
Ոչ ընթացիկ ակտիվների օտարումից վնաս	2,311	9,033
Պաշարների զուտ իրացման արժեքի փոփոխություն (զուտ)	(7,500)	-
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստին հատկացում	2,776	93,323
Փոփոխություն ըստ ՖՀՄՍ 16-ի	(45,391)	-
Զօգտագործված արձակուրդային օրերի պահուստի հատկացում	1,222	46,755
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր նախքան շրջանառու կապիտալի ճշգրտումները	4,000,071	3,571,504
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի աճ	(666,748)	(251,007)
Պաշարների աճ	(484,794)	(278,998)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի (սվազում)/աճ	(131,067)	706,451
Պայմանագրային պարտավորության (սվազում)/աճ	(2,048)	777
Փոփոխություններ շրջանառու կապիտալում	(1,284,657)	177,223
Վճարված շահութահարկ	(651,318)	(399,422)
Գործառնական գործունեությամբ ստացված զուտ դրամական միջոցներ	2,064,096	3,349,305
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(386,791)	(280,592)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր	7,220	3,968
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(95,324)	(17,205)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(474,896)	(293,829)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Վարկերից և փոխառություններից մուտքեր	21,688,920	14,904,929
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(21,779,797)	(15,392,485)
Վճարված տոկոսներ	(145,703)	(150,997)
Վճարված վարձակալության վճարներ	(809,683)	(727,848)
Վճարված շահաբաժիններ	(1,263,000)	(900,000)
Ֆինանսական գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(2,309,263)	(2,266,401)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(2,322)	31,065
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբին	1,031,201	211,061
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջին	308,816	1,031,201

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.**

1 «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ն և նրա գործունեությունը

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան, «Ալֆա-Ֆարմ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») և նրա դուստր ընկերությունների (այսուհետ՝ «Խումբ») համար: Դուստր ընկերությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 22-ում:

Ընկերությունը գրանցվել և իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում (այսուհետ՝ «ՀՀ»): Ընկերությունը փակ բաժնետիրական ընկերություն է և ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության թողարկված բաժնետոմսերի սեփականատերերի կազմը հետևյալն էր.

	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Ռազմիկ Յովհաննիսյան	35.54%	35.54%
«Alta Pharmaceuticals» EOOD («Ալտա Ֆարմապոլիթիքըլս ԷՕՕԴ»)	28.86%	28.86%
Սամվել Շիլաջյան	17.56%	17.56%
Այլ	18.04%	18.04%
Ընդամենը	100.00%	100.00%

Խումբը չունի վերջնական վերահսկողություն իրականացնող կողմ, և ղեկավարությունն իրականացվում է բարձրագույն կառավարման խորհրդի՝ Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից: Փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքները բացահայտված են Ծանոթագրություն 25-ում:

Հիմնական գործունեությունը. Խմբի հիմնական գործունեությունը դեղերի մեծածախ և մանրածախ առևտուրն է Հայաստանի տարածքում գործող դեղատների ցանցի միջոցով: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը Հայաստանում ուներ 168 գործող դեղատուն (2022թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 167 դեղատուն):

Իրավաբանական հասցեն և գործունեության վայրը. Ընկերության գրանցման հասցեն է՝ ՀՀ, Երևան, Շիրակի փողոց, 1/68:

Ներկայացման արժույթը. Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը Հայաստանի Հանրապետության դրամն է (այսուհետև՝ «ՀՀ դրամ»), եթե այլ կերպ նշված չէ:

2 Խմբի գործառնական միջավայրը

Հայաստանի Հանրապետություն. Հայաստանի Հանրապետության տնտեսությունը ցուցաբերում է զարգացող շուկաներին բնորոշ որոշակի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական դաշտը շարունակում է զարգանալ և ենթարկվել հաճախակի փոփոխությունների, ինչպես նաև կարող է ենթակա լինել տարաբնույթ մեկնաբանումների (Ծանոթագրություն 21): Ուկրաինայում Ռուսաստանի պատերազմը տարբեր ուղղություններով ազդեցություն է ունեցել ՀՀ տնտեսության վրա: Մի կողմից, Հայաստանը դարձել է տասնյակ հազարավոր այցելուների ժամանակավոր բնակության վայր և տնտեսական հետաքրքրությունների եզակի կենտրոն, ինչը, մասնավորապես, լրացուցիչ հնարավորություններ է ստեղծում ֆինանսական գործառնականությունների համար: Ավելին, Ռուսաստանի տնտեսությունում առաջանում են ազատ շուկայական սեգմենտներ, որոնք լայն հնարավորություն են ընձեռում արտահանումը խթանելու և ՀՀ-ից վերաարտահանման գործառնականություններ իրականացնելու համար: Ավելին, Հայաստանի տնտեսական համակարգի վրա միանշանակ ազդում են Ռուսաստանի Դաշնության դեմ կիրառվող պատժամիջոցները:

2 Խմբի գործառնական միջավայրը (շարունակություն)

Բացի այդ, Ուկրաինայում Ռուսաստանի պատերազմի ազդեցությունը կարելի է դիտարկել ինչպես ուղղակի, այնպես էլ անուղղակի հարթություններում: Հայկական արժույթը շարունակել է արժևորվել 2023թ., ինչը հիմնականում պայմանավորված է եղել հայաստանյան շուկա արտարժույթի մեծածավալ փոխանցումներով:

2022թ. սկզբին Հայաստանի տնտեսությունը շարունակել է դրսևորել դրական դինամիկա՝ համաճարակի և Լեռնային Ղարաբաղում պատերազմից հետո վերականգնման ժամանակաընթացքում: Այս միտումը զգալիորեն խթանվել է նաև՝ պայմանավորված Ռուսաստանի և Ուկրաինայի միջև պատերազմի հետևանքով ՌԴ բազմաթիվ քաղաքացիների՝ Հայաստան տեղափոխմամբ: Այս ներհույսը մեծապես խթանել է Հայաստանի տնտեսությունը և նպաստել է Խմբի գործունեության զարգացմանը՝ հաշվի առնելով առաջացած բարձր գնողունակությունը և Խմբի կողմից վաճառվող կոսմետիկայի տեսականու օգտագործման աճը: Այնուամենայնիվ, 2022թ. դեկտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղի շրջափակումը հսկայական բացասական ազդեցություն թողեց Հայաստանի տնտեսական, ինչպես նաև քաղաքական իրավիճակի վրա: 2023թ. սեպտեմբերին Ադրբեյջանի սանձազերծած պատերազմից հետո ավելի քան հարյուր հազար մարդ՝ այսինքն, Լեռնային Ղարաբաղի գրեթե ողջ բնակչությունը, մեկ շաբաթվա ընթացքում արտագաղթեց Հայաստան: Ըստ այդ, որպես տարածաշրջան, Լեռնային Ղարաբաղը Հայաստանի համար յ կորուստ հանդիսացավ, այդ թվում՝ ձևավորված տնտեսական կապերի առումով:

3 Պատրաստման հիմունքները

Պատրաստման հիմքը. Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ՀՀՄՍԽ կողմից հրապարակված՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՀՅՄՍ»), պահանջներին համապատասխան («ՀՅՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ»), սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական սկզբունքները ներկայացված են յուրաքանչյուր համապատասխան Ծանոթագրությունում: Բացի 2023թ. հունվարի 1-ից գործող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններից, այս քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների նկատմամբ, եթե այլ բան նշված չէ (տես Ծանոթագրություն 5):

ՀՅՄՍ-ին համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար պահանջվում են հաշվապահական հաշվառման էական գնահատումներ: Բացի այդ, Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ ղեկավարությանն անհրաժեշտ է առաջնորդվել իր դատողություններով: Այն ոլորտները, որոնք ենթադրում են դատողությունների կամ բարդության ավելի բարձր աստիճան, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատականները էական են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են Ծանոթագրություն 4-ում:

Անընդհատության հիմունքը. Ղեկավարության կողմից սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության հիմունքով:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ. Դուստր ձեռնարկություններն այն ներդրման օբյեկտ հանդիսացող կազմակերպություններն են, որոնք Խումբը վերահսկում է, քանի որ Խումբը (i) իրավասություն ունի ուղղորդել ներդրման օբյեկտների գործունեության կոնկրետ ուղղությունները, որոնք էականորեն ազդում են նրանց շահութաբերության վրա, (ii) ներդրման օբյեկտներում իր ներգրավվածության հետևանքով կրում է փոփոխական շահույթի չստացման ռիսկը, ինչպես նաև նման շահույթի ստացման իրավունքը, (iii) հնարավորություն ունի ներդրման օբյեկտների նկատմամբ իր իրավասությունները օգտագործելու միջոցով ազդել ներդրումային եկամտի մեծության վրա: Գնահատելիս, թե արդյոք Խումբը իրավասություն ունի այլ կազմակերպության նկատմամբ, հաշվի են առնվում նման իրավունքների, այդ թվում՝ հնարավոր ձայնի իրավունքների փաստացի առկայությունը և ազդեցությունը: Իրավունքը փաստացի առկա է, եթե դրա կրողն ունի այդ իրավունքը իրացնելու գործնական հնարավորություն այն դեպքում, երբ անհրաժեշտ է որոշում կայացնել ներդրման օբյեկտի համապատասխան գործունեության ուղղության վերաբերյալ:

3 Պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

Խումբը կարող է իրավասություն ունենալ ներդրման օբյեկտի նկատմամբ նույնիսկ այն դեպքում, երբ այն չի տիրապետում է ներդրման օբյեկտի քվեարկող ձայների մեծամասնությանը: Նման դեպքում, Խումբը իր ձայնի իրավունքի չափը գնահատում է մյուս ձայնի իրավունք ունեցողների չափի և բաշխվածության հետ համեմատությամբ՝ որոշելու համար, թե արդյոք Խումբը դե-ֆակտո իրավունք ունի ներդրման օբյեկտի նկատմամբ: Այլ ներդրողների պաշտպանությանն առնչվող իրավունքները, մասնավորապես՝ այն իրավունքները, որոնք վերաբերում են ներդրման օբյեկտի գործունեության հիմնարար փոփոխություններին կամ որոնք կիրառվում են բացառիկ բացառիկ հանգամանքներում, չեն խոչընդոտում Խմբի կողմից ներդրման օբյեկտի վերահսկողությանը: Դուստր ձեռնարկությունները համախմբվում են այն պահից, երբ վերահսկողությունը փոխանցվում է Խմբին (ձեռքբերման ամսաթիվը), և համախմբումը դադարում է այն պահից, երբ Խումբը կորցնում է նշված վերահսկողությունը:

Դուստր ձեռնարկությունների ձեռքբերումը հաշվառելու համար օգտագործվում է հաշվապահական հաշվառման ձեռքբերման մեթոդը: Ձեռք բերված որոշելի ակտիվները և ձեռնարկատիրական գործունեության միավորմամբ ստանձնած պարտավորությունները և պայմանական պարտավորությունները չափվում են ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ իրենց իրական արժեքներով՝ անկախ որևէ չվերահսկող բաժնեմասի չափից:

Գուդվիլը չափվում է՝ ձեռք բերվող միավորի գուտ ակտիվները ձեռք բերվող միավորի համար վճարված հատուցման հանրագումարից, ձեռք բերվող միավորում չվերահսկող բաժնեմասի գումարից և ձեռք բերվող միավորում բաժնեմասի իրական արժեքից, որը գործում էր ձեռքբերման ամսաթվից անմիջապես առաջ: Ցանկացած բացասական գումար («բացասական գուդվիլ») կամ «սակարկային ձեռքբերում») ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ այն բանից հետո, երբ դեկավարությունը կատարում է վերագնահատում՝ պարզելու համար, թե արդյոք նա նույնականացրել է ձեռք բերված բոլոր ակտիվները և ստանձնած բոլոր պարտավորությունները և պայմանական պարտավորությունները, և վերանայում է դրանց չափման համապատասխանությունը:

Ձեռք բերվող կողմի համար փոխանցված հատուցումը չափվում է հանձնած ակտիվների, թողարկված բաժնային գործիքների և առաջացած կամ ստանձնած պարտավորությունների իրական արժեքով, ներառյալ ակտիվների կամ պարտավորությունների իրական արժեքը պայմանական հատուցման պայմանավորվածությունների գծով, սակայն հաշվի չի առնում ձեռքբերման հետ կապված ծախսումները, ինչպիսիք են խորհրդատվական, իրավաբանական, գնահատման և նմանատիպ մասնագիտական ծառայությունները:

Խմբի ընկերությունների միջև գործարքները, մնացորդները և գործարքների չիրացված օգուտները բացառված են. չիրացված վնասները նույնպես բացառված են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ծախսը հնարավոր չէ վերականգնել: Ընկերությունը և նրա դուստր ձեռնարկությունները օգտագործում են հաշվապահական հաշվառման միասնական քաղաքականություն, որը համահունչ է Խմբի քաղաքականությանը:

Արտարժույթի փոխարկում. Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթը Ընկերության հիմնական գործունեության իրականացման տևտեսական միջավայրի արժույթն է: Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթը Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթն է՝ ՀՀ դրամը:

Գործարքներ և մնացորդներ. Դրամական ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթի հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ «ՀՀ ԿԲ») պաշտոնական փոխարժեքով: Գործարքների վճարումները կատարելու և դրամական ակտիվները և պարտավորությունները ՀՀ ԿԲ տարեվերջի պաշտոնական փոխարժեքով Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթի փոխարկելու արդյունքում ստացված՝ արտարժույթի փոխարկումից եկամուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, ֆինանսական եկամուտների կամ ծախսերի կազմում: Տարեվերջի փոխարժեքով փոխարկումը չի կիրառվում ոչ դրամական հոդվածների նկատմամբ, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով: Արտարժույթով արտահայտված և իրական արժեքով չափված ոչ դրամական հոդվածները, ներառյալ բաժնեմասնակցային ներդրումները փոխարկվում են իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ հաստատված փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված և իրական արժեքով չափվող ոչ դրամական հոդվածների վրա արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը գրանցվում է որպես իրական արժեքի շահույթի կամ վնասի մաս:

3 Պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված մնացորդների փոխարկման համար օգտագործվող հիմնական փոխարժեքներն են՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 404.79 ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 393.57 ՀՀ դրամ), 1 եվրո = 447.9 ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 1 եվրո = 420.06 ՀՀ դրամ), 1 ՌԴ ռուբլի = 4.5 դրամ (2022թ. 1 ռուբլ = 5.59 ՀՀ դրամ) անգլիական ֆունտ ստեռլինգ = 515.38 ՀՀ դրամ (2022թ. 1 անգլիական ֆունտ ստեռլինգ = 474.13 ՀՀ դրամ):

Պրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտարժույթային տարբերությունների ներկայացում. Խումբը որոշում է կայացրել արտարժույթի տարբերությունները բացառել դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի հաշիվների փոփոխությունների գումարներից և դրանց գումարները ներկայացնել որպես ճշգրտում՝ անկանխիկ հոդվածներից ստացված շահույթում՝ նախքան հարկումը:

Վարկերից և փոխառություններից մուտքերի և մարումների ներկայացումը դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում. Բարձր շրջանառու և կարճ մարման ժամկետ ունեցող վարկերի (փաստացի՝ վերականգնվող վարկային գծերի) մասով Խումբը դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացնում է տալիս վարկերից, փոխառություններից մուտքերի և մարումների գուտ գումարները: Մնացած վարկերն ու փոխառությունները ներկայացված են համախառն արժեքով:

Հիմնական միջոցներ. Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումը, եթե վերջինս պահանջվում է:

Հետագա ծախսերը համապատասխանաբար ընդգրկվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքում կամ ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ, միայն այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ հիմնական միջոցների համապատասխան միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Խումբ և վերջինիս արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Վերանորոգման և պահպանման գծով ընթացիկ ծախսումները ծախսագրվում են, երբ դրանք տեղի են ունենում: Հիմնական միջոցների միավորների խոշոր հիմնամասերի կամ բաղադրիչների փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են, իսկ փոխարինված մասը դուրս է գրվում:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ղեկավարությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է հիմնական միջոցների արժեզրկման հատկանիշ: Եթե որևէ նման հատկանիշ գոյություն ունի, ղեկավարությունը գնահատում է փոխհատուցվող գումարը, որը որոշվում է որպես հետևյալ երկու արժեքներից առավելագույնը. օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը: Հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը, և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում: Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջաններում ակտիվի համար ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է (անհրաժեշտության դեպքում), եթե տեղի են ունեցել գնահատումներում փոփոխություններ, որոնք կիրառվել են՝ որոշելու համար ակտիվի օգտագործման արժեքը կամ իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի ծախսերը:

Հիմնական միջոցների օտարումից շահույթը կամ վնասը որոշվում է որպես դրանց իրացումից ստացված հասույթի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում այլ ծախսերի կազմում:

Մաշվածություն. Հողի և անավարտ շինարարության համար մաշվածությունն չի հաշվարկվում: Հիմնական միջոցների այլ միավորների մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդի կիրառմամբ՝ բաշխելով դրանց սկզբնական արժեքը մինչև մնացորդային արժեքը՝ օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում:

Օգտակար ծառայության ժամկետ՝ արտահայտված տարիներով

Շենքեր	20-60
Մեքենաներ և սարքավորումներ	5-12
Տրանսպորտային միջոցներ	7-8
Հարմարանքներ և կցամասեր	1-8
Վարձակալված գույքի վրա կատարված կապիտալ ծախսեր	5-8*

* - բայց ոչ ավելի, քան վարձակալության ժամկետը

3 Պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

Ակտիվի մնացորդային արժեքն այն գնահատված գումարն է, որը խումբը ներկա պահին կստանար ակտիվի օտարումից՝ հանած օտարման գնահատված ծախսումները, եթե ակտիվն արդեն լիներ դրա օգտակար ծառայության վերջում ակնկալվող տարիքի և վիճակի: Ակտիվների մնացորդային արժեքները և օգտակար ծառայության ժամկետները վերանայվում և անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Ներդրումային գույք. Ներդրումային գույքը պահվում է խմբի կողմից՝ վարձակալությունից եկամուտ ստանալու կամ կապիտալի աճի համար, կամ երկուսը միասին, և որը զբաղեցված չէ խմբի կողմից: Ներդրումային գույքը չափվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Մաշվածությունը շահույթում կամ վնասում հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ ներդրումային գույքի գնահատված օգտակար ծառայության ընթացքում, որը կազմում է 68 տարի: Մաշվածությունը մեկնարկում է՝ ակտիվները որպես ներդրումային գույք դասակարգման ամսաթվից:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ. Խումբը վարձակալում է տարբեր դեղատներ: Պայմանագրերը կարող են պարունակել ինչպես վարձակալական, այնպես էլ ոչ վարձակալական բնույթի բաղադրիչներ: Խումբը պայմանագրային հատուցումը բաշխում է վարձակալության բաղադրիչների և այն բաղադրիչների միջև, որոնք վարձակալությունն չեն հանդիսանում՝ հիմք ընդունելով այդ բաղադրիչների առանձնացված գործարքի հարաբերական գինը:

Վարձակալության պայմանագրերից բխող ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են ներկա արժեքով:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով, որը ներառում է.

- վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափման գումարը,
- վարձակալության վճարումները, որոնք կատարվել են վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ մինչ այդ ամսաթիվը, հանած ստացված վարձակալության խրախուսումները,
- ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսումները,
- վարձակալության պայմանագրով ակտիվի նախատեսված վիճակը վերականգնելու համար պահանջվող ծախսումները:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում գծային հիմունքով, հետևյալ ժամանակահատվածներից նվազագույնով՝ ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետ և վարձակալության ժամկետ: Եթե խումբը գնման օպցիոնն իրագործելու բավարար չափով վստահություն ունի, այն օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը ամորտիզացնում է հիմնական ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Խումբը օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ամորտիզացիան հաշվարկում է գծային մեթոդով դրանց գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, մասնավորապես.

Օգտակար ծառայության ժամկետ՝ արտահայտված տարիներով

Տարածքներ

3 - 10

Գուղվիլ. Գուղվիլը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկման կորուստները, եթե այդպիսիք կան: Գուղվիլը բաշխվում է դրամաստեղծ միավորներին, որոնք ակնկալվում է, որ կստանան ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման համօգուտ արդյունք: Այդ միավորները ներկայացնում են ամենացածր մակարդակը, որով խումբը վերահսկում է գուղվիլը և չեն գերազանցում գործառնական սեզմենտը:

Խումբը առնվազն տարեկան մեկ անգամ անցկացնում է գուղվիլի արժեզրկման ստուգում, ինչպես նաև յուրաքանչյուր անգամ, երբ կան գուղվիլի արժեզրկման հայտանիշներ: Գուղվիլ պարունակող դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը համեմատվում է վերականգնվող գումարի հետ, որն իրենից ներկայացնում է հետևյալ մեծություններից առավելագույնը՝ օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած օտարման ծախսերը: Ցանկացած արժեզրկում անմիջապես ճանաչվում է որպես ծախս և հետագայում չի հակադարձվում:

3 Պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

Օգուտները կամ վնասները, որոնք առաջանում են այն դրամաստեղծ միավորի շրջանակներում գործողության օտարումից, որին հատկացվել է գույքվիլը, ներառում են օտարված գործառնության հետ կապված գույքվիլի հաշվեկշռային արժեքը, որը սովորաբար չափվում է օտարված գործառնության հարաբերական արժեքների և դրամաստեղծ միավորի այն մասի հիման վրա, որը պահպանվում է:

Ոչ նյութական ակտիվներ. Խմբի ոչ նյութական ակտիվները ունեն որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ և հիմնականում ներառում են կապիտալացված համակարգչային ծրագրային ապահովումը և լիցենզիաները: Ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան: Ձեռք բերված համակարգչային ծրագրակազմի լիցենզիաները կապիտալացվում են՝ հիմք ընդունելով դրանց ձեռքբերման և օգտագործման համար կատարված ծախսերը:

Ոչ նյութական ակտիվները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով՝ դրանց օգտակար ծառայության ընթացքում:

Օգտակար ծառայության ժամկետ՝ արտահայտված
տարիներով
8-10 տարի

Ծրագրակազմի լիցենզիաներ

Արժեզրկվելիս, ոչ նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև հետևյալ արժեքներից առավելագույնը՝ օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում. Մաշվածության և ամորտիզացիայի ենթակա ակտիվները դիտարկվում են արժեզրկման հայտանիշների առկայության տեսանկյունից, երբ իրադարձությունները կամ հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ հաշվեկշռային արժեքը չի կարող փոխհատուցվել: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը: Վերականգնվող գումարը հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնն է՝ ակտիվի իրական արժեք հանած օտարման ծախսումները և օգտագործման արժեք: Արժեզրկումը գնահատելու նպատակով ակտիվները խմբավորվում են հիմնականում անկախ դրամական միջոցների մուտքեր ապահովող ամենափոքր խմբերի մակարդակում (դրամաստեղծ միավորներ): Ոչ ֆինանսական ակտիվների նախկին արժեզրկումները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հնարավոր հակադարձման համար:

Ֆինանսական գործիքներ. հիմնական չափման մոտեցումները. Իրական արժեքը այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության դիմաց, շուկայի մասնակիցների միջև բնականոն գործարքի արդյունքում: Իրական արժեքի ամենաարժանահավատ վկայությունն է հանդիսանում ակտիվ շուկայում գնանշվող գինը: Ակտիվ շուկան այն շուկան է, որում շարունակական հիմունքով տեղի են ունենում ակտիվի կամ պարտավորության հետ կապված գործարքները՝ անհրաժեշտ գնային տեղեկատվություն ապահովելու համար բավարար հաճախականությամբ և ծավալով:

Ակտիվ շուկայում շրջանառվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափվում է որպես առանձին ակտիվի կամ պարտավորության գնանշվող շուկայական գնի և Ընկերության կողմից պահվող գործիքների քանակության արտադրյալ: Նշվածը տեղի է ունենում նույնիսկ այն դեպքում, երբ շուկայի սովորական օրական առքուվաճառքի ծավալը բավարար չէ այդ քանակությունը կլանելու համար, և մեկ գործարքում դիրքը վաճառելու հայտի ներկայացումը կարող է ազդել գնանշվող գնի վրա:

Գնահատման մեթոդները, ինչպիսիք են գեղչված դրամական հոսքերի մոդելները կամ վերջերս կատարված «պարզած ձեռքի հեռավորության գործարքները» կամ ներդրման օբյեկտ հանդիսացող կազմակերպությունների ֆինանսական տվյալների ստացման վրա հիմնված մոդելները, օգտագործվում են որոշելու այն ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը, որոնց համար արտաքին շուկայական գնանշման տեղեկատվությունը հասանելի չէ: Իրական արժեքի գնահատումների վերլուծությունը կատարվում է ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում մակարդակի, հետևյալ կերպ՝ (i) մակարդակ 1՝ չափումներ ակտիվ շուկայում և նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշվող գներով (չձգրտվող), (ii) մակարդակ 2՝ չափման գնահատման մեթոդներ, որոնցում ակտիվի կամ պարտավորության համար բոլոր էական ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն (գներ) կամ անուղղակիորեն (գների հիման վրա ստացված) դիտելի են, (iii) մակարդակ 3՝ գնահատումներ, որոնք հիմնված չեն բացառապես շուկայի դիտելի տվյալների վրա (այն է՝ գնահատման համար անհրաժեշտ են նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ): Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև փոխանցումները համարվում են տեղի ունեցած հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

3 Պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

Գործարքի հետ կապված ծախսումները լրացուցիչ ծախսումներն են, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական գործիքի ձեռքբերմանը, թողարկմանը կամ օտարմանը: Լրացուցիչ ծախսումն այն ծախսումն է, որը կազմակերպությունը չէր կրի, եթե գործարքը տեղի չունենար: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են գործակալներին (ներառյալ՝ որպես վաճառքի գործակալ հանդես եկող աշխատակիցներին), խորհրդատուներին, միջնորդներին, դիլերներին վճարված միջնորդավճարները և կոմիսիոն վճարները, կարգավորող մարմինների և արժեթղթերի փոխանակման գործակալությունների կողմից գանձումները, սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ կապված հարկերը և վճարները: Գործարքի հետ կապված ծախսումները չեն ներառում պարտատոմսերի հավելավճարները և գեղչերը, ֆինանսական ծախսերը, ներքին վարչական կամ պահպանման ծախսերը:

Ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական գործիքը գնահատվել է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած հաշվեգրված տոկոսները և ֆինանսական ակտիվների համար՝ հանած ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) գծով ցանկացած նվազեցում: Հաշվեգրված տոկոսները ներառում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ գործարքի հետ կապված հետաձգված ծախսումների և հավելավճարի կամ գեղչի ամորտիզացիան՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաշվեգրված տոկոսային եկամուտը և հաշվեգրված տոկոսային ծախսը, ներառյալ հաշվեգրված արժեկտրոնը և ամորտիզացված գեղչը կամ հավելավճարը (ներառյալ՝ առաջացման պահին հետաձգված վճարները, եթե կան այդպիսիք) առանձին չեն ներկայացվում և ներառվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության համապատասխան հոդվածի հաշվեկշռային արժեքում:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը համապատասխան ժամանակահատվածի կտրվածքով տոկոսային եկամտի կամ տոկոսային ծախսի բաշխման այսպիսի մեթոդ է, որը հանգեցնում է հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ կիրառվող հաստատուն պարբերական տոկոսադրույքի (արդյունավետ տոկոսադրույք): Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ համապատասխան դեպքերում ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները (չներառելով ապագա պարտքային կորուստները) գեղչում է ճշգրիտ մինչև ֆինանսական գործիքի զուտ հաշվեկշռային արժեքը: Արդյունավետ տոկոսադրույքը գեղչում է փոփոխական տոկոսադրույք ունեցող գործիքների դրամական միջոցների հոսքերը մինչև հաջորդ տոկոսադրույքի վերագնանշման ամսաթիվը, բացառությամբ այն հավելագնի կամ գեղչի, որն արտացոլում է գործիքում սահմանված լողացող տոկոսադրույքի կամ շուկայական դրույքներով չսահմանված այլ փոփոխականների նկատմամբ վարկային սփրեդը: Այդպիսի պարզակազմարները կամ գեղչերն ամորտիզացվում են գործիքի ողջ գործողության ակնկալվող ժամանակահատվածի ընթացքում: Ներկա արժեքի հաշվարկումը ներառում է պայմանագրի կողմերի միջև վճարված կամ ստացված բոլոր վճարները, որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասն են կազմում:

Ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչում. Բոլոր ֆինանսական գործիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ ճշգրտված գործարքի հետ կապված ծախսումներով: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ իրական արժեքի լավագույն վկայությունն է գործարքի գինը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթ կամ վնաս ճանաչվում է միայն այն ժամանակ, երբ կա իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերություն, որը կարող է ապացուցվել միևնույն գործիքում դիտելի ընթացիկ շուկայական այլ գործարքներով կամ գնահատման մեթոդով, որի ելակետային տվյալները ներառում են միայն դիտելի շուկայական տվյալները: Սկզբնական ճանաչումից հետո ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքների գծով ճանաչվում է ակնկալվող պարտքային կորուստ անմիջապես հանգեցնելով հաշվապահական վնասի:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում. Գնահատման կատեգորիաները. Խումբը ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում. Բիզնես մոդել. Բիզնես մոդելն արտացոլում է այն մեթոդը, որի միջոցով Խումբը կառավարում է իր ակտիվները՝ դրամական հոսքերի հավաքագրման նպատակով. արդյո՞ք Խմբի նպատակն է՝ (i) ակտիվներից հավաքագրել բացառապես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը («ակտիվների պահում պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով»), թե (ii) ակտիվներից հավաքագրել և՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը, և՛ ակտիվների վաճառքից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը («ակտիվների պահում պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման և վաճառքի նպատակով»), կամ, եթե (i) կամ (ii) պարբերությունները կիրառելի չեն, ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են «այլ» բիզնես մոդելի և չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

3 Պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

Բիզնես մոդելը որոշվում է ակտիվների խմբի համար (պորտֆելի մակարդակով), հիմնվելով այն գործողությունների բոլոր պատշաճ ապացույցների վրա, որոնք խումբը մտադիր է իրականացնել գնահատման ամսաթվի դրությամբ առկա պորտֆելի համար սահմանված նպատակին հասնելու համար:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում. դրամական միջոցների հոսքերի **ընթացադրերը.** Եթե բիզնես մոդելը նախատեսում է ակտիվների պահում պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի ստացման կամ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի և վաճառքի համար, ապա խումբը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարումներ: Պարունակվող ածանցյալ գործիքներով ֆինանսական ակտիվները դիտարկվում են ամբողջ ծավալով՝ որոշելու, թե արդյոք նրանց դրամական միջոցների հոսքերը համապատասխանում են միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարումների հատկանիշներին: Նման գնահատումն իրականացնելիս՝ խումբը հաշվի է առնում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը համապատասխանում են բազային վարկային համաձայնագրին, այսինքն՝ տոկոսները ներառում են միայն պարտքային ռիսկը, փողի ժամանակային արժեքը, այլ բազային պարտքային ռիսկերը և շահույթի մարժան:

Այն դեպքերում, երբ պայմանագրային պայմաններն առաջացնում են ռիսկի ենթարկվածություն կամ անկայունություն, որն անհամատեղելի է վարկավորման բազային մեխանիզմի հետ, ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում և չափվում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարումների գնահատումը կատարվում է ակտիվի սկզբնական ճանաչման ժամանակ և հետագայում այն չի վերանայվում:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում. ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահուստ. Խումբը կանխատեսումային հիմունքով գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների, ինչպես նաև վարկային պարտավորությունների և ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի գծով հնարավոր ակնկալվող պարտքային կորուստները: Խումբը գնահատում է պարտքային գործիքների հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստը և ճանաչում է կորստի պահուստը հաշվետու յուրաքանչյուր ամսաթվի դրությամբ: Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատումը արտացոլում է. i) անաչառ և հավանականությամբ կշռված գումարը, որը որոշվում է հնարավոր արդյունքների տիրույթի գնահատման միջոցով. (ii) փողի ժամանակային արժեքը, և (iii) տեղի ունեցած իրադարձությունների, ընթացիկ պայմանների և կանխատեսվող ապագա տնտեսական պայմանների վերաբերյալ ողջ հիմնավոր և հավաստի տեղեկությունները, որոնք հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հասանելի են առանց անհարկի միջոցների և ռեսուրսների ծախսման:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքները, առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը, և տրված փոխառությունները ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտացոլվում են՝ նվազեցված ակնկալվող պարտքային կորուստի:

Խումբը ճանաչում է ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հետևյալ ֆինանսական գործիքների վերաբերյալ, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

- Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ,
- Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները կորստի պահուստի միջոցով պետք է չափվեն հետևյալ մեծություններով.

- 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, այսինքն՝ ակտիվի ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք կարող են առաջանալ հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում ֆինանսական գործիքի դեֆոլտի իրադարձությունների արդյունքում, (ներկայացվում է որպես Փուլ 1), կամ
- Ակնկալվող պարտքային կորուստներ ակտիվի ողջ ժամկետի ընթացքում, որոնք կարող են առաջանալ ֆինանսական գործիքի ողջ տևողության ընթացքում բոլոր դեֆոլտի իրադարձությունների արդյունքում (ներկայացվում է որպես Փուլ 2 և Փուլ 3):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար խումբը կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոտեցում, որն օգտագործում է ակտիվի տևողության ողջ ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստի պահուստ բոլոր առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար (Ծանոթագրություն 11):

3 Պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվների դուրսգրում. Ֆինանսական ակտիվները ամբողջությամբ կամ մասամբ դուրս են գրվում այն ժամանակ, երբ հսումքը սպառել է դրանց վերականգնման բոլոր գործնական հնարավորությունները և եզրակացրել է, որ չկան այդպիսի ակտիվների վերականգնման հիմնավորված ակնկալիքներ: Դուրսգրումն իրենից ներկայացնում է ակտիվի ապաճանաչում: Խուճաբը կարող է դուրս գրել դեռևս հարկադիր բռնագանձման գործընթացում գտնվող ֆինանսական ակտիվները, այն դեպքում, երբ խուճաբը փորձում է բռնագանձել պայմանագրային պարտավորության գումարները՝ առանց վերականգնման ողջամիտ ակնկալիքի:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչում. Խուճաբը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ. (ա) ակտիվը մարվել է կամ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցրել են իրենց ուժը կամ (բ) խուճաբը փոխանցել է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի նկատմամբ իրավունքները կամ կնքել է ակտիվների փոխանցման պայմանագիր, միաժամանակ (i) փոխանցելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու հատույցները կամ (ii) չփոխանցելով և նաև չպահպանելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու հատույցները, սակայն չպահպանելով նաև ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Վերահսկողությունը պահպանվում է, եթե գործընկերը չունի չկապակցված երրորդ կողմին ակտիվը ամբողջությամբ վաճառելու հնարավորություն՝ առանց վաճառքի սահմանափակումներ կիրառելու:

Ֆինանսական ակտիվների փոփոխություն. Ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը տեղի է ունենում այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը կարգավորող պայմանագրային պայմանները վերանայվում են կամ այլ կերպ փոփոխվում ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման և մարման ժամկետի միջև ընկած ժամանակահատվածում: Փոփոխությունն ազդում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարի և/կամ ժամանակի վրա՝ անմիջապես կամ ապագա ամսաթվով:

Ֆինանսական պարտավորություններ. չափման կատեգորիաներ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես հետագայում ամորտիզացված արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորություններ. ապաճանաչում. Ֆինանսական պարտավորություններն ապաճանաչվում են դրանց մարման պարագայում (այսինքն, երբ պարտավորությունը կատարվում է, կամ պայմանագրով նշված պարտավորությունը դադարում է կամ սպառվում է դրա իրականացման ժամկետը):

Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված ու վճարման ենթակա հատուցման միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում. Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և զուտ գումարը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում միայն այն դեպքում, երբ առկա է ճանաչված գումարները հաշվանցելու համար իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և կա մտադրություն կամ մարելու զուտ արժեքը, կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը: Այդ հաշվանցման իրավունքը (ա) չպետք է կախված լինի ապագա իրադարձությունից և (բ) պետք է իրավաբանական ուժ ունենա բոլոր հետևյալ հանգամանքներում՝ (i) բնականոն գործունեության ընթացքում, (ii) պարտազանցման դեպքում և (iii) անվճարունակության կամ սնանկության դեպքում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ. Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են առձեռն դրամական միջոցները, բանկերում պահվող ցպահանջ ավանդները և այլ կարճաժամկետ բարձր իրացվելիություն ունեցող ներդրումները՝ երեք ամիս կամ դրանից պակաս սկզբնական մարման ժամկետով: Դրամական միջոցները և դրամական միջոցների համարժեքները հաշվառվում են ԱՀ-ում, քանի որ. (i) դրանք պահվում են պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով, և այդ դրամական միջոցների հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և տոկոսագումարի վճարում, և (ii) դրանք չեն որոշված որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր. Առևտրային դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, իսկ հետագա չափումը իրականացվում է ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ:

3 Պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, երբ գործընկերը կատարում է պայմանագրով նախատեսված իր պարտավորությունները: Հետագա չափումն իրականացվում է ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Փոխառություններ. Փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց կատարված գործարքի ծախսումների, և հետագայում հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ. Վարձակալության պայմանագրերից բխող պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են ներկա արժեքով: Վարձակալության գծով պարտավորությունները ներառում են հետևյալ վարձակալության վճարների գույտ ներկա արժեքը:

- հաստատուն վճարներ (ներառյալ, ըստ էության, հաստատուն վճարումները) հանած ստացման ենթակա վարձակալության խրախուսումները,
- փոփոխական վարձակալական վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքաչափից և սկզբնապես չափվում են օգտագործելով մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ գործող ինդեքսը կամ դրույքաչափը, և
- վարձակալության պայմանագրերը դադարեցնելու համար տուգանքների վճարները, եթե վարձակալության ժամկետը արտացոլում է իմբի կողմից այդ օպցիոնի իրագործումը:

Վարձակալության երկարաձգման և դադարեցման օպցիոնները նախատեսված են իմբի մի շարք պայմանագրերում: Այս պայմաններն օգտագործվում են իմբի գործունեության մեջ օգտագործվող ակտիվները կառավարելիս առավելագույն գործառնական ճկունություն ապահովելու համար: Երկարաձգման օպցիոնները (կամ դադարեցման օպցիոններին հաջորդող ժամկետները) ներառվում են վարձակալության ժամկետում միայն այն դեպքում, եթե առկա է ողջամիտ վստահություն, որ վարձակալությունը երկարաձգվելու է (կամ չի դադարեցվելու): Պարտավորության գնահատումը ներառում է նաև վարձակալության վճարներ, որոնք կկատարվեն որպես երկարաձգման օպցիոնների իրագործման մաս, եթե բավարար վստահություն կա, որ վարձակալությունը կերկարաձգվի:

Վարձակալության վճարները զեղչվում են՝ օգտագործելով վարձակալության պայմանագրով ենթադրվող տոկոսադրույքը: Եթե այս տոկոսադրույքը հնարավոր չէ հեշտությամբ որոշել, ինչը, որպես կանոն, տեղի է ունենում իմբի մոտ առկա վարձակալության պայմանագրերի դեպքում, ապա խումբն օգտագործում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, որը այն դրույքաչափն է, որով խումբը կարող էր համանման ժամանակահատվածում և համանման ապահովությամբ ներգրավել փոխառու միջոցներ, որոնք անհրաժեշտ կլինեին համանման տնտեսական պայմաններում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի արժեքին համարժեք ակտիվ ձեռք բերելու համար:

Լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը որոշելու համար խումբը.

- հնարավորության դեպքում, որպես նախնական տեղեկատվություն օգտագործում է իմբի կողմից վերջերս երրորդ անձանցից ստացված ֆինանսավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը և ճշգրտում է այն, հաշվի առնելով ֆինանսավորումը ստանալու պահից հետո տեղի ունեցած ֆինանսավորման պայմանների փոփոխությունները,
- օգտագործում է ձևավորման այնպիսի մոտեցում, որի դեպքում հաշվարկը սկսվում է առանց ռիսկի տոկոսադրույքից, որը ճշգրտվում է պարտքային ռիսկի չափով, և
- կատարում է ճշգրտումներ հաշվի առնելով վարձակալության պայմանագրի առանձնահատկությունները, օրինակ, վարձակալության ժամկետը, երկիրը, արժույթը և ապահովությունը:

Վարձակալության վճարները բաժանվում են պարտավորությունների հիմնական գումարի և ֆինանսական ծախսերի: Ֆինանսական ծախսերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում վարձակալության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում՝ յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի պարտավորության մնացորդի վրա հաստատուն պարբերական տոկոսադրույքն ապահովելու համար:

3 Պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

Շահութահարկ. Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում շահութահարկը ներկայացվում համաձայն օրենսդրության, որն, ըստ եռլայան, գործում է կամ ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից և ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ անմիջապես սեփական կապիտալում, քանի որ վերաբերում է այնպիսի գործարքների, որոնք տվյալ կամ այլ ժամանակաշրջանում ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ անմիջապես սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկն այն գումարն է, որը ենթակա է վճարման կամ փոխհատուցման և վերաբերում է ընթացիկ կամ նախորդ ժամանակաշրջանների հարկվող շահույթներին կամ վնասներին: Հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է գնահատումների վրա, եթե համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատված են մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացումը: Շահութահարկից տարբերվող այլ հարկերը, ճանաչվում են գործառնական ծախսերում:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվեկշռային պարտավորության մեթոդը հետագա տարիներին փոխանցվող հարկային վնասի և ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առկա են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և հարկային նպատակով օգտագործվող արժեքները համեմատելիս: Համաձայն սկզբնական ճանաչման վերաբերյալ բացառության, հետաձգված հարկը չի գրանցվում այն ժամանակավոր տարբերությունների դեպքում, երբ ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը կատարվում է այնպիսի գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում և որը սկզբնապես գրանցվելիս, ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական, և ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա: Հետաձգված հարկային մնացորդները չափվում են կիրառելով հարկային դրույթները, որոնք, ըստ եռլայան, գործում են կամ ուժի մեջ են մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ և որոնք ակնկալվում է կիրառել այն ժամանակահատվածներում, երբ ժամանակավոր տարբերությունները հակադարձվեն կամ նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասն օգտագործվի:

Նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների և նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասի մասով հետաձգված հարկային ակտիվը գրանցվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե կա իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք հաշվանցել ընթացիկ հարկային ակտիվները ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց և, երբ հետաձգված շահութահարկի ակտիվներն ու պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկվող անձից կամ տարբեր հարկատուներից, որտեղ կա մնացորդները զուտ հիմունքով կարգավորելու մտադրություն: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները մարվում են միայն խմբի առանձին ընկերություններում:

Խումբը վերահսկում է այն ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձումը, որոնք վերաբերում են դուստր կազմակերպությունների շահաբաժինների գծով հարկերին կամ դրանց վաճառքից շահույթին: Խումբը չի արտացոլում հետաձգված հարկային պարտավորությունները նման ժամանակավոր տարբերությունների գծով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունն ակնկալում է ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձում տեսանելի ապագայում:

3 Պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

Անորոշ հարկային դիրքեր. Խմբի անորոշ հարկային դիրքերը վերագնահատվում են ղեկավարության կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Շահութահարկի գծով պարտավորությունները հաշվի են առնվում այն դեպքում, երբ ղեկավարությունը գտնում է, որ լրացուցիչ հարկային պարտավորությունների առաջացման հավանականությունը ավելի մեծ է, քան դրանց բացակայությունը, եթե խմբի հարկային գործունեությունը վիճարկվի հարկային մարմինների կողմից: Գնահատումը հիմնված է այն հարկային օրենքների և համապատասխան իրավական ակտերի մեկնաբանությունների վրա, որոնք, ըստ Էուրոյան, գործում են կամ ուժի մեջ են մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, ինչպես նաև նմանատիպ հարցերի շուրջ ցանկացած հայտնի դատական կամ այլ որոշումների վրա: Տուգանքների, տուկոսների և հարկերի, բացառությամբ շահութահարկի, գծով պարտավորությունները ճանաչվում են ղեկավարության կողմից՝ հիմք ընդունելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ պարտավորությունների մարման համար պահանջվող ծախսերի լավագույն գնահատականը: Շահութահարկի անորոշության գծով ճշգրտումները՝ բացառությամբ տույժերի և տուգանքների, արտացոլվում են շահութահարկի գծով ծախսերում: Շահութահարկի անորոշության գծով ճշգրտումները՝ կապված տույժերի և տուգանքների հետ, արտացոլվում են համապատասխանաբար ֆինանսական ծախսերի և Այլ ծախսերի կազմում, զուտ հիմունքով:

Ավելացված արժեքի հարկ. Վաճառքին վերաբերող ավելացված արժեքի հարկը հաշվեգրվում է հաճախորդներին ապրանքների առաքման կամ ծառայությունների մատուցման ամսում, և ենթակա է վճարման հարկային մարմիններին մինչև հաջորդ ամսվա 20-ը: Գնմանը վերաբերող ԱԱՀ-ը սովորաբար հաշվանցվում է վաճառքին վերաբերող ԱԱՀ-ի դիմաց, ԱԱՀ-ի հարկային հաշիվը ստանալուց և հաստատելուց հետո: Հարկային մարմինները թույլատրում են ԱԱՀ-ը հաշվարկել զուտ հիմունքով: Վաճառքին և գնումներին վերաբերող ԱԱՀ-ի գումարները ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվում են զուտ հիմունքով: Ակնկալվող պարտքային կորուստների արժեզրկման համար պահուստ ստեղծելու դեպքում արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է պարտավորության համախառն գումարի չափով, ներառյալ ԱԱՀ-ը:

Պաշարներ. Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Պաշարների արժեքը որոշվում է որոշակի միավորների հաշվառման միջոցով (հաշվապահության մեջ դուրս գրված միավորները փաստացի ուղարկված միավորներն են), ինչը, ըստ Էուրոյան, Էական տարբերության չի հանգեցնում «առաջինը մուտք, առաջինը ելք» (FIFO) մեթոդի համեմատ: Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ենթադրվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում Խումբը կատարում է ժամկետանց և դանդաղ իրացվելի պաշարների մոտավոր պլանավորում:

Վաճառված ապրանքների ինքնարժեքը: Վաճառված ապրանքների ինքնարժեքը ներառում է վաճառված ապրանքների ձեռքբերման գինը և պաշարները վաճառքի համար նախատեսված վայր հասցնելու և վաճառքի համար պատրաստ վիճակի բերելու համար կատարված այլ ծախսերը:

Խումբը մատակարարներից ստանում է տարբեր տեսակի հատուցումներ՝ առաջխաղացման վճարների, ծավալային զեղչերի և այլ խրախուսական վճարների տեսքով: Խմբի կողմից ստացված մատակարարների խրախուսական վճարները հաշվարկելիս Խումբը այդ խրախուսական վճարները դիտում է որպես ապրանքի համար վճարված գների իջեցում, և հաշվառում է դրանք վաճառված ապրանքների ինքնարժեքի կազմում կամ նվազեցնում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա պաշարների ինքնարժեքից:

Կանխավճարներ. Կանխավճարները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկման գծով պահուստը: Կանխավճարները դասակարգվում են որպես ոչ ընթացիկ, երբ կանխավճարին վերաբերող ապրանքներն ու ծառայությունները ակնկալվում է ստանալ մեկ տարի հետո կամ երբ կանխավճարը վերաբերում է այնպիսի ակտիվի, որը սկզբնական ճանաչման ժամանակ կդասակարգվի որպես ոչ ընթացիկ: Ակտիվներ ձեռք բերելու գծով կանխավճարները փոխանցվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ Խումբը ստանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողություն և հավանական է, որ ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Խումբ: Այլ կանխավճարները ծախսագրվում են շահույթի կամ վնասի կազմում, երբ կանխավճարի վերաբերող ակտիվները, ապրանքները կամ ծառայությունները չեն ստացվի, ապա կանխավճարի հաշվեկշռային արժեքը համապատասխանաբար դուրս է գրվում և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում:

3 Պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

Կանոնադրական կապիտալ. Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, սեփական կապիտալում ցույց են տրվում որպես ստացված մուտքերից նվազեցում հարկումից հետո: Իրական արժեքի այն մասը, որը գերազանցում է թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, սեփական կապիտալում գրանցվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

Շահաբաժիններ. Շահաբաժինները ներկայացվում են որպես պարտավորություն և նվազեցվում են սեփական կապիտալից այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվել և հաստատվել են: Շահաբաժինները, որոնք հայտարարված են հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո և մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման համար հատատումը, բացահայտվում են հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքերի վերաբերյալ ծանոթագրությունում: Ընկերության՝ ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն պատրաստված հաշվետվությունները հիմք են հանդիսանում շահույթի բաշխման և այլ հատկացումների համար:

Պարտավորությունների և վճարների գծով պահուստներ. Պարտավորությունների և վճարների գծով պահուստները անորոշ ժամկետներով կամ չափով ոչ ֆինանսական պարտավորություններ են: Դրանք հաշվեգրվում են, երբ հսումբը, անցյալ դեպքերի արդյունքում ունի իրավաբանորեն ամրագրված կամ ենթադրվող պարտավորություն և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող ռեսուրսների արտահոսք, ինչպես նաև պարտավորության չափը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել: Պահուստները գնահատվում են՝ ելնելով ծախսերի ներկա արժեքից, որն, ինչպես ակնկալվում է, կպահանջվի պարտավորության մարման համար՝ զեղչված մինչև հարկումը տոկոսադրույքով, որն արտացոլում է տվյալ պարտավորությունների գծով գումարների և ռիսկերի ներկա արժեքը: Ժամանակի ընթացքում պահուստի աճը ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս ֆինանսական ծախսերի կազմում:

Տուրքերը և վճարները, ինչպիսիք են, օրինակ, շահութահարկից բացի այլ հարկերը կամ կանոնակարգային վճարները, որոնք հիմնված են վճարման պարտավորության առաջացմանը նախորդող ժամանակահատվածի տեղեկատվության վրա, ճանաչվում են որպես պարտավորություն, երբ տեղի է ունենում օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տուրքի վճարում առաջացնող պարտավորեցնող դեպք, որն առաջ է բերում տուրք վճարելու պարտավորություն: Եթե տուրքի վճարումը կատարվել է մինչև պարտավորեցնող դեպքը տեղի ունենալը, այն ճանաչվում է որպես կանխավճար:

Հասույթի ճանաչումը. Հասույթը խմբի սովորական գործունեության ընթացքում առաջացող եկամուտն է: Հասույթը ճանաչվում է գործարքի գնի չափով: Գործարքի գինն այն հատուցման գումարն է, որի իրավունքը հսումբն ակնկալում է հաճախորդին խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների նկատմամբ վերահսկողությունը փոխանցելու դիմաց՝ բացառությամբ երրորդ անձանց անունից հավաքագրված գումարները:

Եկամուտը ճանաչվում է զեղչերից, վերադարձերից և ավելացված արժեքի հարկերից զուտ:

Խումբը ճանաչում է հասույթը այն կերպով, որն արտացոլում է խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների փոխանցումը հաճախորդին, և այն գումարով, որն իրենից ներկայացնում է հատուցման չափը, որի իրավունքը հսումբն ակնկալում է ստանալ այդ ապրանքների կամ ծառայությունների փոխանցման դիմաց:

Դեղագործական ապրանքների մեծածախ վաճառք. Վաճառքը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ ապրանքների նկատմամբ վերահսկողությունը փոխանցվել է, այսինքն՝ երբ ապրանքները փոխանցվել են հաճախորդին, վերջինս ունի ապրանքներն իր հայեցողությամբ տնօրինելու լիակատար հնարավորություն, և չկան չմարված պարտավորություններ, որոնք կազդեին հաճախորդի կողմից ապրանքների ընդունման վրա:

Մեծածախ վաճառքից հասույթի գծով կատարողական պարտականությունը ներառում է ապրանքների առաքումը հաճախորդի պահեստ կամ դեղատուն:

Չեղչված հիմունքով վաճառքից ստացված հասույթը ճանաչվում է պայմանագրում նշված գնի հիման վրա՝ առանց զեղչերի:

3 Պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

Դեղագործական ապրանքների մանրածախ վաճառք. Մանրածախ վաճառքն իրականացվում է իսրայելի դեղատների միջոցով: Վաճառքի գրանցումը կատարվում է ապրանքների շտրիխ կոդերի միջոցով: Մանրածախ վաճառքից հասույթը ճանաչվում է ավտոմատ կերպով և անմիջապես, իրացման պահին՝ հաշվապահական հաշվառման ծրագրի և հսկիչ-դրամարկդային մեքենայի միջոցով:

Հաճախորդների լոյալության ծրագիր. Խումբը իրականացնում է հաճախորդների լոյալության ծրագիր, որը թույլ է տալիս հաճախորդներին միավորներ կուտակել իսրայելի ցանկացած դեղատներում կատարված յուրաքանչյուր գնման համար: Վաստակած միավորները հաճախորդներին հնարավորություն են տալիս կանխիկ գեղջ ստանալ ապագա գնումների ժամանակ, պայմանով, որ գնումն իրականացվում է միավորները վաստակելուց հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Լոյալության միավորներին հատկացված հատուցումը չափվում է՝ ելնելով դրանց իրական արժեքից, այսինքն՝ այն գումարից, որի դիմաց լոյալության միավորները կարող էին առանձին վաճառվել: Այս գումարը հետաձգվում է և ճանաչվում է որպես հասույթ այն ժամանակաշրջանում, երբ միավորները մարվում են: Ակնկալվող տարբերությունը ճանաչվում է որպես հասույթ սկզբնական վաճառքի պահին, քանի որ այն չի ներառվում լոյալության միավորներին հատկացված գումարում:

Լոյալության միավորների գծով պայմանագրային պարտավորությունը ճանաչվում է վաճառքի պահին:

Ենթավարձակալությունից եկամուտ. Գործառնական վարձակալությամբ ստացված վարձակալությունից եկամուտը ճանաչվում է գծային հիմունքով՝ համապատասխան վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Գործառնական վարձակալության պայմանագրերի կնքման և բանակցությունների ընթացքում կատարված սկզբնական ուղղակի ծախսերը գումարվում են վարձակալված ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին և ճանաչվում են գծային հիմունքով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Ենթավարձակալությունից եկամուտը ներկայացվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում՝ իսրայելի ոչ հիմնական գործունեության կազմում:

Դեռական շնորհներ. Ծախսերի գծով ստացված պետական շնորհները ճանաչվում են տարվա շահույթում կամ վնասում և դրա ստացման հետ կապված ծախսերի դիմաց մարվում են այն ժամանակահատվածում, որն անհրաժեշտ է դրանք վերագրելու համար այն ծախսերին, որոնք նախատեսվում է փոխհատուցել տվյալ շնորհների հաշվին: Դրամաշնորհների տեսքով եկամուտը հաշվանցվում է տոկոսային ծախսի միջոցով՝ տարվա շահույթում կամ վնասում:

Բարտերային գործարքներ և փոխադարձ չեղարկումներ. Վաճառքների և գնումների մի մասը կարգավորվում է փոխադարձ չեղարկումներով, բարտերային կամ անկանխիկ հաշվարկների միջոցով: Այս գործարքները, ընդհանուր առմամբ, իրենցից ներկայացնում են անմիջական փոխհաշվարկ վերջնական հաճախորդի կողմից ոչ համանման ապրանքների և ծառայությունների (բարտեր), փոխադարձ մնացորդների չեղարկման, կամ մի քանի ընկերությունների ներգրավմամբ անկանխիկ գործարքների շղթայի միջոցով: Անկանխիկ հաշվարկները ներառում են մուրհակներ կամ փոխարկելի պարտատոմսեր, որոնք բանակցելի պարտքային գործիքներ են:

Վաճառքներն ու գնումները, որոնք անկալվում է մարել փոխադարձ հաշվարկների, բարտերի կամ այլ անկանխիկ հաշվարկների միջոցով, ճանաչվում են անկանխիկ հաշվարկներում ստացվող կամ գիջվող իրական արժեքի վերաբերյալ ղեկավարության գնահատման հիման վրա: Իրական արժեքը որոշվում է դիտարկելի շուկայական տեղեկատվության հիման վրա:

Անկանխիկ գործարքները չեն ներառվել դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում: Ներդրումային և ֆինանսավորման գործունեությանը և գործառնական գործունեության ընդհանուր մեծությունը ներկայացնում են փաստացի դրամական հոսքերը:

Հատուցումներ աշխատակիցներին. Աշխատավարձերը, աշխատավարձերը, ՀՀ պետական կենսաթոշակային և սոցիալական ապահովագրության հիմնադրամներին կատարված վճարումները, տարեկան վճարովի և հիվանդության արձակուրդները, պարգևավճարները և ոչ դրամական նպաստները (օրինակ՝ առողջապահական ծառայությունները) հաշվարկվում են այն տարում, երբ իսրայելի աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Կենսաթոշակային հատկացումներից բացի, Խումբը չունի կենսաթոշակային կամ համանման այլ վճարումներ կատարելու իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն:

3 Պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

Կարճաժամկետ աշխատակիցների հատուցումների գծով պարտավորությունները չափվում են չգեղջկած հիմունքով և ծախսագրվում են համապատասխան ծառայության մատուցմանը զուգընթաց: Ծանաչվում է պարտավորություն այն գումարի չափով, որը նախատեսվում է վճարել կարճաժամկետ դրամական պարզևավճարի տեսքով, եթե խումբը ունի այդ գումարը վճարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն՝ աշխատողի կողմից անցյալում մատուցված ծառայության արդյունքում, և պարտավորությունը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների փոփոխություն թողարկումից հետո. Թողարկումից հետո սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ցանկացած փոփոխության համար պահանջվում է հաստատում խմբի Տնօրենների խորհրդի կողմից, որը հաստատել է սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հրապարակման համար:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական գնահատականներ և դատողություններ

Խումբը կատարում է գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների և հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա: Գնահատականներն ու դատողությունները շարունակական կերպով վերանայվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպիսիք են հետագա իրադարձությունների ակնկալիքները, որոնք առկա պայմաններում տրամաբանական են համարվում: Գնահատականներից բացի, ղեկավարությունը կատարում է նաև որոշակի այլ դատողություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման գործընթացում: Դատողությունները, որոնք առավել նշանակալի ազդեցություն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված արժեքների վրա, և գնահատականները, որոնք կարող են հիմք հանդիսանալ հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներում նշանակալի ճշգրտման համար, հետևյալն են.

Հետաձգված հարկային ակտիվի ճանաչում. Ծանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները ներկայացնում են շահութահարկի այն գումարը, որը կարող է հաշվանցվել ապագա հարկվող շահույթից նվազեցումների դիմաց և ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա համապատասխան հարկային արտոնության իրացման բարձր հավանականություն: Սա ենթադրում է ժամանակավոր տարբերությունների առկայություն, որոնք ապագայում ակնկալվում է վերականգնել, և բավարար ապագա հարկվող շահույթ, որոնց դիմաց ակնկալվում է օգտագործել նվազեցումները: Ապագա հարկվող շահույթի և ապագայում ամենայն հավանականությամբ հաշվանցման ենթակա հարկային նվազեցումների չափը որոշվում է ղեկավարության կողմից մշակված միջնաժամկետ գործարար ծրագրի և ապագայի նկատմամբ դրա արտարկման/էքստրապոլյացիայի/ արդյունքների հիման վրա: Գործարար ծրագիրը հիմնված է ղեկավարության՝ տվյալ հանգամանքներում հիմնավորված ակնկալիքների վրա:

Հարկային օրենսդրություն. ՀՀ հարկային և մաքսային օրենսդրությունը ենթակա են տարբեր մեկնաբանումների: Տես Ծանոթագրություն 20-21:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների սկզբնական ճանաչում. Բնականոն գործունեության ընթացքում խումբը գործարքի մեջ է մտնում իր կապակցված կողմերի հետ: ՖՀՄՍ 9-ը պահանջում է ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչում հիմնված նրանց իրական արժեքի վրա: Դատողությունը կիրառվում է որոշելու, թե արդյոք գործարքները գնահատված են շուկայական կամ ոչ շուկայական տոկոսադրույքներով, երբ չկա ակտիվ շուկա այդպիսի գործարքների համար: Դատողության համար հիմք է հանդիսանում նմանատիպ գործարքների գնահատումը չկապակցված կողմերի հետ և արդյունավետ տոկոսադրույքով վերլուծությունները: Կապակցված կողմերի հաշվեկշռի պայմաններն ու դրույթները բացահայտվում են Ծանոթագրություն 27-ում:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Էական գնահատականներ և դատողություններ (շարունակություն)

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատում. Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատումը կարևոր գնահատական է, որը ներառում է մեթոդաբանության, մոդելների և ելակետային տվյալների սահմանումը: ԱՊԿ չափման մեթոդաբանության մանրամասները բացահայտված են Ծանոթագրություն 3-ում և 11-ում: Հետևյալ բաղադրիչներն ունեն Էական ազդեցություն պարտքային կորուստի պահուստի վրա՝ դեֆոլտի սահմանումը, վարկային ռիսկերի նշանակալի աճը, դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտով պայմանավորված կորուստը, ինչպես նաև մակրոտնտեսական սցենարների մոդելները: Խումբը պարբերաբար վերանայում և հաստատում է մոդելները և ելակետային տվյալները՝ գնահատված ակնկալվող պարտքային կորուստների և փաստացի պարտքային կորուստների միջև եղած տարբերությունները նվազեցնելու նպատակով:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետը. Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը կատարվում է՝ ելնելով մասնագիտական դատողությունից, հիմք ընդունելով համանման ակտիվների գծով առկա փորձը: Այս ակտիվներում մարմնավորվող ապագա տնտեսական օգուտները հիմնականում կատարվեն դրանց օգտագործումից: Սակայն մի շարք այլ գործոններ, ինչպիսիք են՝ տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, հաճախ հանգեցնում են տվյալ ակտիվների հետ կապված տնտեսական շահույթի նվազմանը: Ղեկավարությունը գնահատում է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետը՝ հիմք ընդունելով ակտիվների տեխնիկական վիճակը, և հաշվի առնելով հաշվարկային ժամանակահատվածը, որի ընթացքում տվյալ ակտիվները հսկի համար կառաջացնեն տնտեսական շահույթ: Հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոնները. ա) ակտիվների ակնկալվող օգտագործման ժամկետը, բ) սարքավորումների ակնկալվող մաշվածությունը, որը կախված է շահագործման բնութագրերից և տեխնիկական սպասարկման ծրագրից, և գ) տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, որն առաջանում է շուկայի պայմանների փոփոխության հետևանքով:

Եթե գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները 10%-ով տարբերվեն ղեկավարության գնահատականներից, ապա 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար մաշվածության վրա ազդեցությունը կկազմեր 26,019 հազ. ՀՀ դրամի չափով աճ կամ 26,019 հազ. դրամի նվազում (2022թ.՝ 20,661 հազ. ՀՀ դրամի չափով աճ կամ 20,661 հազ. ՀՀ դրամի չափով նվազում):

Հիմնական միջոցների մնացորդային արժեքները. Ղեկավարությունը հիմնական միջոցների մնացորդային արժեքները սահմանել է գրոյական:

Օգտագործման իրավունքով ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետը. Վարձակալության ժամկետը որոշելիս ղեկավարությունը հաշվի է առնում բոլոր փաստերն ու հանգամանքները, որոնք տնտեսական դրդապատճառ են ստեղծում երկարաձգման օպցիոնը կիրառելու կամ դադարեցման օպցիոնը չկիրառելու համար: Երկարաձգման օպցիոնները (կամ դադարեցման օպցիոններին հաջորդող ժամկետները) ներառվում են վարձակալության ժամկետում միայն այն դեպքում, եթե առկա է ողջամիտ վստահություն, որ վարձակալությունը երկարաձգվելու է (կամ չի դադարեցվելու):

Դեղատների և տրանսպորտային միջոցների վարձակալության դեպքում սովորաբար առավել կարևոր են հետևյալ գործոնները.

- Եթե վարձակալությունը դադարեցնելու (կամ չերկարաձգելու համար) նախատեսված են Էական տույժեր, Խումբը, որպես կանոն, ունի ողջամիտ համոզվածություն, որ վարձակալությունը երկարաձգվելու է (կամ չի դադարեցվելու):
- Եթե ակնկալվում է, որ վարձակալված ակտիվի կապիտալացվող բարելավման արդյունքում կառաջանա զգալի մնացորդային արժեք, ապա Խումբը, որպես կանոն, ունի ողջամիտ համոզվածություն, որ վարձակալությունը երկարաձգվելու է (կամ չի դադարեցվելու):

Հակառակ դեպքում, Խումբը հաշվի է առնում այլ գործոններ, ներառյալ վարձակալության նախկին տևողությունները և ծախսերը և բիզնեսի ընդհատումները, որոնք անհրաժեշտ են վարձակալված ակտիվը փոխարինելու համար: Դեղատների և տրանսպորտային միջոցների վարձակալության երկարաձգման տարբերակների մեծ մասը ներառված չեն վարձակալության գծով պարտավորության մեջ, քանի որ Խումբը կարող է փոխարինել ակտիվները առանց Էական ծախսերի կամ գործունեության ընդհատման:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Էական գնահատականներ և դատողություններ (շարունակություն)

Դադարեցման օպցիոնները ներառված են Խմբի հիմնական միջոցների մի շարք վարձակալական պայմանագրերում: Այս պայմաններն օգտագործվում են Խմբի գործունեության մեջ օգտագործվող ակտիվները կառավարելիս առավելագույն գործառնական ճկունությունն ապահովելու համար:

Գրասենյակների և տրանսպորտային միջոցների վարձակալության երկարաձգման տարբերակների մեծ մասը ներառված չէ վարձակալության պարտավորության մեջ:

Վարձակալության պարտավորությունների որոշման համար օգտագործվող գեղչային դրույքաչափեր. Խումբը գեղչման տոկոսադրույքը հաշվարկելու համար որպես հիմք է օգտագործում իր փոխառության աճող տոկոսադրույքը, քանի որ վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը չի կարող անմիջականորեն որոշվել:

Հետևյալ գործոններով որոշվել է աճողական փոխառության 8.25% դրույքաչափի օգտագործումը (2022թ.՝ 8.25%). օգտագործվել է Խմբի փոխառությունների ՀՀ դրամով միջին կշռված տոկոսադրույքը:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին գեղչման դրույքի 10% հարաբերական աճը կամ նվազումը կհանգեցնի վարձակալության գծով պարտավորությունների աճի կամ նվազման 18,230 հազ. ՀՀ դրամի չափով (31 դեկտեմբերի 2022թ.՝ 20,604 հազ. ՀՀ դրամի չափով):

Լոյալության ծրագրին վերագրվող եկամուտ. Խումբը հաշվառում է հաճախորդների լոյալության միավորները՝ որպես առանձին բաղադրիչ այն վաճառքի գործարքի շրջանակներում, որում դրանք շնորհվում են: Հաճախորդներից ստացված հատուցման իրական արժեքի մի մասը բաշխվում է կուտակային միավորներին և հետաձգվում՝ ճանաչվելով որպես եկամուտ այն ժամանակաշրջանի ընթացքում, երբ կուտակային միավորները մարվում են: Հետևաբար, ղեկավարությունը պետք է ենթադրություններ կատարի մարման ակնկալվող դրույքաչափերի վերաբերյալ, որոնք հնարավոր է կատարել նախորդ ժամանակաշրջանների վիճակագրական տվյալների առկայության դեպքում, և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ենթակա են նշանակալի անորոշության:

5 Անցումնոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին

2023թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են մտել հետևյալ նոր ստանդարտները և փոփոխությունները.

ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» (թողարկվել է 2017թ. մայիսի 18-ին և ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՖՀՄՍ17-ը փոխարինում է ՖՀՄՍ 4-ին, որը թույլ էր տալիս ընկերություններին կիրառել ապահովագրական պայմանագրերի համար գործող հաշվապահական հաշվառման գործելակերպը: Սա ներդրողների համար դժվարեցնում էր համեմատումը և համադրումը այլ առումներով նմանատիպ ապահովագրական ընկերությունների ֆինանսական արդյունքների հետ: ՖՀՄՍ 17-ը մեկ միասնական սկզբունքի վրա հիմնված հաշվապահական ստանդարտ է՝ ապահովագրողի կողմից պահվող բոլոր տեսակի ապահովագրության պայմանագրերի, այդ թվում վերաապահովագրության պայմանագրերի հաշվառումը իրականացնելու համար: Ստանդարտը պահանջում է, որ ապահովագրության պայմանագրերի խմբերը ճանաչվեն և չափվեն (i) ապագա դրամական միջոցների հոսքերի՝ ռիսկով ճշգրտված ներկա արժեքով (պայմանագրերի կատարման դրամական հոսքեր)՝ հաշվի առնելով պայմանագրերի կատարման դրամական հոսքերի վերաբերյալ առկա ողջ տեղեկատվությունը, որը համահունչ է դիտարկելի շուկայական տեղեկատվությանը, գումարած՝ (եթե արժեքը պարտավորություն է) կամ հանած՝ (եթե արժեքը ակտիվ է) (ii) պայմանագրերի խմբի չբաշխված շահույթի գումարը (պայմանագրերի ծառայության մարժա): Ապահովագրողները կարտացոլեն ապահովագրական պայմանագրերի մեկ խմբից ստացված շահույթը այն ժամանակահատվածում, որի ընթացքում դրանք ապահովվում են ծածկույթ և ազատվում են ռիսկից: Եթե պայմանագրերի խումբը հանդիսանում է կամ դառնում է ոչ շահույթաբեր, Ընկերությունը անմիջապես ճանաչում է վնաս:

5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին (շարունակություն)

ՖՅՄՍ 17-ի և ՖՅՄՍ 4-ի փոփոխություններ (թողարկված են 2020թ. հունիսի 25-ին և ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Փոփոխությունները ներառում են մի շարք պարզաբանումներ՝ ՖՅՄՍ 17-ի ներդրման գործընթացը դյուրացնելու, ինչպես նաև ստանդարտի պահանջները և անցումային որոշակի դրույթները հստակեցնելու նպատակով: Փոփոխությունները վերաբերում են ՖՅՄՍ 17-ի ուժ ուղրտներին, և դրանք նախատեսված չեն ստանդարտի հիմնարար սկզբունքները փոխելու համար: ՖՅՄՍ 17-ում կատարվել են հետևյալ փոփոխությունները.

- *Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ.* ՖՅՄՍ 17-ի (փոփոխություններով) ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը հետաձգվել է երկու տարով: Ստանդարտը պետք է կիրառվի 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: ՖՅՄՍ 4-ով սահմանված՝ ՖՅՄՍ 9-ի կիրառման ժամանակավոր արտոնությունը նույնպես հետաձգվել է մինչև 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջաններ:
- *Ապահովագրության ձեռքբերման դրամական հոսքերի ակնկալվող փոխհատուցում.* Կազմակերպություններից պահանջվում է իրենց ձեռքբերման ծախսերի մի մասը դասակարգել համապատասխան պայմանագրերին, որոնց համար ակնկալվում է երկարաձգում, և այդ ծախսերը ճանաչել որպես ակտիվներ, քանի դեռ կազմակերպությունը չի ճանաչել պայմանագրի երկարաձգման ժամկետը: Կազմակերպությունները պարտավոր են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատել ակտիվի վերականգնման հավանականությունը և կոնկրետ ակտիվների վերաբերյալ տեղեկատվություն ներկայացնել ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում:
- *Ներդրումային ծառայություններին վերագրվող պայմանագրային ծառայությունների մարժա.* Ծածկույթի տարրերը անհրաժեշտ է որոշել՝ հաշվի առնելով հատույցների ծավալը, ինչպես նաև ապահովագրական ծածկույթի և ներդրումային ծառայությունների ակնկալվող ժամկետը՝ փոփոխական վճարներ նախատեսող պայմանագրերի և այլ՝ ընդհանուր մոդելի ներքո ներդրումային եկամուտների ստացում նախատեսող ծառայությունների պայմանագրերի համար: Ներդրումային գործունեության գծով ծախսերը պետք է ներառվեն որպես դրամական միջոցների հոսքեր ապահովագրության պայմանագրի շրջանակներում, երբ կազմակերպությունը նման գործողությունները ձեռնարկում է ապահովագրողի համար ապահովագրության ծածկույթից ստացվող օգուտները մեծացնելու նպատակով:
- *Ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագրեր. վնասների վերականգնում.* Երբ կազմակերպությունը վնաս է ճանաչում սկզբնական ճանաչման պահին հիմնական ապահովագրական պայմանագրերի անբարենպաստ խմբի գծով, կամ խմբում անբարենպաստ բազային ապահովագրության պայմանագրեր ներառելու արդյունքում, կազմակերպությունը պետք է ճշգրտի ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագրերի համապատասխան խմբի պայմանագրային ծառայությունների գծով մարժան և ճանաչի այդ վերաապահովագրության պայմանագրերի գծով շահույթ: Վերաապահովագրության պայմանագրով վերականգնված վնասի չափը հաշվարկվում է՝ բազային ապահովագրության պայմանագրերով ճանաչված վնասը բազմապատկելով բազային ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահանջների տոկոսին, որը կազմակերպությունն ակնկալում է վերականգնել ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագրով: Այս պահանջը կկիրառվի միայն այն դեպքում, եթե ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագիրը ճանաչվի նախքան բազային ապահովագրության պայմանագրերի գծով վնասի ճանաչումը, կամ վերջինիս հետ միաժամանակ:
- *Այլ փոփոխություններ.* Այլ փոփոխություններով նախատեսվում են գործողության շրջանակից բացառություններ վարկային քարտերի որոշ պայմանագրերի (կամ նմանատիպ պայմանագրերի) և որոշ վարկային պայմանագրերի համար: Սահմանվում է նաև ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ապահովագրության պայմանագրերով նախատեսված ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացում պորտֆելներում՝ խմբերի փոխարեն: Նախատեսվում է ռիսկերի մեղմացման տարբերակի կիրառելիություն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ռիսկերի մեղմացման նպատակով գործադրվում են ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագրեր և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ: Նախատեսվում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության հնարավորություն՝ ՖՅՄՍ 17-ի կիրառմամբ նախորդ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունների համար:

5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին (շարունակություն)

Նախատեսվում է կոնկրետ ապահովագրողին վերագրվող շահութահարկի վճարների և մուտքերի ներառում պայմանագրերի կատարման դրամական հոսքերում, ըստ ապահովագրության պայմանագրի, ընտրված անցումային արտոնություններ և այլ աննշան փոփոխություններ:

ՖՀՄՍ 17-ը կիրառող ապահովագրողների համար անցումային պահանջների կիրառման ընտրության հնարավորություն. Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 17-ում (թողարկվել է 2021թ. դեկտեմբերի 9-ին և ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՖՀՄՍ 17-ի անցումային պահանջների փոփոխությունը ապահովագրողներին հնարավորություն է տալիս բարելավելու ՖՀՄՍ 17-ի սկզբնական կիրառման վերաբերյալ տեղեկատվության օգտակարությունը ներդրողների համար: Փոփոխությունը վերաբերում է միայն ապահովագրողների կողմից ՖՀՄՍ 17-ին անցմանը և չի ազդում ՖՀՄՍ 17 -ի որևէ այլ պահանջի վրա: ՖՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍ 9-ի անցումային պահանջները կիրառվում են տարբեր ամսաթվերով, և կհանգեցնեն դասակարգման հետևյալ միանգամյա տարբերություններին ՖՀՄՍ 17-ի սկզբնական կիրառման ժամանակ ներկայացված համեմատական տեղեկատվության մեջ. հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանություններ ապահովագրական պայմանագրի գծով ընթացիկ արժեքով չափվող պարտավորությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող որևէ հարակից ֆինանսական ակտիվների միջև, և եթե կազմակերպությունը որոշում է վերաներկայացնել ՖՀՄՍ 9-ի նպատակներով համեմատական տեղեկատվությունը, ապա՝ դասակարգման տարբերություններ համեմատական ժամանակաշրջանում ապաճանաչված ֆինանսական ակտիվների (որոնց նկատմամբ ՖՀՄՍ 9-ը չի կիրառվում) և այլ ֆինանսական ակտիվների (որոնց նկատմամբ ՖՀՄՍ 9-ը կիրառվում է) միջև: Փոփոխությունը կօգնի ապահովագրողներին խուսափել այդ ժամանակավոր հաշվապահական անհամապատասխանություններից և, հետևաբար, կբարելավի համեմատական տեղեկատվության օգտակարությունը ներդրողների համար: Դա տեղի է ունենում ապահովագրողներին ֆինանսական ակտիվների վերաբերյալ համեմատական տեղեկատվության ներկայացման տարբերակների հնարավորություն տրամադրելու միջոցով: ՖՀՄՍ 17-ի սկզբնական կիրառման ժամանակ կազմակերպություններին, համեմատական տեղեկատվության ներկայացման առումով թույլատրվում է կիրառել դասակարգման ծածկույթ այն ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ, որի համար կազմակերպությունը չի վերաներկայացնում ՖՀՄՍ 9-ի նպատակով համեմատական տեղեկատվությունը: Անցումային տարբերակը հասանելի կլինի գործիք առ գործիք՝ թույլ տալով կազմակերպությանը ներկայացնել համեմատական տեղեկատվություն այնպես, ինչպես եթե ՖՀՄՍ 9-ի դասակարգման և չափման պահանջները կիրառվեին այդ ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ, բայց չպահանջելով, որ կազմակերպությունը կիրառի ՖՀՄՍ 9-ի արժեքի մասնական պահանջները. և ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ դասակարգման ծածկույթը կիրառող կազմակերպությունից կպահանջվի օգտագործել անցումային ամսաթվի դրությամբ հասանելի ողջամիտ և հիմնավոր տեղեկատվությունը՝ որոշելու, թե ինչպես է կազմակերպությունն ակնկալում դասակարգել այդ ֆինանսական ակտիվը ՖՀՄՍ 9 կիրառմամբ:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՖՀՄՍ-ի գործնական ուղեցույց 2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության գծով տեղեկատվության բացահայտում (թողարկվել է 2021թ. փետրվարի 12-ին և ուժի մեջ է 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՀՀՄՍ 1-ում տեղի են ունեցել փոփոխություններ, որոնցով կազմակերպություններից պահանջվում է բացահայտել իրենց հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ էական տեղեկատվություն՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթների փոխարեն: Փոփոխությունները պարունակում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ էական տեղեկատվության սահմանումները: Բացի այդ, փոփոխությունները պարզաբանում են, որ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մասին տեղեկատվությունը հավանական է, որ կհամարվի էական այն դեպքում, եթե առանց այդ տեղեկատվության, ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողները չեն կարողանա ըմբռնել ֆինանսական հաշվետվություններում առկա այլ էական տեղեկատվությունը: Փոփոխությունները ներկայացնում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ տեղեկատվության օրինակներ, որոնք, հավանաբար, կարող են էական համարվել կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների գծով: Բացի այդ, ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությամբ պարզաբանվում է, որ ոչ էական հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտման անհրաժեշտություն չկա: Փոփոխությունները ներկայացնում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ տեղեկատվության օրինակներ, որոնք, հավանաբար, կարող են էական համարվել կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների գծով:

5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին (շարունակություն)

Բացի այդ, ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությամբ պարզաբանվում է, որ ոչ էական հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտման անհրաժեշտություն չկա: Այնուամենայնիվ, այդպիսի տեղեկատվության բացահայտման դեպքում, այն չպետք է դժվարացնի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական տեղեկատվության ընկալումը: Այս փոփոխությանն օժանդակելու համար փոփոխություններ են կատարվել նաև ՀՀՄՍ-ի գործնական ուղեցույց 2-ում՝ «Էականության վերաբերյալ դատողություններ», որը ուղեցույց է տրամադրում հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության գծով բացահայտումների նկատմամբ էականության հայեցակարգի կիրառման վերաբերյալ:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 8-ում. Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների որոշում (թողարկվել է 2021թ. փետրվարի 12-ին և ուժի մեջ է 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, թե ինչպես պետք է կազմակերպությունները տարբերակեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխությունները:

Միևնույն գործարքից առաջացած ակտիվների և պարտավորությունների գծով հետաձգված հարկ – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12-ում (թողարկվել է 2021թ. մայիսի 7-ին, ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՀՀՄՍ 12-ի փոփոխությունները հստակեցնում են հետաձգված հարկի հաշվառման եղանակները այնպիսի գործարքների համար, ինչպիսիք են վարձակալությունը և ապագործարկման պարտավորությունները: Որոշակի հանգամանքներում կազմակերպություններն ազատվում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման դեպքում հետաձգված հարկի ճանաչումից: Նախկինում կար այս բացառության կիրառման անորոշություն որոշակի գործարքների նկատմամբ, ինչպիսիք են վարձակալությունը և ակտիվների շահագործումից հանելը, որոնց համար ճանաչվում էր ինչպես ակտիվ, այնպես էլ պարտավորություն: Փոփոխությունները պարզաբանում են, որ այս բացառությունը չի կիրառվում, և որ կազմակերպություններից պահանջվում է նման գործարքների գծով ճանաչել հետաձգված հարկ: Համաձայն այս փոփոխությունների, կազմակերպությունները պարտավոր են հետաձգված հարկ ճանաչել այն գործարքների համար, որոնց գծով սկզբնական ճանաչման ժամանակ առաջանում են հավասար մեծությամբ հարկվող և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12-ում Շահութահարկ. Միջազգային հարկային բարեփոխում – Երկրորդ բաղադրիչի մոդելային կանոններ (հրապարակված է 2023թ. մայիսի 23-ին): 2023թ. մայիսին ՀՀՄՍ-ն հրապարակել է «Շահութահարկ» ՀՀՄՍ 12-ի նեղ շրջանակի փոփոխությունները: Այս փոփոխությունները կատարվել են Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (ՏՀԶԿ) կողմից միջազգային հարկային բարեփոխումների արդյունքում հրապարակված Երկրորդ բաղադրիչի մոդելային կանոնների առաջիկայում սպասվող ներդրմանը նախապատրաստվելու համար: Փոփոխությունները ժամանակավոր բացառություն են սահմանում Երկրորդ բաղադրիչի մոդելային կանոնների կիրառումն ապահովելու համար ընդունված կամ ըստ էության ընդունված հարկային օրենքներից բխող հետաձգված հարկերի ճանաչման և բացահայտման պահանջի գծով: Համաձայն ՀՀՄՍ-ի կողմից սահմանված՝ ուժի մեջ մտնելու ամսաթվի, ընկերությունները կարող են բացառությունը կիրառել անմիջապես, սակայն բացահայտման պահանջները կկիրառվեն 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

Փոփոխությունների կիրառումը էական ազդեցություն չի ունեցել իմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

6 Լոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Հրապարակվել են 2024թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո տարեկան ժամանակահատվածների համար պարտադիր մի շարք Լոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնց վաղ կիրառում չի իրականացվել Ընկերության կողմից:

Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 16-ում Վարձակալություն. Վարձակալության պարտավորություն վաճառքի և հետադարձ վարձակալության ժամանակ (թողարկվել է 2022թ. սեպտեմբերի 22-ին և ուժի մեջ է մտնում 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Փոփոխությունները վերաբերում են վաճառքի և հետադարձ վարձակալության գործարքներին, որոնք բավարարում են ՖՀՄՍ 15-ի պահանջները՝ վաճառք հաշվառվելու համար: Փոփոխությունները պահանջում են, որ վաճառող-վարձակալը հետագայում չափի գործարքից բխող պարտավորությունները այն կերպ, որ չճանաչի իր կողմից պահպանված օգտագործման իրավունքի հետ կապված որևէ շահույթ կամ վնաս: Սա նշանակում է նման շահույթի հետաձգում, նույնիսկ եթե պարտավորության եռթյունը կայանում է փոփոխական վճարումներում, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույթաչափից: Խուճբը ներկայումս գնահատում է փոփոխությունների ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Կարճաժամկետ և երկարաժամկետ պարտավորությունների դասակարգումը – ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ (ի սկզբանե թողարկվել է 2020թ. հունվարի 23-ին և հետագայում թողարկման ամսաթիվը փոփոխվել է 2020թ. հուլիսի 15-ին և 2022թ. հոկտեմբերի 31-ին, ուժի մեջ է մտնում 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Այս փոփոխություններով հստակեցվում է, որ պարտավորությունների՝ որպես կարճաժամկետ կամ երկարաժամկետ դասակարգումը պայմանավորված է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գոյություն ունեցող իրավունքներով: Պարտավորությունները երկարաժամկետ են, եթե կազմակերպությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ըստ եռթյան ունի դրանց մարումն առնվազն 12 ամսով հետաձգելու իրավունք: Ուղեցույցն այլևս չի սահմանում այդ իրավունքի անվերապահ լինելու պահանջ: 2022թ. հոկտեմբերի փոփոխությունը սահմանեց, որ վարկային պայմանագրերը, որոնք պետք է կատարվեն հաշվետու ամսաթվից հետո, չեն ազդում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պարտքի՝ որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգման վրա: Մարումը ապագայում հետաձգելու իրավունքի իրացման առումով ղեկավարության ակնկալիքները ազդեցություն չունեն պարտավորությունների դասակարգման վրա: Պարտավորությունը դասակարգվում է որպես կարճաժամկետ, եթե պայմանը խախտվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ դրանից առաջ, նույնիսկ եթե հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում պարտատիրոջից ստացվել է պայմանի կատարման պարտավորությունից ազատում: Միևնույն ժամանակ, վարկը դասակարգվում է որպես երկարաժամկետ, եթե վարկային պայմանագրի պայմանը խախտվում է միայն հաշվետու ամսաթվից հետո: Բացի այդ, փոփոխությունները հստակեցնում են պարտքի դասակարգման պահանջները, որոնք կազմակերպությունը կարող է մարել՝ այն սեփական կապիտալի վերածելու միջոցով: «Մարում» հասկացությունը սահմանվում է որպես պարտավորության դադարեցում՝ դրամական միջոցների, տնտեսական օգուտները մարմանավորող այլ ռեսուրսների կամ կազմակերպության սեփական բաժնային գործիքների միջոցով կատարված վերջնահաշվարկի արդյունքում: Բացառություն է սահմանվում փոխարկելի գործիքների համար, որոնք կարող են վերածվել սեփական կապիտալի, բայց միայն այն գործիքների համար, երբ փոխարկման օպցիոնը դասակարգվում է որպես բարդ ֆինանսական գործիքի առանձին բաղադրիչ հանդիսացող բաժնային գործիք: Խուճբը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 7-ում «Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն» և ՖՀՄՍ 7-ում «Ֆինանսական գործիքներ. Բացահայտումներ. Մատակարարների ֆինանսական պայմանագրեր» (թողարկվել է 2023թ. մայիսի 25-ին): Ի պատասխան ֆինանսավորման պայմանագրերի ոչ համարժեք կամ ապակողմնորոշիչ բացահայտման վերաբերյալ ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների մտահոգություններին, 2023թ. մայիսին ՀՀՄՍ-ն փոփոխություններ է կատարել ՀՀՄՍ 7-ում և ՖՀՄՍ 7-ում՝ պահանջելով բացահայտել կազմակերպության մատակարարների ֆինանսական պայմանագրերը (ՄՖՊ): Այս փոփոխություններով պահանջվում է, որպեսզի կազմակերպությունը բացահայտի մատակարարների այն ֆինանսական պայմանագրերը, որոնք ֆինանսական հաշվետվություններ օգտագործողներին հնարավորություն կտան գնահատել այդ պայմանագրերի ազդեցությունը կազմակերպության պարտավորությունների և դրամական միջոցների հոսքերի վրա և կազմակերպության իրացվելիության ռիսկի վրա:

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

Լրացուցիչ բացահայտման պահանջների նպատակն է բարձրացնել մատակարարների ֆինանսական պայմանագրերի թափանցիկությունը: Փոփոխությունները չեն ազդում ճանաչման կամ չափման սկզբունքների վրա, այլ միայն բացահայտման պահանջների վրա: Բացահայտման նոր պահանջները կգործեն 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Խումբը ներկայումս գնահատում է փոփոխությունների ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 14 «Կարգավորող հետաձգված հաշիվներ» (թողարկվել է 2014թ. հունվարի 30-ին և ուժի մեջ է 2016թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտները առաջին անգամ կիրառող կազմակերպություններին ՖՀՄՍ 14-ը հնարավորություն է ընձեռում շարունակել դրույթաչափերի կարգավորման հետ կապված գումարների ճանաչումը իրենց նախորդ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտի պահանջների համաձայն: Այնուամենայնիվ, ՖՀՄՍ Հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներն արդեն կիրառող և այդ գումարները չճանաչող կազմակերպությունների հետ համադրելիությունը մեծացնելու նպատակով, ստանդարտը պահանջում է դրույթաչափերի կարգավորման ազդեցությունը ներկայացնել այլ հոդվածներից առանձին: Այն կազմակերպությունը, որն իր ֆինանսական հաշվետվությունները արդեն ներկայացնում է ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն, իրավասու չէ կիրառել ստանդարտը:

«Ակտիվների վաճառք կամ հատկացում ներդրողի և ասոցիացված կազմակերպությունների կամ համատեղ ձեռնարկումների միջև» - փոփոխություններ ՖՀՄՍ 10-ում և ՀՀՄՍ 28-ում (թողարկված են 2014թ. սեպտեմբերի 11-ին, և ուժի մեջ են մտնում ՀՀՄՍ-ի կողմից որոշվելիք ամսաթվին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Այս փոփոխությունները վերաբերում են ներդրողի և իր ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկումների միջև ակտիվների վաճառքին կամ հատկացմանը վերաբերող՝ ՖՀՄՍ 10-ի և ՀՀՄՍ 28-ի պահանջների միջև գոյություն ունեցող անհամապատասխանությանը: Փոփոխությունների կիրառման հիմնական հետևանքն այն է, որ շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ամբողջությամբ այն դեպքում, երբ գործարքը առնչվում է ձեռնարկատիրական գործունեությանը: Շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է մասնակիորեն այն դեպքում, երբ ակտիվը չի առնչվում ձեռնարկատիրական գործունեությանը, նույնիսկ եթե այդ ակտիվները պատկանում են դուստր կազմակերպությանը: Խումբը ներկայումս գնահատում է փոփոխությունների ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 21-ում «Փոխանակելիության բացակայություն» (թողարկվել է 2023թ. օգոստոսի 15-ին): 2023թ. օգոստոսին ՀՀՄՍ-ն փոփոխություններ է կատարել ՀՀՄՍ 21-ում, որը նպատակ ունի օգնել կազմակերպություններին գնահատելու երկու արժույթների միջև փոխանակելիությունը և որոշել սփոթ փոխարժեքն այն դեպքում, երբ փոխանակելիություն առկա չէ: Փոփոխությունները ազդում են կազմակերպության վրա այն ժամանակ, երբ ընկերությունն ունի գործարք կամ գործառնություն արտարժույթով, որը չափման ամսաթվին որոշակի նպատակով չի կարող փոխանակվել այլ արժույթի: ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխությունները չեն ներկայացնում սփոթ փոխարժեքը գնահատելու վերաբերյալ մանրամասն պահանջներ: Փոխարենը, սահմանվում է շրջանակ, որի համաձայն կազմակերպությունը կարող է որոշել սփոթ փոխարժեքը գնահատման ամսաթվի դրությամբ: Նոր պահանջները կիրառելիս չի թույլատրվում համեմատական տեղեկատվության վերաներկայացում: Անհրաժեշտ է ազդեցության ենթարկվող գումարները փոխարկել սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ գնահատված սփոթ փոխարժեքներով՝ չբաշխված շահույթի կամ կուտակային փոխարժեքային տարբերությունների պահուստի ճշգրտմամբ: Չի ակնկալվում, որ փոփոխությունները որևէ էական ազդեցություն կունենան խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Բացառությամբ վերը նշված դեպքերի, չի ակնկալվում, որ սույն նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները որևէ էական ազդեցություն կունենան խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.**

7 Հիմնական միջոցներ

Հազ. ՀՀ դրամ	Հոդ և շենքեր	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Հարմարանքներ և կցամասեր	Վարձակալված գույքի վրա կատարված կապիտալ ծախսեր	Անավարտ շինարարություն	Ընդամենը
Սկզբնական արժեքն առ 1 հունվարի 2022թ. Կուտակված մաշվածություն	2,142,786 (249,853)	367,084 (289,496)	395,290 (195,741)	1,186,630 (836,327)	102,329 (52,983)	5,502 -	4,199,621 (1,624,400)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի 2022թ.	1,892,933	77,588	199,549	350,303	49,346	5,502	2,575,221
Ավելացումներ	25,463	14,833	66,249	99,080	15,454	57,594	278,673
Վերադասակարգումներ	33,108	2,531	8,266	18,569	622	(63,096)	-
Վերադասակարգում ներդրումային գույքից (Ծան. 8)	95,847	-	-	-	-	-	95,847
Օտարումներ	-	-	(3,867)	(1,543)	-	-	(5,410)
Մաշվածության գծով ծախս	(36,815)	(21,808)	(42,956)	(92,559)	(12,471)	-	(206,609)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	2,010,536	73,144	227,241	373,850	52,951	-	2,737,722
Սկզբնական արժեքը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ. Կուտակված մաշվածություն	2,297,204 (286,668)	384,448 (311,304)	465,938 (238,697)	1,302,736 (928,886)	118,405 (65,454)	- -	4,568,731 (1,831,009)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	2,010,536	73,144	227,241	373,850	52,951	-	2,737,722
Ավելացումներ	106,441	37,372	82,750	163,856	22,029	-	412,448
Վերադասակարգում ներդրումային գույքից (Ծան. 8)	17,847	-	-	-	-	-	17,847
Օտարումներ	-	-	(2,625)	(6,905)	-	-	(9,530)
Մաշվածության գծով ծախս	(40,600)	(32,053)	(50,915)	(122,461)	(14,159)	-	(260,188)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	2,094,224	78,463	256,451	408,340	60,821	-	2,898,299
Սկզբնական արժեքը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ. Կուտակված մաշվածություն	2,421,492 (327,268)	421,820 (343,357)	546,063 (289,612)	1,459,687 (1,051,347)	140,434 (79,613)	- -	4,989,496 (2,091,197)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	2,094,224	78,463	256,451	408,340	60,821	-	2,898,299

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.**

7 Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

Մաշվածության գծով ծախսը՝ 176,893 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 182,403 հազ. ՀՀ դրամ) վերագրվել է վաճառքի և բաշխման ծախսերին (Ծանոթագրություն 18), 50,056 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 6,988 հազ. ՀՀ դրամ)՝ վարչական ծախսերին (Ծանոթագրություն 18) և 33,239 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 31,038 հազ. ՀՀ դրամ)՝ վաճառքի ինքնարժեքին:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ որպես վարկերի և փոխառությունների ապահովվածության միջոց գրավադրվել է 1,409,828 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 854,956 հազ. ՀՀ դրամ) հաշվեկշռային արժեքով հիմնական միջոց (Ծանոթագրություն 14):

2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար խմբի ղեկավարությունը չի բացահայտել արժեզրկման որևէ հայտանիշ:

Կան ամբողջությամբ մաշված հիմնական միջոցների միավորներ, որոնք դեռևս օգտագործվում են խմբի կողմից:

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի		
Հարմարանքներ և կցամասեր	781,998	819,476
Տրանսպորտային միջոցներ	21,085	26,357
Մեքենաներ և սարքավորումներ	12,811	10,510
Ընդամենը	815,894	856,343

8 Ներդրումային գույք

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի	159,298	258,395
Վերադասակարգում հիմնական միջոցների (Ծան. 7)	(17,847)	(95,847)
Մաշվածության գծով ծախս	(2,860)	(3,250)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի	138,591	159,298

Ներդրումային գույքը բաղկացած է կոմերցիոն գույքից, որը վարձակալությամբ տրված է երրորդ անձանց, որպես գրասենյակային տարածք:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում խումբը վերանայել է իր գույքի մի մասի օգտագործման եղանակը՝ վարձակալվող գույքից սեփական օգտագործման գույքի, հետևաբար, ներդրումային գույքի արժեքի համապատասխան մասը վերադասակարգվել է որպես հիմնական միջոցներ:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ որպես վարկերի և փոխառությունների ապահովվածության միջոց գրավադրվել է 138,591 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 159,298 հազ. ՀՀ դրամ) հաշվեկշռային արժեքով ներդրումային գույք (Ծանոթագրություն 14):

Ըստ ղեկավարության գնահատման, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներդրումային գույքի իրական արժեքը մոտ է դրա հաշվեկշռային արժեքին: Ներդրումային գույքի իրական արժեքի որոշումը իրական արժեքի հիերարխիայում դասակարգվում է 3-րդ մակարդակով:

Ներդրումային գույքի վարձակալությունից եկամուտը կազմել է 5,973 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 8,625 հազ. ՀՀ դրամ):

Շահույթում կամ վնասում ճանաչված ուղղակի գործառնական ծախսումները, որոնք վերաբերում են վարձակալական եկամուտ ստեղծող ներդրումային գույքին, Էական չեն եղել (2022թ.՝ Էական չեն եղել):

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.**

9 Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ

Խուճրը վարձակալում է տարբեր տարածքներ և տրանսպորտային միջոցներ: Վարձակալության պայմանագրերը սովորաբար կնքվում են 3-ից 8 տարի ժամկետով, բայց կարող են ունենալ երկարաձգման հնարավորություն:

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ընդամենը
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի 2022թ.	1,709,372
Ավելացումներ	868,741
Օտարումներ	(53,167)
Մաշվածության գծով ծախս	(727,279)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	1,797,667
Ավելացումներ	686,895
Օտարումներ	(51,350)
Մաշվածության գծով ծախս	(845,187)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	1,588,025

2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար ԽՄԲԻ ղեկավարությունը չի բացահայտել արժեզրկման որևէ հայտանիշ:

Խուճրը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորությունները հետևյալ կերպ.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Վարձակալության գծով կարճաժամկետ պարտավորություններ	525,765	729,318
Վարձակալության գծով երկարաժամկետ պարտավորություններ	1,160,165	1,176,141
Ընդամենը վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,685,930	1,905,459

2023թ. ֆինանսական ծախսերում ներառված տոկոսային ծախսերը կազմել են 152,892 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 147,568 հազ. ՀՀ դրամ):

Կարճաժամկետ վարձակալության գծով ծախսերը (ներառված վաճառքի և տարածման ծախսերում).

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Կարճաժամկետ վարձակալության հետ կապված ծախսեր	14,876	20,902

2023թ. ընթացքում վարձակալության դիմաց կատարված վճարումների ընդհանուր գումարը կազմել է 962,675 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 875,416 հազ. ՀՀ դրամ):

Վարձակալության պայմանագրերը բացի ապահովության տոկոսներից, այլ պարտավորություններ չեն սահմանում վարձատուի մոտ պահվող վարձակալված ակտիվների գծով: Վարձակալված ակտիվները չեն կարող օգտագործվել որպես փոխառության դիմաց գրավի միջոց:

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.****10 Պաշարներ**

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Վերավաճառքի համար նախատեսված ապրանքներ	8,063,548	7,591,064
Այլ	130,150	110,341
Ընդամենը պաշարներ	8,193,698	7,701,405

Վաճառքի ինքնարժեքը ներկայացնող ժամանակաշրջանում որպես ծախս ճանաչված պաշարների ինքնարժեքը կազմել է 25,404,479 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 24,238,419 հազ. ՀՀ դրամ):

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ որպես վարկերի և փոխառությունների ապահովվածության միջոց գրավադրվել է 1,000,000 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 1,000,000 հազ. ՀՀ դրամ) արժեքով շրջանառվող պաշար (Ծանոթագրություն 14):

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 7,500 հազ ՀՀ դրամ արժողությամբ պաշարները գնահատվել են զուտ իրացման արժեքով (2022թ.՝ զրո):

11 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	2,411,392	1,852,875
Այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքեր	94,968	128,113
Հանած՝ պարտքային կորուստի գծով պահուստ	(182,279)	(218,590)
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի կազմում	2,324,081	1,762,398
Վերականգնման ելթակա ԱԱՀ	13,352	1,951
Տրված կանխավճարներ	685,854	594,204
Հարկային կանխավճարներ	21,001	5,349
Այլ	5,660	7,032
Ընդամենը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր առ 31 դեկտեմբերի	3,049,948	2,370,934

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման համար խումբն օգտագործում է ՖՀՄՍ 9-ով նախատեսված պարզեցված մոտեցումը, համաձայն որի օգտագործվում է բոլոր առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների համար գնահատված պահուստը ամբողջ ժամկետի համար:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար առևտրային դեբիտորական պարտքերը խմբավորվել են՝ ելնելով ընդհանուր պարտքային ռիսկի բնութագրերից և ժամկետանց օրերի քանակից:

Ակնկալվող կորուստի դրույքաչափերի համար հիմք են ծառայում յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին նախորդող 36-ամսյա ժամանակահատվածում հաճախորդների վճարման օրինաչափությունները և այդ ժամանակահատվածում համապատասխան վարկային կորուստների պատմական տվյալները: Կորուստների պատմական տվյալները ճշգրտվում են՝ արտացոլելու համար ընթացիկ և կանխատեսումային տեղեկատվությունը մակրոտնտեսական գործոնների վերաբերյալ, որոնք ազդում են հաճախորդների դեբիտորական պարտքերի մարման կարողության վրա:

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.**

11 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (շարունակություն)

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար պարտքային կորստի պահուստը որոշվում է ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված պահուստի ժամկետայնության հաշվարկի միջոցով: Պահուստի ժամկետայնության հաշվարկը հիմնված է ակտիվի մարման ժամկետանց օրերի քանակի վրա՝ ճշգրտված հաճախորդների դեբիտորական պարտքերի մարման կարողության վրա ազդեցություն ունեցող մակրոտնտեսական գործոնների վերաբերյալ ընթացիկ և կանխատեսումային տեղեկատվությամբ:

Համախառն գումարի նկատմամբ %-ային արտահայտությամբ (հազ. ՀՀ դրամ)	31 դեկտեմբերի 2023թ.			
	Կորստի դրույթաչափ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	ԱՊԿ ամբողջ ժամկետի համար	Չուս հաշվեկշռային արժեք
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր				
- ընթացիկ	1.51%	1,526,245	23,039	1,503,206
- Մինչև 30 օր ժամկետանց	5.27%	449,490	23,667	425,824
- 31-60 օր ժամկետանց	12.35%	217,090	26,801	190,289
- 61-90 օր ժամկետանց	18.86%	67,593	12,748	54,846
- 91-120 օր ժամկետանց	31.26%	36,323	11,353	24,970
- 121-ից 150 օր ժամկետանց	50.26%	11,729	5,895	5,835
- 151-ից 180 օր ժամկետանց	76.84%	6,290	4,833	1,457
- 181-ից 211 օր ժամկետանց	75.00%	1,014	760	253
- ավելի քան 211 օր ժամկետանց	76.54%	95,618	73,183	22,433
Ընդամենը	7.56%	2,411,392	182,279	2,229,113

Համախառն գումարի նկատմամբ %-ային արտահայտությամբ (հազ. ՀՀ դրամ)	31 դեկտեմբերի 2022թ.			
	Կորստի դրույթաչափ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	ԱՊԿ ամբողջ ժամկետի համար	Չուս հաշվեկշռային արժեք
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր				
- ընթացիկ	1.54%	1,132,384	17,462	1,114,922
- Մինչև 30 օր ժամկետանց	3.13%	341,924	10,711	331,213
- 31-60 օր ժամկետանց	9.44%	68,631	6,480	62,152
- 61-90 օր ժամկետանց	15.97%	42,747	6,828	35,919
- 91-120 օր ժամկետանց	23.06%	15,523	3,579	11,944
- 121-ից 150 օր ժամկետանց	25.59%	21,494	5,501	15,993
- 151-ից 180 օր ժամկետանց	46.23%	9,164	4,236	4,928
- 181-ից 211 օր ժամկետանց	68.24%	48,787	33,294	15,493
- ավելի քան 211 օր ժամկետանց	75.77%	172,221	130,499	41,721
Ընդամենը	11.80%	1,852,875	218,590	1,634,285

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար ձևավորված պարտքային կորստի պահուստի շարժը ըստ ակնկալվող պարտքային կորստի պարզեցված մոդելի, տարեկան ժամանակահատվածի սկզբից մինչև վերջ ընկած ժամանակահատվածի համար:

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Արժեզրկման կորուստի գծով պահուստ առ 1 հունվարի,	218,590	125,267
Տարվա ընթացքում կատարված դուրսգրումներ	(39,087)	-
Տարվա ընթացքում պահուստի ավելացում	2,776	93,323
Արժեզրկման կորուստի պահուստ առ 31 դեկտեմբերի	182,279	218,590

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.****12 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ**

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Ցպահանջ բանկային մնացորդներ	51,898	799,733
Դրամական միջոցներ դրամարկղում	126,702	132,035
Դրամական միջոցներ ճանապարհին	130,216	99,433
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ առ 31 դեկտեմբերի	308,816	1,031,201

Դրամական միջոցները դրամարկղում ներկայացնում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ խմբի դեդատների ցանցում և գլխավոր գրասենյակում պահվող դրամական միջոցները:

Ստորև աղյուսակը բացահայտում է ցպահանջ բանկային մնացորդների վարկային դրակը՝ հիմնված վարկային ռիսկի վարկանշման վրա առ 31 դեկտեմբերի 2023թ. և 31 դեկտեմբերի 2022թ..

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
B1 (Moody's)	5,517	23,772
B2 (Moody's)	43,738	774,591
Ba3 (Moody's)	2,643	1,067
Չվարկանշված	-	303
Ընդամենը ցպահանջ բանկային մնացորդներ	51,898	799,733

13 Կանոնադրական կապիտալ

2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետոմսերի ընդհանուր հաստատված թիվը կազմել է 932,407 բաժնետոմս (2022թ.՝ 932,407 բաժնետոմս)՝ մեկ բաժնետոմսի համար 1.32 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով (2022թ.՝ 1.32 ՀՀ դրամ մեկ բաժնետոմսի համար): Բոլոր թողարկված սովորական բաժնետոմսերը ամբողջությամբ վճարված են:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժիններ և քվեարկել խմբի ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

Համաձայն ՀՀ օրենսդրության, խմբի բաշխման ենթակա պահուստային միջոցները սահմանափակվում են չբաշխված շահույթի մնացորդով, որն արտացոլված է խմբի՝ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում, որոնք պատրաստվում են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան:

2023թ. Խումբը հայտարարագրել է 1,263,000 հազար դրամի շաբաբաժիններ, ներառյալ հարկերը՝ 18,225 հազ. ՀՀ դրամ, կամ 1.35 հազ. դրամ մեկ բաժնետոմսի դիմաց (2022թ.՝ 900,000 հազ. ՀՀ դրամ կամ 0.97 հազ. ՀՀ դրամ մեկ բաժնետոմսի դիմաց):

14 Վարկեր և փոխառություններ

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	51,494	332,417
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	429,293	238,700
Ընդամենը փոխառություններ	480,787	571,117

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.**

14 Վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)

Չմարված վարկերի ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Արժույթ	Անվանական տոկոսադրույք	Մարման տարեթիվ	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
ՀՀ դրամ	11.35% (սուբսիդավորված)	2025թ.	221,249	332,417
ՀՀ դրամ	11.5% (սուբսիդավորված)	2023թ.	-	238,700
ՀՀ դրամ	8.00%	2024թ.	259,538	-
ՀՀ դրամ	8.50%	2023թ.	-	-
Ընդամենը փոխառություններ			480,787	571,117

2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խումբն ունեցել է Հայաստանի Հանրապետության կողմից սուբսիդավորված վարկեր: Այս վարկերը խմբի համար որևէ պահանջներ կամ պայմաններ չեն առաջացրել: Սուբսիդավորման շնորհիվ խմբի համար վարկերի փաստացի տոկոսադրույքը զրո է, և խումբը որևէ տոկոս չի վճարել:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տեղական բանկերի վարկերի գծով որպես ապահովման միջոց գրավադրվել է 1,548,419 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,113,352 հազ. ՀՀ դրամ) հաշվեկշռային արժեքով գույք:

Խումբն ունի մի շարք վարկային գծերի պայմանագրեր տեղական բանկերի հետ և սկսել է ավելի ակտիվորեն օգտագործել այդ վարկային գծերը՝ իր դրամական միջոցների և գործառնությունների կառավարման գործընթացների շրջանակում: Վարկային գծերը հիմնականում կարճաժամկետ են՝ երկարաձգման կամ վերանայման հնարավորությամբ: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ չօգտագործված վարկային գծի ընդհանուր գումարը կազմել է 740,462 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 1,000,000 հազ. ՀՀ դրամ):

Տարվա ընթացքում վարկերից և փոխառություններից առաջացած տոկոսային ծախսերը կազմել են 40,594 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 40,594 հազ. ՀՀ դրամ): Տարվա ընթացքում սուբսիդավորված վարկերի և փոխառությունների գծով ստացված դրամաշնորհային եկամուտը կազմել է 34,036 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 76,375 հազ. ՀՀ դրամ):

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.**

15 Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորությունների համեմատություն

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորությունների և ֆինանսական գործունեությունից բխող՝ ընկերության պարտավորությունների շարժի վերլուծությունը ներկայացված ժամանակաշրջաններից յուրաքանչյուրի համար: Սրանք այն պարտավորություններն են, որոնք դրամական միջոցների հոսքերի հաշվետվությունում ներկայացվում են որպես ֆինանսական պարտավորություններ:

	31 դեկտեմբերի 2023թ.			31 դեկտեմբերի 2022թ.		
	Վարկեր և փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը	Վարկեր և փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>						
Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորություններ առ 1 հունվարի	571,117	1,905,459	2,476,576	1,059,239	1,817,733	2,876,972
Դրամական միջոցների հոսքեր						
Չուտ ստացված / (վճարված) դրամական միջոցների հոսքեր	(90,877)	(809,683)	(900,560)	(487,556)	(727,848)	(1,215,404)
Տոկոսավճարներ	7,189	(152,892)	(145,703)	(3,429)	(143,105)	(146,534)
Ոչ դրամական փոփոխություններ						
Տոկոսային ծախս	(6,642)	152,892	146,250	2,863	147,568	150,431
Ավելացումներ	-	590,154	590,154	-	811,112	811,112
Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորություններ առ 31 դեկտեմբերի	480,787	1,685,930	2,166,717	571,117	1,905,459	2,476,576

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.

16 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	2,707,612	2,866,369
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	65,653	44,611
Ընդամենը ֆինանսական կրեդիտորական պարտք առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում	2,773,265	2,910,980
Հարկեր, բացի շահութահարկից	255,474	242,126
Աշխատավարձի գծով կրեդիտորական պարտքեր	402,194	366,952
Ստացված կանխավճարներ	6,639	30,603
Ընդամենը այլ կրեդիտորական պարտքեր	664,307	639,681
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր առ 31 դեկտեմբերի	3,437,572	3,550,661

17 Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

Խումբը եկամուտ է ստանում որոշակի ժամանակային կետում ապրանքների փոխանցումից՝

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
<i>Ապրանքների վաճառք</i>		
Մանրածախ	15,179,800	14,322,135
Մեծածախ	18,336,915	16,985,385
Ընդամենը հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ	33,516,715	31,307,520

18 Եկամուտները և ծախսերը ըստ բնույթի

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Աշխատավարձեր և աշխատանքի վարձատրության այլ վճարումներ	2,767,805	2,353,647
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	1,028,294	909,682
Կոմունալ ծառայություններ և կապ	132,135	125,836
Տրանսպորտ	122,594	119,489
Տնտեսական ծախսեր	88,910	72,515
Մարկետինգ և գովազդ	72,806	60,768
Բանկային սպասարկման վճարներ	77,917	52,174
Սպասարկման ծախսեր	37,326	36,208
Կարճաժամկետ վարձակալության գծով ծախսեր	25,324	28,919
Գրասենյակային ծախսեր	8,400	6,421
Այլ	124,188	87,606
Ընդամենը վաճառքի և բաշխման ծախսեր	4,485,699	3,853,265

Անձնակազմի գծով ծախսերը ներառում են պարտադիր կենսաթոշակային հիմնադրամի հատկացումներ՝ 124,952 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 94,967 հազ. ՀՀ դրամ):

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.**

18 Եկամուտները և ծախսերը ըստ բնույթի (շարունակություն)

Ընդհանուր և վարչական ծախսեր

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Աշխատավարձեր և աշխատանքի վարձատրության այլ վճարումներ	532,929	540,866
Մասնագիտական ծառայություններ	75,651	36,063
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	60,426	6,988
Կոմունալ ծառայություններ և կապ	42,195	45,170
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	21,762	26,299
Աշխատակիցներին առնչվող ծախսեր	21,231	24,695
Գրասենյակային ծախսեր	6,163	4,595
Սպասարկման ծախսեր	4,512	7,977
Այլ	17,217	9,946
Ընդամենը ընդհանուր և վարչական ծախսեր	782,086	702,599

Անձնակազմի գծով ծախսերը ներառում են պարտադիր կենսաթոշակային հիմնադրամի հատկացումներ՝ 21,263 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 15,336 հազ. ՀՀ դրամ):

Այլ օգուտներ /(վնասներ), զուտ

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Վարձակալության փոփոխության գծով օգուտ	45,231	19,079
Կորուստ արժույթի փոխարկումից	(68,516)	(83,083)
Ծախսագրված ԱԱՀ	(45,226)	(49,336)
Բարեգործական ծախսեր	(21,393)	(16,883)
Այլ	(18,923)	11,889
Այլ պաշարների դուրսգրումներ	(9,052)	(4,060)
Ընդամենը այլ օգուտներ /(վնասներ), զուտ	(117,879)	(122,394)

Այլ եկամուտներ

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Ենթավարձակալության գծով եկամուտ	110,924	87,048
Խրախուսական վճարների դուրսգրումից ստացված եկամուտ	43,594	42,660
Մատուցված ծառայություններից ստացված եկամուտ	31,518	34,531
Առաքման ծառայություններից ստացված եկամուտ	14,262	6,951
Ընդամենը այլ եկամուտներ	200,298	171,190

19 Ֆինանսական ծախսեր

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Տոկոսային ծախս	152,892	150,431
Ընդամենը ֆինանսական ծախս	152,892	150,431

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.**

20 Շահութահարկ

(ա) Շահութահարկի գծով ծախսի բաղադրիչները

Շահութահարկի գծով ծախսի կազմը հետևյալն է.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Ընթացիկ հարկ	536,133	540,381
Հետաձգված հարկ	2,163	(73,546)
Տարվա շահութահարկի գծով ծախս	538,296	466,835

(բ) Կիրառելի հարկադրույքով բազմապատկած շահույթի կամ վնասի և շահութահարկի գծով ծախսի համադրում

Խմբի համար գործող շահութահարկի դրույքաչափը 18% է: Հարկերի գծով ծախսի ակնկալվող և իրական մեծությունների միջև համեմատագրումը ներկայացված է ստորև.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Շահույթ մինչև հարկումը	2,766,589	2,498,362
Տեսական հարկային (ծախս)/կրեդիտ՝ սահմանված 18% դրույքաչափով	(497,986)	(448,553)
Հարկային առումով չնվազեցվող կամ չհարկվող գործարքների ազդեցությունը.		
- Գուղվիլի գծով չճանաչված ժամանակավոր տարբերություն	-	24,315
- Չհարկվող եկամուտ	(2,852)	3,820
- Չնվազեցվող ծախսեր	(37,458)	(46,417)
Տարվա շահութահարկի գծով ծախս	(538,296)	(466,835)

(գ) Հետաձգված հարկերի վերլուծությունն ըստ ժամանակավոր տարբերության տեսակի

ՖՀՄՍ-ի և ՀՀ հարկային օրենսդրության միջև եղած տարբերություններն առաջացնում են ժամանակավոր տարբերություններ՝ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով որոշվող դրանց գումարների միջև: Այդ ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը մանրամասն ներկայացված է ստորև և համեմատագրումը կատարված է 18% դրույքաչափով (2022թ.՝ 18%):

Ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի համար մանրամասն ներկայացված է ստորև.

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.**

20 Ծահուկահարկ (շարունակություն)

	1 հունվարի 2023թ.	Ծախսագրված/ (կրեդիտագրված) շահույթին կամ վնասին	31 դեկտեմբերի 2023թ.
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>			
Նվազեցվող/(հարկվող) ժամանակավոր տարբերությունների հարկային հետևանքը			
Հիմնական միջոցներ	(246,939)	32,131	(214,808)
Այլ ակտիվներ	19,902	(19,902)	-
Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	(994)	1,531	537
Պաշարներ	33,913	1,359	35,272
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	39,729	(16,511)	23,218
Վարձակալության գծով պարտավորություն	19,403	(1,781)	17,622
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	42,109	946	43,055
Պայմանագրային պարտավորություն	25,494	64	25,558
Չուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	(67,383)	2,163	(69,546)
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	115,751		127,640
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(183,134)		(197,186)

Ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը 31 դեկտեմբերի 2022թ. համար մանրամասն ներկայացված է ստորև.

	1 հունվարի 2022թ.	Ծախսագրված/ (կրեդիտագրված) շահույթին կամ վնասին	31 դեկտեմբերի 2022թ.
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>			
Նվազեցվող/(հարկվող) ժամանակավոր տարբերությունների հարկային հետևանքը			
Հիմնական միջոցներ	(238,061)	(8,878)	(246,939)
Այլ ակտիվներ	-	19,902	19,902
Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	-	(994)	(994)
Պաշարներ	23,190	10,723	33,913
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	22,548	17,181	39,729
Վարձակալության գծով պարտավորություն	19,505	(102)	19,403
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	42,250	(141)	42,109
Պայմանագրային պարտավորություն	(10,361)	35,855	25,494
Չուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	(140,929)	73,546	(67,383)
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-		115,751
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(140,929)		(183,134)

Խմբի ներկա կառուցվածքի համատեքստում, Խմբի մեկ ընկերության հարկային վնասները և ընթացիկ հարկային ակտիվները չեն կարող փոխհատուցվել Խմբի մյուս ընկերության ընթացիկ հարկային պարտավորությունների և հարկվող շահույթի դիմաց, և, համապատասխանաբար, հարկերը կարող են հաշվեգրվել նույնիսկ այն դեպքում, երբ կա համախմբված հարկային վնաս: Հետևաբար, հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները փոխհատուցվում են միայն այն դեպքում, երբ դրանք վերաբերում են նույն հարկվող կազմակերպությանը:

21 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ

Իրավական գործընթացներ. Ժամանակ առ ժամանակ բնականոն գործունեության ընթացքում Խմբի դեմ կարող են ներկայացվել հայցեր: Իր գնահատականների, ինչպես նաև ներքին մասնագիտական խորհրդատվության հիման վրա դեկավարությունը կարծում է, որ պահանջների գծով ոչ մի Էական վնաս չի կարող կրել, որը կգերազանցի սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում նախատեսված պահուստները:

Հարկային պայմանական պարտավորություններ. Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ընդունված կամ ըստ Էության ընդունված Հայաստանի հարկային և մաքսային օրենսդրությունը ենթակա է տարբեր մեկնաբանությունների՝ Խմբի գործունեության և գործարքների նկատմամբ դրանք կիրառելիս: Հետևաբար, դեկավարության հարկային դիրքորոշումը և այդ դիրքորոշումը հիմնավորող պաշտոնական թղթակցությունը կարող են վիճարկվել համապատասխան մարմինների կողմից:

Հարկային մարմիններն օրենսդրության մեկնաբանման և հարկային ստուգումների ընթացքում կարող են կիրառել առավել խիստ և բարդ մոտեցում: Բյուջեի կատարման ուղղված հարկային մուտքերի ավելացման ջանքերի հետ համատեղ, վերոնշյալը կարող է հանգեցնել հարկային մարմինների կողմից իրականացվող ստուգումների հաճախականության ու խորության աճի: Մասնավորապես, հնարավոր է, որ անցյալում խնդրահարույց չհամարված գործարքներն ու գործունեությունը վիճարկվեն: Որպես հետևանք, կարող են առաջադրվել Էական ծավալի լրացուցիչ հարկեր, տուգանքներ և տուկոսներ:

Հարկային ստուգումները կարող են ներառել ստուգման ամսաթվին անմիջապես նախորդող երեք օրացուցային տարիները: Որոշակի հանգամանքների դեպքում ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակահատվածներ:

Գրավադրված և սահմանափակված ակտիվներ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ որպես գրավի ապահովության միջոց գրավադրված են Խմբի հետևյալ ակտիվները (հարակից պարտավորության գումարները ներկայացնելիս դրանք չեն տարանջատվել ըստ ապահովվածության տեսակների).

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	2023թ.		2022թ.	
		Գրավադրված ակտիվ	Հարակից պարտավորություն	Գրավադրված ակտիվ	Հարակից պարտավորություն
Ներդրումային գույք	8	138,591	480,787	258,395	571,117
Հիմնական միջոցներ	7	1,409,828	480,787	854,956	238,700
Շրջանառվող պաշարներ	10	1,000,000	221,237	1,000,000	332,417
Ընդամենը գրավադրված և սահմանափակված ակտիվներ առ 31 դեկտեմբերի		2,548,419	480,787	2,113,351	571,117

Համապատասխանություն պայմանագրերին. Խումբը ունի պարտավորություններ որոշակի պայմանագրերի գծով, որոնք հիմնականում վերաբերում են իր փոխառություններին: Այդպիսի պայմանագրերի չկատարումը կարող է բացասական հետևանքներ ունենալ Խմբի համար, ներառյալ փոխառությունների արժեքի աճը և պարտագանցում հայտարարելը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը ապահովել է համապատասխանություն պայմանագրերին:

22 Դուստր ընկերություններ

2021 թվականի սեպտեմբերի 14-ին, կնքելով բաժնետոմսերի առքուվաճառքի պայմանագիր, Խումբը ձեռք է բերել «Թուֆենկջի Գրուպ» ՍՊԸ-ի բաժնետիրական կապիտալի 100%-ը, այդպիսով՝ ձեռք է բերել վերջինիս հանդեպ վերահսկողությունը՝ բաժնետերերի ընդհանուր ժողովում ձայների 100%-ով քվեարկելու հնարավորության միջոցով: 2021 թվականի դեկտեմբերի 16-ին «Թուֆենկջի Գրուպ» ՍՊԸ-ն վերանվանվել է «Էյ Լաբ Ֆարմաայութիքալս» ՍՊԸ-ի:

Այս ձեռքբերման արդյունքում ճանաչվել է 121,573 հազ. ՀՀ դրամի չափով գուղվիլ, որը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արժեզրկված չի եղել:

Անունը	Գործունեության բնույթը	Քվեարկող իրավունքի տոկոսը	Սեփականության տոկոսը	Գրանցման երկիրը
	Դեղերի ներմուծում և մեծածախ վաճառք	100%	100%	Հայաստան
«Ալֆա-Ֆարմ Իմպորտ» ՓԲԸ				
«Էյ Լաբ Ֆարմաայութիքալս» ՍՊԸ	Դեղերի արտադրություն	100%	100%	Հայաստան

23 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Խմբի ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է ֆինանսական, գործառնական և իրավական ռիսկերի ուղղություններով: Ֆինանսական ռիսկը կազմված է շուկայական ռիսկից (ներառյալ՝ արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկը), պարտքային ռիսկից և իրացվելիության ռիսկից: Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման առաջնային գործառնություն է ռիսկերի սահմանաչափ սահմանելը և այնուհետև ցանկացած տեսակի ռիսկերի ազդեցությունն այդ սահմանաչափում պահելը: Գործառնական և իրավական ռիսկերի կառավարման գործառնությունը նպատակ ունեն ասպահովել ներքին քաղաքականության և ընթացակարգերի պատշաճ իրականացումը՝ գործառնական և իրավական ռիսկերը նվազագույնի հասցնելու համար:

Պարտքային ռիսկ. Խումբը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, այսինքն՝ ռիսկ, երբ ֆինանսական գործիքի մի կողմը ֆինանսական վնաս է պատճառում մյուս կողմին՝ պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով:

Պարտքային ռիսկի ենթարկվածությունը ծագում է Խմբի կողմից վարկավորման և գործընկերների հետ այլ գործարքների արդյունքում, որոնք առաջ են բերում ֆինանսական ակտիվներ և հետհաշվեկշռային վարկային բնույթի պարտավորություններ: Խմբի առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկի արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում:

Պարտքային ռիսկի կառավարում. Պարտքային ռիսկը հանդիսանում է Խմբի բիզնեսի համար միակ առավել էական ռիսկը: Հետևաբար, ղեկավարությունը հատուկ ուշադրություն է դարձնում պարտքային ռիսկի կառավարմանը:

23 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ռիսկերի կառավարման նպատակով պարտքային ռիսկի գնահատումը բարդ է և ենթադրում է մոդելների կիրառում, քանի որ ռիսկը փոփոխվում է՝ կախված շուկայական պայմաններից, ակնկալվող դրամական հոսքերից և ժամանակի ընթացքից: Ակտիվների պորտֆելի գծով պարտքային ռիսկի գնահատումը ենթադրում է պարտազանցման առաջացման հավանականության գնահատում, կորուստների համապատասխան գործակիցների և գործընկերների միջև պարտազանցման հարաբերակցության հետագա գնահատում:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր. Խմբի վարկային ռիսկի ենթարկվածության վրա հիմնականում ազդեցություն ունեն յուրաքանչյուր հաճախորդի անհատական բնութագրերը: Այնուամենայնիվ, դեկավարությունը հաշվի է առնում նաև այն գործոնները, որոնք կարող են ազդել Խմբի հաճախորդների բազայի վարկային ռիսկի վրա, ներառյալ հայկական արտադրության ոլորտի և երկրի դեֆոլտի ռիսկը, մասնավորապես՝ հաշվի առնելով ներկայումս վատթարացող տնտեսական միջավայրը և այն հանգամանքը, որ բոլոր վաճառքներն իրականացվում են ՀՀ տարածքում:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի մասով որպես այդպիսին գրավ չի պահանջվում: Բոլոր դեբիտորական պարտքերի կողմ հանդիսացող գործընկերները երկրի ներսում են:

Խումբը վարկային ռիսկը կառավարելու նպատակով սահմանել է վարկային սահմանաչափեր իր մեծածախ հաճախորդների համար: Դրա շրջանակներում, ի թիվս այլ միջոցառումների, Խումբը եռամսյակային պարբերականությամբ վերանայում է և սահմանափակում կամ դադարեցնում վաճառքները այն գործընկերների հետ, որոնց դեբիտորական պարտքի մնացորդը վերանայման ամսաթվի դրությամբ գերազանցում է վերանայված ժամանակահատվածի շրջանառությունը տվյալ գործընկերոջ գծով: Բացի այդ, Խմբի քաղաքականության համաձայն, գործընկերոջ հետ եռամսյակի ընթացքում վաճառքի գումարը գերազանցող դեբիտորական պարտքերի մնացորդների համար ստեղծվում է արժեզրկման պահուստ:

2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, առաջին 10 գործընկերների գծով ռիսկը կազմում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի ընդհանուր մնացորդի համապատասխանաբար 45%-ը և 33%-ը:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ. Խումբը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ունեցել է 126,702 հազ. ՀՀ դրամի բանկային մնացորդներ (2022թ.: 132,035 հազ. ՀՀ դրամ), որը ներկայացնում է այդ ակտիվների գծով նրա առավելագույն վարկային ռիսկը: Բանկային մնացորդները պահվում են հայկական հեղինակավոր բանկերում, և Խումբը չի ակնկալում, որ բանկերը չկատարեն իրենց պարտավորությունները:

Շուկայական ռիսկ. Խումբը ենթարկվում է շուկայական ռիսկերին: Շուկայական ռիսկերն առաջանում են. (ա) արժույթի, (բ) տոկոսային ակտիվների և պարտավորությունների բաց դիրքերից, որոնք բոլորն էլ ենթարկվում են ընդհանուր և առանձնահատուկ շուկայական շարժերի: Դեկավարությունը սահմանում է ռիսկի այն մակարդակը, որը կարող է ընդունվել, ինչն էլ վերահսկվում է օրական կտրվածքով:

Այնուհանդերձ, այս մոտեցման կիրառումը չի կանխում այս սահմանաչափերից դուրս վնասների առաջացումն այն դեպքերում, երբ տեղի են ունենում ավելի նշանակալի շուկայական շարժեր:

Ստորև ներկայացված շուկայական ռիսկերի նկատմամբ զգայունությունը որոշվել է հիմք ընդունելով մեկ գործոնի փոփոխությունը՝ անփոփոխ պահելով մնացած այլ գործոնները: Գործնականում այս իրավիճակի տեղի ունենալը հավանական չէ, և մի շարք գործոններում փոփոխությունները կարող են փոխկապակցված լինել, օրինակ՝ տոկոսադրույքի և արտարժույթի դրույքաչափի փոփոխությունները:

Արժույթային ռիսկ. Խումբը ենթարկվում է արժույթային ռիսկի, որը պայմանավորված է գնումների և փոխառությունների գնանշման արժույթների և Խմբի կազմակերպությունների ֆունկցիոնալ արժույթի միջև տարբերությամբ: Այս գործարքները հիմնականում կատարվում են եվրոյով, ԱՄՆ դոլարով և ՌԴ ռուբլով: Խումբը չի հեջավորում իր արժույթային ռիսկը:

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.**

23 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ստորև բերված աղյուսակը ամփոփում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում խմբի արտարժույթի փոխարժեքի ռիսկի ենթարկվածությունը:

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.			2022թ.		
	Դրամական ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք	Դրամական ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք
ԱՄՆ դոլար	19,835	(471,176)	(451,341)	24,795	(407,739)	(382,944)
Եվրո	57,331	(441,629)	(384,298)	67,630	(480,129)	(412,499)
ԱՄԷ դիրհամ	331	-	331	-	-	-
ՌԴ ռուբլի	16,402	(29,313)	(12,911)	16,675	(89,669)	(72,994)
Ընդամենը	93,899	(942,118)	(848,219)	109,100	(977,536)	(868,437)

Վերոնշյալ վերլուծությունը ներառում է միայն դրամական ակտիվները և պարտավորությունները: Ոչ դրամական ակտիվները չեն համարվում էական արժույթային ռիսկ առաջացնող ակտիվներ:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է շահույթի և վնասի զգայունությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կիրառվող փոխարժեքի հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ խմբի ֆունկցիոնալ արժույթի հետ հարաբերակցությամբ, բոլոր այլ փոփոխականները հաստատուն պահելով:

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Ազդեցություն շահույթի կամ վնասի վրա		
ԱՄՆ դոլարի արժևորում 25%-ով	(112,835)	(95,736)
ԱՄՆ դոլարի անկում 25%-ով	112,835	95,736
Եվրոյի արժևորում 25%	(96,075)	(103,125)
Եվրոյի անկում 25%-ով	96,075	103,125
ՌԴ ռուբլու ամրապնդում 5%-ով	(646)	(3,650)
ՌԴ ռուբլու անկում 5%-ով	646	3,650

Տոկոսադրույքի ռիսկ. Փոխառությունները ֆիքսված տոկոսադրույքներով են: Ըստ այդմ, խումբը չի ենթարկվում իր ֆինանսական դիրքի և դրամական հոսքերի գծով շուկայական տոկոսադրույքների գերակշռող մակարդակների տատանումների ազդեցության:

Իրացվելիության ռիսկ. Իրացվելիության ռիսկ՝ նշանակում է, որ կազմակերպությունը կարող է դժվարանալ կատարելու պարտականությունները ֆինանսական պարտավորությունների գծով:

Խմբի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման մոտեցումն է՝ մշտապես ապահովել հնարավորինս բավարար իրացվելիություն պահանջվող ժամկետներում պարտավորությունները մարելու համար՝ թե՛ սովորական, թե՛ արտասովոր պայմաններում՝ առանց անընդունելի վնասների հանգեցնելու կամ խմբի համբավը վտանգի ենթարկելու: Հետևյալ աղյուսակներում մանրամասն ներկայացված են խմբի ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային ժամկետները՝ ըստ համաձայնեցված մարման ժամկետների: Աղյուսակները կազմվել են՝ հիմնվելով ֆինանսական պարտավորությունների չգեղջկած դրամական հոսքերի վրա, ելնելով ամենավաղ ամսաթվից, երբ խմբից կարող է պահանջվել վճարման կատարում:

Աղյուսակները ներառում են ինչպես տոկոսադրույքներ, այնպես էլ մայր դրամական միջոցների հոսքեր: Պայմանագրային մարման ժամկետի հիմքում ընկած է ամենավաղ ամսաթիվը, երբ խմբից կարող է պահանջվել վճարման կատարում:

Ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է:

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.**

23 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ցպահանջ և մինչև 2 ամիս	2-12 ամիս	12 ամիս - 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Պարտավորություններ					
Փոխառություններ	-	429,293	51,494	-	480,787
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,773,265	-	-	-	2,773,265
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	106,562	457,768	942,776	254,280	1,761,386
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և ստկոսագումարների վճարներ					
	2,879,827	887,061	994,270	254,280	5,015,438

Ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ցպահանջ և մինչև 2 ամիս	2-12 ամիս	12 ամիս - 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Պարտավորություններ					
Փոխառություններ (Ծանոթագրություն 14)	-	238,700	332,417	-	571,117
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 16)	2,910,980	-	-	-	2,910,980
Վարձակալության գծով պարտավորություններ (Ծանոթագրություն 9)	151,775	704,021	1,135,157	349,007	2,339,960
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և ստկոսագումարների վճարներ					
	3,062,755	942,721	1,467,574	349,007	5,822,057

Չի ակնկալվում, որ այս աղյուսակներում ներկայացված դրամական հոսքերը կարող են տեղի ունենալ էապես ավելի վաղ, կամ էապես տարբեր գումարներով:

Խմբի ֆինանսական պարտավորությունները մարելու համար հասանելի ֆինանսական ակտիվները ներառում են առևտրային դեբիտորական պարտքերը և դրամական միջոցները դրամարկղում: Խումբն ունի նաև տեղական բանկերի հետ պայմանավորվածություններ մի շարք վարկային գծերի վերաբերյալ, որոնք նույնպես հասանելի են դրամական միջոցների կառավարման նպատակով օգտագործման համար: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ վարկային գծերի չօգտագործված մասը կազմել է 778,763 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 1,000,000 հազ. ՀՀ դրամ):

24 Կապիտալի կառավարում

Կապիտալի կառավարման ժամանակ Խմբի նպատակներն են՝ պահպանել Ընկերության՝ գործունեությունը անընդհատության սկզբունքով շարունակելու կարողությունը, ապահովելով բաժնետերերի համար եկամտաբերություն, և օգուտներ այլ շահառուների համար և պահպանելով կապիտալի օպտիմալ կառուցվածք՝ կապիտալի արժեքը նվազեցնելու համար: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու և ճշգրտելու համար Խումբը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների չափերը, բաժնետերերին վերադարձվող կապիտալը, ինչպես նաև թողարկել նոր բաժնետոմսեր կամ վաճառել ակտիվները՝ նվազեցնելով պարտքը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի կողմից տնօրինվող կապիտալի չափը կազմել է 10,467,741 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 9,502,448 հազ. ՀՀ դրամ):

Խումբը 2023թ. ընթացքում արտաքին կապիտալի պահանջներ չի ունեցել:

25 Իրական արժեքի բացահայտումներ

Իրական արժեքի չափման վերլուծությունը կատարվում է ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում մակարդակի հետևյալ կերպ՝ (i) մակարդակ 1՝ չափումներ ակտիվ շուկայում նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշվող (չճշգրտվող) գներով, (ii) մակարդակ 2՝ չափման գնահատման մեթոդներ, որոնցում ակտիվի կամ պարտավորության համար բոլոր էական ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն (օրինակ՝ գներ) կամ անուղղակիորեն (օրինակ՝ գների հիման վրա ստացված) դիտելի են, (iii) մակարդակ 3՝ գնահատումներ, որոնք հիմնված չեն բացառապես շուկայի դիտելի տվյալների վրա (այն է՝ գնահատման համար անհրաժեշտ են նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ): Ֆինանսական գործիքները իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակին վերագրելիս՝ ղեկավարությունը կիրառում է դատողություն Եթե իրական արժեքի չափման համար օգտագործվում են էական ճշգրտում պահանջող դիտարկելի տվյալներ, ապա իրական արժեքի տվյալ չափումը վերաբերում է մակարդակ 3-ին: Օգտագործվող տվյալների նշանակալիությունը գնահատվում է իրական արժեքով չափվող ամբողջության համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ. Լողացող տոկոսադրույքով գործիքների իրական արժեքը սովորաբար դրանց հաշվեկշռային արժեքն է: Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կստացվեն ընթացիկ տոկոսադրույքներով համանման պարտքային ռիսկեր ունեցող և մնացորդային մարման ժամկետներով նոր գործիքների դեպքում: Օգտագործված գեղչային դրույքաչափերը կախված են գործընկերոջ վարկային ռիսկից:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ. Այլ պարտավորությունների իրական արժեքները որոշվել են գնահատման մեթոդների կիրառմամբ: Սահմանված մարման ժամկետով ֆիքսված տոկոսադրույքներով գործիքների իրական արժեքը գնահատվել է՝ հիմնվելով ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի վրա, որոնք գեղչվել են համանման պարտքային ռիսկ և մարման մնացորդային ժամկետ ունեցող նոր գործիքների համար գործող ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Ցպահանջ կամ ծանուցման ժամկետից հետո մարման ենթակա պարտավորությունների իրական արժեքը («ցպահանջ պարտավորություններ») գնահատվել է որպես ցպահանջ վճարման ենթակա գումար՝ գեղչված գումարի վճարման պահանջի ներկայացման առաջին հնարավոր ամսաթվից սկսած: Փոխառությունների և առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքները մոտ են դրանց իրական արժեքին:

Իրական արժեքով չգնահատվող ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք իրական արժեքը բացահայտվում է. Իրական արժեքների վերլուծությունն ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների և իրական արժեքով չչափվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքի, վերաբերում են Խմբի ներդրումային գույքին: 2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ներդրումային գույքի հաշվեկշռային արժեքները մոտ են եղել դրանց իրական արժեքին:

26 Ֆինանսական գործիքների ներկայացում ըստ չափման կատեգորիաների

Ընկերությունը, ՖՅՄՍ 9-ի «Ֆինանսական գործիքներ» համաձայն, դասակարգում է ֆինանսական ակտիվները հետևյալ կատեգորիաների. (ա) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, (բ) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ և (գ) ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներն ունեն երկու ենթակատեգորիա. (i), պարտադիր կերպով իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ակտիվներ և (ii) ակտիվներ, որոնք սահմանվել են որպես այդպիսիք սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Բացի այդ, ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերը կազմում են առանձին կատեգորիա:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների համադրումը վերը նշված չափման կատեգորիաներով:

«ԱԼՖԱ ՖԱՐՄ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.**

**23 Ֆինանսական գործիքների ներկայացում ըստ չափման կատեգորիաների
(շարունակություն)**

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
	Ամորտիզացված արժեք	Ամորտիզացված արժեք
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	308,816	1,031,201
Առևտրային և այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքեր	2,506,360	1,980,988
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	2,815,176	3,012,189

2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խմբի բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները ներկայացված են ամորտիզացված արժեքով

27 Փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդներ և գործարքներ

Կողմերը սովորաբար համարվում են փոխկապակցված, եթե դրանք գտնվում են ընդհանուր վերահսկողության տակ կամ եթե կողմերից մեկն ունի կարողություն վերահսկելու մյուս կողմին կամ կարող է ունենալ նշանակալի ազդեցություն կամ համատեղ վերահսկողություն մեկ այլ կողմի նկատմամբ՝ ֆինանսատնտեսական որոշումներ կայացնելիս: Յուրաքանչյուր հնարավոր փոխկապակցված կողմի հարաբերությունն դիտարկելիս ուշադրություն է դարձվում հարաբերության բնույթի, այլ ոչ միայն իրավական ձևի վրա:

Փոխկապակցված կողմերի հետ չմարված մնացորդները 2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն են.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
	Այլ փոխկապակցված կողմեր	Այլ փոխկապակցված կողմեր
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	50,576	112,117
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	50,916	37,474

Փոխկապակցված կողմերի գծով եկամուտների և ծախսերի հոդվածները, 2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում հետևյալն են.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
	Այլ փոխկապակցված կողմեր	Այլ փոխկապակցված կողմեր
Ապրանքների վաճառք	272,609	255,147
Ենթավարձակալության գծով եկամուտ	68,104	50,439
Ապրանքների ձեռքբերում	400,312	334,380

Առանցքային ղեկավար անձնակազմի գծով ծախսերը և մնացորդները ներառում են հետևյալ պաշտոններին վերաբերող գործարքները և մնացորդները՝ գործադիր տնօրեն, ֆինանսական տնօրեն, կոմերցիոն տնօրեն, դեղատների ցանցի տնօրեն:

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.		2022թ.	
	Ծախս	Հաշեգրված պարտավորություն	Ծախս	Հաշեգրված պարտավորություն
Կարճաժամկետ հատուցումներ - Աշխատավարձ	177,561	17,799	80,728	-

27 Փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդներ և գործալքեր (շարունակություն)

Առանցքային ղեկավար անձնակազմի աշխատավարձերը ներառում են պարտադիր կենսաթոշակային հիմնադրամի հատկացումներ՝ 2,597 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 1,780 հազ. ՀՀ դրամ):

28 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող իրադարձություններ

Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի չեն ունեցել իրադարձություններ, որոնք կարող են պահանջել ճշգրտում կամ բացահայտում համրի 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում:

Տեքստի թարգմանությունը անգլերենից հայերեն կատարված է լրիվ՝ ճիշտ և ամբողջությամբ թարգմանիչ Աննա Արմանի Կոռյանի կողմից (նոտարական գործողություններին մասնակցող թարգմանչի որակավորման ստուգումն անցնելու մասին տեղեկանք՝ տրված 22.11.2023թ. Արդարադատության նախարարության կողմից) _____

ք. Երևան

Երկու հազար քսանհինգ թվականի հոկտեմբերի քսանիննին
Ես՝ ՀՀ «ԵՐԵՎԱՆ» նոտարական տարածքի նոտար ՄԵՐԻ ԱՐՄԵՆԻ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆՍ, վավերացնում եմ տվյալ տեքստի անգլերենից հայերեն թարգմանությունը կատարած թարգմանչի ստորագրության լսկությունը: «Նոտարիատի մասին» ՀՀ օրենքի 68 հոդվածի համաձայն հաստատում եմ, որ փաստաթղթի թարգմանությունը կատարել է իմ կողմից վստահված թարգմանիչը, այլ ոչ թե դրանում շարադրված փաստերը:

Գրանցված է գրանցամատյանում թիվ 7276
Գանձված են պետական տուրք հինգ հարյուր ՀՀ դրամ և ծառայության վճար հինգ հարյուր ՀՀ դրամ, որը չի ներառում ավելացված արժեքի հարկը՝ 20%՝ համաձայն «Պետական տուրքի մասին» և «Նոտարիատի մասին» ՀՀ օրենքների:

Նոտար՝

Երևանի նոտարգարյան

ALFA-PHARM CJSC

**International Financial Reporting Standards
Consolidated Financial Statements and
Independent Auditor's Report**

31 December 2023

ALFA-PHARM CJSC
Consolidated Statement of Financial Position

Contents

Independent Auditor's report

Consolidated Financial Statements

Consolidated Statement of Financial Position.....	1
Consolidated Statement of Profit or Loss and Other Comprehensive Income	2
Consolidated Statement of Changes in Equity.....	3
Consolidated Statement of Cash Flows	4

Notes to the Consolidated Financial Statements

1	Alfa-Pharm CJSC and its Operations	6
2	Operating Environment of the Group	6
3	Basis of preparation	7
4	Critical Accounting Estimates and Judgements in Applying Accounting Policies.....	16
5	Adoption of New or Revised Standards and Interpretations.....	18
6	New Accounting Pronouncements.....	20
7	Property, Plant and Equipment.....	22
8	Investment Property	23
9	Right-of-use assets and lease liabilities.....	24
10	Inventories.....	25
11	Trade and Other Receivables	25
12	Cash and Cash Equivalents.....	27
13	Share Capital	27
14	Loans and Borrowings	27
15	Reconciliation of liabilities arising from financing activities.....	28
16	Trade and Other Payables.....	29
17	Revenue from Contracts with Customers	29
18	Income and expenses by nature.....	29
19	Finance Costs	30
20	Income Taxes.....	31
21	Contingencies and Commitments	32
22	Subsidiaries.....	33
23	Financial Risk Management.....	33
24	Management of Capital	36
25	Fair Value Disclosures	36
26	Presentation of Financial Instruments by Measurement Category.....	37
27	Balances and Transactions with Related Parties	37
28	Events after the Reporting Period.....	38

Independent Auditor's Report

To the Board of Directors and Shareholders of Alfa-Pharm CJSC:

Our opinion

In our opinion, the consolidated financial statements present fairly, in all material respects, the consolidated financial position of Alfa-Pharm CJSC (the "Company") and its subsidiaries (together – the "Group") as at 31 December 2023, and the Group's consolidated financial performance and consolidated cash flows for the year then ended in accordance with IFRS Accounting Standards.

What we have audited

The Group's consolidated financial statements comprise:

- the consolidated statement of financial position as at 31 December 2023;
- the consolidated statement of profit or loss and other comprehensive income for the year then ended;
- the consolidated statement of changes in equity for the year then ended;
- the consolidated statement of cash flows for the year then ended; and
- the notes to the consolidated financial statements, comprising material accounting policy information and other explanatory information.

Basis for opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's responsibilities for the audit of the consolidated financial statements section of our report.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Independence

We are independent of the Group in accordance with the International Code of Ethics for Professional Accountants (including International Independence Standards) issued by the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA Code). We have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with the IESBA Code.

Responsibilities of management and those charged with governance for the consolidated financial statements

Management is responsible for the preparation and fair presentation of the consolidated financial statements in accordance with IFRS Accounting Standards, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of consolidated financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the consolidated financial statements, management is responsible for assessing the Group's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Group or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Those charged with governance are responsible for overseeing the Group's financial reporting process.

Auditor's responsibilities for the audit of the consolidated financial statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the consolidated financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these consolidated financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional scepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the consolidated financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the Group's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Group's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the consolidated financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Group to cease to continue as a going concern.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the consolidated financial statements, including the disclosures, and whether the consolidated financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

- Obtain sufficient appropriate audit evidence regarding the financial information of the entities or business activities within the Group to express an opinion on the consolidated financial statements. We are responsible for the direction, supervision and performance of the Group audit. We remain solely responsible for our audit opinion.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

5.
Nino Kadagishvili
Director
PricewaterhouseCoopers Armenia LLC

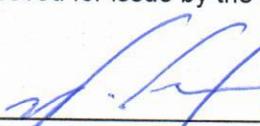
13 May 2024

Yerevan, Republic of Armenia

ALFA-PHARM CJSC
Consolidated Statement of Financial Position

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	Note	31 December 2023	31 December 2022
Assets			
Non-current assets			
Property and equipment	7	2,898,299	2,737,722
Investment property	8	138,591	159,298
Right-of-use assets	9	1,588,025	1,797,667
Goodwill	22	121,573	121,573
Deferred tax Asset	20	127,640	115,751
Other assets		14,898	29,101
Other intangible assets		129,744	48,744
Total non-current assets		5,018,770	5,009,856
Current assets			
Inventories	10	8,193,698	7,701,405
Trade and other receivables	11	3,049,948	2,370,934
Cash and cash equivalents	12	308,816	1,031,201
Total current assets		11,552,462	11,103,540
Total assets		16,571,232	16,113,396
Equity			
Share capital	13	1,229,845	1,229,845
Retained earnings		9,237,896	8,272,603
Total equity		10,467,741	9,502,448
Liabilities			
Non-current liabilities			
Loans and borrowings	14	51,494	332,417
Lease liability	9	1,160,165	1,176,141
Deferred tax liabilities	20	197,186	183,134
Total non-current liabilities		1,408,845	1,691,692
Current liabilities			
Loans and borrowings	14	429,293	238,700
Lease liability	9	525,765	729,318
Trade and other payables	16	3,437,572	3,550,661
Contract liability		141,991	144,039
Current tax liability		160,025	256,538
Total current liabilities		4,694,646	4,919,256
Total liabilities		6,103,491	6,610,948
Total liabilities and equity		16,571,232	16,113,396

Approved for issue by the Board of directors, and signed on 13 May 2024.

 Mikayel Matsakyan
 General Director

 Liana Ghevondyan
 Chief Finance Officer

ALFA-PHARM CJSC
Consolidated Statement of Profit or Loss and Other Comprehensive Income

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	<i>Note</i>	2023	2022
Revenue from contracts with customers	17	33,516,715	31,307,520
Cost of sales	10	(25,404,479)	(24,238,419)
Gross profit		8,112,236	7,069,101
Other income	18	200,298	171,190
Selling and distribution expenses	18	(4,485,699)	(3,853,265)
General and administrative expenses	18	(782,086)	(702,599)
Net foreign exchange (loss)/gain		(11,255)	172,192
Other gains/(losses), net	18	(117,879)	(122,394)
Net charge for expected credit losses		(2,776)	(93,324)
Operating profit		2,912,839	2,640,901
Finance income		6,642	7,892
Finance expense	19	(152,892)	(150,431)
Profit before income tax		2,766,589	2,498,362
Income tax expense	20	(538,296)	(466,835)
PROFIT FOR THE YEAR		2,228,293	2,031,527
Other comprehensive income / (loss) for the year		-	-
TOTAL COMPREHENSIVE INCOME FOR THE YEAR		2,228,293	2,031,527

The accompanying notes on pages 5 to 38 are an integral part of these consolidated financial statements.

ALFA-PHARM CJSC
Consolidated Statement of Changes in Equity

In thousands of Armenian Drams	Note	Share Capital	Retained Earnings	Total Equity
Balance at 1 January 2022		1,229,845	7,141,076	8,370,921
Profit for the year		-	2,031,527	2,031,527
Total comprehensive income for 2022		-	2,031,527	2,031,527
Transactions with owners in their capacity as owners:				
Dividends declared	13	-	(900,000)	(900,000)
Balance at 31 December 2022		1,229,845	8,272,603	9,502,448
Profit for the period		-	2,228,293	2,228,293
Total comprehensive income for 2023		-	2,228,293	2,228,293
Transactions with owners in their capacity as owners:				
Dividend declared	13	-	(1,263,000)	(1,263,000)
Balance at 31 December 2023		1,229,845	9,237,896	10,467,741

The accompanying notes on pages 5 to 38 are an integral part of these consolidated financial statements.

ALFA-PHARM CJSC
Consolidated Statement of Cash Flows – 31 December 2023

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
Cash flows from operating activities		
Profit before income tax	2,766,589	2,498,362
Adjustments for:		
Net finance expense recognized in profit or loss	146,250	150,431
Net foreign exchange gain/(loss), net	11,255	(172,190)
Depreciation and amortization of non-current assets	1,122,559	945,790
Loss on disposal of non-current assets	2,311	9,033
Change in inventories net realizable value (net)	(7,500)	-
Expected credit losses provision charge	2,776	93,323
Modification on IFRS 16	(45,391)	-
Unused vacation days provision charge	1,222	46,755
Operating cash flows before working capital changes	4,000,071	3,571,504
Increase in trade and other receivables	(666,748)	(251,007)
Increase in inventories	(484,794)	(278,998)
(Decrease)/increase in trade and other payables	(131,067)	706,451
(Decrease)/increase in contract liability	(2,048)	777
Changes in working capital	(1,284,657)	177,223
Income tax paid	(651,318)	(399,422)
Net cash from operating activities	2,064,096	3,349,305
Cash flows from investing activities		
Acquisition of property and equipment	(386,791)	(280,592)
Proceeds from sale of property and equipment	7,220	3,968
Acquisition of Intangibles assets	(95,324)	(17,205)
Net cash used in investing activities	(474,896)	(293,829)
Cash flows from financing activities		
Proceeds from loans and borrowings	21,688,920	14,904,929
Repayment of loans and borrowings	(21,779,797)	(15,392,485)
Interest paid	(145,703)	(150,997)
Lease paid	(809,683)	(727,848)
Dividends paid	(1,263,000)	(900,000)
Net cash used in financing activities	(2,309,263)	(2,266,401)
Effect of movements in exchange rates on cash and cash equivalents	(2,322)	31,065
Cash and cash equivalents at the beginning of the year	1,031,201	211,061
Cash and cash equivalents at the end of the year	308,816	1,031,201

1 Alfa-Pharm CJSC and its Operations

These consolidated financial statements have been prepared in accordance with International Financial Reporting Standards for the year ended 31 December 2023 for Alfa-Pharm CJSC (the “Company”) and its subsidiaries (the “Group”). Information on subsidiaries is presented in Note 22.

The Company was incorporated and is domiciled in the Republic of Armenia (the “RA”). The Company is a closed joint stock company and was set up in accordance with Armenian regulations.

As at 31 December 2023 and 2022 the following shareholders owned issued shares of the Company:

	31 December 2023	31 December 2022
Razmik Hovhannisyan	35.54%	35.54%
“Alta Pharmaceuticals” EOOD	28.86%	28.86%
Samvel Shilajyan	17.56%	17.56%
Others	18.04%	18.04%
Total	100.00%	100.00%

The Group has no party with ultimate control and is managed through its ultimate governing body General Meeting of Shareholders. Related party transactions are disclosed in Note 25.

Principal activity. The Group’s principal business activity is wholesale and retail trade of medicines through the chain of retail pharmacy shops throughout Armenia. As at 31 December 2023 the Group had 168 pharmacies operating in Armenia (31 December 2022: 167 pharmacies).

Registered address and place of business. The Company’s registered address is 1/68 Shirak Street, Yerevan, RA.

Presentation currency. These consolidated financial statements are presented in Armenian Drams (“AMD”), unless otherwise stated.

2 Operating Environment of the Group

Republic of Armenia. The Republic of Armenia displays certain characteristics of an emerging market. The legal, tax and regulatory frameworks continue to develop and are subject to frequent changes and varying interpretations (Note 21). Russia’s war in Ukraine has had a multi-vectoral impact on the RA economy. On one hand, Armenia has become a destination for temporary residence for tens of thousands of visitors, a unique hub of economic interests, enabling, inter alia, financial operations. Moreover, free market niches are emerging in the Russian economy which are a fertile ground for boosting exports and implementing re-export operations from the RA. Furthermore, the economic system of Armenia is definitely impacted by the sanctions, imposed on the Russian Federation. Besides, the impact of Russia’s war in Ukraine can be viewed in direct as well as indirect dimensions. Armenian currency continued appreciation during 2023, which was mainly driven by high foreign currency transferred to Armenian market.

In the beginning of 2022 the Armenian economy continued to demonstrate positive dynamics in recovery from the pandemic and war in Nagorny Karabakh. This trend was highly supported also by the Russian citizens moved to Armenia due to the War between Russia and Ukraine. This flow brought a big push to the economy of Armenia and contributed to the performance of the Group, considering that they have higher purchasing power and used to the cosmetics’ lines sold by the Group. However the lockdown of Nagorny Karabakh, started in 2022 December, led to enormous negative impact both on the economic and political situation in Armenia. After the war initiated by Azerbaijan in September 2023, more than one hundred thousand people, almost all of Nagorno-Karabakh’s population, fled to Armenia in one week. So as a region, Nagorno-Karabakh was lost for Armenia, consequently the economic ties, that was held with them.

3 Basis of preparation

Basis of preparation. These consolidated financial statements have been prepared in accordance with IFRS Accounting Standards (“IFRS”) as issued by the IASB under the historical cost convention, except for certain financial instruments which are initially recognised at fair value. The material accounting policies applied in the preparation of these consolidated financial statements are set out in each respective Note. Apart from the accounting policy changes effective from 1 January 2023 these policies have been consistently applied to all periods presented, unless otherwise stated (Refer to Note 5).

The preparation of consolidated financial statements in conformity with IFRS Accounting Standards requires the use of certain critical accounting estimates. It also requires management to exercise its judgement in the process of applying the Group’s accounting policies. The areas involving a higher degree of judgement or complexity, or areas where assumptions and estimates are significant to the consolidated financial statements are disclosed in Note 4.

Going concern. Management prepared these financial statements on a going concern basis.

Consolidated financial statements. Subsidiaries are those investees, that the Group controls because the Group (i) has power to direct the relevant activities of the investees that significantly affect their returns, (ii) has exposure, or rights, to variable returns from its involvement with the investees, and (iii) has the ability to use its power over the investees to affect the amount of the investor’s returns. The existence and effect of substantive rights, including substantive potential voting rights, are considered when assessing whether the Group has power over another entity. For a right to be substantive, the holder must have a practical ability to exercise that right when decisions about the direction of the relevant activities of the investee need to be made. The Group may have power over an investee even when it holds less than the majority of the voting power in an investee. In such a case, the Group assesses the size of its voting rights relative to the size and dispersion of holdings of the other vote holders to determine if it has de-facto power over the investee. Protective rights of other investors, such as those that relate to fundamental changes of the investee’s activities or apply only in exceptional circumstances, do not prevent the Group from controlling an investee. Subsidiaries are consolidated from the date on which control is transferred to the Group (acquisition date) and are deconsolidated from the date on which control ceases.

The acquisition method of accounting is used to account for the acquisition of subsidiaries. Identifiable assets acquired and liabilities and contingent liabilities assumed in a business combination are measured at their fair values at the acquisition date, irrespective of the extent of any non-controlling interest.

Goodwill is measured by deducting the net assets of the acquiree from the aggregate of the consideration transferred for the acquiree, the amount of non-controlling interest in the acquiree and the fair value of an interest in the acquiree held immediately before the acquisition date. Any negative amount (“negative goodwill” or a “bargain purchase”) is recognised in profit or loss, after management reassesses whether it identified all the assets acquired and all the liabilities and contingent liabilities assumed and reviews the appropriateness of their measurement.

The consideration transferred for the acquiree is measured at the fair value of the assets given up, equity instruments issued and liabilities incurred or assumed, including the fair value of assets or liabilities from contingent consideration arrangements, but excludes acquisition related costs such as advisory, legal, valuation and similar professional services.

Intercompany transactions, balances and unrealised gains on transactions between Group companies are eliminated; unrealised losses are also eliminated unless the cost cannot be recovered. The Company and its subsidiaries use uniform accounting policies consistent with the Group’s policies.

3 Basis of preparation (Continued)

Foreign currency translation. The functional currency of the Group is the currency of the primary economic environment in which it operates. The functional currency of the companies of the Group, and the Group's presentation currency, is the national currency of the RA, Armenian Drams ("AMD").

Transactions and balances. Monetary assets and liabilities are translated into the Group's functional currency at the official exchange rate of the Central Bank of the Republic of Armenia (the "CBA") at the respective end of the reporting period. Foreign exchange gains and losses resulting from the settlement of the transactions and from the translation of monetary assets and liabilities into the Group's functional currency at year-end official exchange rates of the CBA are recognised in profit or loss as finance income or costs. Translation at year-end rates does not apply to non-monetary items that are measured at historical cost. Non-monetary items measured at fair value in a foreign currency, including equity investments, are translated using the exchange rates at the date when the fair value was determined. Effects of exchange rate changes on non-monetary items measured at fair value in a foreign currency are recorded as part of the fair value gain or loss.

At 31 December 2023, the principal rate of exchange used for translating foreign currency balances was USD 1 = AMD 404.79 (2022: USD 1 = AMD 393.57), EUR 1 = AMD 447.9 (2022: EUR 1 = AMD 420.06), RUB 1 = AMD 4.5 (2022: RUB 1 = AMD 5.59), GBP 1 = AMD 515.38 (2022 GBP 1 = AMD 474.13).

Presenting foreign exchange differences in the Consolidated Statement of Cash Flows. The Group made a decision to exclude foreign exchange differences from the amounts of changes in accounts receivable and payables and present their amounts within adjustments to profit before tax on non-cash items.

Presenting proceeds from loans and borrowings and repayment in the Consolidated Statement of Cash Flows. The Group shows net amounts of proceeds from loans and borrowings and repayments in the Consolidated Statement of Cash Flows for loans with high turnover and short maturity (effectively – for revolving credit lines). The remaining loans and borrowings are presented gross.

Property, plant and equipment. Property, plant and equipment are stated at cost, less accumulated depreciation and impairment, where required.

Subsequent costs are included in the asset's carrying amount or recognised as a separate asset, as appropriate, only when it is probable that future economic benefits associated with the item will flow to the Group and the cost of the item can be measured reliably. Costs of minor repairs and day-to-day maintenance are expensed when incurred. Cost of replacing major parts or components of property, plant and equipment items are capitalised and the replaced part is retired.

At the end of each reporting period management assesses whether there is any indication of impairment of property, plant and equipment. If any such indication exists, management estimates the recoverable amount, which is determined as the higher of an asset's fair value less costs of disposal and its value in use. The carrying amount is reduced to the recoverable amount and the impairment loss is recognised in profit or loss for the year. An impairment loss recognised for an asset in prior years is reversed where appropriate if there has been a change in the estimates used to determine the asset's value in use or fair value less costs of disposal.

Gains and losses on disposals are determined by comparing the proceeds with the carrying amount and are recognised in profit or loss for the year within Other expenses.

Depreciation. Land and construction in progress are not depreciated. Depreciation on other items of property, plant and equipment is calculated using the straight-line method to allocate their cost to their residual values over their estimated useful lives:

	<u>Useful lives in years</u>
Buildings	20-60
Machinery and equipment	5-12
Motor vehicles	7-8
Fixtures and fittings	1-8
Leasehold improvement	5-8*

* - but not above than the lease period

3 Basis of preparation (Continued)

The residual value of an asset is the estimated amount that the Group would currently obtain from the disposal of the asset less the estimated costs of disposal, if the asset was already of the age and in the condition expected at the end of its useful life. The assets' residual values and useful lives are reviewed, and adjusted if appropriate, at the end of each reporting period.

Investment property. Investment property is property held by the Group to earn rental income or for capital appreciation, or both and which is not occupied by the Group. Investment property is measured at cost less accumulated depreciation and any accumulated impairment losses. Depreciation is charged to profit or loss on a straight-line basis over the estimated useful life of investment property which is 68 years. Depreciation commences on the date of classification of assets as investment property.

Right-of-use assets. The Group leases various pharmacies. Contracts may contain both lease and non-lease components. The Group allocates the consideration in the contract to the lease and non-lease components based on their relative stand-alone prices.

Assets arising from a lease are initially measured on a present value basis.

Right-of-use assets are measured at cost comprising the following:

- the amount of the initial measurement of lease liability,
- any lease payments made at or before the commencement date less any lease incentives received,
- any initial direct costs, and
- costs to restore the asset to the conditions required by lease agreements.

Right-of-use assets are generally depreciated over the shorter of the asset's useful life and the lease term on a straight-line basis. If the Group is reasonably certain to exercise a purchase option, the right-of-use asset is depreciated over the underlying assets' useful lives. Depreciation on the items of the right-of-use assets is calculated using the straight-line method over their estimated useful lives as follows:

	<u>Useful lives in years</u>
Premises	3 - 10

Goodwill. Goodwill is carried at cost less accumulated impairment losses, if any. Goodwill is allocated to the cash-generating units, that are expected to benefit from the synergies of the business combination. Such units represent the lowest level at which the Group monitors goodwill and are not larger than an operating segment.

The Group tests goodwill for impairment at least annually and whenever there are indications that goodwill may be impaired. The carrying value of the cash-generating unit containing goodwill is compared to the recoverable amount, which is the higher of value in use and the fair value less costs of disposal. Any impairment is recognised immediately as an expense and is not subsequently reversed.

Gains or losses on disposal of an operation within a cash generating unit to which goodwill has been allocated include the carrying amount of goodwill associated with the disposed operation, generally measured on the basis of the relative values of the disposed operation and the portion of the cash-generating unit which is retained.

Intangible assets. The Group's intangible assets have definite useful lives and primarily include capitalised computer software and licences. The intangible assets are stated at cost less accumulated amortisation. Acquired computer software licences, are capitalised on the basis of the costs incurred to acquire and bring them to use.

Intangible assets are amortised using the straight-line method over their useful lives:

	<u>Useful lives in years</u>
Software licences	8-10 years

If impaired, the carrying amount of intangible assets is written down to the higher of value in use and fair value less costs of disposal.

3 Basis of preparation (Continued)

Impairment of non-financial assets. Assets that are subject to depreciation and amortisation are reviewed for impairment whenever events or changes in circumstances indicate that the carrying amount may not be recoverable. An impairment loss is recognised for the amount by which the asset's carrying amount exceeds its recoverable amount. The recoverable amount is the higher of an asset's fair value less costs of disposal and value in use. For the purposes of assessing impairment, assets are grouped at the lowest levels for which there are largely independent cash inflows (cash-generating units). Prior impairments of non-financial assets are reviewed for possible reversal at each reporting date.

Financial instruments – key measurement terms. Fair value is the price that would be received to sell an asset or paid to transfer a liability in an orderly transaction between market participants at the measurement date. The best evidence of fair value is the price in an active market. An active market is one in which transactions for the asset or liability take place with sufficient frequency and volume to provide pricing information on an ongoing basis.

Fair value of financial instruments traded in an active market is measured as the product of the quoted price for the individual asset or liability and the number of instruments held by the entity. This is the case even if a market's normal daily trading volume is not sufficient to absorb the quantity held and placing orders to sell the position in a single transaction might affect the quoted price.

Valuation techniques such as discounted cash flow models or models based on recent arm's length transactions or consideration of financial data of the investees are used to measure fair value of certain financial instruments for which external market pricing information is not available. Fair value measurements are analysed by level in the fair value hierarchy as follows: (i) level one are measurements at quoted prices (unadjusted) in active markets for identical assets or liabilities, (ii) level two measurements are valuations techniques with all material inputs observable for the asset or liability, either directly (that is, as prices) or indirectly (that is, derived from prices), and (iii) level three measurements are valuations not based on solely observable market data (that is, the measurement requires significant unobservable inputs). Transfers between levels of the fair value hierarchy are deemed to have occurred at the end of the reporting period.

Transaction costs are incremental costs that are directly attributable to the acquisition, issue or disposal of a financial instrument. An incremental cost is one that would not have been incurred if the transaction had not taken place. Transaction costs include fees and commissions paid to agents (including employees acting as selling agents), advisors, brokers and dealers, levies by regulatory agencies and securities exchanges, and transfer taxes and duties. Transaction costs do not include debt premiums or discounts, financing costs or internal administrative or holding costs.

Amortised cost ("AC") is the amount at which the financial instrument was recognised at initial recognition less any principal repayments, plus accrued interest, and for financial assets less any allowance for expected credit losses ("ECL"). Accrued interest includes amortisation of transaction costs deferred at initial recognition and of any premium or discount to the maturity amount using the effective interest method. Accrued interest income and accrued interest expense, including both accrued coupon and amortised discount or premium (including fees deferred at origination, if any), are not presented separately and are included in the carrying values of the related items in the consolidated statement of financial position.

The effective interest method is a method of allocating interest income or interest expense over the relevant period, so as to achieve a constant periodic rate of interest (effective interest rate) on the carrying amount. The effective interest rate is the rate that exactly discounts estimated future cash payments or receipts (excluding future credit losses) through the expected life of the financial instrument or a shorter period, if appropriate, to the gross carrying amount of the financial instrument. The effective interest rate discounts cash flows of variable interest instruments to the next interest repricing date, except for the premium or discount which reflects the credit spread over the floating rate specified in the instrument, or other variables that are not reset to market rates. Such premiums or discounts are amortised over the whole expected life of the instrument. The present value calculation includes all fees paid or received between parties to the contract that are an integral part of the effective interest rate.

Financial instruments – initial recognition. All financial instruments are initially recorded at fair value adjusted for transaction costs. Fair value at initial recognition is best evidenced by the transaction price. A gain or loss on initial recognition is only recorded if there is a difference between fair value and transaction price which can be evidenced by other observable current market transactions in the same instrument or

3 Basis of preparation (Continued)

by a valuation technique whose inputs include only data from observable markets. After the initial recognition, an ECL allowance is recognised for financial assets measured at AC resulting in an immediate accounting loss.

Financial assets – classification and subsequent measurement – measurement categories. The Group classifies financial assets at AC.

Financial assets – classification and subsequent measurement – business model. The business model reflects how the Group manages the assets in order to generate cash flows – whether the Group’s objective is: (i) solely to collect the contractual cash flows from the assets (“hold to collect contractual cash flows”), or (ii) to collect both the contractual cash flows and the cash flows arising from the sale of assets (“hold to collect contractual cash flows and sell”) or, if neither of (i) and (ii) is applicable, the financial assets are classified as part of “other” business model and measured at FVTPL.

Business model is determined for a group of assets (on a portfolio level) based on all relevant evidence about the activities that the Group undertakes to achieve the objective set out for the portfolio available at the date of the assessment.

Financial assets – classification and subsequent measurement – cash flow characteristics. Where the business model is to hold assets to collect contractual cash flows or to hold contractual cash flows and sell, the Group assesses whether the cash flows represent solely payments of principal and interest (“SPPI”). Financial assets with embedded derivatives are considered in their entirety when determining whether their cash flows are consistent with the SPPI feature. In making this assessment, the Group considers whether the contractual cash flows are consistent with a basic lending arrangement, i.e. interest includes only consideration for credit risk, time value of money, other basic lending risks and profit margin.

Where the contractual terms introduce exposure to risk or volatility that is inconsistent with a basic lending arrangement, the financial asset is classified and measured at FVTPL. The SPPI assessment is performed on initial recognition of an asset and it is not subsequently reassessed.

Financial assets impairment – credit loss allowance for ECL. The Group assesses, on a forward-looking basis, the ECL for debt instruments measured at AC and FVOCI and for the exposures arising from loan commitments and financial guarantee contracts, for contract assets. The Group measures ECL and recognises net impairment losses on financial and contract assets at each reporting date. The measurement of ECL reflects: (i) an unbiased and probability weighted amount that is determined by evaluating a range of possible outcomes, (ii) time value of money and (iii) all reasonable and supportable information that is available without undue cost and effort at the end of each reporting period about past events, current conditions and forecasts of future conditions.

Debt instruments measured at AC, trade and other receivables are presented in the consolidated statement of financial position net of the allowance for ECL.

The Group recognizes loss allowances for ECLs on the following financial instruments that are not measured at FVTPL:

- Cash and cash equivalents;
- Trade and other receivables.

ECLs are required to be measured through a loss allowance at an amount equal to:

- 12-month ECL, i.e. lifetime ECL that result from those default events on the financial instrument that are possible within 12 months after the reporting date, (referred to as Stage 1); or
- Full lifetime ECL, i.e. lifetime ECL that result from all possible default events over the life of the financial instrument (referred to as Stage 2 and Stage 3).

The Group applies the IFRS 9 simplified approach to measuring expected credit losses which uses a lifetime expected loss allowance for all trade receivables (Note 11).

3 Basis of preparation (Continued)

Financial assets – write-off. Financial assets are written-off, in whole or in part, when the Group exhausted all practical recovery efforts and has concluded that there is no reasonable expectation of recovery. The write-off represents a derecognition event. The Group may write-off financial assets that are still subject to enforcement activity when the Group seeks to recover amounts that are contractually due, however, there is no reasonable expectation of recovery.

Financial assets – derecognition. The Group derecognises financial assets when (a) the assets are redeemed or the rights to cash flows from the assets otherwise expire or (b) the Group has transferred the rights to the cash flows from the financial assets or entered into a qualifying pass-through arrangement whilst (i) also transferring substantially all the risks and rewards of ownership of the assets or (ii) neither transferring nor retaining substantially all the risks and rewards of ownership but not retaining control. Control is retained if the counterparty does not have the practical ability to sell the asset in its entirety to an unrelated third party without needing to impose additional restrictions on the sale.

Financial assets – modification. A modification of a financial asset occurs when the contractual terms governing the cash flows of a financial asset are renegotiated or otherwise modified between initial recognition and maturity of the financial asset. A modification affects the amount and/or timing of the contractual cash flows either immediately or at a future date.

Financial liabilities – measurement categories. Financial liabilities are classified as subsequently measured at AC.

Financial liabilities – derecognition. Financial liabilities are derecognised when they are extinguished (i.e. when the obligation specified in the contract is discharged, cancelled or expires).

The difference between the carrying amount of the financial liability derecognized and the consideration paid and payable is recognized in profit or loss.

Offsetting financial instruments. Financial assets and liabilities are offset and the net amount reported in the consolidated statement of financial position only when there is a legally enforceable right to offset the recognised amounts, and there is an intention to either settle on a net basis, or to realise the asset and settle the liability simultaneously. Such a right of set off (a) must not be contingent on a future event and (b) must be legally enforceable in all of the following circumstances: (i) in the normal course of business, (ii) in the event of default and (iii) in the event of insolvency or bankruptcy.

Cash and cash equivalents. Cash and cash equivalents include cash in hand, deposits held at call with banks, and other short-term highly liquid investments with original maturities of three months or less. Cash and cash equivalents are carried at AC because: (i) they are held for collection of contractual cash flows and those cash flows represent SPPI, and (ii) they are not designated at FVTPL.

Trade and other receivables. Trade and other receivables are recognised initially at fair value and are subsequently carried at AC using the effective interest method.

Trade and other payables. Trade payables are accrued when the counterparty performs its obligations under the contract and are recognised initially at fair value and subsequently carried at AC using the effective interest method.

Borrowings. Borrowings are recognised initially at fair value, net of transaction costs incurred, and are subsequently carried at AC using the effective interest method.

Lease liabilities. Liabilities arising from a lease are initially measured on a present value basis. Lease liabilities include the net present value of the following lease payments:

- fixed payments (including in-substance fixed payments), less any lease incentives receivable,
- variable lease payment that are based on an index or a rate, initially measured using the index or rate as at the commencement date, and
- payments of penalties for terminating the lease, if the lease term reflects the Group exercising that option.

3 Basis of preparation (Continued)

Extension and termination options are included in a number of leases across the Group. These terms are used to maximise operational flexibility in terms of managing the assets used in the Group's operations. Extension options (or period after termination options) are only included in the lease term if the lease is reasonably certain to be extended (or not terminated). Lease payments to be made under reasonably certain extension options are also included in the measurement of the liability.

The lease payments are discounted using the interest rate implicit in the lease. If that rate cannot be readily determined, which is generally the case for leases of the Group, the Group's incremental borrowing rate is used, being the rate that the Group would have to pay to borrow the funds necessary to obtain an asset of similar value to the right-of-use asset in a similar economic environment with similar terms, collateral and conditions.

To determine the incremental borrowing rate, the Group:

- where possible, uses recent third-party financing received by the Group as a starting point, adjusted to reflect changes in financing conditions since third party financing was received,
- uses a build-up approach that starts with a risk-free interest rate adjusted for credit risk, and
- makes adjustments specific to the lease, e.g. term, currency and collateral.

Lease payments are allocated between principal and finance costs. The finance costs are charged to profit or loss over the lease period so as to produce a constant periodic rate of interest on the remaining balance of the liability for each period.

Income taxes. Income taxes have been provided for in the consolidated financial statements in accordance with legislation enacted or substantively enacted by the end of the reporting period. The income tax charge comprises current tax and deferred tax and is recognised in profit or loss for the year, except if it is recognised in other comprehensive income or directly in equity because it relates to transactions that are also recognised, in the same or a different period, in other comprehensive income or directly in equity.

Current tax is the amount expected to be paid, or recovered, in respect of taxable profits or losses for the current and prior periods. Taxable profits or losses are based on estimates if the consolidated financial statements are authorised prior to filing relevant tax returns. Taxes other than on income are recorded within operating expenses.

Deferred income tax is provided using the balance sheet liability method for tax loss carry forwards and temporary differences arising between the tax bases of assets and liabilities and their carrying amounts for financial reporting purposes. In accordance with the initial recognition exemption, deferred taxes are not recorded for temporary differences on initial recognition of an asset or a liability in a transaction other than a business combination if the transaction, when initially recorded, affects neither accounting nor taxable profit. Deferred tax balances are measured at tax rates enacted or substantively enacted at the end of the reporting period, which are expected to apply to the period when the temporary differences will reverse or the tax loss carry forwards will be utilised.

Deferred tax assets for deductible temporary differences and tax loss carry forwards are recorded only to the extent that it is probable that the temporary difference will reverse in the future and there is sufficient future taxable profit available against which the deductions can be utilised.

Deferred income tax assets and liabilities are offset when there is a legally enforceable right to offset current tax assets against current tax liabilities and when the deferred income taxes assets and liabilities relate to income taxes levied by the same taxation authority on either the same taxable entity or different taxable entities where there is an intention to settle the balances on a net basis. Deferred tax assets and liabilities are netted only within the individual companies of the Group.

The Group controls the reversal of temporary differences relating to taxes chargeable on dividends from subsidiaries or on gains upon their disposal. The Group does not recognise deferred tax liabilities on such temporary differences except to the extent that management expects the temporary differences to reverse in the foreseeable future.

3 Basis of preparation (Continued)

Uncertain tax positions. The Group's uncertain tax positions are reassessed by management at the end of each reporting period. Liabilities are recorded for income tax positions that are determined by management as more likely than not to result in additional taxes being levied if the positions were to be challenged by the tax authorities. The assessment is based on the interpretation of tax laws that have been enacted or substantively enacted by the end of the reporting period, and any known court or other rulings on such issues. Liabilities for penalties, interest and taxes other than on income are recognized based on management's best estimate of the expenditure required to settle the obligations at the end of the reporting period. Adjustments for uncertain income tax positions, other than interest and fines, are recorded within the income tax charge. Adjustments for uncertain income tax positions in respect of interest and fines are recorded within Finance expenses and Other expenses, net, respectively.

Value added tax. Output value added tax related to sales is accrued in the month of delivery of goods or services to customers and is payable to tax authorities before 20th of the next month. Input VAT is generally recoverable against output VAT upon receipt of the VAT invoice. The tax authorities permit the settlement of VAT on a net basis. VAT related to sales and purchases is recognised in the consolidated statement of financial position on a net basis. Where provision has been made for ECL of receivables, the impairment loss is recorded for the gross amount of the debtor, including VAT.

Inventories. Inventories are recorded at the lower of cost and net realisable value.

Costs of inventories are determined through accounting for specific items (items written-off in accounting are those actually dispatched), which in fact does not result in a significant difference as compared to the first-in, first-out (FIFO) method. Net realisable value is the estimated selling price in the ordinary course of business, less the cost of completion and selling expenses.

At the end of each reporting period, the Group provides for estimated expired and slow-moving inventory.

Cost of goods sold. Cost of goods sold include the purchase price of the products sold and other costs in bringing the inventories to the location and condition ready for sale.

The Group receives various types of allowances from suppliers in the form of slotting fees, volume rebates, and other forms of bonuses. In accounting for supplier bonuses received by the Group, the Group determines that these bonuses are a reduction in prices paid for the product and are reported as part of cost of goods sold or are deducted from the cost of inventory that are still held as at reporting date.

Prepayments. Prepayments are carried at cost less provision for impairment. A prepayment is classified as non-current when the goods or services relating to the prepayment are expected to be obtained after one year, or when the prepayment relates to an asset which will itself be classified as non-current upon initial recognition. Prepayments to acquire assets are transferred to the carrying amount of the asset once the Group has obtained control of the asset and it is probable that future economic benefits associated with the asset will flow to the Group. Other prepayments are written off to profit or loss when the services relating to the prepayments are received. If there is an indication that the assets, goods or services relating to a prepayment will not be received, the carrying value of the prepayment is written down accordingly and a corresponding impairment loss is recognised in profit or loss for the year.

Share capital. Ordinary shares are classified as equity. Incremental costs directly attributable to the issue of new shares are shown in equity as a deduction, net of tax, from the proceeds. Any excess of the fair value of consideration received over the par value of shares issued is recorded as share premium in equity.

Dividends. Dividends are recorded as a liability and deducted from equity in the period in which they are declared and approved. Any dividends declared after the reporting period and before the consolidated financial statements are authorised for issue are disclosed in the subsequent events note. The statutory accounting reports of the Company are the basis for profit distribution and other appropriations.

Provisions for liabilities and charges. Provisions for liabilities and charges are non-financial liabilities of uncertain timing or amount. They are accrued when the Group has a present legal or constructive obligation as a result of past events, it is probable that an outflow of resources embodying economic benefits will be required to settle the obligation, and a reliable estimate of the amount of the obligation can be made. Provisions are measured at the present value of the expenditures expected to be required to settle the obligation using a pre-tax rate that reflects current market assessments of the time value of money and the risks specific to the obligation. The increase in the provision due to the passage of time is recognised as an interest expense within finance expenses.

3 Basis of preparation (Continued)

Levies and charges, such as taxes other than income tax or regulatory fees based on information related to a period before the obligation to pay arises, are recognised as liabilities when the obligating event that gives rise to pay a levy occurs, as identified by the legislation that triggers the obligation to pay the levy. If a levy is paid before the obligating event, it is recognised as a prepayment.

Revenue recognition. Revenue is income arising in the course of the Group's ordinary activities. Revenue is recognised in the amount of transaction price. Transaction price is the amount of consideration to which the Group expects to be entitled in exchange for transferring control over promised goods or services to a customer, excluding the amounts collected on behalf of third parties.

Revenue is recognised net of discounts, returns and value added taxes.

The revenue is recognized by the Group in such a way to depict the transfer of promised goods or services to customers in an amount that reflects the consideration to which the Group expects to be entitled in exchange for those goods or services.

Wholesale sales of pharmaceutical products. Sales are recognized when control of the goods has transferred, being when the goods are delivered to the customer, the customer has full discretion over the goods, and there is no unfulfilled obligation that could affect the customer's acceptance of the goods.

Performance obligation for the revenue in wholesale includes delivery of products to customer's warehouse or pharmacy.

Revenue from the sales with discounts is recognized based on the price specified in the contract net of discounts.

Retail sales of pharmaceutical products. Retail sales are performed in pharmacies of the Group. Sales is recorded by barcodes of the products. Retail revenue is recognized automatically and instantly at the moment of the sales by accounting software and cash register machine.

Customer loyalty program. The Group runs a customer loyalty program which allows customers to earn points for each purchase made in any of the Group's pharmacies. Points earned enable customers to receive a cash discount on future purchases, provided the purchase is made within one year of earning the points.

The consideration allocated to the loyalty points is measured by reference to their fair value, i.e. the amount for which the loyalty points could be sold separately. This amount is deferred and recognized as revenue when the points are redeemed. Expected breakage is recognized as revenue at the time of initial sale as it is excluded from the amount allocated to loyalty points.

A contract liability for the award points is recognised at the time of the sale.

Sublease income. Rental income from operating leases is recognised on a straight-line basis over the term of the relevant lease. Initial direct costs incurred in negotiating and arranging an operating lease are added to the carrying amount of the leased asset and recognised on a straight-line basis over the lease term. Sublease income is presented in other income as a non-key activity of the Group.

Government grants. Government grants relating to costs are recognised in profit or loss for the year netted with the related expense over the period necessary to match them with the costs that they are intended to compensate. Grant income is offset with interest expense in profit or loss for the year.

Barter transactions and mutual cancellations. A portion of sales and purchases are settled by mutual cancellations, barter or non-cash settlements. These transactions are generally in the form of direct settlements by dissimilar goods and services from the final customer (barter), cancellation of mutual balances or through a chain of non-cash transactions involving several companies. Non-cash settlements include promissory notes or bills of exchange, which are negotiable debt instruments.

Sales and purchases that are expected to be settled by mutual settlements, barter or other non-cash settlements are recognised based on the management's estimate of the fair value to be received or given up in non-cash settlements. The fair value is determined with reference to observable market information.

3 Basis of preparation (Continued)

Non-cash transactions have been excluded from the consolidated statement of cash flows. Investing and financing activities and the total of operating activities represent actual cash flows.

Employee benefits. Wages, salaries, contributions to the RA state pension and social insurance funds, paid annual leave and sick leave, bonuses, and non-monetary benefits (such as health services) are accrued in the year in which the associated services are rendered by the employees of the Group. The Group has no legal or constructive obligation to make pension or similar benefit payments beyond the social contribution.

Short-term employee benefit obligations are measured on an undiscounted basis and are expensed as the related service is provided. A liability is recognised for the amount expected to be paid under short-term cash bonus if the Group has a present legal or constructive obligation to pay this amount as a result of past service provided by the employee, and the obligation can be estimated reliably.

Amendment of the consolidated financial statements after issue. Any changes to these consolidated financial statements after issue require approval of the Board of directors of the Group who authorised these consolidated financial statements for issue.

4 Critical Accounting Estimates and Judgements in Applying Accounting Policies

The Group makes estimates and assumptions that affect the amounts recognised in the consolidated financial statements and the carrying amounts of assets and liabilities within the next financial year. Estimates and judgements are continually evaluated and are based on management's experience and other factors, including expectations of future events that are believed to be reasonable under the circumstances. Management also makes certain judgements, apart from those involving estimations, in the process of applying the accounting policies. Judgements that have the most significant effect on the amounts recognised in the consolidated financial statements and estimates that can cause a significant adjustment to the carrying amount of assets and liabilities within the next financial year include:

Deferred income tax asset recognition. The recognised deferred tax assets represent income taxes recoverable through future deductions from taxable profits and are recorded in the consolidated statement of financial position. Deferred income tax assets are recorded to the extent that realisation of the related tax benefit is probable. This includes temporary difference expected to reverse in the future and the availability of sufficient future taxable profit against which the deductions can be utilised. The future taxable profits and the amount of tax benefits that are probable in the future are based on the medium term business plan prepared by management and extrapolated results thereafter. The business plan is based on management expectations that are believed to be reasonable under the circumstances.

Tax legislation. Armenian tax, currency and customs legislation is subject to varying interpretations. Refer to Notes 20-21.

Initial recognition of related party transactions. In the normal course of business the Group enters into transactions with its related parties. IFRS 9 requires initial recognition of financial instruments based on their fair values. Judgement is applied in determining if transactions are priced at market or non-market interest rates, where there is no active market for such transactions. The basis for judgement is pricing for similar types of transactions with unrelated parties and effective interest rate analyses. Terms and conditions of related party balances are disclosed in Note 27.

ECL measurement. Measurement of ECLs is a significant estimate that involves determination methodology, models and data inputs. Details of ECL measurement methodology are disclosed in Notes 3 and 11. The following components have a major impact on credit loss allowance: definition of default, probability of default ("PD") and loss given default ("LGD"), as well as models of macro-economic scenarios. The Group regularly reviews and validates the models and inputs of the models to reduce any differences between expected credit loss estimates and actual credit loss experience.

4 Critical Accounting Estimates and Judgements in Applying Accounting Policies (Continued)

Useful lives of property, plant and equipment. The estimation of the useful lives of items of property, plant and equipment is a matter of judgment based on the experience with similar assets. The future economic benefits embodied in the assets are consumed principally through use. However, other factors, such as technical or commercial obsolescence and wear and tear, often result in the diminution of the economic benefits embodied in the assets. Management assesses the remaining useful lives in accordance with the current technical conditions of the assets and estimated period during which the assets are expected to earn benefits for the Group. The following primary factors are considered: (a) the expected usage of the assets; (b) the expected physical wear and tear, which depends on operational factors and maintenance programme; and (c) the technical or commercial obsolescence arising from changes in market conditions.

Were the estimated useful lives to differ by 10% from management's estimates, the impact on depreciation for the year ended 31 December 2023 would be to increase it by AMD 26,019 thousand or decrease it by AMD 26,019 thousand (2022: increase by AMD 20,661 thousand or decrease by AMD 20,661 thousand).

Residual values of property, plant and equipment. Management determined the residual values of property, plant and equipment to be nil.

Useful lives of right-of-use assets. In determining the lease term, management considers all facts and circumstances that create an economic incentive to exercise an extension option, or not exercise a termination option. Extension options (or periods after termination options) are only included in the lease term if the lease is reasonably certain to be extended (or not terminated).

For leases of pharmacies and vehicles, the following factors are normally the most relevant:

- If there are significant penalties to terminate (or not extend), the Group is typically reasonably certain to extend (or not terminate) the lease.
- If any leasehold improvements are expected to have a significant remaining value, the Group is typically reasonably certain to extend (or not terminate) the lease.

Otherwise, the Group considers other factors including historical lease durations and the costs and business disruption required to replace the leased asset. Most extension options in pharmacies and vehicles leases have not been included in the lease liability, because the Group could replace the assets without significant cost or business disruption.

Termination options are included in a number of property and equipment leases across the Group. These are used to maximise operational flexibility in terms of managing the assets used in the Group's operations.

Most extension options in offices and vehicles leases have not been included in the lease liability.

Discount rates used for determination of lease liabilities. The Group uses its incremental borrowing rate as a base for calculation of the discount rate because the interest rate implicit in the lease cannot be readily determined.

The following factors are determined the usage of the incremental borrowing rate of 8.25% (2022: 8.25%): the weighted average interest of the Group borrowings in AMD was used.

A 10% relative increase or decrease in discount rate at 31 December 2023 would result in an increase or decrease in lease liabilities of AMD 18,230 thousand (31 December 2022: AMD 20,604 thousand).

Revenue attributed to loyalty program. The Group accounts for customer loyalty points as a separate component of the sale transaction in which they are granted. A portion of a fair value of the consideration received from customers is allocated to the award points and deferred, and is recognized as revenue over the period when award credits are redeemed. Therefore, management has to make assumptions about expected redemption rates, which are subject to availability of prior periods' statistics and significant uncertainty at the reporting date.

5 Adoption of New or Revised Standards and Interpretations

The following new standards and the amendments became effective from 1 January 2023:

IFRS 17 "Insurance Contracts" (issued on 18 May 2017 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). IFRS 17 replaces IFRS 4, which has given companies dispensation to carry on accounting for insurance contracts using existing practices. As a consequence, it was difficult for investors to compare and contrast the financial performance of otherwise similar insurance companies. IFRS 17 is a single principle-based standard to account for all types of insurance contracts, including reinsurance contracts that an insurer holds. The standard requires recognition and measurement of groups of insurance contracts at: (i) a risk-adjusted present value of the future cash flows (the fulfillment cash flows) that incorporates all of the available information about the fulfillment cash flows in a way that is consistent with observable market information; plus (if this value is a liability) or minus (if this value is an asset) (ii) an amount representing the unearned profit in the group of contracts (the contractual service margin). Insurers will be recognising the profit from a group of insurance contracts over the period they provide insurance coverage, and as they are released from risk. If a group of contracts is or becomes loss-making, an entity will be recognising the loss immediately.

Amendments to IFRS 17 and an amendment to IFRS 4 (issued on 25 June 2020 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). The amendments include a number of clarifications intended to ease implementation of IFRS 17, simplify some requirements of the standard and transition. The amendments relate to eight areas of IFRS 17, and they are not intended to change the fundamental principles of the standard. The following amendments to IFRS 17 were made:

- **Effective date:** The effective date of IFRS 17 (incorporating the amendments) has been deferred by two years to annual reporting periods beginning on or after 1 January 2023; and the fixed expiry date of the temporary exemption from applying IFRS 9 in IFRS 4 has also been deferred to annual reporting periods beginning on or after 1 January 2023.
- **Expected recovery of insurance acquisition cash flows:** An entity is required to allocate part of the acquisition costs to related expected contract renewals, and to recognise those costs as an asset until the entity recognises the contract renewals. Entities are required to assess the recoverability of the asset at each reporting date, and to provide specific information about the asset in the notes to the financial statements.
- **Contractual service margin attributable to investment services:** Coverage units should be identified, considering the quantity of benefits and expected period of both insurance coverage and investment services, for contracts under the variable fee approach and for other contracts with an 'investment-return service' under the general model. Costs related to investment activities should be included as cash flows within the boundary of an insurance contract, to the extent that the entity performs such activities to enhance benefits from insurance coverage for the policyholder.
- **Reinsurance contracts held – recovery of losses:** When an entity recognises a loss on initial recognition of an onerous group of underlying insurance contracts, or on addition of onerous underlying contracts to a group, an entity should adjust the contractual service margin of a related group of reinsurance contracts held and recognise a gain on the reinsurance contracts held. The amount of the loss recovered from a reinsurance contract held is determined by multiplying the loss recognised on underlying insurance contracts and the percentage of claims on underlying insurance contracts that the entity expects to recover from the reinsurance contract held. This requirement would apply only when the reinsurance contract held is recognised before or at the same time as the loss is recognised on the underlying insurance contracts.
- **Other amendments:** Other amendments include scope exclusions for some credit card (or similar) contracts, and some loan contracts; presentation of insurance contract assets and liabilities in the statement of financial position in portfolios instead of groups; applicability of the risk mitigation option when mitigating financial risks using reinsurance contracts held and non-derivative financial instruments at fair value through profit or loss; an accounting policy choice to change the estimates made in previous interim financial statements when applying IFRS 17; inclusion of income tax payments and receipts that are specifically chargeable to the policyholder under the terms of an insurance contract in the fulfillment cash flows; and selected transition reliefs and other minor amendments.

5 Adoption of New or Revised Standards and Interpretations (Continued)

Transition option to insurers applying IFRS 17 – Amendments to IFRS 17 (issued on 9 December 2021 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). The amendment to the transition requirements in IFRS 17 provides insurers with an option aimed at improving the usefulness of information to investors on initial application of IFRS 17. The amendment relates to insurers' transition to IFRS 17 only and does not affect any other requirements in IFRS 17. The transition requirements in IFRS 17 and IFRS 9 apply at different dates and will result in the following one-time classification differences in the comparative information presented on initial application of IFRS 17: accounting mismatches between insurance contract liabilities measured at current value and any related financial assets measured at amortised cost; and if an entity chooses to restate comparative information for IFRS 9, classification differences between financial assets derecognised in the comparative period (to which IFRS 9 will not apply) and other financial assets (to which IFRS 9 will apply). The amendment will help insurers to avoid these temporary accounting mismatches and, therefore, will improve the usefulness of comparative information for investors. It does this by providing insurers with an option for the presentation of comparative information about financial assets. When initially applying IFRS 17, entities would, for the purpose of presenting comparative information, be permitted to apply a classification overlay to a financial asset for which the entity does not restate IFRS 9 comparative information. The transition option would be available, on an instrument-by-instrument basis; allow an entity to present comparative information as if the classification and measurement requirements of IFRS 9 had been applied to that financial asset, but not require an entity to apply the impairment requirements of IFRS 9; and require an entity that applies the classification overlay to a financial asset to use reasonable and supportable information available at the transition date to determine how the entity expects that financial asset to be classified applying IFRS 9.

Amendments to IAS 1 and IFRS Practice Statement 2: Disclosure of Accounting policies (issued on 12 February 2021 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). IAS 1 was amended to require companies to disclose their material accounting policy information rather than their significant accounting policies. The amendment provided the definition of material accounting policy information. The amendment also clarified that accounting policy information is expected to be material if, without it, the users of the financial statements would be unable to understand other material information in the financial statements. The amendment provided illustrative examples of accounting policy information that is likely to be considered material to the entity's financial statements. Further, the amendment to IAS 1 clarified that immaterial accounting policy information need not be disclosed. However, if it is disclosed, it should not obscure material accounting policy information. To support this amendment, IFRS Practice Statement 2, 'Making Materiality Judgements' was also amended to provide guidance on how to apply the concept of materiality to accounting policy disclosures.

Amendments to IAS 8: Definition of Accounting Estimates (issued on 12 February 2021 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). The amendment to IAS 8 clarified how companies should distinguish changes in accounting policies from changes in accounting estimates.

Deferred tax related to assets and liabilities arising from a single transaction – Amendments to IAS 12 (issued on 7 May 2021 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). The amendments to IAS 12 specify how to account for deferred tax on transactions such as leases and decommissioning obligations. In specified circumstances, entities are exempt from recognising deferred tax when they recognise assets or liabilities for the first time. Previously, there had been some uncertainty about whether the exemption applied to transactions such as leases and decommissioning obligations – transactions for which both an asset and a liability are recognised. The amendments clarify that the exemption does not apply and that entities are required to recognise deferred tax on such transactions. The amendments require companies to recognise deferred tax on transactions that, on initial recognition, give rise to equal amounts of taxable and deductible temporary differences.

5 Adoption of New or Revised Standards and Interpretations (Continued)

Amendments to IAS 12 Income taxes: International Tax Reform – Pillar Two Model Rules (issued 23 May 2023). In May 2023, the IASB issued narrow-scope amendments to IAS 12, 'Income Taxes'. This amendment was introduced in response to the imminent implementation of the Pillar Two model rules released by the Organisation for Economic Co-operation and Development's (OECD) as a result of international tax reform. The amendments provide a temporary exception from the requirement to recognise and disclose deferred taxes arising from enacted or substantively enacted tax law that implements the Pillar Two model rules. In accordance with IASB effective date, the companies may apply the exception immediately, but disclosure requirements are required for annual periods commencing on or after 1 January 2023.

The application of the amendments had no significant impact on the Group's consolidated financial statements.

6 New Accounting Pronouncements

Certain new standards and interpretations have been issued that are mandatory for the annual periods beginning on or after 1 January 2024 or later, and which the Group has not early adopted.

Amendments to IFRS 16 Leases: Lease Liability in a Sale and Leaseback (issued on 22 September 2022 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2024). The amendments relate to the sale and leaseback transactions that satisfy the requirements in IFRS 15 to be accounted for as a sale. The amendments require the seller-lessee to subsequently measure liabilities arising from the transaction and in a way that it does not recognise any gain or loss related to the right of use that it retained. This means deferral of such a gain even if the obligation is to make variable payments that do not depend on an index or a rate. The Group is currently assessing the impact of the amendments on its financial statements.

Classification of liabilities as current or non-current – Amendments to IAS 1 (originally issued on 23 January 2020 and subsequently amended on 15 July 2020 and 31 October 2022, ultimately effective for annual periods beginning on or after 1 January 2024). These amendments clarify that liabilities are classified as either current or non-current, depending on the rights that exist at the end of the reporting period. Liabilities are non-current if the entity has a substantive right, at the end of the reporting period, to defer settlement for at least twelve months. The guidance no longer requires such a right to be unconditional. The October 2022 amendment established that loan covenants to be complied with after the reporting date do not affect the classification of debt as current or non-current at the reporting date. Management's expectations whether they will subsequently exercise the right to defer settlement do not affect classification of liabilities. A liability is classified as current if a condition is breached at or before the reporting date even if a waiver of that condition is obtained from the lender after the end of the reporting period. Conversely, a loan is classified as non-current if a loan covenant is breached only after the reporting date. In addition, the amendments include clarifying the classification requirements for debt a company might settle by converting it into equity. 'Settlement' is defined as the extinguishment of a liability with cash, other resources embodying economic benefits or an entity's own equity instruments. There is an exception for convertible instruments that might be converted into equity, but only for those instruments where the conversion option is classified as an equity instrument as a separate component of a compound financial instrument. The Group is currently assessing the impact of the amendments on its financial statements.

6 New Accounting Pronouncements (Continued)

Amendments to IAS 7 Statement of Cash Flows and IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures: Supplier Finance Arrangements (Issued on 25 May 2023). In response to concerns of the users of financial statements about inadequate or misleading disclosure of financing arrangements, in May 2023, the IASB issued amendments to IAS 7 and IFRS 7 to require disclosure about entity's supplier finance arrangements (SFAs). These amendments require the disclosures of the entity's supplier finance arrangements that would enable the users of financial statements to assess the effects of those arrangements on the entity's liabilities and cash flows and on the entity's exposure to liquidity risk. The purpose of the additional disclosure requirements is to enhance the transparency of the supplier finance arrangements. The amendments do not affect recognition or measurement principles but only disclosure requirements. The new disclosure requirements will be effective for the annual reporting periods beginning on or after 1 January 2024. The Group is currently assessing the impact of the amendments on its financial statements.

IFRS 14, Regulatory Deferral Accounts (issued on 30 January 2014 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2016). IFRS 14 permits first-time adopters to continue to recognise amounts related to rate regulation in accordance with their previous GAAP requirements when they adopt IFRS Accounting Standards. However, to enhance comparability with entities that already apply IFRS Accounting Standards and do not recognise such amounts, the standard requires that the effect of rate regulation must be presented separately from other items. An entity that already presents financial statements in compliance with IFRS Accounting Standards is not eligible to apply the standard.

Sale or Contribution of Assets between an Investor and its Associate or Joint Venture – Amendments to IFRS 10 and IAS 28 (issued on 11 September 2014 and effective for annual periods beginning on or after a date to be determined by the IASB). These amendments address an inconsistency between the requirements in IFRS 10 and those in IAS 28 in dealing with the sale or contribution of assets between an investor and its associate or joint venture. The main consequence of the amendments is that a full gain or loss is recognised when a transaction involves a business. A partial gain or loss is recognised when a transaction involves assets that do not constitute a business, even if these assets are held by a subsidiary. The Group is currently assessing the impact of the amendments on its financial statements.

Amendments to IAS 21 Lack of Exchangeability (Issued on 15 August 2023). In August 2023, the IASB issued amendments to IAS 21 to help entities assess exchangeability between two currencies and determine the spot exchange rate, when exchangeability is lacking. An entity is impacted by the amendments when it has a transaction or an operation in a foreign currency that is not exchangeable into another currency at a measurement date for a specified purpose. The amendments to IAS 21 do not provide detailed requirements on how to estimate the spot exchange rate. Instead, they set out a framework under which an entity can determine the spot exchange rate at the measurement date. When applying the new requirements, it is not permitted to restate comparative information. It is required to translate the affected amounts at estimated spot exchange rates at the date of initial application, with an adjustment to retained earnings or to the reserve for cumulative translation differences. The standard is not expected to have any material impact on the Group's financial statements.

Unless otherwise described above, the new standards and interpretations are not expected to affect significantly the Group's consolidated financial statements.

ALFA-PHARM CJSC**Notes to the Consolidated Financial Statements – 31 December 2023****7 Property, Plant and Equipment**

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	Land and buildings	Machinery and equipment	Motor vehicles	Fixtures and fittings	Leasehold improvements	Construction in progress	Total
Cost at 1 January 2022	2,142,786	367,084	395,290	1,186,630	102,329	5,502	4,199,621
Accumulated depreciation Carrying amount at 1 January 2022	(249,853)	(289,496)	(195,741)	(836,327)	(52,983)	-	(1,624,400)
Carrying amount at 1 January 2022	1,892,933	77,588	199,549	350,303	49,346	5,502	2,575,221
Additions	25,463	14,833	66,249	99,080	15,454	57,594	278,673
Transfers	33,108	2,531	8,266	18,569	622	(63,096)	-
Reclassification from investment property (Note 8)	95,847	-	-	-	-	-	95,847
Disposals	-	-	(3,867)	(1,543)	-	-	(5,410)
Depreciation charge	(36,815)	(21,808)	(42,956)	(92,559)	(12,471)	-	(206,609)
Carrying amount at 31 December 2022	2,010,536	73,144	227,241	373,850	52,951	-	2,737,722
Cost at 31 December 2023	2,297,204	384,448	465,938	1,302,736	118,405	-	4,568,731
Accumulated depreciation	(286,668)	(311,304)	(238,697)	(928,886)	(65,454)	-	(1,831,009)
Carrying amount at 31 December 2022	2,010,536	73,144	227,241	373,850	52,951	-	2,737,722
Additions	106,441	37,372	82,750	163,856	22,029	-	412,448
Reclassification from investment property (Note 8)	17,847	-	-	-	-	-	17,847
Disposals	-	-	(2,625)	(6,905)	-	-	(9,530)
Depreciation charge	(40,600)	(32,053)	(50,915)	(122,461)	(14,159)	-	(260,188)
Carrying amount at 31 December 2023	2,094,224	78,463	256,451	408,340	60,821	-	2,898,299
Cost at 31 December 2023	2,421,492	421,820	546,063	1,459,687	140,434	-	4,989,496
Accumulated depreciation	(327,268)	(343,357)	(289,612)	(1,051,347)	(79,613)	-	(2,091,197)
Carrying amount at 31 December 2023	2,094,224	78,463	256,451	408,340	60,821	-	2,898,299

7 Property, plant and equipment (Continued)

Depreciation expense of AMD 176,893 thousand (2022: AMD 182,403 thousand) has been charged to selling and distribution expenses (Note 18), AMD 50,056 thousand (2022: AMD 6,988 thousand) to administrative expenses (Note 18) and AMD 33,239 thousand (2022: AMD 31,038) to cost of sales.

As at 31 December 2023 property and equipment with a carrying amount of AMD 1,409,828 thousand (2022: AMD 854,956 thousand) are pledged as security for the loans and borrowings (Note 14).

No impairment indicators were identified by the management of the Group for the years ended as at 31 December 2023 and 31 December 2022.

There are PPE items, which are fully depreciated, however they are still used by the Group:

In thousands of Armenian Drams

Carrying amount at 1 December 31	2023	2022
Fixtures and fittings	781,998	819,476
Motor Vehicles	21,085	26,357
Machinery and equipment	12,811	10,510
Total	815,894	856,343

8 Investment Property

In thousands of Armenian Drams

	2023	2022
Carrying amount at 1 January	159,298	258,395
Reclassification to property, plant and equipment (Note 7)	(17,847)	(95,847)
Depreciation charge	(2,860)	(3,250)
Carrying amount at December 31	138,591	159,298

Investment property comprises a commercial property that is leased out as office space to third parties.

During the year ended 31 December 2023 and 31 December 2022 the Group changed the order of use of part of the property from leasing out to own use, so the relevant part of the investment property value was reclassified to property plant and equipment.

As at 31 December 2023 investment property with a carrying amount of AMD 138,591 thousand (2022: AMD 159,298) is pledged as security for the loans and borrowings (Note 14).

As per management's estimate the fair value of investment property approximates its carrying value as at reporting date. The determination of fair value of the investment property would be categorized as level 3 determination in the fair value hierarchy.

Rental income from investment property was AMD 5,973 thousand (2022: AMD 8,625 thousand).

Direct operating expenses recognized in profit or loss relating to investment property that generated rental income were not material (2022: not material).

9 Right-of-use assets and lease liabilities

The Group leases various premises and vehicles. Rental contracts are typically made for fixed periods of 3 to 8 years, but may have extension options.

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	Total
Carrying amount at 1 January 2022	1,709,372
Additions	868,741
Disposals	(53,167)
Depreciation charge	(727,279)
Carrying amount at 31 December 2022	1,797,667
Additions	686,895
Disposals	(51,350)
Depreciation charge	(845,187)
Carrying amount at 31 December 2023	1,588,025

No impairment indicators were identified by the management of the Group for the years ended as at 31 December 2023 and 31 December 2022.

The Group recognised lease liabilities as follows:

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
Short-term lease liabilities	525,765	729,318
Long-term lease liabilities	1,160,165	1,176,141
Total lease liabilities	1,685,930	1,905,459

Interest expense included in finance costs of 2023 was AMD 152,892 thousand (2022: AMD 147,568 thousand).

Expenses relating to short-term leases (included in Selling and distribution expenses):

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
Expense relating to short-term leases	14,876	20,902

Total cash outflow for leases in 2023 was AMD 962,675 thousand (2022: AMD 875,416 thousand).

The lease agreements do not impose any covenants other than the security interests in the leased assets that are held by the lessor. Leased assets may not be used as collateral for borrowings.

10 Inventories

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
Goods for resale	8,063,548	7,591,064
Other	130,150	110,341
Total Inventory	8,193,698	7,701,405

The cost of inventories recognized as expense during the period representing cost of sales amounted to AMD 25,404,479 thousand (2022: AMD 24,238,419 thousand).

As at 31 December 2023 inventory in turnover of AMD 1,000,000 thousand (2022: 1,000,000 thousand) is pledged as security for the loans and borrowings (Note 14).

Inventories of AMD 7,500 thousand are valued at net realisable value as at 31 December 2023 (2022: nil).

11 Trade and Other Receivables

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
Trade receivables	2,411,392	1,852,875
Other financial receivables	94,968	128,113
Less credit loss allowance	(182,279)	(218,590)
Total financial assets within trade and other receivables	2,324,081	1,762,398
VAT recoverable	13,352	1,951
Prepayments given	685,854	594,204
Tax prepayments	21,001	5,349
Other	5,660	7,032
Total trade and other receivables at 31 December	3,049,948	2,370,934

The Group applies the IFRS 9 simplified approach to measuring expected credit losses which uses a lifetime expected loss allowance for all trade receivables.

To measure the expected credit losses, trade receivables have been grouped based on shared credit risk characteristics and the days past due.

The expected loss rates are based on the payment profiles of customers over a period of 36 month before each balance sheet date and the corresponding historical credit losses experienced within this period. The historical loss rates are adjusted to reflect current and forward-looking information on macroeconomic factors affecting the ability of the customers to settle the receivables.

11 Trade and Other Receivables (Continued)

The credit loss allowance for trade receivables is determined according to provision matrix presented in the table below. The provision matrix is based the number of days that an asset is past due, adjusted for forward-looking information on macroeconomic factors affecting the ability of the customers to settle the receivables.

In % of gross value (in thousands of Armenian drams)	31 December 2023			
	Loss Rate	Gross carrying amount	Lifetime ECL	Net carrying value
Trade receivables				
- current	1.51%	1,526,245	23,039	1,503,206
- less than 30 days overdue	5.27%	449,490	23,667	425,824
- 31 to 60 days overdue	12.35%	217,090	26,801	190,289
- 61 to 90 days overdue	18.86%	67,593	12,748	54,846
- 91 to 120 days overdue	31.26%	36,323	11,353	24,970
- 121 to 150 days overdue	50.26%	11,729	5,895	5,835
- 151 to 180 days overdue	76.84%	6,290	4,833	1,457
- 181 to 211 days overdue	75.00%	1,014	760	253
- over 211 days overdue	76.54%	95,618	73,183	22,433
Total	7.56%	2,411,392	182,279	2,229,113

In % of gross value (in thousands of Armenian drams)	31 December 2022			
	Loss Rate	Gross carrying amount	Lifetime ECL	Net carrying value
Trade receivables				
- current	1.54%	1,132,384	17,462	1,114,922
- less than 30 days overdue	3.13%	341,924	10,711	331,213
- 31 to 60 days overdue	9.44%	68,631	6,480	62,152
- 61 to 90 days overdue	15.97%	42,747	6,828	35,919
- 91 to 120 days overdue	23.06%	15,523	3,579	11,944
- 121 to 150 days overdue	25.59%	21,494	5,501	15,993
- 151 to 180 days overdue	46.23%	9,164	4,236	4,928
- 181 to 211 days overdue	68.24%	48,787	33,294	15,493
- over 211 days overdue	75.77%	172,221	130,499	41,721
Total	11.80%	1,852,875	218,590	1,634,285

The following table explains the changes in the credit loss allowance for trade receivables under simplified ECL model between the beginning and the end of the annual period:

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
Impairment loss allowance at 1 January	218,590	125,267
Write-offs during the year	(39,087)	-
Increase in loss allowance during the year	2,776	93,323
Impairment loss allowance at 31 December	182,279	218,590

12 Cash and Cash Equivalents

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
Bank balances payable on demand	51,898	799,733
Cash on hand	126,702	132,035
Cash in transit	130,216	99,433
Total cash and cash equivalents at 31 December	308,816	1,031,201

Cash on hand represents cash held as at reporting date throughout the chain of retail pharmacy stores and head office of the Group.

The table below discloses the credit quality of bank balances payable on demand based on credit risk grades at 31 December 2023 and 2022:

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
B1 (Moody's)	5,517	23,772
B2 (Moody's)	43,738	774,591
Ba3 (Moody's)	2,643	1,067
Not rated	-	303
Total bank balances payable on demand	51,898	799,733

13 Share Capital

As at 31 December 2023 and 2022 the total authorized number of the Company's shares is 932,407 shares (2022: 932,407 shares) with a par value of AMD 1.32 per share (2022: AMD 1.32 per share). All issued ordinary shares are fully paid.

The holders of ordinary shares are entitled to receive dividends as declared from time to time and are entitled to one vote per share at meetings of the Group.

In accordance with Armenian legislation the Group's distributable reserves are limited to the balance of retained earnings as recorded in the Group's consolidated financial statements prepared in accordance with International Financial Reporting Standards.

In 2023 the Group declared dividends of AMD 1,263,000 thousand including AMD 18,225 thousand tax or AMD 1.35 thousand per share (2022: AMD 900,000 thousand or AMD 0.97 thousand per share).

14 Loans and Borrowings

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
<i>Non-current Liabilities</i>		
Secured bank loans	51,494	332,417
<i>Current Liabilities</i>		
Secured bank loans	429,293	238,700
Total borrowings	480,787	571,117

14 Loans and Borrowings (Continued)

Terms of outstanding loans were as follows:

Currency	Nominal interest rate	Year of maturity	31 December 2023	31 December 2022
AMD	11.35% (subsidised)	2025	221,249	332,417
AMD	11.5% (subsidised)	2023	-	238,700
AMD	8.00%	2024	259,538	-
AMD	8.50%	2023	-	-
Total borrowings			480,787	571,117

As at 31 December 2023 and 2022 the Group had loans subsidized by the Republic of Armenia. These loans did not impose any requirements or covenants on the Group. Due to the subsidy factual interest rate for the loans for the Group is zero and the Group did not pay any interest payments.

As at 31 December 2023 properties with a carrying amount of AMD 1,548,419 thousand (31 December 2022: AMD 1,113,352 thousand) are pledged as security for the local bank loans.

The Group has a number of credit line facility arrangements in place with local banks and has commenced more extensively utilizing these credit line facilities as part of its cash and operations management processes. The credit line facilities are mainly short term with the ability to extend or be renewed. As at reporting date the total unused credit line facility amounted to AMD 740,462 thousand (31 December 2022: AMD 1,000,000thousand).

Interest expense for the year arising from loans and borrowings amounted to AMD 40,594 thousand (2022: AMD 79,238 thousand). The grant income received for the year for subsidised loans and borrowings amounted to AMD 34,036 thousand (2022: AMD 76,375 thousand).

15 Reconciliation of liabilities arising from financing activities

The table below sets out an analysis of liabilities from financing activities and the movements in the Group's liabilities from financing activities for each of the periods presented. The items of these liabilities are those that are reported as financing in the statement of cash flows:

<i>In thousands or Armenian Drams</i>	31 December 2023			31 December 2022		
	Loans and Borrowings	Lease liabilities	Total	Loans and Borrowings	Lease liabilities	Total
Liabilities from financing activities at 1 January	571,117	1,905,459	2,476,576	1,059,239	1,817,733	2,876,972
Cash flows						
Net proceeds /(repayments)						
- cash flows	(90,877)	(809,683)	(900,560)	(487,556)	(727,848)	(1,215,404)
Interest payments	7,189	(152,892)	(145,703)	(3,429)	(143,105)	(146,534)
Non-cash changes						
Interest expense	(6,642)	152,892	146,250	2,863	147,568	150,431
Additions	-	590,154	590,154	-	811,112	811,112
Liabilities from financing activities at 31 December	480,787	1,685,930	2,166,717	571,117	1,905,459	2,476,576

ALFA-PHARM CJSC
Notes to the Consolidated Financial Statements – 31 December 2023

16 Trade and Other Payables

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
Trade payables	2,707,612	2,866,369
Other payables	65,653	44,611
Total financial payables within trade and other payables at AC	2,773,265	2,910,980
Taxes other than income tax	255,474	242,126
Payables to employees	402,194	366,952
Prepayments received	6,639	30,603
Total other payables	664,307	639,681
Trade and other payables at 31 December	3,437,572	3,550,661

17 Revenue from Contracts with Customers

The Group derives revenue from the transfer of goods at a point in time:

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
<i>Sale of goods</i>		
Retail	15,179,800	14,322,135
Wholesale	18,336,915	16,985,385
Total revenue from contracts with customers	33,516,715	31,307,520

18 Income and expenses by nature

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
Wages and salaries	2,767,805	2,353,647
Depreciation and amortization	1,028,294	909,682
Utilities and communication	132,135	125,836
Transportation	122,594	119,489
Household expenses	88,910	72,515
Marketing and advertising	72,806	60,768
Bank Service Charges	77,917	52,174
Maintenance costs	37,326	36,208
Expenses relating to short-term leases	25,324	28,919
Office expenses	8,400	6,421
Other	124,188	87,606
Total selling and distribution expenses	4,485,699	3,853,265

Staff costs include contribution to mandatory pension funds amounting AMD 124,952 thousand (2022: AMD 94,967 thousand).

18 Income and expenses by nature (Continued)

General and Administrative expenses

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
Wages and salaries	532,929	540,866
Professional fees	75,651	36,063
Depreciation and amortisation	60,426	6,988
Utilities and communication	42,195	45,170
Business trips and representative expenses	21,762	26,299
Employee related expenses	21,231	24,695
Office expenses	6,163	4,595
Maintenance costs	4,512	7,977
Other	17,217	9,946
Total general and administrative expenses	782,086	702,599

Staff costs include contribution to mandatory pension funds amounting AMD 21,263 thousand (2022: AMD 15,336 thousand).

Other gains/(losses), net

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
Gain on lease modification	45,231	19,079
Loss on Currency conversion	(68,516)	(83,083)
VAT expensed	(45,226)	(49,336)
Charity expense	(21,393)	(16,883)
Other	(18,923)	11,889
Other Inventory write-off	(9,052)	(4,060)
Total Other gains/(losses), net	(117,879)	(122,394)

Other income

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
Sublease income	110,924	87,048
Income from bonus write-off	43,594	42,660
Income from services provided	31,518	34,531
Income from delivery	14,262	6,951
Total other income	200,298	171,190

19 Finance Costs

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
Interest expense	152,892	150,431
Total Finance expense	152,892	150,431

20 Income Taxes

(a) Components of income tax expense

Income tax expense comprises the following:

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
Current Tax	536,133	540,381
Deferred Tax	2,163	(73,546)
Income tax expense for the year	538,296	466,835

(b) Reconciliation between the tax expense and profit or loss multiplied by applicable tax rate

The income tax rate applicable to the Group's income is 18%. A reconciliation between the expected and the actual taxation charge is provided below.

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
Profit before tax	2,766,589	2,498,362
Theoretical (tax charge) / credit at statutory rate of 18%:	(497,986)	(448,553)
Tax effect of items which are not deductible or assessable for taxation purposes		
- Unrecognized temporary difference on Goodwill	-	24,315
- Income which is exempt from taxation	(2,852)	3,820
- Non-deductible expenses	(37,458)	(46,417)
Income Tax expense for the year	(538,296)	(466,835)

(c) Deferred taxes analysed by type of temporary difference

Differences between IFRS and statutory taxation regulations in RA give rise to temporary differences between the carrying amount of assets and liabilities for financial reporting purposes and their tax bases. The tax effect of the movements in these temporary differences is detailed below and is recorded at the rate of 18% (2022: 18%).

The tax effect of the movements in the temporary differences for the year ended 31 December 2023 is:

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	1 January 2023	(Charged)/credited to profit or loss	31 December 2023
Tax effect of deductible/(taxable) temporary differences			
Property and equipment	(246,939)	32,131	(214,808)
Other assets	19,902	(19,902)	-
Other intangible assets	(994)	1,531	537
Inventories	33,913	1,359	35,272
Trade and other receivables	39,729	(16,511)	23,218
Lease liability	19,403	(1,781)	17,622
Trade and other payables	42,109	946	43,055
Contract liability	25,494	64	25,558
Net deferred tax asset/(liability)	(67,383)	2,163	(69,546)
Deferred tax assets	115,751		127,640
Deferred tax liabilities	(183,134)		(197,186)

20 Income Taxes (Continued)

The tax effect of the movements in the temporary differences for the year ended 31 December 2022 is:

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	1 January 2022	(Charged)/credited to profit or loss	31 December 2022
Tax effect of deductible/(taxable) temporary differences			
Property and equipment	(238,061)	(8,878)	(246,939)
Other assets	-	19,902	19,902
Other intangible assets	-	(994)	(994)
Inventories	23,190	10,723	33,913
Trade and other receivables	22,548	17,181	39,729
Lease liability	19,505	(102)	19,403
Trade and other payables	42,250	(141)	42,109
Contract liability	(10,361)	35,855	25,494
Net deferred tax asset/(liability)	(140,929)	73,546	(67,383)
Deferred tax assets	-		115,751
Deferred tax liabilities	(140,929)		(183,134)

In the context of the Group's current structure, tax losses and current tax assets of different Group companies may not be offset against current tax liabilities and taxable profits of other Group companies and, accordingly, taxes may accrue even where there is a consolidated tax loss. Therefore, deferred tax assets and liabilities are offset only when they relate to the same taxable entity.

21 Contingencies and Commitments

Legal proceedings. From time to time and in the normal course of business, claims against the Group may be received. On the basis of its own estimates and internal professional advice, management is of the opinion that no material losses will be incurred in respect of claims in excess of provisions that have been made in these consolidated financial statements.

Tax contingencies. Armenian tax and customs legislation which was enacted or substantively enacted at the end of the reporting period, is subject to varying interpretations when being applied to the transactions and activities of the Group. Consequently, tax positions taken by management and the formal documentation supporting the tax positions may be challenged tax authorities.

Tax authorities may be taking a more assertive and sophisticated approach in their interpretation of the legislation and tax examinations. Combined with a possible increase in tax collection efforts to respond to budget pressures, the above may lead to an increase in the level and frequency of scrutiny by the tax authorities. In particular, it is possible that transactions and activities that have not been challenged in the past may be challenged. As a result, significant additional taxes, penalties and interest may be assessed.

Fiscal periods remain open to review by the authorities in respect of taxes for three calendar years preceding the year of review. Under certain circumstances, reviews may cover longer periods.

21 Contingencies and Commitments (Continued)

Assets pledged and restricted. At 31 December the Group has the following assets pledged as collateral (amounts of related liability are presented without distribution between types of security):

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	Notes	2023		2022	
		Asset pledged	Related liability	Asset pledged	Related liability
Investment properties	8	138,591	480,787	258,395	571,117
Property, plant and equipment	7	1,409,828	480,787	854,956	238,700
Inventory in turnover	10	1,000,000	221,237	1,000,000	332,417
Total assets pledged and restricted at 31 December		2,548,419	480,787	2,113,351	571,117

Compliance with covenants. The Group is subject to certain covenants related primarily to its borrowings. Non-compliance with such covenants may result in negative consequences for the Group including growth in the cost of borrowings and declaration of default. The Group was in compliance with covenants at 31 December 2023 and 2022.

22 Subsidiaries

On 14 September 2021 by concluding share purchase agreement the Group acquired 100% of the share capital of Tufenkji Group LLC and obtained control through its ability to cast 100% of votes in the general meeting of shareholders. On 16 December 2021 Tufenkji Group LLC was renamed to A Lab Pharmaceuticals LLC.

As a result of this acquisition goodwill of AMD 121,573 thousand was recognized, which is not impaired as at 31 December 2023.

Name	Nature of business	Percentage of voting rights	Percentage of ownership	Country of registration
Alfa-Pharm Import CJSC	Import of medicine and wholesale	100%	100%	Armenia
A Lab Pharmaceuticals LLC	Production of medicine	100%	100%	Armenia

23 Financial Risk Management

The risk management function within the Group is carried out with respect to financial risks, operational risks and legal risks. Financial risk comprises market risk (including currency risk, interest rate risk and other price risks), credit risk and liquidity risk. The primary function of financial risk management is to establish risk limits and to ensure that any exposure to risk stays within these limits. The operational and legal risk management functions are intended to ensure the proper functioning of internal policies and procedures in order to minimise operational and legal risks.

Credit risk. The Group exposes itself to credit risk, which is the risk that one party to a financial instrument will cause a financial loss for the other party by failing to meet an obligation.

Exposure to credit risk arises as a result of the Group's lending and other transactions with counterparties, giving rise to financial assets and off-balance sheet credit-related commitments. The Group's maximum exposure to credit risk is reflected in the carrying amounts of financial assets in the consolidated statement of financial position.

Credit risk management. Credit risk is the single largest risk for the Group's business; management therefore carefully manages its exposure to credit risk.

23 Financial Risk Management (Continued)

The estimation of credit risk for risk management purposes is complex and involves the use of models, as the risk varies depending on market conditions, expected cash flows and the passage of time. The assessment of credit risk for a portfolio of assets entails further estimations of the likelihood of defaults occurring, the associated loss ratios and default correlations between counterparties.

Trade and other receivables. The Group's exposure to credit risk is influenced mainly by the individual characteristics of each customer. However, management also considers the factors that may influence the credit risk of the Group's customer base, including the default risk of Armenian industry and country, particularly in the currently deteriorating economic circumstances given all sales are conducting in the territory of the Republic of Armenia.

No collateral in respect of trade and other receivables is generally required. All receivables are from domestic counterparties.

The Group has established credit limits for its wholesale customers for the purposes of managing its credit risk. As such, among other measures, the Group reviews on a quarterly basis and limits or discontinues sales to counterparties whose receivable balance as at review date exceeds their turnover for the reviewed period. Further, according to the Group's policies an impairment allowance is created for receivable balances exceeding quarterly sales with the counterparty.

The exposure of top 10 counterparties represents 45% and 33% of total balance of trade receivables as at 31 December 2023 and 2022, respectively.

Cash and cash equivalents. The Group held bank balances of AMD 126,702 thousand at 31 December 2023 (2022: AMD 132,035 thousand), which represents its maximum credit exposure on these assets. The bank balances are held with reputable Armenian banks and the Group does not expect the banks to fail to meet its obligations.

Market risk. The Group takes on exposure to market risks. Market risks arise from open positions in (a) currency and (b) interest rates, which are exposed to general and specific market movements. Management sets limits on the value of risk that may be accepted, which is monitored on a daily basis.

However, the use of this approach does not prevent losses outside of these limits in the event of more significant market movements.

Sensitivities to market risks included below are based on a change in a factor while holding all other factors constant. In practice, this is unlikely to occur and changes in some of the factors may be correlated – for example, changes in interest rate and changes in foreign currency rates.

Currency risk. The Group is exposed to currency risk to the extent that there is a mismatch between currencies in which purchases and borrowings are denominated and the functional currency of the Group entities. The currency in which these transactions are primarily denominated are EUR, USD and RUR. The Group does not hedge its currency risk.

The table below summarises the Group's exposure to foreign currency exchange rate risk at the end of the reporting period.

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023			2022		
	Monetary financial assets	Monetary financial liabilities	Net balance sheet position	Monetary financial assets	Monetary financial liabilities	Net balance sheet position
US Dollar	19,835	(471,176)	(451,341)	24,795	(407,739)	(382,944)
Euro	57,331	(441,629)	(384,298)	67,630	(480,129)	(412,499)
UAE Dirham	331	-	331	-	-	-
Russian Ruble	16,402	(29,313)	(12,911)	16,675	(89,669)	(72,994)
Total	93,899	(942,118)	(848,219)	109,100	(977,536)	(868,437)

The above analysis includes only monetary assets and liabilities. Non-monetary assets are not considered to give rise to any material currency risk.

23 Financial Risk Management (Continued)

The following table presents sensitivities of profit or loss to reasonably possible changes in exchange rates applied at the end of the reporting period relative to the functional currency of the respective Group entities, with all other variables held constant:

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	2023	2022
Impact on profit or loss		
US Dollar strengthening by 25%	(112,835)	(95,736)
US Dollar weakening by 25%	112,835	95,736
Euro strengthening by 25%	(96,075)	(103,125)
Euro weakening by 25%	96,075	103,125
Russian Ruble strengthening by 5%	(646)	(3,650)
Russian Ruble weakening by 5%	646	3,650

Interest rate risk. The interest rates of the Borrowings are fixed. Thus, the Group takes no exposure to the effects of fluctuations in the prevailing levels of market interest rates on its financial position and cash flows.

Liquidity risk. Liquidity risk is the risk that an entity will encounter difficulty in meeting obligations associated with financial liabilities.

The Group's approach to managing liquidity is to ensure, as far as possible, that it will always have sufficient liquidity to meet its liabilities when due, under both normal and stressed conditions, without incurring unacceptable losses or risking damage to the Group's reputation. The following tables detail the Group's remaining contractual maturity for its non-derivative financial liabilities with agreed repayment periods. The tables have been drawn up based on the undiscounted cash flows of financial liabilities based on the earliest date on which the Group can be required to pay.

The tables include both interest and principal cash flows. The contractual maturity is based on the earliest date on which the Group may be required to pay.

The maturity analysis of financial liabilities at 31 December 2023 is as follows:

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	Demand and less than 2 month	From 2 to 12 months	From 12 months to 5 years	Over 5 years	Total
Liabilities					
Borrowings	-	429,293	51,494	-	480,787
Trade and other payables	2,773,265	-	-	-	2,773,265
Lease liabilities	106,562	457,768	942,776	254,280	1,761,386
Total future payments, including future principal and interest payments	2,879,827	887,061	994,270	254,280	5,015,438

The maturity analysis of financial liabilities at 31 December 2022 is as follows:

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	Demand and less than 2 month	From 2 to 12 months	From 12 months to 5 years	Over 5 years	Total
Liabilities					
Borrowings (Note 14)	-	238,700	332,417	-	571,117
Trade and other payables (Note 16)	2,910,980	-	-	-	2,910,980
Lease liabilities (Note 9)	151,775	704,021	1,135,157	349,007	2,339,960
Total future payments, including future principal and interest payments	3,062,755	942,721	1,467,574	349,007	5,822,057

It is not expected that the cash flows included in the analysis could occur significantly earlier, or at significantly different amounts.

23 Financial Risk Management (Continued)

The Group's financial assets available for meeting its financial liability obligations comprise of trade receivables and cash on hand. The Group also has a number of credit line facilities agreed with local banks, which are also available for use for cash management purposes. The unused portion of credit line facilities as at reporting date amounted to AMD 778,763 thousand (2022: 1,000,000 thousand).

24 Management of Capital

The Group's objectives when managing capital are to safeguard the Group's ability to continue as a going concern in order to provide returns for shareholders and benefits for other stakeholders and to maintain an optimal capital structure to reduce the cost of capital. In order to maintain or adjust the capital structure, the Group may adjust the amount of dividends paid to shareholders, return capital to shareholders, issue new shares or sell assets to reduce debt. The amount of capital that the Group managed as of 31 December 2023 was AMD 10,467,741 thousand (2022: AMD 9,502,448 thousand).

The Group has no externally imposed capital requirements throughout 2023.

25 Fair Value Disclosures

Fair value measurements are analysed by level in the fair value hierarchy as follows: (i) level one are measurements at quoted prices (unadjusted) in active markets for identical assets or liabilities, (ii) level two measurements are valuations techniques with all material inputs observable for the asset or liability, either directly (that is, as prices) or indirectly (that is, derived from prices), and (iii) level three measurements are valuations not based on observable market data (that is, unobservable inputs). Management applies judgement in categorising financial instruments using the fair value hierarchy. If a fair value measurement uses observable inputs that require significant adjustment, that measurement is a Level 3 measurement. The significance of a valuation input is assessed against the fair value measurement in its entirety.

Financial assets carried at amortised cost. The fair value of floating rate instruments is normally their carrying amount. The estimated fair value of fixed interest rate instruments is based on estimated future cash flows expected to be received discounted at current interest rates for new instruments with similar credit risks and remaining maturities. Discount rates used depend on the credit risk of the counterparty.

Liabilities carried at amortised cost. Fair values of other liabilities were determined using valuation techniques. The estimated fair value of fixed interest rate instruments with stated maturities were estimated based on expected cash flows discounted at current interest rates for new instruments with similar credit risks and remaining maturities. The fair value of liabilities repayable on demand or after a notice period ("demandable liabilities") is estimated as the amount payable on demand, discounted from the first date on which the amount could be required to be paid. Carrying amounts of borrowings and trade and other payables approximate their fair values.

Assets and liabilities not measured at fair value but for which fair value is disclosed. Fair values analysed by level in the fair value hierarchy and the carrying value of assets and liabilities not measured at fair value relates to investment property of the Group. As of 31 December 2023 and 2022 carrying values of the investment property of the Group approximated its fair values.

26 Presentation of Financial Instruments by Measurement Category

For the purposes of measurement, IFRS 9 “Financial Instruments” classifies financial assets into the following categories: (a) financial assets at FVTPL; (b) debt instruments at FVOCI, (c) equity instruments at FVOCI and (c) financial assets at AC. Financial assets at FVTPL have two sub-categories: (i) assets mandatorily measured at FVTPL, and (ii) assets designated as such upon initial recognition. In addition, finance lease receivables form a separate category.

The following table provides a reconciliation of financial assets with these measurement categories:

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	<u>31 December 2023</u>	<u>31 December 2022</u>
	AC	AC
ASSETS		
Cash and cash equivalents	308,816	1,031,201
Trade and other financial receivables	2,506,360	1,980,988
TOTAL FINANCIAL ASSETS	2,815,176	3,012,189

As of 31 December 2023 and 2022, all of the Group’s financial liabilities were carried at AC.

27 Balances and Transactions with Related Parties

Parties are generally considered to be related if the parties are under common control or if one party has the ability to control the other party or can exercise significant influence or joint control over the other party in making financial and operational decisions. In considering each possible related party relationship, attention is directed to the substance of the relationship, not merely the legal form.

The outstanding balances with related parties as at 31 December 2023 and 2022 were as follows:

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	<u>31 December 2023</u>	<u>31 December 2022</u>
	Other related parties	Other related parties
Trade and other receivables	50,576	112,117
Trade and other payables	50,916	37,474

The income and expense items with related parties for the year ended 31 December 2023 and 2022 were as follows:

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	<u>31 December 2023</u>	<u>31 December 2022</u>
	Other related parties	Other related parties
Sale of goods	272,609	255,147
Sublease income	68,104	50,439
Purchase of goods	400,312	334,380

The expenses and balances with key management include transactions and balances in respect of the following positions: CEO, CFO, Commercial Director, Director of Pharmacy Chain:

<i>In thousands of Armenian Drams</i>	<u>2023</u>		<u>2022</u>	
	Expense	Accrued liability	Expense	Accrued liability
Short -term benefits				
- Salaries	177,561	17,799	80,728	-

27 Balances and Transactions with Related Parties (Continued)

The salaries of key management include contribution to mandatory pension funds amounting AMD 2,597 thousand (2022: AMD 1,780 thousand).

28 Events after the Reporting Period

There were no events after the reporting period that may require adjustment of or disclosure in the Group's consolidated financial statements for the year ended 31 December 2023.